

V 768

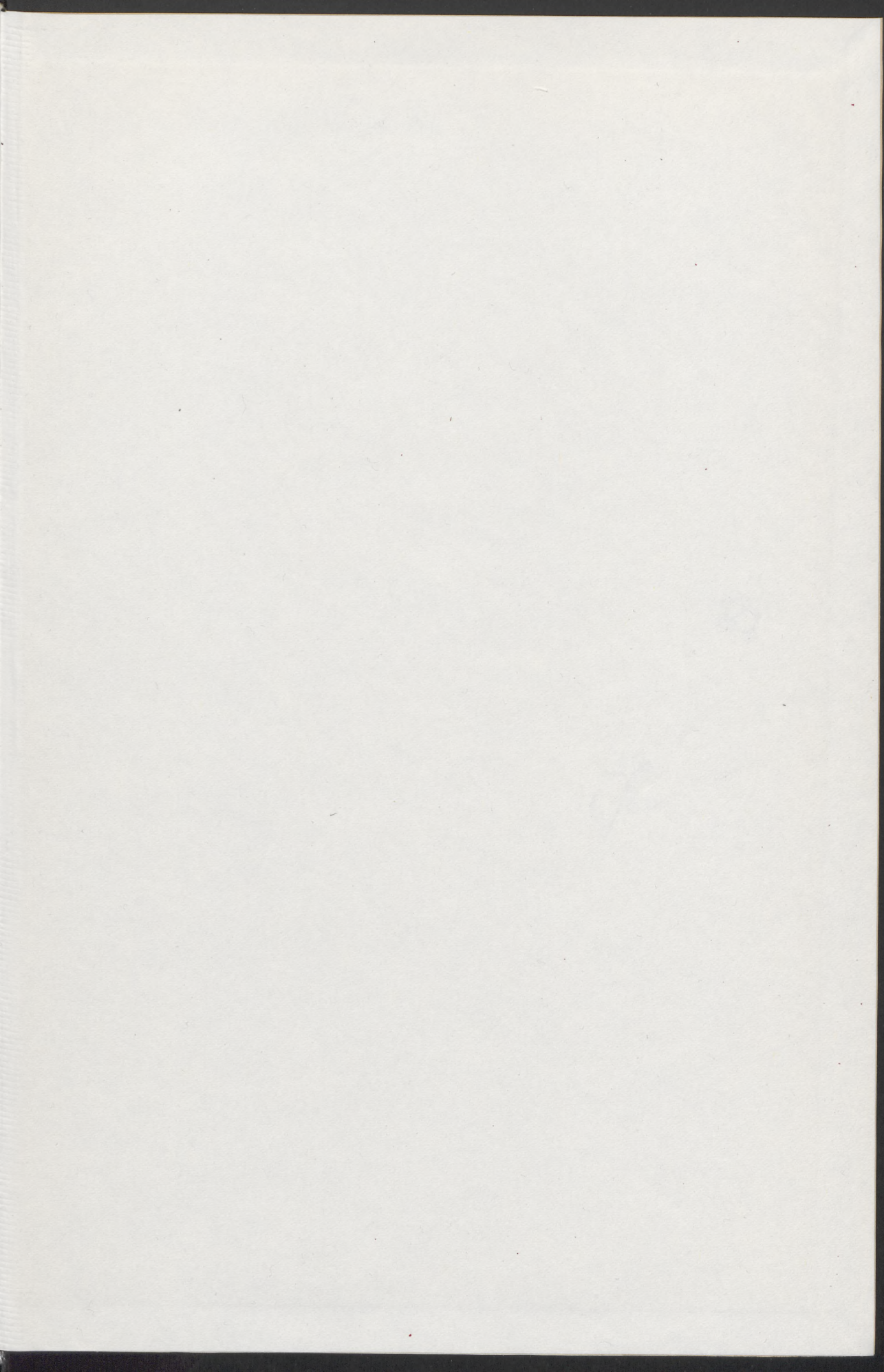
~~S. Ges.
36
6760~~

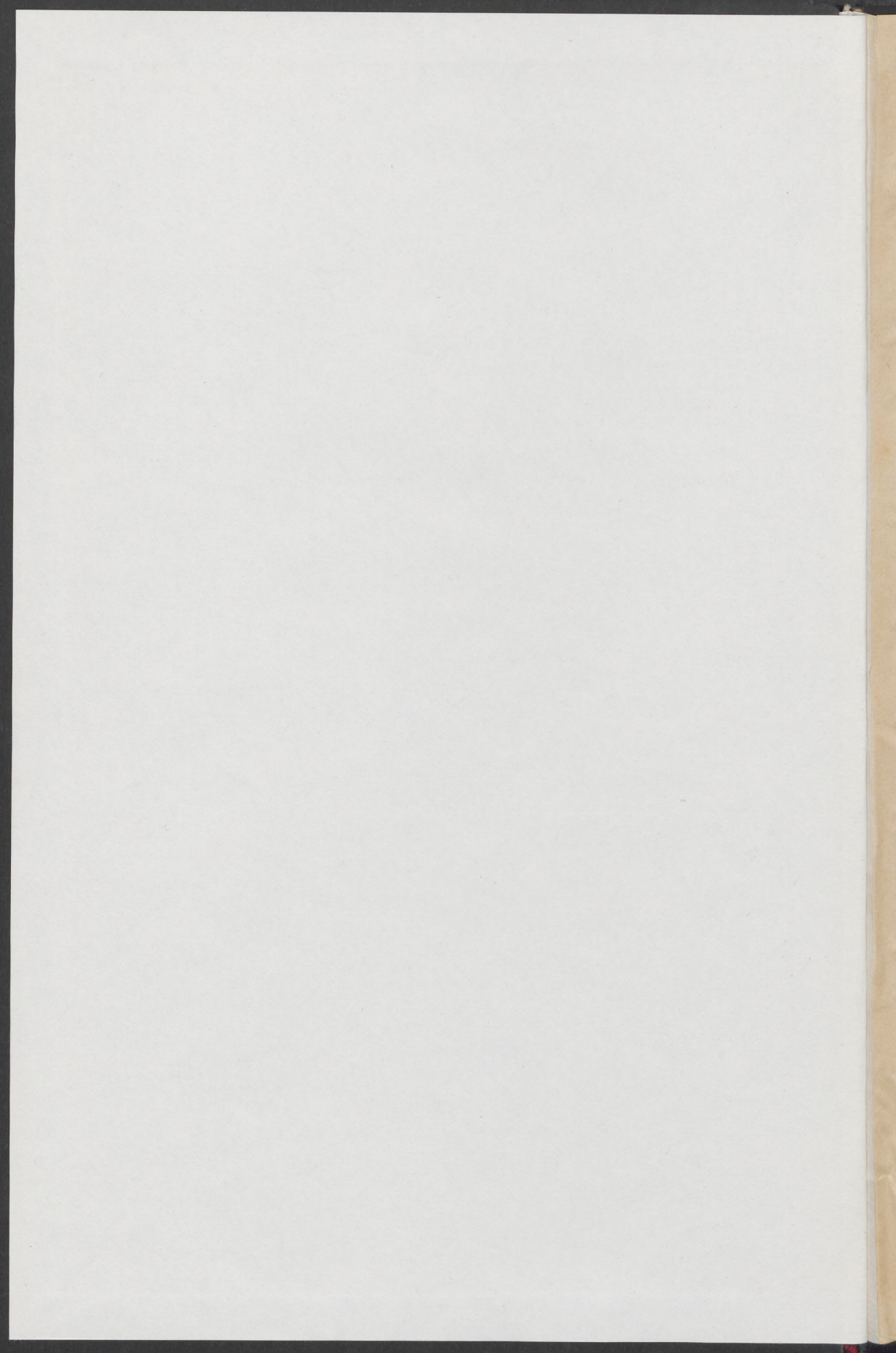
V768

RIJKSUNIVERSITEIT LEIDEN

0625 1131

27

36
6760

J. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

12

13

14

V.
768

J A A R C I J F E R S

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1891

en vorige jaren.

ANNUAIRE STATISTIQUE DES PAYS-BAS

Publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES

1891.

et années antérieures.

's GRAVENHAGE 1893.

JAARCLIFFERS

mitgegeben durch die Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1891

en vorige jaren

ANNUAIRE STATISTIQUE DES PAYS-BAS

Publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES

1891.

ET BUREAUX COLONIAUX

W. GRÄVENHAGEN 1892

REGISTER

Voorbericht.

De Centrale Commissie voor de Statistiek, ingesteld bij Koninklijk Besluit van 6 October 1892, Stbl. n° 232, besloot in hare eerste vergadering tot voortzetting van de uitgave der Jaarcijfers voor Nederland en zijne Koloniën, welke tot dusver geschiedde door het met 1° Januari 1893 opgeheven Statistisch Instituut der Vereeniging voor de Statistiek in Nederland.

De Koloniale Jaarcijfers over 1891 en vorige jaren, welke ingevolge dit besluit thans het licht zien, zijn met gebruikmaking van de nieuwste bronnen en behoudens enkele wijzigingen van ondergeschikten aard, op geheel dezelfde wijze bewerkt als die, vroeger door het Statistisch Instituut uitgegeven.

Slechts werd aan het Register gemakshalve een alphabetisch register der verschillende tabellen toegevoegd.

Namens de Centrale Commissie voor de Statistiek,

W. A. VAN VERSCHUER,

Voorzitter.

C. A. VERRIJN STUART,

Secretaris.

Voorbericht.

De Centrale Commissie voor de Statistiek, ingesteld bij Koninklijk Besluit van 6 October 1892, Stbl. n. 582, besloot in hare eerste vergadering tot voorbereiding van de uitgave der Jaarlijks voor Nederland en van Koloniën, welke tot haren geschiedde door het met 1° Januari 1898 opgeheven Statistisch Instituut der Verenziging voor de Statistiek in Nederland.

De Koninklijke Jaarlijks over 1891 en vorige jaren, welke intusschen het beoefde Instituut heeft zien zijn met behoudens van de minste veranderingen en belangrijke wijzigingen van onderwerpen en op geheel dezelfde wijze bewerkt als die, vroeger door het Statistisch Instituut uitgegeven.

Stedts werd aan het bezien van de afzonderlijke en alphabetisch register der verschillende tabellen toegevoegd.

Zamen de Centrale Commissie voor de Statistiek.

W. J. VAN VERSCHEUR,
Voorzitter.

G. A. VERBEEK STUART,
Secretaris.

REGISTER.

Registre.

A. OOST-INDIE. Indes Orientales.

N ^o .	Pag.
I. Grondgebied. Territoire.	
I. Oppervlakte van Nederlandsch-Indië in □ geographische mijlen ..... <i>Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques.</i>	1
A. Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	1
B. Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	1
II. Bevolking. Population.	
I. Hoofbestanddeelen der bevolking van Nederlandsch-Indië in 1891 (met uitzondering van het personeel van leger en vloot)..... <i>Population des Indes Néerlandaises en 1891. (A l'exception du personnel de l'armée et de la flotte.)</i>	2
A. Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	2
B. Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	3
II. Dichtheid der inlandsche bevolking op Java en Madoera..... <i>Population indigène relative de Java et de Madoura.</i>	4
III. Getalsterkte der bevolking van Nederlandsch-Indië uitgezonderd de inlanders sedert 1860 <i>Population non-indigène des Indes Néerlandaises depuis 1860.</i>	4
IV. Getalsterkte der inlandsche bevolking van Java en Madoera sedert 1880 ..... <i>Population indigène de Java et Madoura depuis 1880.</i>	5
V. Getalsterkte der europeesche bevolking in de groote steden sedert ult ^o 1883..... <i>Population européenne des grandes villes, depuis 1883 (fin de chaque année).</i>	5
VI. Ziental der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking van Nederlandsch-Indië naar de voornaamste nationaliteiten..... <i>Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales.</i>	5
VII. Indeeling der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking naar de beroepen en bedrijven in 1890..... <i>Répartition de la population par emplois et métiers 1890.</i>	6
A. Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	6
B. Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	6
VIII. Getal Christenen onder de inlanders en vreemde oosterlingen..... <i>Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.</i>	7
A. Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	7
B. Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	7
IX. Aantal der op Java en Madoera voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende inlanders, Chineezzen en andere vreemde oosterlingen, verdeeld naar het inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting ..... <i>Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.</i>	8-9
X. Aantal der voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende Chineezzen in de Buitenbezittingen, gerangschikt naar gewesten en inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting ..... <i>Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors J. et M. répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.</i>	8-9

Verklaring der teekens:

† beteekent 0.
* " de opgaven ontbreken.
" " de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:

— signifie 0.
* " les données sont défait.
† " les données sont incomplètes.

N ^o .	Pag.
XI. Loop der europeesche en gelijkgestelde bevolking sedert 1885	10
<i>Mouvement de la population européenne et assimilée depuis 1885.</i>	
Sterfte naar den leeftijd, onder de europeesche en gelijkgestelde in Indië geboren en ...	10
<i>Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.</i>	

III. Voorziening in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical, enseignement, Culte.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. Aantal geneesheeren gedurende 1891. <i>Nombre de médecins.</i>	11
2. Koepokinenting. <i>Vaccination.</i>	11
3. Krankzinnigen-verpleging. <i>Traitement des aliénés.</i>	12

II. ONDERWIJS. *Enseignement.*

A. Onderwijs voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden	13
<i>Enseignement pour Européens et assimilés.</i>	
I. Middelbaar onderwijs. <i>Enseignement moyen.</i>	13
1. Getal scholen en leerlingen 1879—1891. <i>Nombre des écoles et des élèves.</i>	13
2. Aantal leerlingen van het gymnasium Willem III, sedert de stichting.....	13
<i>Lycée Guillaume III. Nombre des élèves depuis sa fondation.</i>	
3. Verdeeling der leerlingen aan de Hoogere Burgerschoolen voor jongens in de verschillende studie jaren	14
<i>Classification, dans les différents cours, des élèves aux écoles moyennes supérieures pour garçons.</i>	
4. Eindexamens. <i>Examen final.</i>	14
5. Inrichting voor de Indische taal-, land- en volkenkunde te Batavia (Afd. B van het gymnasium Willem III)	14
<i>Institution pour les langues, la géographie et l'ethnographie des Indes Néerlandaises. (Division B. du Lycée Guillaume III.)</i>	
6. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia	15
<i>École moyenne de jeunes filles à Batavia.</i>	
7. Burger-avondschool te Soerabaja. <i>École moyenne du soir, Soerabaja.</i>	15
8. Kosten van het middelbaar onderwijs. <i>Frais de l'enseignement moyen.</i>	15
II. Lager onderwijs	16
<i>Enseignement primaire.</i>	
1. Getal en aard der scholen op ult ^o December 1891	16
<i>Nombre et genre des écoles à la fin de 1891.</i>	
2. Openbare scholen. <i>Ecoles publiques.</i>	17
3. Bijzondere scholen. <i>Ecoles libres.</i>	18
4. Gouvernements-normalschool te Batavia	19
<i>École normale du Gouvernement à Batavia.</i>	
5. Uitslag der acte-examens. <i>Examen pour le personnel enseignant.</i>	19
6. Kosten van het openbaar lager onderwijs van 1865 tot en met 1891	19
<i>Frais de l'enseignement primaire 1865/1891.</i>	
B. Onderwijs voor inlanders	20
<i>Enseignement pour les indigènes.</i>	
I. Kweekscholen voor inlandse onderwijzers	20
<i>Ecoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.</i>	
1. Onderwijzend personeel. <i>Personnel enseignant.</i>	20
2. Eindexamens. <i>Candidats à l'examen final.</i>	21
II. Scholen voor zonen van inlandse hoofden en andere aanzienlijke inlanders.....	21
<i>Ecoles pour les fils des chefs et notables indigènes.</i>	
III. Lagere scholen. <i>Ecoles primaires.</i>	22
1. Aantal scholen en leerlingen. <i>Nombre des écoles et des élèves.</i>	22
<i>A. Java en Madura. Java et Madoura.</i>	
<i>B. Buitenbezittingen. Autres possessions.</i>	
2. Particuliere scholen. <i>Ecoles libres.</i>	23
<i>a. Gesubsidiëerde scholen. Écoles subventionnées.</i>	
<i>b. Niet gesubsidiëerde scholen. Écoles non subventionnées.</i>	
3. Uitgekeerde subsidiën 1878—1891. <i>Montant des subsides.</i>	24
4. Kosten van het onderwijs voor inl. <i>Frais de l'enseignement pour les indigènes</i>	24
5. Personeel aan de Gouvernementssscholen voor inlanders	24
<i>Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.</i>	

Verklaring der teekens:

—	betekent 0.
*	de opgaven ontbreken.
†	de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:

—	signifie 0.
*	les données font défaut.
†	les données sont incomplètes.

N ^o .	Pag.
C. Scholen voor vreemde oosterlingen ult. 1890 en 1891	25
<i>Écoles pour orientaux étrangers.</i>	
D. Mahomedaansche geestelijke scholen. <i>Écoles des prêtres mahométans</i>	25

III. EEREDIENST. *Culte.*

1. Bediening der Christen-gemeenten in Ned.-Indië	26
<i>Éclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.</i>	
2. Zendelingen in Ned.-Indië. <i>Missionnaires et missions</i>	27
3. Gewestelijk overzicht van de vertrokken, te Djeddah aangekomen en teruggekeerde bedevaartgangers.	28-29
<i>Aperçu par provinces des pèlerins partis, arrivés à Djeddah et revenus.</i>	
4. Getal met passen naar Mekka vertrokken en teruggekeerde bedevaartgangers gedurende het tijdperk van 1875—1891 <i>Nombre des pèlerins pendant les années 1875—1891</i>	30
5. Getal Hadji's onder de inlanders aanwezig op ult. 1875 en 1891.	30
<i>Nombre des hadjis (Indigènes ayant fait le pèlerinage de la Meque).</i>	

IV. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et industrie.*

A. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN

VAN JAVA EN MADOERA.

Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. Totaal bouwgronden door de bevolking ontgonnen en bestemd voor geregelde cultuur.	31
<i>Total terrains en culture indigène.</i>	
II. Totaal der beplante bouwgronden. <i>Total der terres cultivées</i>	31
III. Getalsterkte van den veestapel sedert ult. Dec. 1880.	31
<i>Têtes de bétail depuis le 31 Décembre 1880.</i>	
IV. Gewestelijk overzicht van de uitgestrektheid der geslaagde velden, die blijkens tabel II met padi of andere gewassen zijn beplant geweest.....	32
<i>Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches, dont la culture a réussi.</i>	

B. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN DE PARTICULIEREN 33

Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

I. Bouwgronden gebezigd voor den landbouw in het jaar 1891	33
<i>Terres en culture, 1891.</i>	
II. Uitgestrektheid der gronden in de laatste acht jaren door inlanders verhuurd aan landbouw-industriëlen, met opgaaf van de cultuur die daarop gedreven wordt.	34
<i>Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.</i>	
III. Totaal gronden op Java in huur of erfpacht afgestaan ult. 1891, verdeeld naar gewesten en soort der ondernemers	34
<i>Total terres cédées en bail ou emphytéose ult. 1891 (Java), par provinces et par caractères des cessionnaires.</i>	
IV. Aantal en uitgestrektheid der landen op Java aan particulieren in eigendom afgestaan, verdeeld naar gewesten en nationaliteit der eigenaren	35
<i>Nombre et étendue des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.</i>	
V. Suikercultuur op Java. <i>Culture du sucre à Java</i>	35
1. Overgang der suikercultuur van Gouvernements- in vrije cultuur.....	35
<i>Transition de la culture du Govt. à la culture libre.</i>	
2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur (op contracten met de bevolking besturende)	35
<i>Développement de la culture du sucre par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.</i>	
3. Suikerproductie (in picols) van 1891 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de vier vorige jaren. <i>Sucres produits (picols) par provinces</i>	36
VI. Koffiecultuur van Nederlandsch-Indië. <i>Culture du café dans les Indes Néerlandaises</i> ...	37
1. Koffieproductie (in picols) van 1891, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der vorige jaren	37
<i>Cafés produits (picols), par provinces.</i>	
2. Koffieproductie (in picols) in Nederl.-Indië sedert 1854	38
<i>Production de café (picols) dans les Indes Néerland. depuis 1854.</i>	
VII. Kinaproductie van Nederl.-Indië, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. .	39
<i>Production de quinquina, par provinces.</i>	

Verklaring der teekens:

—	betekent 0.
*	" de opgaven ontbreken.
†	" de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:

—	signifie 0.
*	" les données sont défaut.
†	" les données sont incomplètes.

N ^o .		Pag.
VIII.	Tabakskultuur in Nederl.-Indië. <i>Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises</i>	39
	1. Tabaksproductie (in K.G.) van 1891, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. <i>Kilogrammes de tabac produits, par provinces</i>	39
	2. Tabaksproductie van Java in de jaren 1882—1891. <i>Production de tabac à Java, 1882—1891</i>	40
	3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust in de jaren 1882—1891. <i>Production de tabac à Sumatra. 1882—1891</i>	40
IX.	Theeproductie van Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. <i>Production du thé à Java, par provinces</i>	41
X.	Productie van indigo op Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen	41
	<i>Production d'indigo à Java, par provinces</i>	
XI.	Productie van muskaatnoten en folie, verdeeld over gewesten en aard der productie	42
	<i>Production de noir de muscade et de macis, par provinces</i>	
XII.	Tinproductie van Nederlandsch-Indië. <i>Production d'étain</i>	42
	1. Banka	42
	2. Billiton	42
XIII.	Houtkap op Java. <i>Abattage de bois, Java</i>	43

C. NIJVERHEID. Industrie.

I.	Overzicht van de belangrijkste nijverheids-inrichtingen in 1891. <i>Établissements d'industrie</i>	43
II.	Overzicht van het aantal stoomketels, toebehoorende aan particulieren in Ned.-Indië. <i>Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.</i>	44
	1. Algemeen overzicht. <i>Aperçu général</i>	44
	2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik. <i>Chaudières affectées à l'industrie</i>	44
III.	Werkloonen voor ambachtslieden en koelies in het algemeen. <i>Salaires des ouvriers et coolies</i>	45

V. Handel en Scheepvaart. Commerce et navigation.

A. HANDEL. Commerce.

I.	Overzicht der waarde van den algemeenen goederen- en speciën- in- en uitvoer, zoowel voor Gouvernements- als voor particuliere rekening. <i>Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers</i>	46
II.	Overzicht van het aandeel van Java en Madoera en de Buitenbezittingen afzonderlijk, in de waarde van den algemeenen in- en uitvoer voor particuliere rekening	47
	<i>Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers</i>	
III.	Algemeene invoer van goederen door particulieren in Ned.-Indië, naar de landen van herkomst. <i>Marchandises importées aux Indes Néerlandaises pour le compte des particuliers, par pays de provenance aux Indes Néerlandaises</i>	47
IV.	Invoer door particulieren van eenige voorname handelsartikelen in Ned.-Indië, en aandeel van Nederland daarin. <i>Importations par particuliers aux Indes Néerlandaises des principales marchandises, avec spécification des provenances des Pays-Bas</i>	48-49
V.	Invoer tot verbruik van eenige voorname handelsartikelen in Java. <i>Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial)</i>	48-49
VI.	Uitvoer der voornaamste handelsartikelen. <i>Exportations des principales marchandises</i>	50-51
	1. Uitvoer uit geheel Nederlandsch-Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk	50-51
	<i>Exportations totales des Colonies, et de Java et Madoura séparément</i>	
	a. Uitgeklearde hoeveelheden volgens de officiele statistiek	50-51
	<i>Exportations (d'après la Statistique officielle)</i>	
	b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereniging te Batavia) met aantooning van de bestemming der uitvoeren van 1892. <i>Exportation de Java par destinations (d'après les bulletins du marché)</i>	50-51
	2. Uitvoeren van Padang, naar landen van bestemming. <i>Exportations de Padang, par destinations</i>	52
	3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming. <i>Exportations de Macassar, par destinations</i>	53
	4. Invoer uit, en uitvoer naar Nederland van zilveren munt. <i>Importations et exportations de monnaies argent (commerce avec les Pays-Bas)</i>	53

Verklaring der teekens:

—	beteekent 0.
*	" de opgaven ontbreken
†	" de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:

—	signifie 0.
*	" les données font défaut.
†	" les données sont incomplètes.

N ^o .		Pag.
VII.	Overzicht van de bestemming der van Java uitgevoerde suiker sedert het oogstjaar (1 Juli—30 Juni) 1879/80. <i>Sucres exportés de Java, par destinations.</i>	54
VIII.	Overzicht van de bestemming van de uit Java in het Kanaal en de Middellandsche zee voor orders aangekomen ladingen suiker, 1880/92. <i>Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche” ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs.”</i>	55
IX.	Overzicht van de verdeling der van Nederlandsch-Indië uitgevoerde koffie over landen van bestemming. <i>Cafés exportés des Indes, par pays de destination.</i>	55
X.	Verschepping van koffie naar Java. <i>Cafés importés à Java.</i>	56
XI.	Overzicht van de oogsten en van de opbrengst van Java- en Sumatra-tabak, aangebracht op de Nederlandsche markt gedurende de jaren 1865—1891. <i>Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.</i>	56
XII.	Handel van Nederlandsch-Indië met China, Pinang, Singapore. <i>Commerce des Indes Néerlandaises avec la Chine, Pinang et Singapour.</i>	57
	1. In- en uitvoerhandel tusschen China en Java. <i>Commerce entre la Chine et Java.</i>	57
	2. Handel tusschen Pinang en Nederlandsch-Indië. <i>Commerce des Indes Néerl. avec Pinang.</i>	57
	3. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang. <i>Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.</i>	57
	4. Handel tusschen Nederlandsch-Indië en Singapore. <i>Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.</i>	57
	5. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore. <i>Part des différentes parties des Indes Néerl. dans l'importation et exportation de Singapour.</i>	57
XIII.	Prijzen. <i>Prix.</i>	58
	1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer. <i>Prix de quelques articles importés.</i>	58
	2. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer. <i>Prix à Java de quelques articles exportés.</i>	59
	3. Middenprijzen (bruto) per picol, voor Gouv. producten betaald. <i>Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouv. (p. picol).</i>	60
	4. Loop der prijzen op Java van arak en tin. <i>Prix à Java de l'Arak et de l'Étain.</i>	60
	5. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum in de laatste vijf jaren. <i>Prix à Java des métaux et du pétrole.</i>	60
<i>B. SCHEEPVAART. Navigation.</i>		
I.	Overzicht der Nederlandsch-Indische koopvaardijvloot. <i>Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.</i>	61
II.	Verdeeling over stoom- en zeilschepen van de koffievrachten, uitgevoerd van Nederl.-Indië naar landen daarbuiten gelegen. <i>Affrètements de café exportés des colonies aux pays en dehors, par catégories de navires.</i>	61
III.	Scheepvaartverkeer der voornaamste havens van Java met landen buiten Nederlandsch-Indië. <i>Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur.</i>	62
IV.	Aandeel der verschillende vlaggen in het scheepvaartverkeer van het buitenland met Nederlandsch-Indië. <i>Part des princ. pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.</i>	63

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I.	Wisselkoersen. <i>Change.</i>	64
II.	Javasche Bank. <i>Banque de Java.</i>	65
	1. Opereerend kapitaal der Bank. <i>Capital en opération.</i>	65
	2. Disconteeringen bij de versch. kantoren der Javasche Bank. <i>Escomptes des divers établis. de la Banque.</i>	65
	3. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden. <i>Prêts nouveaux, par nature des nantissements.</i>	65

Verklaring der teekens:

—	betekent 0.
*	de opgaven ontbreken.
†	de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:

—	signifie 0.
*	les données font défaut.
†	les données sont incomplètes.

N ^o .	Pag.
4. Metaalvoorraad, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der Bank <i>Encaisse métallique billets en circulation et assignations aux divers établissemens de la Banque</i>	66
5. Koersen der bankactiën. <i>Cotes des actions de la Banque</i>	66
III. Spaarbanken. <i>Caisses d'épargne</i>	67
1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken. <i>Nombre des livrets et solde dû aux déposants fin de l'année</i>	67
2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard en hun saldo te goed. <i>Classification des déposants d'après leur montant et leurs nationalités</i>	68
B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.	
<i>Voies ferrées, tramways.</i>	
I. Staats- en particuliere spoorwegen. <i>Chemins de fer de l'État et des compagnies</i>	69
1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst van het personen- en goederenvervoer.....	69
<i>Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des compagnies.</i>	
2. Staats-spoorwegen. <i>Chemins de fer de l'État</i>	69
a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen. <i>Transport de voyageurs et de march. et recettes (réseau Est)</i>	69
b. Reizigers en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap.....	70
<i>Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).</i>	
c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen. <i>Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest)</i>	70
d. Bruto opbrengst der Staats-spoorwegen per dag en per kilometer.....	70
<i>Recettes des chemins de fer de l'État par kilomètre et par jour.</i>	
3. Particuliere spoorwegen.....	71
<i>Chemins de fer des compagnies.</i>	
a. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I.....	71
<i>Ligne Semarang—Principautés—Willem I.</i>	
b. Lijn Batavia—Buitenzorg.....	72
<i>Ligne Batavia—Buitenzorg.</i>	
c. Lijn Tegal—Balapoelang.....	73
d. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie.....	73
e. Lijnen in het landschap Deli. <i>Lignes à Deli. (Sumatra)</i>	73
II. Tramwegen. <i>Tramways</i>	74
1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. <i>Tramway à vapeur de l'État à Atjeh</i>	74
2. Particuliere tramwegen. <i>Tramways des compagnies</i>	74
a. Stoomtramweg Semarang—Joana. <i>Tramway à vapeur Semarang—Joana</i>	74
b. Stoomtramweg Batavia—Meester-Cornelis.....	74
<i>Tramway à vapeur Batavia—Meester-Cornelis.</i>	
C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. Postes et Télégraphes.	
I. Tienjarig overzicht van de overgebrachte brieven enz.....	75
<i>Lettres etc. transmises.</i>	
1. Binnenlandsch verkeer. <i>Correspondance intérieure</i>	75
2. Buitenlandsch verkeer. <i>Correspondance étrangère</i>	75
II. Briefkaarten, overgebracht van 1884—91. <i>Cartes postales transmises</i>	75
III. Postwissels. <i>Mandats-poste</i>	76
IV. Quitantiën. <i>Quittances par la poste</i>	76
V. Paardenposterijen. <i>Poste à chevaux</i>	76
VI. Telegrafien. <i>Télégraphes</i>	77
1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden.....	77
<i>Nombre de bureaux, lignes et fils.</i>	
2. Exploitatie der Gouvernements-telegrafien. <i>Service des télégraphes</i>	77
D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN	
<i>Services de transport par eau subventionnés.</i>	
I. Overzicht van het getal passagiers door de Ned.-Ind. Stoomvaartmaatschappij binnen Nederlandsch-Indië vervoerd, zoowel met de uitsluitend binnen Nederlandsch-Indië als	

Verklaring der teekens:

—	beteekent 0.
*	" de opgaven ontbreken.
*	" de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:

—	signifie 0.
*	" les données font défaut.
†	" les données sont incomplètes.

	met de op Australië en China varende mailbooten	Pag. 78
	<i>Nombre de passagers transportés par les différents services de bateaux à vapeur de la Compagnie de navigation Indo-Néerlandaise.</i>	
II.	Overzicht van de vloot der Ned. Ind. Stoomvaart-maatschappij, van de afgelegde afstanden onder en buiten contract en het totaal harer ontvangsten	78
	<i>Aperçu de la flotte de la Compagnie de navigation Indo-Néerlandaise, distances parcourues et recettes totales.</i>	
VII. Bestuursmiddelen. Administration.		
A. AANTAL EUROPEESCHE AMBTENAREN EN INLANDSCHE HOOFDEN..... 79		
	<i>Employés civils, européens et indigènes.</i>	
B. RECHTERLIJKE MACHT. <i>Pouvoir judiciaire.</i>		
I.	Rechtscolleges, rechtsgeleerden en gevangenis in 1892	79
	<i>Tribunaux, jurisconsultes, prisons en 1892.</i>	
II.	Rechters bij de verschillende rechtscolleges, voor zoover rechtsgeleerden	80
	<i>Magistrats jurisconsultes chez les différents collèges.</i>	
III.	Inlandsche beklagden op Java en Madoera wegens die misdrijven, voor welke de officieele bronnen eene vergelijking toelaten	80
	<i>Prévenus indigènes à Java et Madoura (principaux délits).</i>	
IV.	Veroordeelde Europeanen sedert 1882, opgenomen in de burgerlijke gevangenis of strafplaatsen. <i>Condamnés Européens présents en prison civile</i>	80
V.	Veroordeelden in de burgerlijke gevangenis of strafplaatsen, voor zooveel zij zich reeds op de hun aangewezen strafplaats bevonden.....	81
	<i>Condamnés présents en prisons et lieux de détention civils.</i>	
VI.	Burgerlijke zaken.....	82
	<i>Causes civiles.</i>	
C. LEGER. <i>Armée.</i>		
I.	Overzicht van de aanwezige sterkte. <i>Effectif de l'armée</i>	83
II.	De aanwezige sterkte op ult. December 1891, gesplitst naar wapens en diensten	83
	<i>L'effectif de l'armée, divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1891.</i>	
	1. Officieren. <i>Officiers</i>	83
	2. Onderofficieren en manschappen. <i>Sous-officiers et soldats</i>	83
III.	Specificatie der verliescijfers van onderofficieren en minderen gedurende 1882/91	84
	<i>Chiffres des pertes, de sous-officiers et de soldats pendant les années 1882/91.</i>	
IV.	Overzicht van de zieken en overledenen bij het leger in de jaren 1882—1891.....	84
	<i>Aperçu des malades et des décédés pendant les années 1882—1891.</i>	
V.	Overzicht van het aantal lijders naar de voornaamste ziektevormen over de jaren 1884—1890 en verhouding tot de gemiddelde legersterkte	85
	<i>Nombre des malades par maladies.</i>	
VI.	Verdeeling der zieken naar den landaard met aantooning van het percentage van zieken onder elken landaard op 100 militairen. <i>Nombre des malades par nationalités.</i>	85
VII.	Overzicht van de in de jaren 1860 tot en met 1891 van Nederland naar Nederlandsch Indië uitgezonden suppletietroepen	86
	<i>Recrues expédiés des Pays-Bas aux Indes pendant les années 1860—1891.</i>	
VIII.	Aanvulling in Indië van het getal onderofficieren en manschappen	87
	<i>Recrutement aux Indes.</i>	
IX.	Reëngagementen van 1—6 jaren in Indië. <i>Réengagements de un à six ans aux Indes</i> ..	87
D. ZEEMACHT. <i>Marine</i>		
		88
I.	Formatie en sterkte van de oorlogsmarine	88
	<i>Formation et effectif de la marine.</i>	
II.	Overzicht van de sterkte der Gouvernements-marine op 1 Januari 1892	88
	<i>Effectif de la marine coloniale indienne au 1 Janvier 1892.</i>	

VIII. Begrooting. Budget.

I.	Ontvangsten en uitgaven der Indische administratie, zoo in Indië als in Nederland... 89
	<i>Recettes et dépenses de l'administration Coloniale tant aux Indes qu'en Europe.</i>

Verklaring der teekens:
 — beteekent 0.
 * " de opgaven ontbreken.
 † " de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
 — signifie 0.
 * " les données font défaut.
 † " les données sont incomplètes.

N ^o .	Pag.
II. Verzameling van de uitkomsten der diensten 1867—1891.	89
<i>Récapitulation des services 1867—1891.</i>	
III. Staat van de werkelijk gedane uitgaven van Nederlandsch Indië	90-93
<i>Aperçu des dépenses du gouvernement des Indes Néerlandaises.</i>	
IV. Overzicht van de opbrengst der voornaamste middelen sedert 1867	94-95
<i>Rendement des principales sources de revenu depuis 1867.</i>	
V. Opbrengst der middelen naar de verschillende rubrieken (volgens de groepeerings- vorige tabel). <i>Recettes par groupes principaux de ressources.</i>	96
VI. Buitenbezittingen. <i>Possessions hors de Java et Madoura.</i>	97
1. Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1887 tot en met 1891.	97
<i>Produit moyen des princ. ressources, années 1887—1891.</i>	
VII. Producten. <i>Produits.</i>	97
1. Cijns over den Gouvernements-suikerrietaanplant	97
<i>Redevance pour plantations de canne à sucre.</i>	
2. Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padangkoffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie	98
<i>Ventes de café, recette totale et par picol.</i>	
3. Tin (Banka). Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstbere- kening. <i>Étain de Banca quantités livrées et vendues, frais et gains.</i>	98
4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten	98
<i>Aperçu du transport, des recettes, des frais de la vente des produits du Gouver- nement.</i>	
VIII. Belastingen. <i>Impôts et corvées</i>	99
1. Heerendiensten. <i>Corvées.</i>	99
a. Heerendienstplichtigen ter beschikking van het Gouvernement, aantal be- talers van het hoofdgeld en aantal werkelijk gevorderde dagdiensten ter zake van bijzondere diensten	99
<i>Corvéables du Gouv., exemptés moyennant la capitation de fl. 1, et nom- bre de journées de corvée spéciale fournies.</i>	
b. Hoofdgeld der heerendienstplichtigen en de daaruit bestreden uitgaven ten gevolge der afschaffing van diensten	99
<i>Produit de la capitation pour le rachat des corvéables et dépenses occasion- nées par l'abolition des corvées.</i>	
2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente... <i>Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente“) à Java et Madoura.</i>	100
3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1891 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen. <i>Total des impôts directs perçus (par provinces).</i>	101
4. Bedrijfsbelasting. <i>Impôt sur le revenu industriel des Orientaux.</i>	102
5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden	103
<i>Taxe des patentes des Européens et assimilés.</i>	
6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen	103
<i>Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers).</i>	
7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen	104
<i>Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.</i>	
8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten	105
<i>Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.</i>	
9. Opbrengst van eenige voornamste onverpachte middelen	105
<i>Principaux autres droits.</i>	
IX. Monopoliën. <i>Monopoles.</i>	106
1. Opiumverkoop in het klein op Java en Madoera	106
<i>Monopole (affermé) de l'opium.</i>	
2. Uitkomsten van de opiumpacht	106
<i>Produit de la ferme de l'opium.</i>	
3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen	107
<i>Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.</i>	
4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende ver- koopprijzen, en geldelijke opbrengst	107
<i>Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.</i>	
X. Spoorwegen. <i>Voies ferrées.</i>	108
1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den	

Verklaring der teekens:

—	beteekent 0.
*	de opgaven ontbreken.
†	de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:

—	signifie 0.
*	les données font défaut.
†	les données sont incomplètes.

N ^o .		Pag.
	aanleg en de opname der Staats-spoorwegen op Java.....	108
	<i>Dépenses de construction des chemins de fer de l'Etat.</i>	
2.	Rendement van spoorwegen, post en telegrafie.....	108
	<i>Voies ferrées, postes et télégraphes. Rendement.</i>	

B. WEST-INDIË. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

I.	Sterkte der bevolking op het grondgebied der kolonie bij het einde van 1890.....	109
	<i>Chiffre de la population de toute la colonie.</i>	
	A. Suriname. <i>Surinam</i>	109
	B. Curaçao en onderhoorigheden. <i>Curaçao et dépendances</i>	109
II.	Vergelijkend overzicht van de getalsterkte der districts-bevolking van Suriname in de jaren 1863, 1872, 1873 en 1885—1891.....	110
	<i>Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1872, 1873 et 1885—1891.</i>	
III.	Indeeling der bevolking van Curaçao en Onderhoorigheden naar de geboorteplaats ...	110
	<i>Population de Curaçao et dépendances par lieux de naissance.</i>	
IV.	Immigratie in Suriname (Aantal aangekomen immigranten van 1 Januari 1853 tot UIt ^o 1891).....	111
	<i>Nombre des immigrants pendant la période 1853—1891.</i>	
V.	Getal huwelijken, geboorten en sterfgevallen	111
	<i>Mariages, Naissances et décès.</i>	
	A. Suriname. <i>Surinam</i>	111
	B. Curaçao en Onderhoorigheden. <i>Curaçao et dépendances</i>	111

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I.	Getal scholen en leerlingen.....	112
	<i>Nombre des écoles et des élèves.</i>	
	A. Suriname. <i>Surinam</i>	112
	B. Curaçao en Onderhoorigheden. <i>Curaçao et dépendances</i>	112

III. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et Industrie.*

I.	Landbouw in Suriname.....	113
	<i>Agriculture, Surinam.</i>	
	A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders.....	113
	<i>Etendue des exploitations et nature des laboureurs.</i>	
	B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1880, 1885 en de laatste 4 jaren.....	113
	<i>Quantités produites.</i>	
	C. De Suiker en Cacao-cultuur.....	113
	<i>Cultures du Sucre et du Cacao.</i>	
II.	Veestapel. <i>Betail</i>	114
	A. Suriname. <i>Surinam</i>	114
	B. Curaçao en onderhoorigheden. <i>Curaçao et dépendances</i>	114
III.	Ontginning van delfstoffen.....	114
	<i>Exploitation de minéraux.</i>	
	A. Suriname. <i>Surinam</i>	114
	1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden.....	114
	<i>Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.</i>	
	2. Uitkomsten der goud-industrie.....	115
	<i>Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.</i>	
	B. Curaçao en Onderhoorigheden. <i>Curaçao et dépendances</i>	115
	1. Ontginning der phosphorzure kalklagen.....	115
	<i>Exploitation du phosphate.</i>	

Verklaring der teekens:

—	betekent 0.
*	de opgaven ontbreken.
"	de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:

—	signifie 0.
*	les données font défaut.
†	les données sont incomplètes.

N ^o .	IV. Handel en Scheepvaart. <i>Commerce et Navigation.</i>	Pag
I.	Algemeen overzicht..... <i>Aperçu général.</i>	116
	A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het v r i j e v e r k e e r..... <i>Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.</i>	116
	B. Scheepvaartbeweging..... <i>Navigation.</i>	116
II.	Uitvoeren van Curaçao en Onderhoorigheden..... <i>Exportations de Curaçao et des dépendances.</i>	116
	A. Curaçao.	
	B. Van andere eilanden (waarde van den uitvoer in gulden)..... <i>Dépendances (valeur des exportations en florins).</i>	116
III.	Uitvoer der voortbrengselen van den landbouw van Suriname over 1862—1891..... <i>Exportation des produits agricoles de Surinam.</i>	117
IV.	Aandeel der verschillende landen in de handels- en scheepvaartbeweging van Suriname <i>Parts des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.</i>	118
	A. Invoer. <i>Importation</i>	118
	B. Uitvoer. <i>Exportation</i>	118
V.	Aangekomen schepen op Curaçao naar landen van herkomst..... <i>Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.</i>	119
V. Verkeersmiddelen. <i>Moyens d'échange et de transport.</i>		
I.	Surinaamsche Bank..... <i>Banque de Surinam.</i>	119
	A. Operatiën der Bank. <i>Opérations</i>	119
	B. Voornaamste posten der balans. <i>Principaux éléments du bilan</i>	120
II.	Bank te Curaçao. <i>Banque à Curaçao</i>	120
III.	Spaarbanken. <i>Caisnes d'épargne</i>	121
	A. Koloniale Spaarbank van Suriname..... <i>Caisse d'épargne coloniale de Surinam.</i>	121
	B. Spaar- en beleenbank op Curaçao..... <i>Caisse d'épargne de Curaçao.</i>	121
IV.	Hypotheeken in Curaçao en Onderhoorigheden..... <i>Hypothèques en Curaçao et dépendances.</i>	121
V.	Koninklijke West-Indische Maaldienst..... <i>Service de paquebots sur les Indes Occidentales.</i>	122
VI. Bestuursmiddelen. <i>Administration.</i>		
I.	Landmacht..... <i>Armée.</i>	122
	A. Suriname. <i>Surinam</i>	122
	B. Curaçao. <i>Curaçao</i>	122
II.	Rechtswezen..... <i>Justice.</i>	123
	A. Suriname. <i>Surinam</i>	123
	B. Curaçao en Onderhoorigheden, <i>Curaçao et dépendances</i>	123
VII. Koloniaal budget. <i>Budget colonial.</i>		
I.	Totaal der uitgaven en ontvangsten..... <i>Dépenses et recettes.</i>	124
II.	Overzicht van de opbrengst der voornaamste belastingen in Suriname..... <i>Rendement des principaux impôts (Surinam.)</i>	124

Verklaring der teekens:

—	beteekent 0.
*	" de opgaven ontbreken.
†	" de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:

—	signifie 0.
*	" les données font défaut.
†	" les données sont incomplètes.

ALPHABETISCH REGISTER.

I. Oost-Indië.

	Blz.
Acte-examens (Uitslag der)	19
Ambtenaren (Europeesche).....	6, 79
Arbeidslooien.....	45
Assignatiën afgegeven door de Javasche Bank.....	66
Bank (Javasche).....	65—66
Bankactiër (Koersen der).....	66
Bankbiljetten in omloop.....	66
Bedevaartgangers.....	28—30
Bedrijfsbelasting: getal aanslagen.....	8, 9
" opbrengst.....	101, 102
Begrooting.....	89, 108
Belastingen (Voornaamste).....	101
" op de Buitenbezittingen.....	97
Beleeningen bij de Javasche Bank.....	65
Beroepen.....	6
Bestuursmiddelen.....	79—88
Bevolking.....	2—10
" (Bestanddeelen der).....	2—5
" (Dichtheid der).....	4
" (Europeesche) in de groote steden.....	5
" (Loop der).....	10
" (Europeesche) naar nationaliteiten.....	5
" naar beroepen en bedrijven.....	6
Bouwgronden door de bevolking ontgonnen.....	31, 32
" aan particulieren in eigendom afgestaan.....	33, 35
" door de bevolking verhuurd.....	33, 34
" door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan.....	33, 34
" gebezigd voor den landbouw door het gouvernement en particulieren.....	33
Burgeravondschool.....	15
Christenen onder de Inlanders en vreemde Oosterlingen.....	7
Cijns voor Gouvernements suikerrietaanplant.....	97
Disconteeringen bij de Javasche Bank.....	65
Dokters djawa.....	11
Eeredienst.....	26—30
" (Protestantsche).....	26
" (Catholieke).....	26
Foelie (Productie van).....	42
Geboorten onder Europeanen.....	10
Geneesheeren.....	11
Geneeskundige dienst.....	11—12
Gevangeniszen.....	79—81
Gymnasium.....	13, 14
Hadji's onder de Inlanders.....	30
Handel.....	46—60
" met China.....	57
" " Penang.....	57
" " Singapore.....	57
Heerendiensten.....	99
Hoofdelijke belasting.....	97, 101
Hoofden (Inlandsche).....	79
Hoogere Burgerscholen.....	14—15
Houtkap.....	43

	Blz.
Huwelijken (Europeesche).....	10
Indigo productie.....	41
Inrichting voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde.....	14
Invoerrechten.....	48—49, 104—105
Invoer van goederen.....	46—49
" " specie.....	46—47, 53
Kinaproductie.....	39
Koepokinenting.....	11
Koffiecultuur.....	37—38
Koffieladingen (Bestemming van).....	55
Koffie (Opbrengst der veilingen van).....	98
" (Verscheeping van) naar Java.....	56
Koffievrachten.....	61
Koopvaardijvloot.....	61
Krankzinnigenverpleging.....	12
Kweekscholen voor Inlandsche onderwijzers.....	20—21
Landbouw.....	31—43
" voor eigen rekening der bevolking.....	31—32
" voor rekening van het Gouvernement en de particulieren.....	33—43
Landrente.....	100
Leger.....	83—87
Mahomedaansche geestelijke scholen.....	25
Marine (Gouvernements-).....	88
Metaalvoorraad bij de Javasche Bank.....	66
Middelen.....	94—97, 99—108
" (Onverpachte).....	105
" (Verpachte kleine).....	107
Misdrijven door Inlanders.....	80
Monopoliën.....	106—107
Munt- en Bankwezen.....	64—66
Munt (In en uitvoer van zilveren).....	53
Normaalschool (Gouvernements-) te Batavia.....	19
Notenmuskaat (Productie van).....	42
Nijverheid.....	43—45
Nijverheidsinrichtingen.....	43
Onderwijs.....	13—25
" voor Europeanen.....	13—19
" (Middelbaar).....	13—15
" (Kosten van het Middelbaar).....	15
" voor Europeanen (Lager).....	16—19
" voor Europeanen (Kosten van het Lager).....	19
" voor Inlanders.....	20—24
" voor Inlanders (Kosten van het).....	24
" voor vreemde Oosterlingen.....	25
Ontvangsten van de Indische administratie.....	89
Oorlogsmarine.....	88
Opium.....	106
Oppervlakte.....	1
Overschrijvingsrecht.....	105
Pakhuishuur.....	105
Patentrecht.....	101, 103
Personeele belasting.....	101, 103
Posterijen.....	75—76
" (Rendement van).....	108
Producten (Opbrengst van Gouvernements-).....	98
" (Prijzen van Gouvernements-).....	60
Prijzen.....	58—60
Reengagementen in Indië.....	87
Rechterlijke macht.....	79—82
Rechters.....	80
Rechtscolleges.....	79
Rechtsgeleerden.....	79
Scheepvaart.....	61—63
Scheepvaartverkeer.....	62—63
Scholen (Middelbare).....	13—15
" (Lagere) voor Europeanen.....	16
" (Openbare lagere) voor Europeanen.....	17
" (Bijzondere lagere) voor Europeanen.....	18
" voor Inlanders (Gouvernements-).....	22, 24
" voor Inlanders (Particuliere).....	22—23
" voor zonen van Inlandsche hoofden.....	21
" voor vreemde Oosterlingen.....	25

	Pag.
Scholen (Mohamedaansche).....	25
Spaarbanken.....	67—68
Spoorwegen.....	69—73
" (Staats-).....	69—70
" (Gelden besteed aan aanleg en opname van).....	108
" (Rendement van).....	108
" (Particuliere).....	71—73
Sterfte onder de Europeanen.....	10
" onder de Europeanen naar leeftijd.....	10
" in het leger.....	84—85
Stoomketels.....	44
Stoomvaartdiensten (Gesubsidieerde).....	78
Suikercultuur op Java.....	35—36
" (overgang der gouvernementen) in vrije cultuur.....	35
" (vrije).....	35
Suikerproductie.....	36
Suikerladingen (bestemming van).....	54—55
Subsidie voor scholen van Inlanders.....	24
Successierecht.....	105
Suppletietroepen.....	86
Tabak (Overzicht van oogsten en opbrengst van).....	56
Tabaksproductie.....	39—40
Telegrafien.....	77
" (Rendement van).....	108
Theeproductie.....	41
Tin (Ingeleverde en verkochte hoeveelheden).....	98
Tinproductie.....	42
Tramwegen.....	74
Uitgaven.....	90—93
" voor de Indische administratie.....	89
Uitvoer van goederen.....	46—47, 50—51
" van specie.....	46—47, 53
" van Makassar.....	53
" van Padang.....	52
Uitvoerrechten.....	50—51, 104—105
Veestapel.....	31
Vendurechten.....	105
Veroordeelde Europeanen.....	80
Verponding.....	101
Wisselkoersen.....	64
Zaken (Burgerlijke).....	82
Zeemacht.....	88
Zegelrecht.....	105
Zendingen.....	27
Ziektegevallen in het leger.....	84—85
Zout.....	107

II. West-Indie.

Bank (Surinaamsche).....	119—120
" te Curaçao.....	120
Belastingen.....	124
Beleenbank (Spaar- en) op Curaçao.....	121
Bestuursmiddelen.....	122—123
Bevolking.....	109—111
Budget (Koloniaal).....	124
Delfstoffen (Ontginning van).....	114
Geboorten.....	111
Gedetineerden.....	123
Goudindustrie.....	114—115
Handel.....	116—118
Huwelijken.....	111
Hypotheken op Curaçao.....	121
Immigratie.....	111
Invoer.....	116—118
Landbouw.....	113—114
Landmacht.....	122
Maildienst (Koninklijke West-Indische).....	122
Nijverheid.....	114—115
Onderwijs.....	112
Ontvangsten.....	124
Phosphorzure kalklagen (Ontginning van).....	115

	Blz.
Plantages (Oppervlakte der)	113
Productie	113
Rechtswezen	123
Scheepvaart	116, 118—119
Spaarbanken	121
Sterfte	111
Uitgaven	124
Uitvoer	116—119
Veestapel	114
Verkeersmiddelen	119—122

Beteekenis der afkortingen voor de aangehaalde bronnen gebezigd.

Abréviations pour l'indication des sources employées.

B. H. 2° K.	beteekent:	Bijlagen bij de Handelingen der 2° Kamer.
	<i>signifie</i>	<i>Années du Compte Rendu des séances des États Généraux.</i>
B. N. I.	"	Begrootingen voor Nederlandsch Oost Indië.
		<i>Budgets pour les Indes Orientales Néerlandaises.</i>
C. V.	"	Verzameling van Consulaire en andere berichten en verslagen.
		<i>Rapports consulaires.</i>
K. V.	"	Koloniale Verslagen.
		<i>Rapports coloniaux.</i>
M. H. B.	"	Marktberichten der Handelsvereniging te Batavia.
		<i>Mercuriales de la Société de Commerce à Batavia.</i>
M. H. P.	"	Marktberichten der Handelsvereniging te Padang.
		<i>Mercuriales de la Société de Commerce à Padang.</i>
M. M. R.	"	Macassar-Market Reports.
		<i>Macassar-Market Reports.</i>
O. V. E.	"	Algemeene verslagen van den Staat van het Middelbaar en Lager Onderwijs voor Europeanen.
		<i>Rapports concernant l'Enseignement pour les Européens.</i>
R. A.	"	Regeerings-Almanakken voor Ned. Indië.
		<i>Annuaire du Gouvernement des Indes Néerlandaises.</i>
S. C.	"	Staatscouranten.
		<i>Journaux Officiels.</i>
S. H. S.	"	Statistiek van den handel, de scheepvaart en de in- en uitvoerrechten van Nederl. Indië.
		<i>Statistique du Commerce et de la navigation.</i>
S. S. I.	"	Statistiek van Sumatra- en Javatabak, door de Makelaars de Vries en Zoon.
		<i>Statistique du tabac de Sumatra et de Java, publiée par M. M. de Vries & fils.</i>
S. V. S. T.	"	Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in Ned. Indië.
		<i>Statistique du transport des chemins de fer et des tramways.</i>
V. B. S. O.	"	Verslagen van de Batavia Oosterspoorweg-maatschappij.
		<i>Rapports de la Société du Chemin de fer „Batavia Oosterspoorweg”.</i>
V. D. S.	"	Verslagen van de Deli-Spoorweg-maatschappij.
		<i>Rapports de la Société du Chemin de fer de Deli.</i>
V. I. O.	"	Algemeene vijfjarige verslagen van het Inlandsch onderwijs.
		<i>Rapports quinquennaux concernant l'enseignement pour les Indigènes.</i>
V. J. B.	"	Verslagen van den President der Javasche Bank.
		<i>Rapports du Président de la Banque de Java.</i>
V. N. H.	"	Verslagen omtrent den toestand van de Nederl. Handelmaatschappij.
		<i>Rapports sur l'état de la Société Néerlandaise de commerce.</i>
V. N. I. S.	"	Verslagen van de Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij.
		<i>Rapports de la Société du chemin de fer des Indes Néerlandaises.</i>
V. N. I. T.	"	Verslagen van de Ned. Ind. Tramwegmaatschappij.
		<i>Rapports de la Société du tramway des Indes Néerlandaises.</i>
V. S. B.	"	Verslagen van de Hoofddirecteur der Surinaamsche Bank.
		<i>Rapports du Directeur en Chef de la Banque de Surinam.</i>
V. S. N. I.	"	Verslagen over de Staatsspoorwegen in Ned. Indië.
		<i>Rapports sur les chemins de fer de l'Etat.</i>
V. S. S. J.	"	Verslagen van de Samarang-Joana Stoomtrammaatschappij.
		<i>Rapports de la Société du tramway „Samarang-Joana”.</i>
W. O. S.	"	Wekelijksche overzichten der suiker opgemaakt door de makelaars Rueb & C ^o . te Rotterdam.
		<i>Aperçu hebdomadaire des sucres publié par M. M. Rueb & Cie à Rotterdam.</i>

REGISTRE ALPHABETIQUE.

I. Indes Orientales.

	Blz.
Abattage de bois	43
Actions de la Banque de Java	66
Administration	79—88
Affrètements de Café	61
Agriculture	31—43
" pour compte du Gouvernement et des particuliers	33—43
" Indigène	31—32
Aliénés. (Traitement des)	12
Armée	83—87
Assignations délivrées à la Banque de Java	66
Banque de Java	65—66
Bétail	31
Billets de Banque en circulation	66
Budget	89—108
Café. (Production de)	37—38
" exporté des Indes par pays de destination	55
" (Produit des ventes du)	98
" importé à Java	56
Caisses d'épargne	67—68
Capitation perçu des indigènes	101
Causes civiles	82
Cens pour plantations de canne à sucre	97
Change	64
Chaudières à vapeur	44
Chefs indigènes	79
Chemins de fer	69—73
Chemins de fer de l'Etat	69—70
" " " dépenses de construction	108
" " " (Rendement des)	108
" " " particuliers	71—73
" " " particuliers	71—73
Chrétiens parmi les indigènes et les étrangers orientaux	7
Commerce	46—60
" avec la Chine	57
" " Pénang	57
" " Singapour	57
Condamnés-Européens	80
Corvées	99
Cultes	26—30
Décès	10
" parmi les européens par âge	10
" dans l'armée	84—85
Délits par indigènes	80
Dépenses de l'administration indienne	89, 90—93
Droits d'entrée	48—49, 104—105
" de sortie	50—51, 104—105
" de succession	105
" de timbre	105
" de transcription	105
" des ventes publiques	105
Ecoles moyennes	13—15
Ecole du soir à Soerabaja	15

	Pag.
Ecole normale du Gouvernement.....	19
Ecoles primaires pour européens.....	16
" " publiques pour européens.....	17
" " libres.....	18
" normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.....	20—21
" du Gouvernement pour indigènes.....	22, 24
" libres pour indigènes.....	22—23
" pour les fils des chefs et notables indigènes.....	21
" pour étrangers orientaux.....	25
" des prêtres mahométans.....	25
Employés européens.....	6, 79
Encaisse métallique de la Banque de Java.....	66
Enseignement.....	13—25
" pour européens.....	13—19
" moyen.....	13—15
" " (Frais de l').....	15
" primaire pour européens.....	16—19
" (Frais de l') primaire pour européens.....	19
" pour indigènes.....	20—24
" " (Frais de l').....	24
" pour étrangers orientaux.....	25
Escompte de la Banque de Java.....	65
Etain (Production d').....	42
" quantités livrées et vendues.....	98
Examen pour le personnel enseignant.....	19
Exportation de Macassar.....	53
" de marchandises.....	46—47, 50—51
" de monnaies.....	46—47, 53
" de Padang.....	52
Hadjis indigènes.....	30
Importation de marchandises.....	46—49
Importation de monnaies.....	46—47, 53
Impôts.....	101
Impôt de patentes.....	101, 103
" dit personnel.....	101, 103
" sur les possessions.....	97 en 101
" sur l'industrie.....	8, 9, 101, 102
" foncier ("landrente").....	100
Indigo (Production d').....	41
Industrie.....	43—45
Institution pour les langues, la géographie et l'ethnographie.....	14
Jurisconsultes.....	79
Justice.....	79—82
Loyers d'entrepôt.....	105
Lycée Guillaume III.....	13—14
Macis (Production de).....	42
Magistrats jurisconsultes.....	80
Maladies dans l'armée.....	84—85
Mariages.....	10
Marine coloniale.....	88
" marchande.....	61
Médecins.....	11
Métiers.....	6
Missionnaires.....	27
Monnaie, Institutions de crédit.....	64—66
Monnaie, importation et exportation de l'argent.....	53
Monopoles.....	106—107
Moyens.....	94—97, 99—108
" non fermés.....	105
" fermés (excl. celui de Popium).....	107
Naissances.....	10
Navigation.....	61—63
Noix de muscade (Production de).....	42
Opium.....	106
Pèlerinage (Indigènes qui ont fait le).....	28—30
Population.....	2—10
" densité de la.....	4
" Européenne dans les grandes villes.....	5
" " (Mouvement de la).....	10
" " par nationalités.....	5
" " par emplois et métiers.....	6
Postes.....	75—76

	Pag.
Postes (Rendement des).....	108
Prêts à la Banque de Java.....	65
Prisons.....	79—81
Prix.....	58—60
Produits du Gouvernement (Prix des).....	60
" " " (Recettes des).....	98
Quinquina (Production de).....	39
Recettes de l'administration indienne.....	89
Recrues expédiées des Pays-Bas.....	86
Réengagements aux Indes.....	87
Salaires des ouvriers.....	45
Sel.....	107
Service médical.....	11—12
" de transport par eau.....	78
Subsides pour les écoles pour indigènes.....	24
Sucre (Culture de).....	35—36
" (Production de).....	36
" (Destination des cargaisons de).....	54—55
Superficie.....	1
Tabac (Production de).....	39—40
" (Quantité et valeur du) importé aux Pays-Bas de Java et de Madura.....	56
Télégraphes.....	77
" (Rendement des).....	108
Terrains en culture.....	33
" " " indigène.....	31—32
" Cédés en bail ou emphytéose par le Gouvernement.....	33—34
" cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes.....	33—34
" particuliers.....	33, 35
Thé (Production de).....	41
Tramways.....	74
Tribunaux.....	79
Vaccination.....	11

II. Indes Occidentales.

Administration.....	122—123
Agriculture.....	113—114
Armée.....	122
Banque à Curaçao.....	120
Bétail.....	114
Budget.....	124
Caisse d'épargne.....	121
Commerce.....	116—118
Décès.....	111
Dépenses.....	124
Enseignement.....	112
Exportation.....	116—119
Finances.....	124
Hypothèques à Curaçao.....	121
Immigration.....	111
Importation.....	116—118
Impôts.....	124
Industrie.....	114—115
Justice.....	123
Mariages.....	111
Minéraux.....	114
Naissances.....	111
Navigation.....	116, 118—119
Or (Industrie d').....	114—115
Phosphate (Exploitation de).....	115
Population.....	109—111
Production.....	113
Recettes.....	124
Service de paquebots.....	122
Superficie des plantations.....	113
Transport.....	119—122

108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

II. Index Occidentalis

201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500

A. OOST-INDIE. Indes orientales.

I. Grondgebied. Territoire.

I. OPPERVLAKTE VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN □ GEOGRAPHISCHE MIJLEN.
Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques.

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Volgens de statistieke kaart van Melvill van Carnbée van 1849. <i>D'après la carte statistique de 1849, par M. Melvill van Carnbée.</i>	Volgens Bijlage B van het Kon. Versl. van 1892. ³⁾ <i>D'après le Rapp. Colonial de 1892. ³⁾</i>
Bantam.....	159,9	140,7
Batavia.....	41,5	122,2
Buitenzorg.....	66,5	
Krawang.....	96,1	89,5
Preanger-Regentschappen.....	379,8	371,0
Cheribon.....	127,7	123,3
Tegal.....	53,1	68,5
Pekalongan.....	29,1	32,3
Semarang.....	88,9	93,6
Japara.....	42,0	54,4
Rembang.....	124,0	135,2
Soerabaja.....	104,7	104,5 ⁴⁾
Pasoeroean.....	111,5	95,9
Probolinggo.....	..... ¹⁾	63,4
Besoeki.....	257,9	183,5
Banjoemas.....	99,3	101,0
Bagelen.....	57,7	62,1
Kedoe.....	39,4	37,1
Djokjokarta.....	57,9	56,5
Soerakarta.....	112,7	112,9 ⁵⁾
Patjitan.....	48,3	106,8
Madioen.....	98,8	
Kediri.....	128,4	127,3
Madoera.....	119,2 ²⁾	81,2
Totaal.. <i>Total.</i>	2444,6	2362,9

¹⁾ Onder Besoeki begrepen. *Voir Besoeki.* ²⁾ Madoera alleen, zonder de eilanden, heeft eene oppervlakte van 83,2 □ g. m., *Madoura, sans les îles*, 83,2 □ *lieues géogr.* ³⁾ Alleen de vaste wal van Java en Madura. ⁴⁾ De oppervlakte van Bawean bedraagt 3.67 □ Geogr. M. ⁵⁾ Hierin begrepen het in Samarang en Djokjokarta gelegen Solosche gebied, uitgezonderd Imogiri dat tot Djokjokarta is gerekend.

B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Bron: R. A.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Volgens globale berekeningen. <i>D'après des calculs approximatifs.</i>
Gouvernement Sumatra's Westkust.....	2200,6
Benkoelen.....	455,6
Lampongsche Districten.....	475,0
Palembang.....	2558,4
Oostkust van Sumatra.....	768,6
Atjeh en Onderhoorigheden.....	928,0
Riouw en Onderh.....	825,4
Banka.....	237,0
Billiton.....	84,2
Westerafdeeling van Borneo.....	2805,9
Zuider- en Oosteraffl. van Borneo.....	6567,8
Celebes en Onderh.....	2149,9
Menado.....	1267,2
Amboina.....	890,2
Ternate.....	4339,7
Timor en Onderh.....	1042,6
Bali en Lombok.....	190,0
Totaal.. <i>Total.</i>	27786,1

BEVOLKING. *Population.*

II. Bevolking.

Population.

I. HOOFDBESTANDEELEN DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN 1891.

(Met uitzondering van het personeel van leger en vloot.)

*Population des Indes Néerlandaises en 1891.**(A l'exception du personnel de l'armée et de la marine.)*A. Java en Madoera. *Java et Madouva.*Bronnen: K. V. en R. A. ¹⁾

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Europeanen. <i>Européens.</i>	Chineezen. <i>Chinois.</i>	Arabieren. <i>Arabes.</i>	Andere vreemdeoos- terlingen. <i>Autr. orien- taux non in- digènes.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Totaal der bevolking. <i>Population totale.</i>
Bantam	259	1 559	29	27	611 671	613 545
Batavia	10 798	78 195	2 159	212	978 714	1 070 078
Krawang	230	4 333	86	31	376 555	381 235
Preanger-Regentschappen ...	1 695	3 799	110	6	1 975 610	1 981 220
Cheribon	871	19 397	1 598	127	1 463 904	1 485 897
Tegal	839	7 655	767	130	1 066 550	1 075 941
Pekalongan	707	5 552	893	39	554 797	561 988
Semarang	2 163	19 559	843	1 000	1 444 422	1 467 987
Japara	971	11 096	78	197	922 211	934 553
Rembang	677	17 724	374	59	1 260 990	1 279 824
Soerabaja	8 170	18 922	2 648	635	1 974 630	2 005 005
Pasoeroean	1 975	6 018	1 024	355	926 947	936 319
Probolinggo	1 311	3 030	382	7	531 782	536 512
Besoeki	928	1 579	1 483	—	668 740	672 730
Banjoemas	807	5 256	17	85	1 202 999	1 209 164
Bagelen	1 055	3 229	2	59	1 338 673	1 343 018
Kedoe	842	6 183	113	7	749 138	756 283
Djokjokarta	2 097	4 279	78	146	738 271	744 871
Soerakarta	2 658	8 111	92	236	1 152 208	1 163 305
Madioen	1 124	3 849	9	53	1 079 421	1 084 456
Kediri	1 886	9 280	—	4	1 107 754	1 118 924
Madoera	441	4 401	1 262	121	1 433 740	1 439 965
Java en Madoera 1891	42 504	243 006	14 047	3 536	23 559 727	23 862 820
" " " 1890	46 006	242 111	14 293	2 878	23 606 612	23 911 900
" " " 1889	43 919	237 579	13 943	1 552	22 806 463	23 104 612

¹⁾ De cijfers voor 1891 zijn alleen getrokken uit het Kol. Verslag van 1892, Bijl. B.

B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Bronnen: K. V. en R. A.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Euro- peanen. <i>Européens.</i>	Chineezen. <i>Chinois.</i>	Arabieren. <i>Arabes.</i>	Andere vreemde oosterl. <i>Autres orientaux non indi- gènes.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i> ¹⁾	Tot. der be- volking. ¹⁰⁾ <i>Total de la population.</i>
Gouv. Sumatr. Westkust:						
Padangsche Benedenlanden.	1 682	7 256	184	712	339 400	349 234
„ Bovenlanden..	581	738	22	208	690 800	692 349
Tapanoeli.....	270	1 218	1	241	232 600	234 330
Benkoelen.....	205	589	30	3	157 800	158 627
Engano						
Lampongsche districten....	114	480	66	17	127 300	127 977
Palembang.....	383	5 305	2 204	118	577 900 ²⁾	585 910
Oostkust v. Sumatra.....	1 481	76 021	292	4 987	(203 200)	(285 984)
Atjeh en onderh.....	219	3 456	55	408	(440 500)	(444 638)
Riouw.....	202	22 081	—	345	58 500 ³⁾	81 128
Banka.....	193	25 321	183	19	57 200	82 916
Billiton.....	111	12 459	3	—	27 500	40 073
W. Borneo.....	330	33 532	1 333	368	124 900 ⁴⁾	160 463
Dajaklanden.....					259 700	259 700
Z. O. Borneo.....	642	3 743	1 128	77	469 000 ⁵⁾	474 590
Doessoen, Sampit, afd. Pa- sir en de Tanah Blanden.					122 600	122 600
Koetei en Noordoostkust..					(135 900)	(135 900)
Celebes en onderh.....	1 405	5 418	438	8	381 700 ⁶⁾	388 960
Menado { Minahassa.....	858	2 779	190	1	(279 600) ⁷⁾	(283 428)
{ Gorontalo.....	79	317	103	—	81 900 ⁸⁾	82 399
Amboina. (Amboina, Sapa- roea en Banda).....	2 204	1 125	670	6	75 500	79 505
Overige afdeelingen....					(171 600)	(171 600)
Ternate.....	338	514	107	—	{ 105 000	{ 105 959
Sultanaten.....						
Timor en onderh.....	282	1 091	149	—	40 297 ⁹⁾	41 819
Bali { Boeleleng.....	48	853	161	36	{ 95 600	{ 96 799
en { Djembrana.....	9	16	76	—		
Lombok. { Vorstenrijken, op- gaaf van 1880..	—	3 035	16 100		(1 240 000)	(1 259 135)
Totaal. buitenbez. <i>Total.</i> <i>Autres possessions.....</i>	11 636	207 347	7 395	23 654	†	†
Java en Madoera.....	42 504	243 006	14 047	3 536	23 559 727	23 862 820
Totaal generaal.....	54 140	450 353	21 442	27 190	†	†

¹⁾ Daar in den *Regeeringsalmanak* voor de verschillende gewesten alléén totaalcijfers voorkomen, zijn hieronder de opgaven van het Kol. Versl. van 1892, loopende over het jaar 1890, medegedeeld. De gewoon gedrukte cijfers kunnen als tamelijk nauwkeurig worden aangemerkt. De cursief gedrukte zijn bij benadering verkregen, de cijfers tusschen haakjes berusten op loutere gissing.

²⁾ Hieronder niet begrepen de bevolking van het rijk Djambi, geschat op 76 000 zielen.

³⁾ Hieronder niet begrepen de inl. bevolking der afdeeling Poeloë Toedjoe, geschat op 15000 zielen.

⁴⁾ De opgaaf betreft Boegineezen, Makassaren, Javanen enz.

⁵⁾ Betreft de afdeelingen Bandjermasin en Ommelanden, Martapoera, Amoenthai en Dajaklanden.

⁶⁾ Betreft alleen de Gouvernementslanden.

⁷⁾ Hieronder begrepen de bevolking der Sangi- en Talaut-eilanden ± 131 000 zielen.

⁸⁾ De bevolking der Tomini landen wordt geschat op 197 000, en die der staatjes langs de Noordkust van Celebes op 24 000 zielen.

⁹⁾ Betreft alleen dat gedeelte der inl. bev. dat gerekend wordt het Christendom te belijden. De gegevens loopen over 1890.

¹⁰⁾ Zie bij deze cijfers de nooten van de vorige kolom.

II. DICHTHEID DER INLANDSCHE BEVOLKING OP JAVA EN MADOERA.

Population indigène relative de Java et de Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. Provinces.	Aantal zielen per Nombre de habitants par		Aantal beplante bouws in 1891 per Nombre de bahoes en culture en 1891 par	
	□ geogr. mijl. in 1891. Lieue □ géogr.	beplante bouw ¹⁾ in 1891 bahoe de terrain cultivé ¹⁾	□ geogr. mijl. Lieue □ géogr.	1000 zielen 1000 habitants
Bagelen	21 557	6,4	3 380	157
Kedoe	20 192	4,8	4 185	207
Soerabaja	18 896	4,8	3 933	208
Madoera	17 657	4,5	3 961	224
Pekalongan	17 176	5,8	2 958	172
Japara	16 952	4,8	3 490	206
Tegal	15 570	5,9	2 647	170
Semarang	15 432	3,9	3 923	254
Djokjakarta	13 067	5,6	2 310	177
Banjoemas	11 911	5,6	2 113	177
Cheribon	11 873	4,6	2 572	217
Soerakarta	10 206	3,7	2 781	273
Madioen	10 107	4,0	2 505	248
Pasoeroean	9 666	3,2	3 049	315
Rembang	9 327	4,5	2 065	221
Kediri	8 702	4,1	2 117	243
Probolinggo	8 388	3,6	2 365	282
Batavia	8 009	3,2	2 481	310
Preanger Regentschappen	5 325	4,3	1 252	235
Bantam	4 347	3,8	1 145	263
Krawang	4 207	3,4	1 225	291
Besoeki	3 644	3,7	996	273
Gemiddelde dichtheid.....	9 977	4,4	2 284	229
Pop. rel. moyenne.				

¹⁾ 1 Bouw = $\frac{2}{3}$ H.A.; 7356 Bouw = 1 □ Geogr. mijl. 1 Bahoe = $\frac{2}{3}$ H.A.; 7356 Bahoes = 1 lieue □ géogr.

III. GETALSTERKTE DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË UITGEZONDERD DE INLANDERS SEDERT 1860.

Population non-indigène des Indes Néerlandaises depuis 1860.

Bronnen: K. V. en R. A:

Bestanddeelen der bevolking. Nationalités.	1860.	1870.	1880.	1885.	1888.	1889.	1890.	1891. ⁵⁾
Europeanen. <i>Europ.</i> { J.en M. ¹⁾	22 663	27 585	33 708	40 634	42 364	43 919	⁴⁾ 45 967	46 619
	B. ²⁾	6 507	7 956	7 968	9 766	11 557	11 585	11 636
Chineez. <i>Chinois</i> { J.en M.	149 424	174 540	206 931	221 959	233 717	237 579	242 111	243 486
	B.	72 014	85 020	136 523	159 793	199 391	209 451	218 978
Arabieren. <i>Arabes</i> { J.en M.	6 133	7 804	10 506	11 429	13 365	13 943	14 293	14 806
	B.	*	4 917 ³⁾	5 519 ³⁾	5 821 ³⁾	6 459 ³⁾	6 741 ³⁾	7 347 ³⁾
Andere vr. oosterl. <i>Autres orient. non-ind</i> { J.en M.	26 235	9 139	2 547	2 797	2 843	2 808	2 881	2 911
	B.	*	6 470 ³⁾	6 572 ³⁾	6 884 ³⁾	7 583 ³⁾	7 165 ³⁾	7 569 ³⁾
Totaal....	*	323 431	410 274	459 083	517 279	533 191	551 096	541 754

¹⁾ J. en M. = Java en Madoera. ²⁾ B. = Buitenbezittingen.

³⁾ Hieronder niet begrepen de Arabieren en and. vr. oosterl. van de Vorstenrijken van Bali en Lombok voor 1891 geschat 16 100.

⁴⁾ Onder het zielental Europeanen in de residentie Samarang zijn thans waarschijnlijk de Europeesche militairen medeggeteld.

⁵⁾ Daar het Kol. Verslag van 1892 slechts cijfers over 1890 geeft, zijn de cijfers voor 1891 aan den Regeerings-Almanak voor 1893 ontleend.

IV. GETALSTERKTE DER INLANDSCHE BEVOLKING VAN JAVA EN MADOERA SEDERT 1880.

Population indigène de Java et Madoura depuis 1880.

Bron: K. V.

Ult ^o .	Inland. bevolking. <i>Popul. indigène.</i>	Ult ^o .	Inland. bevolking <i>Popul. indigène.</i>
1880.....	19 540 813	1886.....	21 716 177
1881.....	19 834 584	1887.....	22 139 624
1882.....	19 999 276	1888.....	22 526 885
1883.....	20 367 944	1889.....	22 806 463
1884.....	20 665 510	1890.....	23 609 312
1885.....	21 190 626	1891.....	23 559 727 ¹⁾

¹⁾ Volgens Bijl. B van het Kon. Verslag voor 1892.V. GETALSTERKTE DER EUROPEESCHE BEVOLKING IN DE GROOTE STEDEN SEDERT ULT^o 1883.*Population européenne des grandes villes, depuis 1883 (fin de chaque année).*

Bron: R. A.

Jaren. <i>Années.</i>	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Batavia en Voorsteden.	6 764	7 073	7 634	7 662	7 931	7 302	7 969	7 891	8 821
Semarang (Hoofdplaats)	3 257	3 066	3 480	3 469	3 476	3 452	3 547	3 565	3 600
Soerabaja (Hoofdplaats)	5 461	5 599	6 317	5 554	5 965	6 084	6 421	6 575	5 913 ¹⁾

¹⁾ Het groote verschil met de beide vorige opgaven is te wijten aan minder juiste opgaven der wijkmeesters in die beide jaren.

VI. ZIELENTAL DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË NAAR DE VOORNAAMSTE NATIONALITEITEN (OP HET EINDE DES JAARS).

Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales (Fin de l'année)

Bron: K. V.

Nationaliteit. <i>Nationalité.</i>	1885.		1886.		1887.		1888.		1889.		1890.	
	Man- nen. <i>Hom- mes.</i>	Vrou- wen. <i>Fem- mes.</i>	Man- nen. <i>Hom- mes.</i>	Vrou- wen. <i>Fem- mes.</i>	Man- nen. <i>Hom- mes.</i>	Vrou- wen. <i>Fem- mes.</i>	Man- nen. <i>Hom- mes.</i>	Vrou- wen. <i>Fem- mes.</i>	Man- nen. <i>Hom- mes.</i>	Vrou- wen. <i>Fem- mes.</i>	Man- nen. <i>Hom- mes.</i>	Vrou- wen. <i>Fem- mes.</i>
Nederlanders, in Neerland geboren, <i>Neerlandais nés aux Pays-Bas...</i>	5 897	3 096	5 592	2 821	5 773	2 845	5 642	2 829	5 760	2 945	6 371	2 954
Idem, geboren in Ned.-Indië, <i>Idem, nés aux Indes..</i>	20 016	19 193	20 301	19 773	21 097	20 484	21 680	21 348	22 482	21 713	23 295	22 435
Duitschers, <i>Alle- mands.....</i>	732	147	772	170	767	156	821	158	874	159	1 005	178
Zwitsers, <i>Suissees...</i>	127	10	157	16	185	22	176	12	183	16	176	11
Franschen, <i>Français.</i>	168	40	171	40	167	40	197	48	186	54	212	34
Engelschen, <i>Anglais.</i>	169	51	167	55	158	46	151	40	166	42	185	51
Belgen, <i>Belges...</i>	111	42	106	24	126	27	118	46	161	45	193	43
Afrikanen, <i>Africains.</i>	117	23	111	21	90	10	87	24	123	54	114	54
Oostenrijkers, Hongaren, <i>Autrichiens..</i>	47	10	53	6	60	10	72	11	68	11	56	8
Armeniërs, <i>Armé- niens.....</i>	85	10	47	2	30	6	34	9	54	15	61	22
Totaal incl. anderen. <i>Total incl. autres na- tionalités.</i>	27 713	22 687	27 779	23 013	28 805	23 731	29 301	24 620	30 370	25 134	32 022	25 895

VII. INDEELING DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING NAAR DE BEROEPEN EN BEDRIJVEN IN 1890.

Répartition de la population par emplois et métiers 1890.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Personen in 's lands burgerlijken dienst en door het Gouvernement bezoldigd. <i>Employés civils du Gouvernement.</i>	Personen door het Gouvernement beoemd of toegelaten, maar niet van landswege bezoldigd (geneeskundigen, notarissen, enz.) <i>Médecins, notaires, etc. (non salariés)</i>	Handelaren en hunne geëmployeerden. <i>Commerçants et leurs salariés.</i>	Ondernemers van nijverheid en ambacht, met hunne geëmployeerden en Europeesche werklieden. <i>Entrepreneurs d'industrie, et de métiers, et leurs salariés.</i>	Landbouwin- dus- trielen, met hunne ad- ministrateurs en verdere geë- ploieerden. <i>Agriculteurs, et leurs salariés.</i>	Per- sonen in dienst bij in- land- sche vor- sten en groo- ten. <i>Em- ployés des Princes indigènes.</i>	Ove- rige be- drijven <i>Autres em- plois, métiers etc.</i>	Gewezen landsdienaren, die een pensioen of onderstand genieten uit 's lands kas (daaronderook gegageerde of onderstand genietende militairen). <i>Fonctionnaires en retraite, etc.</i>

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Bantam.....	51	1	5	8	25	—	2	10
Batavia.....	1 619	57	477	287	128	—	199	828
Krawang.....	21	4	2	5	51	—	—	7
Preanger-Regent	229	13	27	32	171	1	55	119
Cheribon.....	109	8	27	11	94	—	39	33
Tegal.....	66	6	27	61	112	—	27	28
Pekalongan.....	50	6	13	12	80	—	13	22
Semarang.....	379	45	236	213	154	1	485	485
Japara.....	71	9	20	18	119	—	22	31
Rembang.....	97	7	8	7	33	—	25	24
Soerabaja.....	661	46	398	356	332	—	243	350
Paseroean.....	117	14	57	52	325	—	51	115
Probolinggo.....	92	5	22	17	210	—	50	16
Besoeki.....	76	11	16	15	259	—	15	17
Banjoemas.....	134	14	24	12	37	—	13	38
Bagelen.....	156	14	7	27	23	1	36	103
Kedoe.....	72	7	12	28	27	—	22	155
Djokjokarta.....	85	10	18	74	276	35	13	136
Soerakarta.....	121	15	25	63	428	31	25	137
Madioen.....	156	11	13	11	68	—	68	89
Kediri.....	153	7	30	28	369	—	35	56
Madoera.....	97	3	2	2	—	—	4	6
Totaal.. <i>Total..</i>	4 612	313	1466	1 339	3 321	69	1 442	2 805

B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Sumatra's Westk.	385	34	61	47	42	—	54	155
Benkoelen.....	40	—	3	—	2	—	—	9
Lampung. District.	30	—	3	—	5	—	1	3
Palembang.....	83	4	18	9	13	—	3	14
Sumatra's Oostk..	105	22	74	123	955	—	19	24
Atjeh en onderh..	108	1	14	10	—	—	36	—
Riouw.....	23	—	2	6	1	2	2	3
Banka.....	63	—	—	—	1	—	*	6
Billiton.....	12	5	1	1)	40	—	1	7
W.-afd. v. Borneo.	56	—	6	15	11	—	3	11
Z. e. O.-afd. Borneo.	96	12	18	14	8	—	8	32
Celebes en onderh.	189	12	99	35	9	1	43	49
Menado {Minahassa } {Gorontalo }	81	10	30	10	40	—	45	16
Amboina.....	134	6	41	2) 140	95	—	2) 3) 426	2) 249
Ternate.....	25	10	6	4	19	—	6	17
Timor.....	30	22	7	4	2	—	1	7
Bali en Lombok(al- leen de gouv.-afd. Boelelengen Djem- brana).....	15	—	7	1	2	—	2	—
Totaal.. <i>Total..</i>	1 475	138	390	418	1 245	3	650†	602
Totaal v. geh. N.-I.	6 087	451	1856	1 757	4 566	72	2 092†	3 407

1) Deze beide opgaven zijn waarschijnlijk verwisseld.

2) In dit cijfer zijn vermoedelijk niet Europeanen begrepen.

3) Inbegrepen 100 personen zonder bepaald beroep.

VIII. GETAL CHRISTENEN ONDER DE INLANDERS EN VREEMDE OOSTERLINGEN.

*Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.*A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1873.				1890.						
	Inlanders. <i>Indigènes.</i>		Chineezen. <i>Chinois.</i>		Inlanders. <i>Indigènes.</i>		Chineezen. <i>Chinois.</i>		Andere vr.oosterl. <i>Autres Chr. orient.</i>		
	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. A.	M. F.	
Bantam	—	5	—	—	27	—	—	—	—	—	—
Batavia	332	317	—	—	667	860	14	18	—	—	—
Krawang	—	8	—	—	24	21	1	—	1	—	—
Preanger-Regents.	1	2	—	—	59	69	5	1	—	—	—
Cheribon	15	12	29	18	58	43	50	33	—	—	—
Tegal	37	39	—	—	101	132	—	—	—	—	—
Pekalongan	1	—	—	—	222	250	—	—	—	—	—
Semarang	144	130	—	—	449	364	21	17	—	—	—
Japara	242	248	—	—	630	670	—	—	—	—	—
Rembang	—	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Soerabaja	796	845	—	—	1759	1828	21	—	—	—	—
Pasoeroean	81	81	—	—	666	643	—	—	—	—	—
Probolinggo	—	—	—	—	9	6	—	—	—	—	—
Besoeki	4	4	—	—	19	19	—	1	3	1	—
Banjoemas	88	91	—	—	344	302	—	1	—	—	—
Bagelen	706	708	—	—	1271	1250	—	—	—	—	—
Kedoe	1	—	—	—	559	561	6	5	—	—	—
Djokjokarta	41	8	—	—	916	884	—	—	—	—	—
Soerakarta	8	4	—	—	7	18	1	1	—	—	—
Madioen	25	27	—	—	55	64	—	1	—	—	—
Kediri	263	305	—	—	634	603	—	—	—	—	—
Madoera	6	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Totaal. <i>Total.</i>	2 791	2 835	29	18	8 477	8 592	119	78	4	1	—
	5 626		47		17 069		197		5		—
	5 673				17 271				—		—

B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1873.				1890.						
	Inlanders. <i>Indigènes.</i>		Chineezen. <i>Chinois.</i>		Inlanders, <i>Indigènes.</i>		Chineezen. <i>Chinois.</i>		And. vr.oosterl. <i>Autr. chr. orient.</i>		
	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	
Sumatra's Westkust:											
Padangsche benedenlanden.	47	27	—	—	18	40	—	—	—	—	—
" bovenlanden	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tapanoeli	647	635	—	—	10 151	10 175	—	—	—	—	—
Benkoelen	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	—
Lampongsche districten	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Palembang	8	3	—	—	3	—	3	—	—	—	—
Sumatra's Oostkust	64	5	—	—	5	3	14	—	36	6	—
Atjeh en onderh	—	—	—	—	1	9	21	3	1	12	—
Riouw "	4	2	—	—	2	2	10	—	—	—	—
Banka "	5	4	62	19	4	4	93	46	—	—	—
Billiton	7	—	—	—	—	—	125	—	—	—	—
Westerafd. Borneo	37	9	—	—	1	1	89	61	—	—	—
Z. en O.-afd. Borneo	177	184	—	—	635	562	34	20	—	—	—
Celebes en onderh	26	17	—	—	22	16	—	—	—	—	—
Menado 1) } Minahassa	39 768	39 829	—	—	65 578	64 619	16	9	1	1	—
} Gorontalo	102	72	—	—	159	107	—	—	—	—	—
Amboina	23 928	24 137	—	—	31 129	30 509	2	—	—	—	—
Banda	464	395	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Timor en onderh	9 714	7 678	—	—	20 527	19 770	1	1	—	—	—
Ternate	322	267	—	—	299	318	—	—	—	—	—
Bali en { Boeleleng	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
} Djembrana	2	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—
Totaal ¹⁾ . <i>Total.</i>	75 326	73 265	62	19	128 544	126 138	409	140	38	19	—
	148 591		81		254 682		549		57		—
	148 672				255 288				—		—

¹⁾ Excl. de inlanders op de Sangi- en Talaut eil. Van de pl. m. 80 000 inlanders dezer eilanden kan gerekend worden dat het grootste gedeelte het Christendom belijdt.

IX. AANTAL DER OP JAVA EN MADOERA VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL NAAR HET INKOMEN VOLGENS DE

Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis

Bron: K. V.

Bevolking. Population.	Inkomen. Revenus.	1882.	1883.	1884.
Inlanders.....	tot en met f 2 500.....	677 124	679 013	731 359
	van f 2 500 tot f 25 000..	513	652	800
	boven f 25 000.....	1	2	2
	Totaal.....	677 638	679 667	732 161
Chineezen. ¹⁾	tot en met f 2 500.....	52 417	54 470	56 200
	boven f 2 500.....	1 157	1 136	1 043
	Totaal.....	53 574	55 606	57 243
Andere vr. Oosterlingen. ²⁾	tot en met f 2 500.....	3 356	3 519	3 771
	boven f 2 500.....	73	68	78
	Totaal.....	3 429	3 587	3 849

¹⁾ Boven de f 25 000 worden van 1882 tot 1884 achtereenvolgens vermeld: 37, 33, 37. Deze opgave kan voor
²⁾ Boven de f 25 000 worden van 1882 tot 1884 achtereenvolgens vermeld: 0, 1, 0. Deze opgave kan voor de

X. AANTAL DER VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL BEDRIJF UITOEFENENDE UITKOMSTEN DER

Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors Java et

Bron: K. V.

Gewesten. Provinces.	Inkomen. Revenus.	1881.	1882.	1883.	1884.
Sumatra Westk.	tot en met f 2 500..	1 949	1 877	1 812	1 843
	boven f 2 500.....	13	16	14	15
	boven f 25 000.....	0	0	0	0
	Totaal.	1 962	1 893	1 826	1 858
Sumatra Oostk.	tot en met f 2 500..	27 192	26 747	29 278	32 952
	boven f 2 500.....	37	79	73	98
	boven f 25 000.....	1	1	1	0
	Totaal.	27 230	26 827	29 352	33 050
Riouw.....	tot en met f 2 500..	9 505	9 394	9 083	7 907
	boven f 2 500.....	24	28	35	36
	boven f 25 000.....	0	1	1	1
	Totaal.	9 529	9 423	9 119	7 944
Borneo West.afd.	tot en met f 2 500..	*	12 060	12 184	11 538
	boven f 2 500.....	*	6	6	10
	boven f 25 000.....	*	0	0	0
	Totaal.	*	12 066	12 190	11 548
Born. Z. en O.afd.	tot en met f 2 500..	805	795	780	884
	boven f 2 500.....	15	17	17	14
	boven f 25 000.....	0	0	0	0
	Totaal.	820	812	797	898
Celebes en Ond.	tot en met f 2 500..	1 369	1 562	1 673	1 692
	boven f 2 500.....	34	35	32	30
	boven f 25 000.....	1	2	2	3
	Totaal.	1 404	1 599	1 707	1 725
Totaal, incl. de and. Buitenb.	tot en met f 2 500..	—	59 467	63 652	66 304
	boven f 2 500.....	—	234	239	267
	boven f 25 000.....	—	4	4	4
	Totaal.	— ²⁾	59 705	63 895	66 575
Tot. der andere vreemd.Oosterl. in de Buitenb.	tot en met f 2 500..	—	1 839	1 918	1 932
	boven f 2 500.....	—	28	38	38
	boven f 25 000.....	—	1	1	0
	Totaal.	— ²⁾	1 868	1 957	1 970

¹⁾ De Inlanders zijn hier weggelaten, omdat van hen alleen in de stad Palembang bedrijfsbelasting geheven
²⁾ Daar de opgaven onvolledig zijn, zijn geen totalen uitgetrokken.

BEDRIJF UITOEFENENDE INLANDERS, CHINEEZEN EN ANDERE VREEMDE OOSTERLINGEN, VERDEELD UITKOMSTEN DER BEDRIJFSBELASTING.

selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
751 827	807 161	833 733	824 553	801 524	772 421	774 683
843	912	881	788	669	706	702
1	2	2	1	0	0	0
752 671	808 075	834 616	825 342	802 193	773 127	775 385
55 123	55 426	55 362	56 164	55 845	54 972	55 341
776	685	622	541	538	553	531
55 899	56 111	55 984	56 705	56 383	55 525	55 872
3 825	3 883	4 117	4 131	4 206	4 224	4 363
60	40	33	32	29	34	29
3 885	3 923	4 150	4 163	4 235	4 258	4 392

de jaren na 1884 niet worden voortgezet.
 jaren na 1884 niet worden voortgezet.

CHINEEZEN ¹⁾ IN DE BUITENBEZITTINGEN, GERANGSCHIKT NAAR GEWESTEN EN INKOMEN VOLGENS DE BEDRIJFSBELASTING.*Madoura répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.*

1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
2 057	2 114	3 292	3 423	3 771	3 741	4 583
15	12	13	16	10	14	15
0	0	0	0	0	0	0
2 072	2 126	2 305	3 439	3 781	3 755	4 598
37 291	41 979	49 911	58 540	64 063	71 455	70 177
128	176	146	216	264	314	242
1	1	1	1	1	1	3
37 420	42 156	50 058	58 757	64 328	71 770	70 422
8 119	8 143	7 230	7 284	7 192	7 554	5 080
43	44	48	62	69	72	146
1	0	1	1	1	1	1
8 163	8 187	7 279	7 347	7 262	7 627	5 227
12 155	12 471	12 422	12 252	12 099	12 383	12 636
8	9	8	10	10	15	17
0	0	0	0	0	0	—
12 163	12 480	12 430	12 262	12 109	12 398	12 653
892	889	993	984	1 080	1 211	1 227
11	11	10	10	12	12	12
0	0	0	0	0	0	0
903	900	1 003	994	1 092	1 223	1 239
1 897	2 149	2 118	1 913	1 882	1 879	1 767
36	30	33	34	38	35	34
2	2	3	4	4	4	4
1 935	2 181	2 154	1 951	1 924	1 918	1 805
71 574	76 952	84 175	93 696	99 771	108 246	105 588
303	348	320	410	469	539	537
4	3	5	6	7	7	9
71 881	77 303	84 500	94 112	100 247	108 792	106 134
1 949	2 102	2 254	2 258	2 218	2 370	2 377
38	33	30	25	24	29	23
0	0	0	0	0	0	1
1 987	2 135	2 284	2 283	2 242	2 399	2 401

wordt.

XI. LOOP DER EUROPEESCHE EN GELIJKGESTELDE BEVOLKING SEDERT 1885. (MET UITZONDERING VAN HET LEGER).

Mouvement de la population européenne et assimilée depuis 1885; les garnisons non comprises
Bronnen: R. A. en K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Huwelijken. ¹⁾ <i>Mariages.</i> ¹⁾	per 1000 zielen. <i>sur 1000</i> <i>âmes.</i>	Geboorten (excl. levenl. aang.) <i>Naissances.</i>	per 1000 zielen. <i>sur 1000</i> <i>âmes.</i>	Sterfgevallen <i>Décès.</i>	per 1000 zielen. <i>sur 1000</i> <i>âmes.</i>
1885	Java en M.	386	2 200	54,1	1 488	36,6
	Buitenbez.	60	612	62,7	569	57,2
1886	Java en M.	358	2 148	53,6	1 316	32,8
	Buitenbez.	53	595	56,9	565	54,1
1887	Java en M.	380	2 178	52,3	1 139	27,4
	Buitenbez.	61	656	61,4	377	35,3
1888	Java en M.	380	2 211	52,3	1 560	36,9
	Buitenbez.	64	568 ²⁾	59,6 ²⁾	394 ²⁾	41,3 ²⁾
1889	Java en M.	389	2 126	48,6	1 453	33,2
	Buitenbez.	³⁾ 83	531	45,8	465	40,1
1890	Java en M.	423	2 157	46,7	1 403	30,5
	Buitenbez.	78	683	57,2	439	36,7
1891	Java en M.	429	2 135	50,2 ⁴⁾	1 673	39,4 ⁴⁾
	Buitenbez.	78	665	57,2	443	38,0

¹⁾ Gemengde huwelijken zijn niet meegeteld. *Non compris les mariages mixtes.*

²⁾ Hierbij zijn niet gerekend de cijfers voor Amboina. *Non compris les chiffres d'Amboina.*

³⁾ De verschillen met de opgaaf in den Regeerings Almanak van het vorig jaar worden niet verklaard.

⁴⁾ Deze cijfers zijn berekend op de bevolking volgens Bijl. B van het Koloniaal Verslag van 1892. Op het bevolkingscijfer uit den Regeerings Almanak berekend zouden de cijfers zijn: 9,2,45,8 en 35,9.

 XII. STERFTE NAAR DEN LEEFTIJD, ONDER DE EUROPEESCHE EN GELIJKGESTELDE, IN INDIE GEBORENEN.
Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

Bron: R. A.

		In Indië geboren en, overleden op den leeftijd van <i>Nés aux Indes, décédés à</i>															
Jaren. <i>Années.</i>		nog geen 2 jaar. <i>moins</i> <i>de 2 ans.</i>	2—10 jaar. <i>ans.</i>		10—20 jaar. <i>ans.</i>		20—40 jaar. <i>ans.</i>		40—60 jaar. <i>ans.</i>		60 jaar en daarboven <i>60 ans et</i> <i>au-dessus.</i>		Te zamen. <i>Total.</i>				
			M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.			
1885	Java en M.	189	158	92	55	31	42	105	62	110	48	29	40	556	405		
	Buitenbezitting. ¹⁾	62	43	18	13	3	5	30	17	26	18	9	6	148	102		
1886	Java en M.	178	150	51	53	41	48	86	56	103	80	20	35	479	416		
	Buitenbezittingen	50	40	9	13	6	7	20	17	11	12	9	11	105	100		
1887	Java en M.	168	142	46	47	21	16	77	58	85	72	32	40	429	375		
	Buitenbezittingen	51	40	13	15	4	4	23	22	13	16	6	8	110	105		
1888	Java en M.	212	187	97	77	41	28	105	95	99	70	44	45	598	502		
	Buitenbezittingen	53	44	4	19	4	4	27	13	9	12	9	7	106	99		
1889	Java en M.	208	172	72	64	33	30	102	94	82	45	36	56	533	461		
	Buitenbezittingen ²⁾	51	36	14	13	7	7	28	19	13	10	6	4	119	89		
1890	Java en M.	215	181	60	49	28	24	103	103	79	39	46	47	531	463		
	Buitenbezittingen	61	31	14	13	8	6	18	16	10	10	13	9	124	83		
1891	Java en M.	220	211	78	87	59	43	128	109	113	89	49	58	647	597		
	Buitenbezittingen	50	46	14	13	3	4	21	15	12	10	10	18	110	106		

¹⁾ Daaronder niet begrepen de opgaven uit de residentie Oostkust van Sumatra.

Non compris les chiffres de la province de Sumatra Est.

²⁾ Hierin niet begrepen de cijfers voor Amboina. *Non compris les chiffres d'Amboine.*

III. Voorziening in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical. Cultes, enseignement.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. AANTAL GENEESHEEREN GEDURENDE 1891. ¹⁾ *Nombre de médecins.*

Bronnen: K. V. en R. A.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Particuliere geneesheeren. ¹⁾ <i>Méd. particuliers.</i>	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. <i>Méd. civils salariés par le Govet.</i>	Officieren van gezondheid. <i>Méd. militaires.</i>	Doctors djawa. <i>Méd. indigènes.</i>	Gewesten. <i>Provinces.</i>		Particuliere geneesheeren. <i>Méd. particuliers.</i>	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. <i>Méd. civils salariés par le Govet.</i>	Officieren van gezondheid. <i>Méd. militaires.</i>	Doctors djawa. <i>Méd. indigènes.</i>
					Java en Madoera.	Buiten-Bezitting. <i>Autres possessions.</i>				
Bantam.....	—	—	1	3	Atjeh.....	—	—	—	—	—
Batavia stad....	5	3	—	2	Westkust v. Sum.	—	—	13	—	9
„ land.....	1	1	2	5	Benkoelen.....	—	—	1	—	4
Krawang.....	—	—	—	2	Lampongs.....	—	—	1	—	1
Preanger.....	3	4	—	6	Palembang.....	—	—	6	—	2
Cheribon.....	—	1	1	4	Oostkust v. Sum.	15	—	5	—	3
Tegal.....	—	1	—	2	Riouw.....	—	—	1	—	—
Pekalongan.....	—	1	—	1	Banka.....	—	—	3	—	1
Semarang stad..	—	2	—	2	Billiton.....	—	1	—	—	—
„ land.....	—	1	3	3	Borneo } W. Afd.	—	—	5	—	1
Japara.....	—	2	—	2	„ } Z.en O. „	1	—	5	—	—
Rembang.....	1	3	—	2	Gouvt. Celebes..	—	—	4	—	2
Soerabaja stad..	2	3	—	4	Menado.....	—	—	2	—	8
„ land.....	—	5	—	4	Amboina.....	—	—	4	—	7
Pasoeroean.....	1	2	1	2	Ternate.....	—	—	1	—	1
Probolinggo.....	1	2	—	1	Batjan.....	—	—	—	—	—
Besoeki.....	—	3	1	2	Res. Timor.....	—	—	1	—	—
Banjoemas.....	—	1	1	6	Bali.....	—	—	—	—	1
Bagelen.....	—	—	2	5						
Kedoe.....	—	—	1	2						
Djokjokarta.....	1	—	1	1						
Soerakarta.....	1	—	2	—						
Madioen.....	—	1	2	3						
Kediri.....	1	2	—	4						
Madoera.....	—	3	—	3						
Totaal. <i>Total..</i>	17	41 ²⁾	18	71	Totaal. <i>Total..</i>	16	1	53	—	40

¹⁾ Met uitz. van vroedmeesters en vroedvrouwen.

²⁾ Sommigen van dezen zijn als partic. geneesheeren ook in de vorige kolom medegeteld.

2. KOEPOKINENTING. ¹⁾ *Vaccination.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Aantal vaccinateurs. <i>Nombre de vaccinateurs.</i>	Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>				Buitenbezittingen. <i>Autres Possessions.</i>			
		Vaccinatiën. <i>Vaccinations.</i>	Uitkomsten. <i>Résultats.</i>	Revaccinatiën. <i>Revaccinations.</i>	Uitkomsten. <i>Résultats.</i>	Vaccinatiën. <i>Vaccinations.</i>	Uitkomsten. <i>Résultats.</i>	Revaccinatiën. <i>Revaccinations.</i>	Uitkomsten. <i>Résultats.</i>
1880	361	521 621	1 : 1,13	509 263	1 : 1,44	79 349	1 : 1,21	82 924	1 : 1,92
1881	363	600 544	1 : 1,15	630 723	1 : 1,47	104 009	1 : 1,24	65 111	1 : 1,98
1882	372	584 863	1 : 1,15	632 270	1 : 1,51	106 024	1 : 1,19	36 549	1 : 1,88
1883	376	593 684	1 : 1,22	621 613	1 : 1,72	108 295	1 : 1,20	38 585	1 : 1,92
1884	379	617 088	1 : 1,22	503 721	1 : 1,68	103 969	1 : 1,19	60 264	1 : 1,77
1885	376	623 508	1 : 1,23	592 848	1 : 1,87	102 312	1 : 1,20	89 259	1 : 1,86
1886	376	632 161	1 : 1,11	458 964	1 : 1,69	107 363	1 : 1,23	81 792	1 : 1,86
1887	375	689 129	1 : 1,12	465 343	1 : 1,69	115 247	1 : 1,19	108 751	1 : 2,05
1888	373	702 228	1 : 1,21	701 208	1 : 1,88	132 665	1 : 1,19	273 830	1 : 2,54
1889	355	644 043	1 : 1,11	444 338	1 : 1,56	104 679	1 : 1,19	104 643	1 : 2,25
1890	361	664 242	1 : 1,11	453 878	1 : 1,62	119 878	1 : 1,22	116 803	1 : 2,25
1891	360	648 273	1 : 1,16	556 519	1 : 1,69	114 086	1 : 1,25	105 583	1 : 2,31

¹⁾ Daar in de verschillende jaren telkens opgaven voor een of meer gewesten ontbreken, is eene onderlinge vergelijking van het aantal vaccinatiën niet dan zeer in het algemeen mogelijk.

Bron: K. V.

Gestichten. <i>Hospices d'aliénés.</i>	Verpleegden op 1 Januari. <i>En traitement au 1 Janvier.</i>	Bijgekomen gedurende 't jaar. <i>Venus dans le courant de l'année.</i>	Hersteld. <i>Guéris.</i>	Overleden. <i>Décédés.</i>	Verpleegden op 31 Decemb. <i>En traitement au 31 Déc.</i>	Op 100 verpleegden komen: <i>Sur 100 malades on trouve:</i>	
						hersteld ontslagenen. <i>guéris.</i>	overledenen. <i>décédés.</i>
Batavia	93	41	17	24	90	12,68	17,90
Semarang	108	11	6	4	109	5,04	3,36
Soerabaja	81	41	11	8	100	9,	6,55
Te zamen, Total 1880.	282	93	34	36	299	9,07	9,60
Batavia	90	52	20	51	61	14,08	35,91
Semarang	109	9	5	8	105	4,23	6,78
Soerabaja	100	39	20	7	109	14,39	5,03
Te zamen, Total 1881.	299	100	45	66	275	11,27	16,54
Batavia	61	76	16	19	93	11,68	13,87
Semarang	105	13	4	3	111	2,38	2,54
Soerabaja	109	35	17	9	109	11,80	6,25
Te zamen, Total 1882.	275	124	37	31	313	9,27	7,76
Batavia	93	125	17	48	147	7,79	22,01
Semarang	111	34	6	8	101	5,13	6,84
Soerabaja	109	51	7	16	103	5,38	12,31
Te zamen, Total 1883.	313	210	30	72	351	6,45	15,48
Batavia (later Buitenz.)	147	87	19	20	194	8,12	8,54
Semarang	101	22	5	5	109	4,06	4,06
Soerabaja	103	50	2	17	128	1,30	11,11
Te zamen, Total 1884.	351	159	26	42	431	5,09	8,23
Buitenzorg	194	67	26	39	180	9,96	14,94
Semarang	109	21	9	9	110	6,92	5,38
Soerabaja	127	47	3	18	152	1,72	10,34
Te zamen, Total 1885.	430	135	38	64	442	6,72	11,32
Buitenzorg	180	104	18	35	223	6,33	12,32
Semarang	110	38	4	8	110	3,15	6,30
Soerabaja	152	60	4	9	177	2,10	4,73
Te zamen, Total 1886.	442	202	26	52	510	4,32	8,64
Buitenzorg	223	79	22	27	251	7,28	8,94
Semarang	110	37	12	10	110	8,16	6,80
Soerabaja	177	2	19	21	127	10,61	11,73
Te zamen, Total 1887.	510	118	53	58	488	8,43	9,23
Buitenzorg	251	61	19	19	271	6,09	6,09
Semarang	110	16	8	8	100	6,35	6,35
Soerabaja	127	32	9	19	108	5,66	11,95
Te zamen, Total 1888.	488	109	36	46	479	6,03	7,70
Buitenzorg	271	37	9	20	279	3,32	7,38
Semarang	100	17	7	5	103	7,00	5,—
Soerabaja	108	40	19	23	105	17,60	21,30
Te zamen, Total 1889.	479	94	35	48	487	7,31	10,02
Buitenzorg	279	60	13	20	305	4,26	6,56
Semarang	103	20	8	6	109	7,34	5,60
Soerabaja	105	19	8	12	104	7,69	11,54
Te zamen, Total 1890.	487	99	29	38	518	5,62	7,33
Batavia	305	37	22	27	293	7,51	9,22
Semarang	109	24	7	11	115	6,09	9,56
Soerabaja	104	54	9	26	121	7,44	21,45
Te zamen, Total 1891.	518	115	40 ²⁾	64	529	7,34	12,10

¹⁾ De verpleegden zijn uit geheel Ned. Indië. *Les aliénés proviennent de tous les pays de l'Archipel Indien.*

²⁾ Waaronder 2 overgebracht naar andere gestichten.

II. ONDERWIJS.

Enseignement.

A. ONDERWIJS VOOR EUROPEANEN EN MET DEZEN GELIJKGESTELDEN.

Enseignement pour Européens et assimilés.

I. MIDDELBAAR ONDERWIJS.

*Enseignement moyen.*1. Getal scholen en leerlingen 1879—1891. ¹⁾*Nombre des écoles et des élèves.*

Bron: K. V.

Beg. cursus.	1879.	1880.	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Getal scholen .. <i>Nombre des écoles.</i>	3	3	3	(²) 4	4	4	(³) 6	(⁴) 8	(⁵) 8	8	8	8	(⁶) 7
Get. leerlingen. <i>Nombre des élèves.</i>	463	479	448	518	533	522	527	551	480	466	465	525	565
Waaronder Chi- neezen en Ind. <i>Dont Chin. et indig.</i>	2	1	2	1	2	6	5	5	8	10	10	5	5

⁽¹⁾ De cijfers van deze tabel zijn ontleend aan het Koloniaal Verslag.⁽²⁾ Te Batavia eene Hoogere Burgerschool voor meisjes geopend.⁽³⁾ De Burger-Avondschool sedert onder eenen afzonderlijken directeur; de particuliere Wilhelmina-School te Semarang geopend.⁽⁴⁾ In Soerabaja een Avondcursus in het boekhouden en een technische Avondcursus geopend, beide reeds in 1887 weer gesloten.⁽⁵⁾ In Semarang een „technische cursus” en een cursus voor scheikunde (proefstation Midden-Java) geopend. Het getal leerlingen wordt hier gegeven voor 1 Januari.⁽⁶⁾ De technische cursus te Semarang gesloten.

2/ Aantal leerlingen van de hoogere burgerschool te Batavia (eerst afdeling B, na 1867 afdeling A van het Gymnasium Willem III) sedert de stichting.

Lycée Guillaume III. Nombre des élèves depuis sa fondation.

Bron: O. V. E.

Ult°. <i>Fin de l'année.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Ult°. <i>Fin de l'année.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Ult°. ²⁾ <i>Fin de l'année.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>
1860	25	1876	124	1882	182
1861	34	1872	135	1883	182
1862	35	1873	132	1884	159
1863	41	1874	152	1885	140
1864	43	1875	185	1886	111
1865	46	1876	215	1887	112
1866	44	1877	225	1888	116
1867 ⁽¹⁾	63	1878	227	1889	119
1868	97	1879	216	1890	152
1869	102	1880	193	1891	179
1870	114	1881	187		

⁽¹⁾ 1 October 1867 de toenmalige afdeling B gereorganiseerd tot eene Hoogere Burgerschool met 5jarigen cursus, sedert genoemd afdeling A.⁽²⁾ Daar te beginnen met het jaar 1882 de cursus aanvangt niet meer in 't begin van October maar in 't begin van September, in 1884 in 't begin van Augustus en in 1885 in 't begin van Juli, wordt sedert 1882 niet het aantal leerlingen op het einde des jaars maar aan het eind der derde maand van den cursus opgegeven.

3. Verdeeling der leerlingen aan de Hoogere Burgerscholen voor jongens in de verschillende studiejaren.
Bron: O. V. E. *Classification, des élèves des écoles moyennes supérieures pour garçons, par années d'étude.*

31 Dec. der jaren.	Hoogere Burgerschool te Batavia. Studiejaren. <i>Années d'étude.</i>					Toehoorders. <i>Auditeurs.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Hoogere Burgerschool te Semarang. Studiejaren. <i>Années d'étude.</i>					Toehoorders. <i>Auditeurs.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Hoogere Burgerschool te Soerabaja, Studiejaren. <i>Années d'étude.</i>					Toehoorders. <i>Auditeurs.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	1 ^e	2 ^e	3 ^e	4 ^e	5 ^e			1 ^e	2 ^e	3 ^e	4 ^e	5 ^e			1 ^e	2 ^e	3 ^e	4 ^e	5 ^e		
1879	68	40	42	32	31	3	216	33	9	13	8	—	1	64	32	26	16	10	—	—	84
1880	60	41	41	21	28	2	193	30	24	14	10	6	5	89	36	26	15	13	6	—	96
1881	63	42	35	26	19	2	187	22	22	13	5	6	6	74	31	38	16	8	7	—	100
1882	60	39	35	23	18	1	176	29	20	16	8	4	1	78	32	33	17	5	4	—	91
1883	59	40	33	22	21	1	176	30	24	15	12	4	—	85	36	28	18	2	—	2	91
1884	49	41	27	23	16	—	156	31	22	22	8	8	1	92	34	29	13	10	2	1	89
1885	48	26	25	17	22	1	139	33	21	15	17	8	—	94	37	36	17	10	5	—	105
1886	41	29	20	7	9	1	107	36	19	21	9	11	1	97	44	29	23	10	6	3	115
1887	41	28	18	14	6	1	108	29	16	13	11	7	—	76	35	28	15	14	9	1	102
1888	44	29	14	17	9	2	115	38	15	14	7	4	1	79	42	21	17	16	8	1	105
1889	39	28	20	14	12	3	116	32	24	10	9	4	2	81	32	28	19	8	13	3	103
1890	70	32	14	21	14	1	152	32	24	19	9	7	1	92	34	35	16	11	9	1	106
1891	71	50	23	16	17	1	178	39	23	20	10	10	2	104	57	21	21	12	10	1	122

4. Eindexamens. *Examen final.*

Bron: K. V. en O. V. E.

Jaren. <i>Années.</i>	Hoog. Burgersch. Batavia.		Hoog. Burgersch. Semarang.		Hoog. Burgersch. Soerabaja.		Totaal generaal. <i>Total général.</i>	
	Geëxam. <i>Examinés.</i>	Ge-slaagd. <i>Admis.</i>	Geëxam. <i>Examinés.</i>	Ge-slaagd. <i>Admis.</i>	Geëxam. <i>Examinés.</i>	Ge-slaagd. <i>Admis.</i>	Geëxam. <i>Examinés.</i>	Ge-slaagd. <i>Admis.</i>
1879	20	12	—	—	—	—	20	12
1880	34	22	—	—	1	1	35	23
1881	28	18	8	6	6	5	42	29
1882	20	16	6	5	6	6	32	27
1883	17	8	5	4	4	2	26	14
1884	21	16	4	4	5	5	30	25
1885	17	8	8	6	2	2	27	16
1886	22	13	8	4	5	4	35	21
1887	9	8	9	6	6	4	25	18
1888	6	6	7	7	9	8	22	21
1889	9	9	4	3	8	8	21	20
1890	12	10	4	4	12	12	28	26
1891	15	9	7	5	9	8	31	22

5. Inrichting voor de Indische taal, land- en volkenkunde te Batavia (afd. B van het Gymnasium Willem III.) *Institut pour les lettres, la géographie et l'ethnographie des Indes Néerlandaises. (Division B du Lycée Guillaume III.)*

Bron: O. V. E.

Cursus.	Aant. leerl. ult ^o . Dec. <i>Nombre des élèves.</i>		Voor het eind van den cursus vertrokken. <i>Partis.</i>	Bij het groot ambten. examen <i>Examen final.</i>	
	1e studiejaar. <i>1e classe.</i>	2e studiejaar. <i>2e classe.</i>		Geslaagd. <i>Admis.</i>	Afgewezen. <i>Réfusés.</i>
1878/9	12	7	1	9	2
1879/80	9	11	1	9	5
1880/1	19	8	7	7	—
1881/2	22	18	4	8	7
1882/3	16	25	42	13	14
1883/4	5	25	—	13	14
1884/5	16	16	—	10	6
1885/6	8	9	—	7	1
1886/7	7	11	—	6	6
1887/8	7	16	1	9	6
1888/9	10	9	19	3	6
1889/90	17	18	—	12	6
1890/1	12	27	—	18	9
1891/2	17	22	*	*	*

6. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor Meisjes te Batavia.
Ecole moyenne de jeunes filles à Batavia.

Bron: O. V. E.

Jaren. <i>Années.</i>	Aantal leerlingen. 1 ^o Jan. <i>Elèves au 1° Janv.</i>	Overgangsexamens. <i>Examens de fin d'année.</i>		Eindexamens. <i>Examens de sortie.</i>		Toelatingsexamens. <i>Examens d'admission.</i>		Gedurende den cursus vertrokk. <i>Ontquitté l'école pendant le cours.</i>	Schoolverzuim, gemiddeld. <i>Absences moyennes.</i>
		Geëxamineerd. <i>Candidates.</i>	Geslaagd. <i>Admises.</i>	Geëxamineerd. <i>Candidates.</i>	Geslaagd. <i>Admises.</i>	Geëxamineerd. <i>Candidates.</i>	Geslaagd. <i>Admises.</i>		
1883	44	37	27	—	—	18	18	13	4,28 %
1884	56	37	34	9	9	16	15	12	3 %
1885	46	30	26	8	8	25	21	16	4,2 %
1886	38	26	17	9	9	24	17	7	5,8 %
1887	39	28	28	3	3	19	17	6	4 %
1888	43	29	28	6	6	17	12	6	2,5 %
1889	33	18	18	7	7	18	17	6	1,7 %
1890	38	21	14	8	8	30	29	14	3,3 %
1891	48	34	31	8	8	24	20	7	2,2 %
1892	48								

7. Burger-Avondschool te Soerabaja.
Ecole moyenne du soir, Soerabaja.

Bron: O. V. E.

Cursus. <i>Cours.</i>	Aantal leerlingen. Ingeschr. bij het begin v. d. Cursus. <i>Elèves.</i>	Gekozen beroepen door de leerlingen op het eind van het jaar aanwezig. <i>Métiers choisis par les élèves.</i>							Toelatingsexamens. <i>Examens d'admission.</i>	
		Machinist. <i>Mécanicien.</i>	Teekenaar. <i>Dessinateur.</i>	Telegrafist. <i>Télégraphiste.</i>	Landmeter. <i>Géomètre.</i>	Opziener. ⁽¹⁾ <i>Contremaître.⁽¹⁾</i>	Scheepsbouwm. <i>Ingr. constructeur naval.</i>	Bouwkund. <i>Architects.</i>	aan-gemeld. <i>Candidates.</i>	Geslaagd. <i>Admis.</i>
1885/6	95	46	7	13	21	7	1	—	53	40
1886/7	81	54	2	1	4	18	2	—	51	19
1887/8	63	39	2	—	—	21 ²⁾	1	—	44	20
1888/9	56	33	2	—	2	19 ³⁾	—	—	42	13
1889/90	37	18	1	—	1	14	—	—	37	13
1890/1	33	24	1	—	1	—	—	16	27	16
1891/2	56	24	1	—	1	—	—	14	*	*

(1) Bij den waterstaat, het mijnwezen, ateliers, kustverlichting, lijnopzichter bij de Staatsspoorwegen. *Des ponts et chaussées, mines, ateliers, phares, chemins de fer.*

(2) Daaronder 1 opgeleid voor klerk. (3) Daaronder 1 opgeleid voor stuurman.

8. Kosten van het Middelbaar Onderwijs.
Frais de l'enseignement moyen.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Inrichtingen. <i>Écoles.</i>	Plaatsen. <i>Districts.</i>	Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Uitgaven voor de gebouwen. <i>Dépenses pour les édifices.</i>	Ontvangsten wegens schoolgelden. <i>Recettes.</i>
Gymnasium Willem III. <i>Lycée Guillaume III</i>	Batavia.	f 186 138	f 4 200	f 29 063
Hoogere Burgerschool met 3jarigen cursus voor meisjes. <i>Ecole moyenne de jeunes filles à cours triennal</i>	"	29 520		8 415
Hoogere Burgerschool met 5jarigen cursus. <i>Ecole moyenne de garçons à cours quinquennal</i>	Semarang.	106 959		12 696
Idem	Soerabaja.	122 566		15 115
Burger-Avondschool. <i>Ecole moyenne du soir</i>	"	14 403	—	—
Te zamen. Total 1891.....		f 459 586	f 4 200	f 65 289
1890.....		458 740	4 567	57 458
1889.....		451 552	4 200	52 359
1888.....		450 939	8 225	49 486
1887.....		451 871	15 100	51 227
1886.....		466 696	66 495	54 607
1885.....		460 810	13 751	58 366
1884.....		466 513	66 939	64 014
1883.....		456 871	16 914	62 865
1882.....		436 212	24 900	57 443

II. LAGER ONDERWIJS. *Enseignement primaire.*

1. Getal en aard der scholen op ult. December 1891.

Nombre et genre des écoles à la fin de 1891.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Openbare scholen. <i>Écoles publiques.</i>		Bijzondere scholen. <i>Écoles libres.</i>			Totaal. <i>Total.</i>
	Gewoon lager onderwijs. <i>Enseignement primaire ordinaire.</i>		Gesubsidiëerde. <i>Subventionnées.</i>	Niet gesubsidiëerde. <i>Non-subventionnées.</i>		
	Gemengde scholen. <i>Écoles mixtes.</i>	Meisjes scholen. <i>Écoles pour filles.</i>		Gewoon lager onderwijs. <i>Enseignement primaire ordinaire.</i>	Meer uitgebreid lager onderwijs. <i>Enseignement primaire supérieur.</i>	
<i>a. Java en Madoera.</i> <i>Java et Madouira.</i>						
Bantam	1	—	—	—	—	1
Batavia	12	4	—	1	5	22
Krawang	2	—	—	—	—	2
Preanger Regentsch.	4	1	—	—	—	5
Cheribon	2	1	—	—	—	3
Tegal	1	1	—	—	—	2
Pekalongan	1	—	—	—	—	1
Semarang	10	3	—	4	1	18
Japara	4	—	—	—	—	4
Rembang	3	—	—	—	—	3
Soerabaja	10	2	—	—	5	17
Pasoeroean	4	2	—	—	—	6
Probolinggo	3	1	—	—	—	4
Besoeki	5	—	—	—	—	5
Banjoemas	3	—	—	—	—	3
Bagelen	6	1	—	—	—	7
Kedoe	2	1	—	—	—	3
Djokjakarta	3	1	—	—	—	4
Soerakarta	5	1	—	—	—	6
Madioen	2	1	—	—	—	3
Kediri	4	2	—	—	—	6
Madoera	3	—	—	—	—	3
Totaal Java en Madoera ..	90	22	—	5	11	128
<i>b. Buitenbezittingen.</i> <i>Autres possessions.</i>						
Sum. Westkust	6	1	—	—	1	8
Beukoelen	1	—	—	—	—	1
Palembang	1	—	—	—	—	1
Sum. Oostkust	1	—	—	—	—	1
Atjeh	2	—	—	—	—	2
Riouw	1	—	—	—	—	1
Banka	1	—	—	—	—	1
Borneo W. A.	1	—	—	—	—	1
Borneo Z. en O. A.	1	1	—	—	—	2
Gouvt. Celebes	5	1	—	—	—	6
Menado	4	1	—	—	—	5
Amboina	3	2	—	—	—	5
Ternate	1	—	—	—	—	1
Timor	1	—	—	—	—	1
Totaal Ned. Indië 1891 ..	119	28	—	5	12	164
" " 1890	117	27	—	5	12	161
" " 1889	116	25	—	5	11	157
" " 1888	112	23	—	6	11	153
" " 1887	108	23	—	7	10	148
" " 1886	108	23	1	3	13	148
" " 1885	107	23	1	4	14	149
" " 1884	107	22	1	4	12	146
" " 1883	107	22	1	5	14	149
" " 1882	102	20	1	4	12	139

2. Openbare scholen. *Ecoles publiques.*

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Aantal scholen. <i>Nombre des écoles.</i>		Onderwijzend personeel in actieven dienst. <i>Personnel enseignant.</i>								Aantal leerlingen <i>Élèves.</i>			Waarvan: <i>Dont.</i>					Inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. <i>Indigènes et orientaux étrangers parmi les élèves</i>								
	Gemengde scholen. <i>Écoles mixtes.</i>		Hoofdonderwijzers. <i>Instituteurs en chef.</i>	Hoofdonderwijzeressen. <i>Institutrices en chef.</i>	Hulp- onderwijzers. <i>Instituteurs-adj.</i>	Hulp- onderwijzeressen. <i>Institutrices-adj.</i>	Kwee- lingen. <i>Élèves.</i>	Yonwelijke. <i>Élèves institutrices.</i>		Niet-betalende. <i>Non-payants.</i>	Beta- lende. <i>Payants.</i>	In de laagste klasse. <i>Dans la classe moyenne.</i>	In de middelste klasse. <i>Dans la classe supérieure.</i>	In de hoogste klasse. <i>Dans la classe sup.</i>	Jongens. <i>Garçons.</i>	Meisjes. <i>Filles.</i>											
	Eerste scholen. <i>Écoles primaires.</i>	Andere. <i>Autres.</i>						Totaal. <i>Total.</i>	Totaal. <i>Total.</i>								Totaal. <i>Total.</i>	Totaal. <i>Total.</i>		Totaal. <i>Total.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
Java en Madoera. <i>Java et Madoura</i>	14	76	22	112	91	22	132	128	—	3	376	5 347	5 112	10 459	5 135	3 971	1 353	6 034	4 425	753							
Buitenbezitt. <i>Autres possessions....</i>	3	26	6	35	29	6	38	19	1	1	94	1 131	1 131	2 262	1 268	745	249	1 277	985	334							
Totaal ult. 1891..... <i>Total</i>	17	102	28	147	120	28	170	147	1	4	470	6 478	6 243	12 721	6 403	4 716	1 602	7 311	5 410	1 087							
1890.....	15	102	27	144	117	27	156	149	2	3	454	6 286	6 091	12 377	6 198	4 661	1 518	7 183	5 194	956							
1889.....	16	100	25	141	116	25	158	135	2	2	438	6 121	5 795	11 916	5 916	4 543	1 457	6 959	4 957	961							
1888.....	13	99	23	135	114	23	140	146	5	7	435	5 876	5 651	11 527	5 726	4 399	1 402	6 724	4 803	897							
1887.....	12	96	23	131	109	23	134	141	6	11	424	5 837	5 398	11 235	5 635	4 304	1 296	6 582	4 653	884							
1886.....	12	96	23	131	108	23	143	117	5	13	409	5 718	5 029	10 747	5 420	4 044	1 283	6 227	4 520	884							
1885.....	12	95	23	130	107	23	134	121	2	11	398	5 589	4 733	10 322	5 273	3 876	1 173	6 019	4 303	877							
1884.....	12	95	22	129	107	22	133	116	1	12	391	5 581	4 545	10 126	5 180	3 858	1 088	5 930	4 196	913							
1883.....	12	95	22	129	107	22	123	111	2	10	375	5 348	4 351	9 699	4 910	3 702	1 087	5 705	3 994	847							
1882.....	11	91	20	122	102	20	114	108	6	16	366	5 008	4 193	9 201	4 738	3 425	1 038	5 369	3 832	852							
1881.....	11	88	16	115	99	16	115	99	5	14	348	4 566	4 098	8 664	4 544	3 183	937	5 085	3 579	707							
1880.....	11	82	14	107	93	14	118	86	2	7	320	4 125	4 098	8 223	4 234	3 068	921	4 856	3 367	643							
1879.....	*	*	*	102	89	13	112	66	1	11	292	3 853	3 873	7 726	3 948	3 017	761	4 619	3 107	593							
1878.....	*	*	*	96	86	10	126	38	2	4	266	3 598	3 625	7 223	3 741	2 760	722	4 383	2 840	541							
1877.....	*	*	*	88	84	4	128	32	1	2	251	2 981	3 653	6 634	3 616	2 352	666	4 125	2 509	530							

3. Bijzondere scholen.

Écoles libres.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Plaatsen. <i>Districts.</i>	Aantal scholen. <i>Nombre d'écoles.</i>	Onderwijzend personeel. <i>Personnel enseignant.</i>							Aantal leerlingen. <i>Élèves.</i>			
			Hoofd- onder- wijzers. <i>Institu- teurs en chef.</i>	Hoofd- onderwij- zeressen. <i>Institu- trices en chef.</i>	Hulp- onder- wijzers. <i>Institu- teurs-adj.</i>	Hulp- onderwij- zeressen. <i>Institu- trices-adj.</i>	Kweekelingen. <i>Élèves.</i>		Totaal. <i>Total.</i>	Jongens. <i>Garçons.</i>	Meisjes. <i>Filles.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Aantal inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. <i>Indigènes et orientaux étrangers parmi les élèves.</i>
							Manne- lijke. <i>Élèves- institu- teurs.</i>	Vrouwe- lijke. <i>Élèves- institu- trices.</i>					
Batavia	Batavia	5	3	2	8	37	—	1	51	285	740	1 025	—
Id.	Buitenzorg	1	—	1	—	—	—	—	1	5	5	10	—
Semarang	Semarang	5	2	3	1	14	—	—	20	159	423	582	—
Soerabaja	Soerabaja	5	2	3	8	15	—	—	28	271	416	687	5
Sumatra's Westkust.	Padang	1	—	1	—	5	—	—	6	—	135	135	—
Totaal ult ^o . 1891		17	7	10	17	71	—	1	106	720	1 719	2 439	5
<i>Total.</i> 1890		17	7	10	17	67	—	6	107	720	1 679	2 399	4
1889		16	7	9	20	63	—	5	104	725	1 629	2 354	3
1888		18	8	10	16	62	2	4	102	690	1 640	2 330	6
1887		17	7	9	17	57	2	3	95	614	1 519	2 133	10
1886		17	6	10	15	52	1	6	90	607	1 392	1 999	8
1885		19	7	11	14	49	—	3	84	614	1 321	1 935	23
1884		17	8	9	11	41	—	5	74	592	1 286	1 878	36
1883		20	11	9	13	39	1	8	81	561	1 211	1 772	51
1882		17	8	9	15	35	—	6	73	584	1 177	1 761	36
1881		19	8	10	16	39	—	4	77	610	1 210	1 820	54
1880		20	9	11	20	39	1	1	81	630	1 215	1 845	45
1879		21	10	13	20	41	2	10	96	690	1 209	1 899	35
1878		28	13	17	19	38	—	7	94	746	1 236	1 982	24
1877		29	12	17	23	36	—	7	94	771	1 308	2 079	29

4. Gouvernements-normaalschool te Batavia.
École normale du gouvernement à Batavia.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Bij het einde van het jaar. <i>A la fin de l'année.</i>	Getal ingeschrevenen. <i>Nombre des élèves.</i>		Totaal. <i>Total.</i>	Kosten der school gedurende het afge-loopen jaar. <i>Frais de l'école.</i>
	Onderwijzers. <i>Instituteurs.</i>	Onderwijzeressen. <i>Institutrices.</i>		
1882	5	11	16	f 3040
1883	6	13	19	3048
1884	6	12	18	3046
1885	5	12	17	3319
1886	8	10	18	3098
1887	9	13	22	3024
1888	9	14	23	3189
1889	9	12	21	3476
1890	15	21	36	3310
1891 ¹⁾	21	19	40	4144 ²⁾

¹⁾ Den 6en Juli werd in Soerabaja eene gelijksoortige inrichting geopend met 6 mannelijke en 16 vrouwelijke leerlingen.

²⁾ Brutokosten der school te Batavia. Voor vorige jaren blijkt niet of bruto- dan wel nettokosten werden opgegeven.

5. Uitslag der acte-examens.
Examen pour le personnel enseignant.

Bron: K. V.

Soort der akten van bekwaamheid <i>Nature des diplômes.</i>	Toegelaten. <i>Admis.</i>	Afgewezen. <i>Refusés.</i>
Hoofdonderwijzers. <i>Instituteurs en chef.</i>	2	7
Hoofdonderwijzeressen. <i>Institutrices en chef.</i>	1	2
Hulpouderwijzers. <i>Instituteurs adj.</i>	—	8
Hulpouderwijzeressen. <i>Institutrices adj.</i>	35	19
Onderwijzers in enkele vakken. <i>Diplômes spéciaux</i>	19	11
Totaal. <i>Total</i> 1891	57	47
1890	59	54
1889	63	60
1888	70	57
1887	56	35
1886	42	33
1885	34	27
1884	39	28
1883	49	27
1882	30	21

6. Kosten van het openbaar lager onderwijs van 1865 t/m 1891.

Frais de l'enseignement primaire. 1865/1891.

Bronnen: O. V. E. en K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Ontvangsten. <i>Recettes.</i>	Verschil. <i>Dépenses nettes.</i>	Aantal leerlingen. <i>Élèves.</i>	Gemiddelde kosten p. leerl. <i>Dépenses moy. par élève.</i>
1865	f 341 846	f 64 751	f 277 095	3762	f 73,65
1870	534 885	108 216	426 669	4223	101,03
1875	804 623	123 108	681 516	5815	117,20
1876	922 354	130 755	861 599	6349	137,87
1877	1 018 446	148 166	870 280	6634	131,18
1878	1 143 638	160 907	982 731	7223	136,05
1879	1 231 054	184 589	1 046 465	7726	135,44
1880	1 301 471	199 209	1 102 262	8223	134,04
1881	1 351 428	173 511	1 178 606	8664	136,03
1882	1 467 655	170 049	1 297 606	9201	141,99 ⁵
1883	1 631 723	184 616	1 447 107	9699	149,19
1884	1 593 307	205 580	1 387 727	10126	137,04
1885	1 771 030	206 858	1 564 172	10322	151,54
1886	1 746 166	207 562	1 532 801	10747	143,16
1887	1 807 173	209 246	1 597 927	11235	142,03
1888	1 845 519	207 106	1 638 412	11527	142,13
1889	1 934 304	212 548	1 721 756	11916	144,49
1890	1 955 684	216 349	1 739 335	12377	140,53
1891	2 021 619	220 037	1 801 582	12721	141,62

B. ONDERWIJS VOOR INLANDERS. Enseignement pour les indigènes.

I. KWEEKSCHOLEN VOOR INLANDSCHE ONDERWIJZERS. Écoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.

1. Onderwijzend personeel. Personnel enseignant.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Kweekscholen. Écoles normales.	Maximum aantal leerlingen. Nombre des élèves formés.	Hoofd- en 2 ^e onderwijzers. Instituteurs en chef et de 2 ^e classe.					Europeesche hulponderwijzers. Instituteurs adj. Européens.					Inl. hulponderw. Instituteurs Indigènes.			Totaal aantal leerlingen bij het einde des jaars. Total des élèves à la fin de l'année.	
		Aantal. Nombre.	met acte voor diplômés pour:				Aantal. Nombre.	met bewijs of acte voor het diplômés pour				hulponderw. van den 1 ^{en} en 2 ^{en} rang. Institut. adj. du 1 ^{er} et 2 ^e classe.	onderwijzers in instituteurs:		Totaal onderwijzers. Total des Instituteurs.	
			Maleisch. la langue Malaise.	Land- en volkenkunde. la géographie et Pethnographie des I. N.	Javaansch. la langue Javaennaise.	Soendaesch. la langue Soenda.		Makassaarsch. la langue Macassar.	Maleisch. la langue Malaise.	Land- en volkenkunde. la géographie et Pethnographie des I. N.	Makassaarsch. la langue Macassar.		de talen. pour les langues.	het handteekenen. pour le dessin.		
Bandong.....	75	2	2	2	—	1	1	—	—	—	—	3	1	7	46	
Probolinggo.....	75	2	2	2	1	1	—	—	—	—	—	3	1	7	53	
Fort de Kock.....	50	2	2	2	—	—	—	—	—	1	—	2	—	5	40	
Padang Sidempoean.....	25	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	16	
Bandjermasin ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Makasser.....	25	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	3	—	5	23	
Amboina.....	50	2	2	2	1	—	—	—	—	1	—	2	1	6	46	
Totaal. Total. Uit ^o . 1891.....	300	10	10	10	2	1	1	4	2	2	1	2	14	3	33	224
1890.....	325	11	10	10	2	1	1	5	2	1	1	2	16	3	37	244
1889.....	325	11	10	10	2	1	1	3	1	4	1	4	16	3	37	254
1888.....	325	11	19	9	3	1	2	3	3	3	1	4	16	3	37	233
1887.....	325	11	0	9	3	1	1	2	1	1	1	3	16	3	35	274
1886.....	325	11	6	5	2	1	1	2	1	1	1	4	16	3	36	290

¹⁾ Met 1 April 1891 opgeheven.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final.*

Kweekscholen. <i>Écoles normales.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>																										
	Geëxamineerden. <i>Examinés.</i>									Afgewezen. <i>Refusés.</i>									Geslaagden. <i>Admis.</i>								
	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Bandong.....	13	9	7	10	8	9	12	9	8	5	—	1	—	—	—	2	1	1	8	9	6	10	8	9	10	8	7
Magelang ¹⁾	9	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	13	—	—	—	—	—	—	—
Probolinggo.....	12	5	5	7	11	13	9	8	4	—	—	—	—	3	—	—	—	—	12	5	5	7	8	13	9	8	4
Fort de Kock.....	—	11	3	8	10	12	12	11	6	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	8	3	8	10	9	12	11	5
Padang Sidempoean.....	—	5	—	6	7	9	—	3	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	6	7	9	—	2	8
Bandjermasin ²⁾	4	—	7	—	—	7	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	7	—	7	—	3	—	
Makassar.....	5	4	—	—	4	6	3	—	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4	6	3	—	5
Tondano ¹⁾	7	8	6	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8	—	—	—	—	—	—	—
Amboina.....	*	9	13	8	2	12	9	8	5	*	3	2	—	4	4	—	—	—	5	8	6	8	8	8	9	8	5
Totaal <i>Total</i>	50†	64	41	39	42	68	45	42	39	15†	6	3	—	9	7	2	2	5	35†	58	38	39	45	61	43	40	34

¹⁾ In 1885 opgeheven. ²⁾ In April 1891 opgeheven.II. SCHOLEN VOOR ZONEN VAN INLANDSCHE HOOFDEN EN ANDERE AANZIENLIJKE INLANDERS.
Écoles pour les fils des chefs et notables indigènes.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Aantal scholen en leerlingen. *Nombre d'écoles et d'élèves.*

Scholen. <i>Écoles.</i>	Vast- gesteld aantal.	Aantal leerlingen ingeschrev. bij het einde van <i>Elèves inscrits à la fin de l'année</i>														Aantal leerlingen die aan het eindexamen voldeden. <i>Ont passé l'examen de sortie:</i>						
		1885.		1886.		1887.		1888.		1889.		1890.		1891.		1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
		Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.							
Bandong...	60	—	30	—	39	8	52	8	52	—	60	—	60	—	62	8	8	2	8	5	10	11
Magelang...	60	3	54	3	57	1	59	2	58	2	58	4	56	7	53	10	16	12	9	10	9	13
Probolinggo	60	18	37	23	28	23	35	14	32	14	32	22	36	19	36	4	12	16	7	7	4	7
Tondano...	40	39	—	—	35	—	37	—	40	—	35	40	—	40	—	3	4	4	2	9	4	5
Totaal. <i>Tot.</i>	220	60	121	26	159	32	183	24	182	16†	185	66	152	66	151	25	40	34	26	31	27	36

III. LAGERE SCHOLEN. *Écoles primaires.*1. Aantal scholen en leerlingen. ¹⁾ *Nombre des écoles et des élèves.*A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Getal scholen. <i>Nombre d'écoles.</i>		Totaal. <i>Total.</i>	Getal leerlingen. <i>Nombre des élèves.</i>		Totaal. <i>Total.</i>
	Gouvernements scholen. <i>Écoles de l'État.</i>	Particuliere scholen. <i>Écoles libres.</i>		Gouvernements scholen. <i>Écoles de l'État.</i>	Particuliere scholen. <i>Écoles libres.</i>	
Uit°.						
1874	98	109	207	13 269	6 031	19 300
1875	104	132	236	14 906	6 978	21 884
1876	119	148	267	16 987	7 910	24 897
1877	147	142	289	20 766	7 770	28 536
1878	162	142	304	23 050	*	*
1879	171	143	314	24 258	11 361	35 619
1880	181	125	306	26 389	9 334	35 723
1881	189	137	326	26 527	8 462	34 989
1882	193	121	314	27 600	7 805	35 405
1883	198	108	306	29 554	7 545	37 099
1884	199	112	311	30 354	8 002	38 356
1885	199	107	306	30 715	8 062	38 777
1886	200	101	301	30 980	7 794	38 774
1887	201	104	305	31 986	7 999	39 985
1888	201	115	316	31 441	8 488	39 929
1889	202	121	323	31 892	9 489†	41 381 †
1890	203	137	340	33 615	10 632 †	44 247 †
1891	203	140	343	34 607	12 106 †	46 713 †

B. Buitenbezittingen. ²⁾ *Autres possessions.*

1881	281	205	486	19 437	10 696	30 123
1882	319	201	520	26 979	11 994	38 973
1883	319	218	537	30 267	10 997	41 264
1884	319	236	555	30 811	13 546	44 357
1885	315	258	573	30 209	14 380	44 589
1886	318	284	602	30 763	15 363	46 126
1887	318	306	619	31 132	15 569	46 701
1888	314	319	633	35 383	16 698	52 081
1889	316	338	654	35 294†	17 786†	53 080†
1890	313	368	681	38 160†	19 607†	57 767†
1891	315					

¹⁾ De betrouwbaarheid van deze, aan de Kol. Versl. ontleende cijfers, is aan gegronnen twijfel onderhevig.

²⁾ De cijfers over de jaren vóór 1881 worden wegens de groote onbetrouwbaarheid niet medegedeeld.

Particuliere scholen aan het einde des jaars. *Écoles libres à la fin de l'année.*

a. Gesubsidieerde scholen. *Écoles subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1882.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	Leerl. ult. 1891.
<i>a. Java en Madoera.</i>											
<i>Java et Madoura.</i>											
Pekalongan.....	8	5	3	3	3	3	3	3	5	7	448
Semarang ¹⁾	11	9	10	10	10	10	10	11	11	11	1294
Japara.....	5	4	5	3	3	3	3	3	1	1	122
Rembang.....	3	3	3	3	1	1	1	1	2	3	352
Soerabaja.....	—	—	2	2	2	5	5	7	11	19	2020
Banjoemas.....	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	488
Bagelen.....	33	23	12	9	8	7	7	7	7	7	1180
Madioen.....	6	6	8	8	8	7	7	8	10	8	783
Kediri.....	7	7	8	9	11	11	11	10	10	10	864
Andere residentien.....	2	5	7	6	4	4	4	6	12	18	1108 †
Totaal. <i>Total</i>	79	66	62	57	54	55	55	59	72	87	8659 †
<i>b) Buitenbezittingen ²⁾.</i>											
<i>Autres possessions.</i>											
	2	—	4	3	3	3	2	2	3	64	*

b. Niet gesubsidieerde scholen. *Écoles non subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	Leerlingen van alle scholen op 31 Dec. 1891.	
	Totaal scholen. <i>Total des écoles.</i>	Zendingscholen. <i>Écol. missionnaires.</i>	Totaal scholen. <i>Total des écoles.</i>	Zendingscholen. <i>Écol. missionnaires.</i>	Totaal scholen. <i>Total des écoles.</i>	Zendingscholen. <i>Écol. missionnaires.</i>	Totaal scholen. <i>Total des écoles.</i>		Zendingscholen. <i>Écol. missionnaires.</i>
<i>a. Java en Madoera.</i>									
<i>Java et Madoura.</i>									
Batavia.....	7	3	7	3	9	3	11	3	359
Preanger.....	2	2	2	2	2	3	3	2	58
Semarang.....	3	3	4	4	4	4	4	4	71
Japara.....	6	3	4	3	4	3	4	3	214
Soerabaja.....	10	7	11	7	9	7	8	7	254
Pasoeroean.....	5	3	4	3	4	3	6	4	159
Soerakarta.....	2	—	2	—	4	—	4	—	954
Kediri.....	7	4	6	4	5	4	7	4	209
And. residentien.....	8	1	7	1	8	1	13	2	1169
Tot. Java en Mad.	50	26	47	27	49	27	45	21	3447
<i>b. Buitenbezitt. ³⁾</i>									
<i>Autres possessions.</i>									
W. Sum. en Nias ³⁾	41	41	49	48	68	64	60	56	3561 †
Borneo Z. O.	8	8	8	8	9	9	9	9	393
Res. Menado.....	116	110	118	112	118	114	119	118	8774 ⁴⁾
Prot. scholen.....	11	11	13	13	13	13	13	13	998
Roomschescholen.....	29	—	34	—	36	—	50	—	3784
Sangi eilanden.....	15	—	16	—	17	—	17	—	464
Rotti.....	7	7	6	6	7	7	7	6	194
Savoe.....	3	3	4	4	3	3	3	3	442
Flores (R. sch.).....	27	7	36	10	31	10	39	12	997 †
And. gewesten.....	257	182	284	201	306	220	317	218	19 607 †

¹⁾ Te Semarang werkt de eenige gesubsidieerde zendingschool.

²⁾ De plaatsen der gesubsidieerde scholen verschillen telkens.

³⁾ De zendingscholen alle in de resid. Tapanoeli en op Nias; op dit eiland eerst 2, dan 3, sedert 1887 4, en op 31 December 1890 6 scholen met 106 leerlingen.

⁴⁾ Met inbegrip van de 2 gesubsidieerde scholen.

ONDERWIJS VOOR INLANDERS. *Enseignement pour les Indigènes.*

3. Uitgekeerde subsidiën, 1878—1891. *Montant des subsides.*

Bronnen V. I. O. en K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Jaren. <i>Années.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Jaren. <i>Années.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>
1878	f 22 347	1883	f 12 050	1888	f 9 350
1879	24 667	1884	12 625	1889	10 650
1880	21 888	1885	9 845	1890	14 964
1881	18 697	1886	9 570	1891	25 950
1882	15 225	1887	10 570		

4. Kosten van het onderwijs voor inlanders. ¹⁾
Frais de l'enseignement pour les indigènes.

Bronnen V. I. O. en K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Ontvangsten. <i>Recettes.</i>		Bleef ten laste van den lande. <i>Frais nets pour l'état.</i>
		Schoolgelden. <i>Rétrib. scolaires.</i>	Verkoop van schoolboeken. <i>Débit de livres de classe.</i>	
1875	f 844 701	f 39 613	f 1 315	f 803 906
1880	1 284 552	62 652	2 929	1 218 972
1885	1 076 984	76 670	2 415	997 899
1886	1 063 283	72 775	2 215	988 293
1887	1 087 670	76 274	2 645	1 008 751
1888	1 088 991	77 439	3 234	1 008 318
1889	1 116 855	77 260	4 129	1 035 466
1890	1 156 898	82 972	4 298	1 069 628
1891	1 165 367	86 693	3 783	1 074 891

¹⁾ Incl. de uitgekeerde subsidiën *cf.* vorige tabel.

5. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor Inlanders.
Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.

Bronnen V. I. O. en K. V.

In het ressort van de kweekscholen te: <i>Dans le ressort des écoles normales de:</i>	Onderwijzers <i>Instituteurs</i>				Waarn. onderwijzers <i>Instituteurs temporaires</i>		Hulp onderwijzers. <i>Instituteurs-adj.</i>	Kweekelingen. <i>Élèves-instituteurs.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	Aantal gouvernementsscholen. <i>Nombre des écoles de l'état.</i>	van kweekscholen afkomstig. <i>Provenant des écoles normales.</i>	3 ^e en 4 ^e klasse op Java en Madoera. <i>3e et 4e classe à Java et à Madouira.</i>	1 ^e en 2 ^e klasse op de buitenbezittingen. <i>1e et 2e classe aux autres possessions.</i>	Hulp onderwijzers. <i>Instituteurs-adj.</i>	Kweekelingen. <i>Élèves-instituteurs.</i>			
Bandong.....	100	95	4	—	1	—	154	96	350
Probolinggo.....	105	95	10	—	—	—	144	105	354
Totaal Java en Madoera.. <i>Total Java et Madouira</i>	205	190	14	—	1	—	298	201	704
Fort de Kock.....	61	49	—	8	1	—	89	12	159
Padang Sidempoean.....	18	12	—	6	—	—	37	4	59
Bandjermasin.....	6	5	—	1	—	—	20	—	26
Makassar.....	13	13	—	—	—	—	10	—	23
Amboina.....	215	113	—	53	35	5	256	63	525
Totaal buitenbezittingen. <i>Total Autres possessions.</i>	313	192	—	68	36	5	412	79	792
Totaal-generaal 1891....	518	382	14	68	37	5	710	280	1 496
<i>Total général</i> 1890....	516	360	14	68	51	10	662	294	1 459
1889....	518	359	15	72	47	10	641	325	1 438
1888....	515	349	15	69	51	11	593	350	1 405
1887....	519	343	16	70	58	13	520	385	1 354
1886....	518	333	16	76	63	14	444	408	1 345
1885....	513	311	16	80	67	28	388	460	1 354
1884....	517	306	16	82	77	29	378	466	1 311
1883....	517	289	12	89	89	10	348	474	1 459

C. SCHOLEN VOOR VREEMDE OOSTERLINGEN. Ult^o. 1890 en 1891.
Écoles pour orientaux étrangers.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Aantal scholen. <i>Nombre d'écoles.</i>		Aantal leer- lingen. <i>Nombre d'élèves.</i>		Gewesten. <i>Provinces.</i>	Aantal scholen. <i>Nombre d'écoles.</i>		Aantal leer- lingen. <i>Nombre d'élèves.</i>	
	1890.	1891.	1890.	1891.		1890.	1891.	1890.	1891.
Batavia.....	32	30	374	596	Djakakarta...	4	6	*	117
Preang.Regensch.	—	3	—	31	Soerakarta....	—	8	—	121
Cheribon.....	17	16	309	348	Madioen.....	2	1	18	25
Tegal.....	11	6	172	79	Kediri.....	12	12	137	164
Pekalongan...	5	6	153	100	Madoera.....	12	2	306	72
Semarang.....	23	26	456	466	Tot. J. en M..	191	209	3 734†	4 384
Japara.....	7	11	181	304	Riouw en O..	4	8	107	90
Rembang.....	11	29	240	782	Banka.....	*	16 †	*	195†
Soerabaja.....	19	25	551	580	Billiton.....	1	7	60	74
Pasoeroean...	12	8	409	232	Borneo W. A..	45 †	53	386	588
Probolinggo..	3	3	61	49	Celebes en O..	7	3	103	80
Besoeki.....	4	3	85	43	and. gewesten	*	9	—	213
Banjoemas....	3	4	67	68	Totaal gen... <i>Total général.</i>	300 †	305†	5 104†	5 624†
Bagelen.....	5	2	75	28					
Kedoe.....	9	8	40	179					

D. MAHOMEDAANSCH E GEESTELIJKE SCHOLEN. ¹⁾ *Écoles des prêtres mahométans. ¹⁾*

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Aantal godsdienstscholen. <i>Nombre des écoles.</i>					Aantal leerlingen. <i>Nombre des élèves.</i>				
	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.

Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Bantam.....	870	995	890	875	963	15 865	15 061	11 117	10 965	11 212
Batavia.....	1 444	1 432	1 332	1 314	1 499	15 941	14 785	12 765	11 889	12 560
Krawang.....	242	260	232	207	258	1 677	1 948	1 794	1 712	1 985
Preanger-Regentsch.	1 403	1 640	1 236	1 285	1 229	32 280	32 809	23 772	26 428	27 251
Cheribon.....	798	804	1 111	1 120	1 010	10 667	10 042	12 873	12 598	11 950
Tegal.....	987	1 057	1 032	643	666	15 324	14 461	12 829	9 486	9 662
Pekalongan...	496	646	531	517	498	7 813	8 665	7 562	7 662	6 624
Semarang.....	1 633	1 678	1 697	1 638	1 209	23 308	21 012	18 771	20 558	17 974
Japara.....	605	630	158	607	590	14 902	15 875	2 480	13 132	12 884
Rembang.....	496	546	603	497	477	13 052	14 329	13 176	13 134	12 866
Soerabaja.....	2 198	2 507	1 039	2 213	1 879	26 946	26 226	15 742	28 423	27 640
Pasoeroean...	323	813	2 264	874	1 141	8 094	8 734	26 676	10 661	17 642
Probolinggo....	1 445	1 234	819	1 572	1 513	9 800	10 329	13 031	10 296	9 754
Besoeki.....	1 208	1 193	4 266	1 238	1 262	19 287	20 340	32 283	21 473	18 830
Banjoemas....	134	152	1 201	*	*	2 481	3 387	18 943	*	*
Bagelen.....	275	289	333	*	313	5 885	6 638	6 238	*	8 085
Kedoe.....	148	150	143	100	90	1 575	1 289	1 364	1 218	1 164
Soerakarta....	295	297	279	288	199	3 564	3 209	3 158	3 014	2 338
Madioen.....	417	442	426	391	400	7 540	7 692	6 359	5 214	4 520
Kediri.....	979	198	882	*	565	13 307	4 182	13 087	*	10 013
Madoera.....	2 212	2 933	2 547	2 500	2 524	42 413	52 453	50 263	51 303	56 215
Totaal.. <i>Total.</i>	18 608	19 896	23 021	17 879	18 285	291 721	293 466	304 283	259 166	281 119

Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Padangsche Bovenl.	2 134	2 182	*	2 235	2 566	31 719	31 685	*	31 179	34 727
Padangs. Benedenl.	493	593	541	504	736	10 033	11 000	10 616	11 543	9 986
Tapanoeli.....	293	288	320	320	257	3 742	2 584	1 920	5 304	2 161
Palembang ²⁾	186	215	234	225	230	2 836	3 668	4 109	4 400	4 525
Billiton.....	41	52	58	95	81	223	206	251	302	257
Borneo Z. O.....	200	398	386	1 051	406	3 000	7 513	9 590	11 936	7 501
Celebes en onderh.	700	*	*	*	*	6 000	*	*	*	*
Amboina, 1887 alléén										
Banda.....	174	176	261	405	*	1 564	1 649	1 989	2 472	*

¹⁾ De groote afwijkingen die de cijfers in dezen staat nu en dan ondergaan worden in het kol-verlag niet opgehield.

²⁾ Het K. V. meldt dat de opgaven voor de jaren 1888 en 1889 uitsluitend op de hoofdplaats Palembang zien.

III. EEREDIENST. *Cultes.*1. BEDIENING DER CHRISTEN-GEMEENTEN IN NED. INDIË. ULT^o 91 EN VORIGE JAREN.
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.

Bronnen K. V. en R. A.

Standplaatsen. <i>Stations.</i>	Protestantsche eeredienst. <i>Culte Protestant.</i>			Roomsche Kath. eeredienst. <i>Culte Catholique.</i>		
	Predikanten. <i>Pasteurs.</i>	Hulp-predikers. <i>Pasteurs auxiliaires.</i>	Hulp-predik. voor inl. Chr. gemeent. ¹⁾ <i>Idem pour indigènes.</i>	Pastors. <i>Curés.</i>	Onder-pastors. <i>Vicaires.</i>	Hulp-priesters en missionarissen. <i>Auxiliaires.</i>
<i>a. Java en Madoera.</i>						
Batavia	4	—	—	1	2	3
Weltevreden	1	—	—	—	—	—
Depok	—	—	1	—	—	—
Buitenzorg	1	—	—	1	—	—
Bandong	1	—	—	—	—	—
Cheribon	1	—	—	—	—	—
Pekalongan	1	—	—	—	—	—
Semarang	1	—	—	1	1	2
Ambarawa	—	—	—	1	—	—
Salatiga	1	—	—	—	—	—
Soerakarta	1	—	—	—	—	—
Mangelang	1	—	—	1	—	—
Djokjakarta	—	—	—	1	1	—
Poerworedjo (Bagelen)	1	—	—	—	—	—
Rembang	1	—	—	—	—	—
Soerabaja	3	—	—	1	3	1
Soemenep (Madoera)	1	—	—	—	—	—
Madioen	1	—	—	—	—	—
Paseroean	1	—	—	—	—	—
Probolinggo	1	—	—	—	—	—
<i>b. Sumatra.</i>						
Padang	1	—	—	1	—	2
Fort de Kock	1	—	—	—	—	—
Kotta Radja (Atjeh)	1	—	—	1	—	—
Medan	1	—	—	—	—	—
Benkoelen	vac.	—	—	—	—	—
Palembang	vac.	—	—	—	—	—
<i>c. Borneo.</i>						
Pontianak	1	—	—	—	—	—
Singkawang	—	—	—	1	—	1
Bandjermasin	vac.	—	—	—	—	—
<i>d. Celebes.</i>						
Makassar	1	—	—	—	—	—
Bonthain	—	1	—	—	—	—
Menado en O.	1	—	9	1	—	1
<i>e. Ternate en O. ....</i>						
.....	vac.	—	1	—	—	—
<i>f. Amboina en O. ....</i>						
.....	2	—	7	—	—	—
<i>g. Banda .....</i>						
.....	1	—	3	—	—	—
<i>h. Timor en O. ....</i>						
.....	vac.	—	2	2	3	7
Totaal ult. 1891	32	1	23	13	10	17
1890	31	1	24	13	9	11
1889	31	1	21 (1)	14	7	15
1888	33	1	25 (4)	13	8	19
1887	32	1	22 (2)	13	8	15
1886	2)	2)	2)	13	8	12
1885	2)	2)	2)	12	9	12
1884	2)	2)	2)	13	9	9

¹⁾ De getallen tusschen ( ) beteekenen het aantal der met verlof afwezigen.²⁾ De totalen van vroegere jaren kunnen niet gegeven worden, daar de organisatie van den dienst sedert 1887 van die in de vorige jaren verschilt.

2. ZENDELINGEN IN NED. INDIË. (1)
Missionnaires et missions. (1)

Bron: R. A.

Gewesten. Provinces.	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	Gewesten. Provinces.	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892		
Batavia Z. V.	1	—	1	2	2	3	2	2	2	Sum.West.J.C. D. Z. R. G. L. G. Benkoel.L. G. Palemb. L. G. O. Sum. Z. G. Z.O. Born.R. G. Celebes Z. G. Menado Z. G. G. Z. Amboina Z. G. U. Z. Ternate U. Z. Timor. G. V. Z. G. G. K.											
J. C.	1	1	1	1	1	1	1	1	2		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
G. K.	1	1	1	1	1	1	1	1	1		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Preang. Z. V.	3	3	2	2	2	3	3	3	2		1	1	1	1	1	1	3	3	3	2	2
Cherib. Z. V.	2	2	3	3	3	3	2	3	3		21	22	21	21	22	19	22	22	27	28	28
Tegal. G. V.	1	1	1	1	1	1	1	1	—		—	—	—	—	—	2	2	2	2	2	2
Semar. Z. G.	1	1	1	1	1	1	1	1	1		—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
E. Z.	3	4	5	6	6	6	5	4	4		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S. Z.	—	—	—	—	—	—	—	—	1		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Japara. D. Z.	1	1	1	1	1	1	2	2	2		8	8	6	6	6	7	9	10	10	10	10
Soerab. Z. G.	2	2	2	2	2	2	2	2	2		2	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—
G. K.	1	1	1	1	1	1	—	1	1		—	—	—	—	—	—	2	4	5	5	5
Pasoer. Z. G.	1	1	1	1	—	—	1	1	1		6	5	3	3	6	6	6	6	6	6	6
Besoeki J. C.	1	1	1	—	—	—	—	1	1		1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Besoeki G. I. V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Banjoem. E. Z.	1	1	1	1	1	—	—	—	—		8	8	7	7	8	7	6	7	7	7	7
G. V.	—	—	—	—	—	—	1	1	1		1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Bagelen G. V.	1	1	1	1	1	1	1	2	2		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Soerak. G. K.	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
D. Z.	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Madioen Z. G.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kediri. Z. G.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Java en Mad. ²⁾ Java et Mad.	22	22	24	25	24	25	28	29	30	Buitenbezitt. ³⁾ Autrès possess.	50	50	41	42	49	45	55	67	67	67	

ERREDIENST. Cultes.

Verklaring der teekens:

Z. V. == Nederl. Zendingvereeniging. Rotterdam 1858.
J. C. == Java-Comité.
G. K. == Zending der Christelijk Gereformeerde Kerk 1869.
G. V. == Ned. Gereformeerde Zendingvereeniging 1859.
Z. G. == Ned. Zendinggenootschap. Rotterdam 1779.
E. Z. == Zendingvereeniging te Ermelo 1846.

D. Z. == Doopsgezinde Zendingvereeniging 1847.
R. G. == Rheinische Missionsgesellschaft. Barmen.
L. G. == Evang. Luth. Gen. voor In- en Uitw. Zending. Amsterdam 1882.
U. Z. == Utrechtsche Zendingvereeniging 1859.
G. Z. == Gossnersche Zending, voortgezet door het Sangi-Comité te Amsterdam.
G. I. V. == Genootschap van In- en Uitwendige zending.
S. Z. == Comité der vereeniging tot ondersteuning van de zendelingen der Salatiga-zending op Java, gevestigd te Utrecht.

(1) De Roomsch-Katholieke zending, die in de Minahassa en op Flores Zendingsscholen gesticht heeft, gaat uit van de Roomsch-Katholieke Kerk. Zie daarom vorige Tabel. De Aartsbisschop te Batavia is het hoofd dier zending.

La mission catholique se trouve sous la direction de l'archevêque de Batavia, et n'est point organisée, comme l'est la mission protestante, par des associations particulières. Voir, pour les prêtres catholiques et leurs stations, le tableau précédent.

²⁾ Buitendien zijn in 1892 op Java en Madoera nog 5 zendelingen die als onderwijzers werkzaam zijn; n.l. 3 in Batavia voor het Java-Comité, 1 in Bagelen en 1 in Soerabaja.

³⁾ Buitendien in 1892 zijn in de buitenbezittingen nog 4 zendelingen als onderwijzers werkzaam; n.l. 2 op Sumatra's Westkust en 2 in Menado.

3. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE VERTROKKEN, TE DJEDDAH
Aperçu par provinces des pèlerins partis,

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Met passen naar Mekka vertrokken. <i>Partis pour la Mecque munis de passe-ports.</i>							Te Djeddah	
	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1885.	1886.
Bantam	98	94	59	165	135	588	392	110	87
Batavia	260	165	172	162	166	203	110	228	105
Krawang	5	3	6	16	31	16	9	7	3
Preanger Regentsch....	254	92	73	276	85	302	318	243	94
Cheribon	65	77	63	158	85	91	272	71	80
Tegal	163	37	32	50	25	61	93	161	36
Pekalongan.....	112	44	53	45	40	58	85	86	43
Semarang	99	149	45	218	133	118	128	224	187
Japara	63	34	23	66	6	28	33	61	25
Rembang	68	32	24	66	56	29	53	67	30
Soerabaja.....	431	258	312	587	241	301	428	403	265
Pasoeroean.....	161	48	63	66	75	58	82	162	50
Probolinggo.....	51	31	9	47	19	21	39	53	31
Besoeki.....	64	15	9	57	19	30	41	72	16
Banjoemas.....	35	30	19	26	41	38	41	30	25
Bagelen.....	154	81	137	284	175	53	73	102	74
Kadoe.....	111	63	61	173	22	19	78	93	39
Djokjokarta.....	29	3	31	73	20	7	40	22	3
Soerakarta.....	22	30	9	30	21	18	22	22	27
Madioen.....	44	32	40	44	21	41	13	49	51
Kediri.....	69	24	46	107	57	63	35	68	24
Madoera.....	143	80	67	217	103	114	151	137	84
Totaal. <i>Total.</i> ...	2 501	1 422	1 353	2 933	1 576	2 257	2 536	2 471	1 379

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Met passen naar Mekka vertrokken. <i>Partis pour la Mecque munis de passe-ports.</i>							Te Djeddah	
	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1885.	1886.
Sumatra's Westkust....	677	324	319	435	621	1213	1346	654	274
Benkoelen.....	63	28	29	23	56	46	94	64	23
Lampongsche distr....	111	29	171	26	59	104	46	97	27
Palembang.....	495	159	157	252	284	716	894	463	151
Sumatra's Oostkust....	138 †	49	242	210	331	605	540	15	11
Atjeh.....	23	25	28	3	31	42	62 †	116	134
Riouw.....	43	9	9	31	8	5	3 †	15	—
Banka.....	25	23	16	6	22	27	11	25	21
Billiton.....	—	—	6	—	2	18	—	—	—
Westerafd v. Borneo...	148	120	99	187	122	141	87	144	116
Z.- en O. v. Borneo...	314	235	115	173	182	253	534	258	98
Celebes en onderh....	134	203	77	108	50	269	316	120	97
Menado.....	—	5	18	10	21	—	25	—	—
Ambonia.....	49	28 †	19	16	29	59	31	41	18
Ternate.....	17	—	6	12	5	2	10	11	—
Timor.....	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Bali en Lombok.....	11	4	7	6	7	28	12	11	4
Totaal. <i>Total.</i>	2 259 †	1 241 †	1 318	1 498	1 830	3 528	4 011 †	2 034	974

1) Bovendien meldten zich bij het consulaat te Djeddah nog aan zonder passen, en met passen die elders

AANGEKOMEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS. 1)
arrivés à Djeddah et revenus.

Madoera.
Madoura.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). <i>Arrivés à Djeddah (Arabie).</i>					Van Mekka teruggekeerd. <i>Revenus de la Mecque.</i>						
1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
98	161	132	534	357	116	125	71	89	98	397	320
63	149	142	175	141	179	113	77	104	106	154	124
3	17	31	16	9	8	3	3	15	23	17	5
67	277	84	258	307	287	122	39	226	100	214	262
56	149	84	96	242	47	51	37	127	60	47	220
32	46	24	54	84	145	33	31	52	32	32	74
49	30	37	68	38	111	43	49	31	37	54	42
48	229	106	134	121	105	159	70	177	87	86	100
20	60	7	24	33	58	45	25	63	14	22	32
23	63	42	42	25	59	28	23	48	49	35	31
242	632	188	313	332	366	195	150	370	157	267	270
79	72	52	61	43	150	49	59	80	62	56	43
10	54	15	21	37	48	33	9	42	18	15	22
8	53	17	29	35	57	26	4	41	25	19	36
18	21	41	40	30	23	21	28	43	40	40	41
82	282	88	71	74	121	75	71	233	78	62	88
24	126	23	29	57	101	42	28	104	23	30	40
11	59	15	10	24	27	4	5	32	3	8	15
14	30	17	15	21	5	2	30	22	11	35	23
31	36	29	67	31	35	30	53	37	39	54	33
20	130	54	66	59	65	21	15	120	53	56	33
60	209	102	119	120	118	57	58	143	97	93	96
1 058	2885	1 330	2 242	2 220	2 231	1 277	935	2 199	1 212	1 793	1 950

Buitenbe-
Autres zittingen.
possessions.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). <i>Arrivés à Djeddah (Arabie)</i>					Van Mekka teruggekeerd. <i>Revenus de la Mecque.</i>						
1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
369	391	526	1031	1362	496	179	290	316	299	535	651
28	28	56	37	90	57	16	21	16	45	26	42
166	29	59	102	39	78	39	172	51	51	64	36
156	248	269	611	808	349	185	152	235	219	472	639
54	81	212	387	444	526 †	61	108	193	284	432	288
67	49	96	32	48	*	36	*	*	*	*	6 †
—	11	2	2	1	2	*	9	21	—	*	*
13	5	23	21	14	19	12	27	4	27	12	9
6	—	2	10	8	—	—	6	—	2	6	11
91	164	106	135	67	115	93	134	130	112	92	6.
109	185	163	274	443	185	188	141	209	198	212	397
75	96	91	217	232	100	57	53	70	29	176	130
21	11	18	—	1	11	2	20	7	20	—	—
16	25	24	38	37	8	14 †	22	6	13	16	20
6	11	4	3	3	13	5	5	8	—	1	3
—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—
5	7	7	29	9	7	7	3	4	2	17	7
1 182	1 341	1 658	2 929	3 606	1 966 †	894 †	1 167 †	1 270 †	1 301 †	2 061 †	2 304 †

buiten N. I. waren afgegeven, in bovenstaande jaren resp. 207, 171, 186, 161, 158, 235 en 208 bedevaartgangers.

4. GETAL MET PASSEN NAAR MEKKA VERTROKKEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS
GEDURENDE HET TIJDPERK VAN 1875—1891.*Nombre des pèlerins pendant les années 1875—1891.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Vertrokken. <i>Partis pour la Mecque de:</i>			Teruggekeerd. <i>Revenus à:</i>		
	Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	Buiten- bezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	Buiten- bezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1875	3 428	2 227	5 655	2 078	1 176	3 254
1876	3 094	2 012	5 106	2 649	1 446	4 095
1877	4 135	2 758	6 893	2 500	1 598	4 098
1878	3 697	1 935	5 632	2 804	1 788	4 592
1879	3 263	2 175	5 438	2 508	1 206	3 714
1880	7 327	2 852	10 179	2 226	1 463	3 689
1881	2 575	1 949	4 524	5 224	1 805	7 029
1882	2 465	1 985	4 450	2 037	1 361	3 398
1883	2 748	2 174	4 922	2 277	1 876	4 153
1884	2 538	2 030	4 568	2 249	1 662	3 911
1885	2 501	2 259	4 760	2 231	1 966	4 197
1886	1 422	1 241	2 663	1 277	894	2 171
1887	1 353	1 318	2 671	935	1 167	2 102
1888	2 923	1 498	4 431	2 199	1 270	3 469
1889	1 576	1 830	3 406	1 212	1 301	2 513
1890	2 257	3 528	5 785	1 793	2 061	3 854
1891	2 536	4 011	6 547	1 950	2 304	4 254

5. GETAL HADJI'S ONDER DE INLANDERS AANWEZIG OP ULT. 1874 EN 1890.

Nombre des hadji's (indigènes ayant fait le pèlerinage de la Mecque).

Bron: K. V.

Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	1874.		1890.		Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	1874.		1890.	
Bantam	1 688	4 075	Sumatra's Westk.	4 876	8 764				
Batavia	1 068	3 817	Benkoelen	80	441				
Krawang	113	327	Lampongsche districten	654	1 246				
Preanger-Regentschappen	3 464	8 165	Palembang	2 358	3 249				
Cheribon	1 463	2 601	Oostk. van Sumatra	312	3 531 ¹⁾				
Tegal	1 156	1 683	Atjeh en Onderh.	—	35				
Pekalongan	972	1 703	Riouw en "	139	581				
Semarang	4 998	7 149	Banka	238	368				
Japara	2 059	2 429	Billiton	25	70				
Rembang	651	1 174	Westerafd. Borneo	29	1 931				
Soerabaja	3 085	6 623	Z. en O. afd. Borneo	2 613	4 152				
Pasoeroean	746	1 742	Celebes en onderh.	376	1 062				
Probolinggo	117	392	Menado { Minahassa	3	87				
Besoeki	149	747	{ Gorontalo	11					
Banjoewangi	143		Amboina	70	336				
Banjoemas	467	1 008	Ternate	8	28				
Bagelen	798	1 983	Timor en onderh.	—	24				
Kedoe	923	1 357	Bali en Lombok	83	158				
Djokjakarta	836	547							
Soerakarta	1 312	820							
Madioen	843	1 293							
Kediri	502	1 056							
Madoera	6 208	1 364							
Totaal.. <i>Total..</i>	33 755	52 055	Totaal.. <i>Total..</i>	11 860	26 063 ¹⁾				

1) Hieronder niet begrepen de afd. Bengkalis.

IV. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et industrie.*

A. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

(van Madoera werden tot en met 1883 alléén opgaven over de afdeeling Pamekasan verstrekt, in 1884 en 1885 over Pamekasan en Soemenep, sedert 1886 over het geheele eiland).
Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. TOTAAL BOUWGRONDEN DOOR DE BEVOLKING ONTGOENEN VOOR GEREDELDE CULTUUR (BOUWS). ¹⁾
Total terrains en culture indigène (bahoes).

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Sawahs van levend water voorzien. <i>Rizières arrosées par des eaux vives.</i>	Sawahs van regen afhankelijk. <i>Rizières arrosées par les pluies seules.</i>	Sawahs op rawahgronden (moerassawahs). <i>Rizières dans les marais.</i>	Tegalvelden. <i>Rizières sèches.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1880	1 493 137	817 333	46 345	617 632	2 974 447
1885	1 677 717	967 205	53 631	751 886	3 450 439
1886	1 678 848	1 027 148	53 360	827 260	3 586 616
1887	1 688 036	1 053 882	51 210	803 808	3 596 936
1888	1 708 577	992 837	53 202	833 461	3 588 077
1889	1 675 223	1 014 118	54 591	828 170	3 572 102
1890	1 692 355	1 003 654	51 711	816 041	3 563 761
1891	1 688 409	1 020 545	52 572	824 963	3 586 489

¹⁾ Hieronder niet begrepen de gronden beplant met overjarige gewassen.

II. TOTAAL DER BEPLANTE BOUWGRONDEN (BOUWS). ¹⁾ *Total des terres cultivées (bahoes).*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Met padi. <i>Riz.</i>		Met enig ander gewas. <i>Antr. plantes.</i>		
	als eerste gewas. <i>1e récolte.</i>	als tweede gewas. <i>2e récolte.</i>	als eerste gewas. <i>1e récolte.</i>	als tweede gewas. <i>2e récolte.</i>	
1885	Java.....	2 602 302	133 654	600 094	884 602
	Madoera.....	57 389	493	196 983	149 728
1886	Java.....	2 624 383	128 699	642 118	1 026 724
	Madoera.....	100 323	1 518	241 005	186 070
1887	Java.....	2 696 581	166 822	619 111	962 401
	Madoera.....	99 583	776	254 328	183 341
1888	Java.....	2 641 309	137 291	636 524	1 031 721
	Madoera.....	97 967	1 660	258 932	125 325
1889	Java.....	2 617 534	204 887	643 093	1 018 165
	Madoera.....	92 450	980	247 102	163 367
1890	Java.....	2 565 053	233 653	639 207	1 220 161
	Madoera.....	84 265	221	251 874	191 559
1891	Java.....	2 590 766	183 948	646 453	1 139 121
	Madoera.....	94 829	1 600	249 700	136 259

¹⁾ Hieronder ook velden, die niet in geregelde cultuur zijn.

III. GETALSTERKTE VAN DEN VEESTAPEL SEDERT ULTIMO DEC. 1880. ¹⁾

Têtes de bétail depuis le 31 Déc. 1880.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Buffels. <i>Buffles.</i>	Runderen. <i>Boeufs.</i>	Paarden. <i>Chevaux.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Aantal beesten gem. p. 1000 inl. ²⁾ <i>Nomb. moyen des bestiaux sur 1000 indigènes.</i>
1880	2 398 506	1 835 222	537 877	4 771 605	244
1885	2 483 991	2 046 111	517 629	5 047 731	238
1886	2 541 936	2 089 404	517 854	5 149 194	237
1887	2 607 518	2 133 548	531 360	5 272 426	238
1888	2 630 400	2 208 100	546 900	5 385 400	237
1889	2 634 400	2 245 500	561 400	5 441 300	238
1890	2 634 637	2 353 477	534 617	5 522 731	234

¹⁾ Incl. De Residentiën Djokjakarta en Soerakarta.

²⁾ Vermits het vee dat aan Europeanen en aan andere niet-inlanders toebehoort, niet afzonderlijk is opgegeven, en bovendien in elk gewest slechts een zeer klein gedeelte van de opgegeven totalen kan uitmaken, is bij deze berekening van de veronderstelling uitgegaan dat de geheele veestapel het eigendom is der inlandsche bevolking. De paarden worden op Java nimmer voor den landbouw gebruikt.

IV. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE UITGESTREKTHEID DER GESLAAGDE VELDEN IN BOUWS, ¹⁾
DIE BLIJKENS TABEL II MET PADI OF ANDERE GEWASSEN (EERSTE EN TWEEDE AANPLANT)
ZIJN BEPLANT GEWEEST.

*Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches (en bahoes ¹⁾, dont la culture (1e et 2e récolte)
a réussi. Pour le total des champs cultivés voir le tableau II.*

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Padi. <i>Riz.</i>	Andere eenjarige gewassen. <i>Autres plantes annuelles.</i>							Totaal. <i>Total.</i>
		Djagong. <i>Mais.</i>	Katjang. <i>Arachis.</i>	Diverse voedings- gewassen. <i>Plantes alimen- taires diverses.</i>	Suiker- riet. <i>Canne à sucre.</i>	Tabak. <i>Tabac.</i>	Indigo.	Kapas. <i>Coton.</i>	
Bantam.....	98 771	1 609	1 661	3 737	554	13	42	60	7 676
Batavia.....	863	57	47	69	21	—	—	—	194
Krawang....	36 886	201	221	67	—	—	—	—	489
Preang.-Reg.	280 047	6 938	10 448	42 634	895	4 200	285	665	66 065
Cheribon....	203 104	3 196	27 410	34 139	6 126	671	1 220	2 001	74 763
Tagal.....	130 931	18 325	4 989	24 014	6 061	697	682	176	54 944
Pekalongan .	54 076	22 384	1 753	9 998	2 259	701	1 351	66	38 512
Semarang...	230 454	63 297	52 813	59 465	2 475	7 787	2 360	7 364	195 561
Japara.....	122 162	21 676	3 810	32 828	7 202	500	2 884	3 742	72 642
Rembang....	187 341	63 513	22 882	33 020	2 078	19 154	1 649	1 841	144 137
Soerabaja...	233 616	43 521	40 476	75 419	19 080	6 073	4 186	846	189 601
Pasoeroean..	89 169	80 086	8 786	34 205	10 497	1 718	2 292	—	137 584
Probolinggo.	44 404	80 733	2 136	11 957	6 441	2 774	844	107	104 992
Besoeki.....	85 260	94 005	4 342	40 484	4 874	23 450	1 155	—	168 310
Banjoemas...	149 474	64 364	5 641	17 089	1 183	11 533	582	18	100 410
Bagelen.....	178 025	39 242	5 612	45 238	1 986	5 548	982	311	98 919
Kadoe.....	89 420	40 943	10 321	19 170	11	22 346	419	—	93 210
Madioen.....	88 698	13 190	6 215	46 876	4 258	1 406	2 121	673	74 739
Kediri.....	121 047	19 604	7 106	50 775	11 414	7 612	3 317	222	100 050
Madoera....	94 290	297 025	46 386	30 070	2 755	2 919	1 853	1 302	382 310
Totaal 1891.	2 518 038	973 909	263 055	611 254	90 170	119 102	28 224	19 394	2 105 108
1890.	2 507 744	1074 335	246 275	700 463	88 295	102 935	28 685	17 697	2 258 685
1889.	2 749 128	977 844	220 026	590 326	71 078	110 996	24 159	16 327	2 010 756
1888.	2 757 503	889 473	259 067	596 102	71 417	153 790	24 621	30 153	2 024 623
1887.	2 905 337	917 081	224 697	603 969	61 690	104 374	24 888	24 377	1 961 076
1886.	2 742 256	959 029	239 783	603 929	82 346	111 390	21 387	22 064	2 039 928
1885.	2 675 368	857 937	241 679	518 330	53 708	91 742	17 903	19 314	1 800 613
1884.	2 741 500	905 195	240 402	566 056	59 291	93 589	20 209	22 374	1 907 818
1883.	2 354 601	559 918	186 099	476 072	38 021	77 749	17 077	19 509	1 374 445

¹⁾ 1 bouw = 7096,5 M².

B. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN DE PARTICULIEREN.

Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

De cijfers tusschen ( ) geplaatst vermelden het aantal ondernemingen waarover opgaven verstrekt zijn. Waar het onbekend is hoeveel ondernemingen gewerkt hebben, worden alleen cijfers tusschen ( ) gegeven.

In de productiestaten duiden de cursieve cijfers aan hoeveel ondernemingen nog geen productie hadden en in het totaal begrepen zijn. *Les chiffres entre ( ) indiquent le nombre des entreprises, ayant fourni des données. Dans tous les cas où le total des entreprises en activité était inconnu, il a été donné qu'un chiffre entre ( ) Dans les tableaux de la production les chiffres cursives indiquent le nombre des entreprises qui n'avaient pas encore de production.*

I. BOWGRONDEN GEBEZIGD VOOR DEN LANDBOUW IN HET JAAR 1891.

Bron: K. V.

Terres en Culture, 1891.

Gewesten. Provinces.	Gronden in de Gouvernementslanden ¹⁾ <i>Terres du Gov.</i>										Landen aan particulieren in eigendom afgestaan. <i>Domaines particuliers.</i>		Gronden door Vorsten en rijks-grooten aan Europeanen afgestaan. <i>Terres cédées par les princes indig.</i>	
	Gouv. suikerfabr. <i>Fabriques de sucre du Gouv.</i>		Gouv. Kinaplantsoenen. <i>Plantations de quinquina du Gouv.</i>		Van de bevolking ingehuurd. ²⁾ <i>Loué des indigènes.</i>		Door het Gouv. aan particulieren in huur of erf. afgestaan. <i>Cédé en bail ou emphytéose</i>		Landen. <i>Terres.</i>	Bouws. ⁴⁾ <i>Bahoes.</i>	Onde. neming. <i>Entreprises.</i>	Bouws. <i>Bahoes</i>		
	Door het Gouv. met suikerriet beplant. <i>Planté en canne à sucre par le Gouv.</i>	Door de contract. bijgeh. <i>Loué par l'entrepreneur</i>	Plantsoenen. <i>Plantations.</i>	Bouws. <i>Bahoes</i>	Onderneming. <i>entreprises.</i>	Bouws. <i>Bahoes</i>	Onderneming. <i>in werking. Expl. en act.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>						
	Fabr.	Bouws.	Bouws.	Plantsoenen. <i>Plantations.</i>	Bouws. <i>Bahoes</i>	Onderneming. <i>entreprises.</i>	Bouws. <i>Bahoes</i>	Onderneming. <i>in werking. Expl. en act.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Landen. <i>Terres.</i>	Bouws. ⁴⁾ <i>Bahoes.</i>	Onde. neming. <i>Entreprises.</i>	Bouws. <i>Bahoes</i>	
<i>a. Java.</i>														
Bantam.....	—	—	—	—	—	—	—	6 (5)	902	2	42 795	—	—	
Batavia.....	—	—	—	—	—	—	—	1	177	339	848 710	—	—	
Krawang.....	—	—	—	—	—	—	—	4	988	2	386 080	—	—	
Preanger.....	—	—	—	8	1 050	—	—	138 (112)	28 359	—	—	—	—	
Cheribon.....	9	293	1 612	—	—	4	938	7 (6)	1 415	2	257 240	—	—	
Tegal.....	8	222	4 293	—	—	4	1 058	2	*	1	3 497	—	—	
Pekalongan..	3	121	1 298	—	—	4	1 434	22 (19)	4 532	—	—	—	—	
Semarang....	4	160	2 055	—	—	1	250	39 (36)	12 073	41	20 538	—	—	
Japara.....	9	328	3 562	—	—	2	583	10 (6)	1 511	2	2 081	—	—	
Rembang....	1	23	281	—	—	3	790	—	—	—	—	—	—	
Soerabaja... 19	575	8 585	—	—	19	7 684	8 (6)	2 012	43	6 827	—	—		
Pasoeroean.. 12	293	2 389	—	—	7	2 101	69 (59)	29 233	1	851	—	—		
Probolinggo . 9	326	4 473	—	—	4	1 452	20 (17)	6 192	—	—	—	—		
Besoeki..... 5	146	2 521	—	—	4	1 745	23 (22)	5 421	—	—	—	—		
Banjoemas... 1	30	529	—	—	1	357	3 (2)	414	—	—	—	—		
Bagelen.....	—	—	—	—	—	2	623	2	1 215	—	—	—		
Kedoe.....	—	—	—	—	—	—	—	16 (15)	2 155	—	—	—		
Madioen..... 2	60	1 203	—	—	5	1 576	20	4 953	—	—	—	—		
Kediri.....	6	144	2 990	—	—	13	3 341	122 (109)	34 899	—	—	—		
Soerakarta... —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	129	36 860	
Djokjokarta.. —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	18 046	
Totaal Java..	88	2 721	35 791	8	1 050	73	23 932	512 (441)	136 451 [†]	433	1568 619	179	54 906 ⁶⁾	
<i>b. Sumatra.</i>														
Padang Ben..	—	—	—	—	—	—	—	8	192	—	—	—	—	
„ Bovenl..	—	—	—	—	—	—	—	13	4 180	—	—	—	—	
Tapanoli....	—	—	—	—	—	—	—	2	360	—	—	—	—	
Oostkust....	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	283 ⁵⁾	* 7)	
Benkoelen...	—	—	—	—	—	—	—	1	38	—	—	—	—	
Palembang... —	—	—	—	—	—	—	—	4 (3)	194	—	—	—	—	
Lamp.-distr.. —	—	—	—	—	—	1	116	—	—	—	—	—	—	
Borneo z. o.. —	—	—	—	—	—	—	—	2 (1)	17	—	—	—	—	
c. Celebes en o. —	—	—	—	—	—	—	—	3 (1)	200	—	—	—	—	
d. Res.Menado —	—	—	—	—	—	1	*	9 (7)	2 794	—	—	—	—	
e. „ Amboina —	—	—	—	—	—	1	85	4	629	34 ³⁾	*	—	—	

¹⁾ De uitgestrektheid der van Gouvernementswege met koffie beplante gronden kan niet opgegeven worden, ook omdat de gronden daarvoor gebezigd niet even als de kinaplantsoenen met blijvende bestemming voor die cultuur zijn afgezonderd, doch gedurig bij afschrijving en bijplanting veranderen van plaats en uitgestrektheid.

²⁾ Betreft alleen de vrije suiker- en indigo-ondernemingen.

³⁾ Notenperken op de Banda-eilanden.

⁴⁾ Uitgestrektheid der landen. Hoeveel in elk jaar voor den landbouw wordt gebezigd, wordt niet opgegeven.

⁵⁾ Hiervan 170 werkende ondernemingen.

⁶⁾ Betreft alleen de landerijen bestemd voor productie voor de Europeesche markt.

⁷⁾ Beplante bouws 855 159.

II. UITGESTREKTH. DER GROND IN DE LAATSTE ACHT JAREN DOOR INL. VERH. AAN LANDB.-INDUSTRIEELN, MET OPG. V. DE CULTUUR DIE DAAROP GEDREVEN WORDT.
Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Uitgestrektheid in bouws. <i>Superficie en bahoes.</i>	Waarvan voor de teelt van: <i>Dont pour la culture de:</i>				Voor de oprichting van gebouwen. <i>Construction de batiments.</i>	Aantal geregistreerde overeenkomsten. <i>Nombre des contrats enregistrés.</i>	Aantal huurders. <i>Nombre des entrepreneurs.</i>	
		Suikerriet. <i>Canne à sucre.</i>	Padi alleen. <i>Padi seul.</i>	Padi en tweede gewassen. <i>Padi et 2es récoltes.</i>	Andere gewassen. <i>Autres plantes.</i>			Europeanen. <i>Européens.</i>	Vr. Oosterlingen. <i>Orientaux étrangers.</i>
1884	43 564	37 061 = 85,1 pct.	2 413	639	3 384	67	2 641	50	58
1885	58 500	39 263 = 67,1 "	603	579	18 000	55	17 648	42	115
1886	45 172	36 276 = 80,3 "	1 892	723	6 171	110	5 196	110	97
1887	62 265	39 355 = 63,2 "	1 932	443	20 389	146	17 235	61	66
1888	65 074	45 988 = 70,7 "	1 914	851	16 222	99	5 168	75	45
1889	68 955	58 375 = 84,6 "	3 196	1 490	5 788	106	2 024	193	44
1890	105 984	69 055 = 65,1 "	4 285	1 738	30 784	122	16 335	175	31
1891	97 856	81 653 = 83,4 "	4 880		11 243	80	2 903	38	23

III. TOTAAL GRONDEN OP JAVA IN HUUR OF IN ERFPACHT AFGESTAAN ULT^o. 1891, VERDEELD NAAR GEWESTEN EN SOORT DER ONDERNEMERS.
Total terres cédées en bail ou emphytéose fin 1891 (Java), par provinces, aux cessionnaires de diverse nature.

Bron: K. V.

In de gewesten:	Aan naaml. vennoot. <i>Sociétés anonymes.</i>		Aan particuliere ondernemers. <i>Particuliers.</i>								Totaal. <i>Total.</i>	
			Europeanen. <i>Européens.</i>		Chineezen. <i>Chinois.</i>		Chin. en Europ.samen. <i>Chinois et Europ.</i>		Inlanders. <i>Indigènes.</i>			
	Aant. V.	bouws.	Aant. E.	bouws.	Aant. Ch.	bouws.	A. Ch. E.	bouws.	Aant. I.	bouws.	Ondern. <i>Entrepr.</i>	bouws. ²⁾
Bantam.....	1	2 364	6	1 960	—	—	—	—	—	—	7	4 324
Batavia.....	1	406	—	—	—	—	—	—	—	—	1	406
Krawang.....	1	108	3	648	1	774	—	—	—	—	5	1 530
Preanger.....	47 ¹⁾	22 646	98	38 085	16	3 069	—	—	1	314	162	64 114
Cheribon.....	2	1 347	4	1 624	1	300	—	—	—	—	7	3 271
Tegal.....	—	—	3	849	1	127	—	—	—	—	4	976
Pekalongan.....	1	506	16	6 600	5	3 183	—	—	—	—	22	10 289
Semarang.....	4	4 511	42	17 558	1	149	—	—	—	—	47	22 218
Japara.....	1	744	9	3 208	—	—	—	—	—	—	10	3 952
Soerabaja.....	3	1 654	6	3 413	1	241	—	—	—	—	10	5 308
Pasoeroean.....	35	33 443	53	38 166	1	1 178	—	—	1	416	90	73 203
Probolinggo.....	10	8 315	17	13 399	1	237	—	—	—	—	28	21 951
Besoeki.....	12	7 463	15	14 426	—	—	—	—	1	300	28	22 189
Banjoemas.....	—	—	2	521	1	503	—	—	—	—	3	1 024
Bagelen.....	1	1 184	—	—	1	490	—	—	—	—	2	1 674
Kedoe.....	1	520	15	4 716	—	—	—	—	—	—	16	5 236
Madioen.....	—	—	19	8 747	2	892	—	—	—	—	21	9 639
Kediri.....	58	37 052	66	35 907	9	4 301	2	633	1	456	136	78 349
Totaal... <i>Total</i>	178	122 263	374	189 837	41	15 444	2	633	4	1 486	599	329 653

¹⁾ Waaronder 1 N.V.&E. ²⁾ Voor het in dit totaal begrepen aantal bouws waarvan bleek, dat zij voor de landbouw werden bestemd. Zie de tabel op pag. 33.

IV. UITGESTREKTHEID EN VERPONDINGSWAARDE DER LANDEN OP JAVA AAN PARTICULIEREN IN EIGENDOM AFGESTAAN, VERDEELD NAAR GEWESTEN EN NATIONALITEIT DER EIGENAREN. ¹⁾
Etendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
 Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Toebeh. aan Europ. <i>Européens.</i>		Toebeh. aan Chin. <i>Chinois.</i>		Toebeh. aan and. Vr. Oosterlingen of inlanders. <i>Autr. orient. étr. ou indig.</i>	
	Aantal bouws. <i>Etendue en bahoes.</i>	Verpondings- waarde. <i>Val. imposable × f1000.</i>	Aantal bouws. <i>Etendue en bahoes.</i>	Verpondings- waarde. <i>Val. imposable × f1000.</i>	Aantal bouws. <i>Etendue en bahoes.</i>	Verpondings- waarde. <i>Val. imposable × f1000.</i>
Bantam.....	42 795	800	—	—	—	—
Batavia.....	493 709	19 798	336 140	16 665	18 861	1 673
Krawang.....	300 000	2 700	86 080	900	—	—
Cheribon.....	257 240	2 949	—	—	—	—
Tegal.....	3 497	424	—	—	—	—
Semarang.....	13 566	1 273	5 551	2 197	1 421	185
Japara.....	—	—	2 081	158	—	—
Soerabaja.....	602	460	5 776	2 680	449	192
Pasoeroean.....	851	700	—	—	—	—
Totaal. <i>Total.</i> 1891	1 112 260	29 103	435 628	22 600	20 731	2 051
1890	1 113 092	29 037	435 080	22 510	20 373	2 462
1889	1 117 065	27 702	431 467	22 428	21 729	2 501
1888	1 143 956	27 223	426 667	21 972	20 476	2 698
1887	1 139 561	29 693	427 029	23 002	24 403	2 799
1886	1 140 219	30 078	418 196	24 230	24 215	2 686
1885	1 083 886	31 048	311 319	24 120	11 022	2 493
1884	1 086 917	32 041	312 119	23 787	5 830	2 445

¹⁾ Sedert 1816 zijn geen landen in eigendom afgestaan, zoodat de uitgestrektheid dezelfde blijft, al verwisselt de bestemming der gronden en nu en dan de nationaliteit der eigenaars; door verbetering der opgaven verandert het totaal steeds.

V. SUIKERCULTUUR OP JAVA. *Culture du sucre à Java.*

1. Overgang der Gouverments-suikercultuur in vrije cultuur.

Bron: K. V. *Transition de la culture du Gouvt. à la culture libre.*

Oogstjaar. <i>Années.</i>	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. <i>Terres du Gouvt. en bahoes.</i>	Vrije velden der bevolking in bouws. <i>Terres louées des indigènes. en bahoes.</i>	Oogstjaar. <i>Années.</i>	Uitgestrektheid op hoog gezag; beplant in bouws. <i>Terres du Gouvt. en bahoes.</i>	Vrije velden der bevolking in bouws <i>Terres louées des indigènes. en bahoes.</i>
1882	29 840	11 603	1887	14 163	25 948
1883	26 416	15 488	1888	11 179	28 834
1884	23 508	19 720	1889	8 372	31 294
1885	20 331	22 802	1890	5 492	35 395
1886	17 405	22 763	1891	2 721	35 791

2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur (op contracten met de bevolk. berustende)

Développement de la culture du sucre par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.

Aantal werkende fabrieken, uitgestrektheid der aanplantingen en verkregen productie.

Bron: K. V. *Nombre des usines, bouws cultivés et production.*

Jaren. <i>Années.</i>	Getal fabrieken. <i>Usines.</i>	Aanplant bouws. <i>Nombre des bahoes cultivés.</i>	Productie. <i>Production.</i> Picols. ¹⁾	Gemiddeld per bouw. ²⁾ <i>Moyenne par bahoe.</i>
1871	28	3 977 (24)	129 082 (25)	*
1875	44	3 748 (16)	233 304 (40)	*
1881	42	10 030 ⁵ (42)	528 420 (41)	52,88
1885	54	16 228 (54)	1 132 627 (54)	70,33
1886	52	16 375 ⁵ (52)	1 287 067 ⁵ (52)	78,60
1887	53	15 773 (50)	1 361 863 (50)	86,36
1888	52	15 570 (51)	1 367 814 (50)	88,93
1889	51	16 404 (50)	1 332 782 (50)	81,37
1890	57	19 042 (57)	1 512 955 (54)	81,88
1891	64	20 365 (56)	1 634 601 (56)	80,26

¹⁾ De picol a 61,76 KG. ²⁾ Berekend over het aantal geslaagde velden.

3. Suiker-productie (in picols) in 1891 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de 4 vorige jaren.
Sucres produits (picols) par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Suikerfabrieken in contract met het Gouvernement. ¹⁾ <i>Fabriques de sucre du Gouv.</i>		Ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. <i>Terres louées de l'indigène.</i>		Ondern. op gronden, door het Gouv. in huur of erfp., en door Vorsten afgest. <i>Terres cédées par le Gouv. et les princes indigènes.</i>		Ondernemingen op landen, in eigendom afgestaan. <i>Domaines particuliers.</i>		Totaal der productie. <i>Production totale.</i>				
	Fabrieken. <i>Fabriques.</i>	Productie. <i>Production.</i>	Onderne- mingen. <i>Fabriques.</i>	Productie. <i>Production.</i>	Onderne- mingen. <i>Fabriques.</i>	Productie. <i>Production.</i>	Landen. <i>Domaines.</i>	Productie. <i>Production.</i>	1891.	1890.	1889.	1888.	1887.
Bantam	—	—	—	—	—	—	—	*	*	*	*	*	
Batavia	—	—	—	—	—	—	23 (21)	33 620	33 620	37 092	46 018	42 530†	51 850†
Krawang	—	—	—	—	—	—	2 (1)	4 823	4 823	12 076†	125	554	2 825
Preang. Reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	25	—	—
Cheribon	9	278 007	4	70 433	2	46 200	—	—	394 640	387 712	292 267	297 633†	357 399
Tegal	8	477 237	3(2)	74 252	—	—	1	23 000	574 489	627 257	497 877	400 755†	386 643
Pekalongan	3	127 764	2	81 000	1	15 000	—	—	268 764	250 254	212 155†	169 503	223 854
Semarang	4	206 973	—	—	1	*	—	—	206 973†	203 891	130 813†	224 023	229 453
Japara	9	350 831	2	32 000	2	*	—	—	382 831†	415 977†	445 943†	507 076†	567 331
Rembang	1	30 172	2	30 450	—	—	—	—	60 622	46 763	31 190	22 161	28 125†
Soerabaja	19	1 042 612	19	673 332	1	*	9 (6)	18 420	1 734 364†	1 770 575†	1 537 037	1 564 400	1 592 635
Pasoeroean	11	353 767	6	139 515	1	43 000	1	5 200	541 482	519 100	434 510†	472 298	519 862†
Probolinggo	9	501 859	4	130 734	1	*	—	—	632 593†	642 965	518 631	545 146	583 349
Besoeki	5	264 645	4	161 585	—	—	—	—	426 230	436 730	368 613	426 219	418 666
Bagelen	—	—	2	16 600	—	—	—	—	16 600	3 000	450	1 200	70
Banjoemas	1	50 000	1	27 200	—	—	—	—	77 200	61 800	63 987	62 831	61 266
Madjoen	2	118 535	3	102 500	—	—	—	—	221 035	135 990	211 317	245 096	181 345
Kediri	6	246 221	5	95 000	4	53 713	—	—	394 934	439 365	373 401†	313 212	321 391†
Soerakarta	—	—	—	—	14	397 546	—	—	397 546	332 256	306 163	351 345	402 148
					2 ³⁾	64 818	—	—	64 818	48 051	35 200	48 772	55 967
Djakarta	—	—	—	—	15	605 551	—	—	605 551	474 790	319 670	486 630	640 644
Totaal	87	4 093 623	57 (56) 2)	1 634 601	13 (8) 31 ⁵⁾	157 913† 1 067 915	36 (30)	85 063	7 039 115†	6 845 656†	5 825 392†	6 181 384†	6 624 823†

¹⁾ Inclusief de opgekochte hoeveelheden. ²⁾ Hieronder 15 in handen van Chineezen en 1 in handen van Europ. en Chin. ³⁾ Suikerfabrieken toebehoorende aan het Mangkoe Negorosche huis. ⁴⁾ Totaal der huur- of erfpachtsondernemingen, hieronder 4 in handen van Chineezen. ⁵⁾ Totaal der ondernemingen in de Vorstenlanden; hier worden slechts Europeanen als landhuurders toegelaten.

VI. KOFFIECULTUUR VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Culture du café dans les Indes Néerlandaises.*

 1. Koffieprod. (in pic.) van 1891 verdeeld over gew. en aard der ondernem. met de totalen der gouvernementsproductie der vorige jaren.
 Bron: K. V. *Cafés produits (picols), par provinces.*

Gewesten. Provinces.	Gouvts. cultuur, (door de pakhuizen uitgeleverd.) <i>Culture du Gouvernement.</i>	Vrije cultuur der bevolk. <i>Culture libre des indigènes.</i>	Van ondern. op gr., door het Gouv. in huur- of erfp. en door Vorsten afgestaan. <i>Cultures des terrains cessionnés.</i>		Van ondern. op landen, in eigendom afgestaan. <i>Cultures sur domaines part.</i>		Totalen der gouvernementsproductie ⁵⁾ in <i>Totaux de la production du gouvernement.</i>									
			Ondern. <i>Entrepr.</i>	Productie.	Land. <i>Terres.</i>	Prod.	1890.	1889.	1888.	1887.	1886.	1885.	1884.	1883.	1882.	1881.
<i>a. Java.</i>																
Bantam.....	1 067	—	6 (5)	405	33 (32)	—	528	2 975	1 937	725	6 418	1 910	351	2 518	10 115	3 624
Batavia.....	—	—	—	—	—	5 728	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krawang.....	122	—	2	32	1	5 166	37	169	126	17	534	183	1 119	305	1 262	435
Preanger.....	64 869	—	70 (37) 22	5 137	—	—	28 041	125 175	63 828	42 827	135 684	91 820	154 949	102 345	213 116	101 844
Cheribon.....	4 166	—	2	656	—	—	693	6 717	8 322	3 106	16 303	8 303	22 781	20 408	35 476	14 797
Tegal.....	25 006	—	—	—	1	134	9 438	45 017	41 635	16 400	80 779	19 545	91 549	42 918	95 196	30 753
Pekalongan.....	6 108	—	15 (12) 1	2 547	—	—	1 782	9 939	9 866	3 297	26 156	6 207	30 984	11 141	29 475	10 351
Semarang.....	15 592	—	33 (31) 1	15 357	5 (2)	81	3 117	17 101	17 557	12 199	31 787	21 306	53 679	56 552	58 875	38 397
Japara.....	1 310	—	3	*	—	—	110	744	734	652	1 131	1 009	1 218	6 055	1 961	4 583
Soerabaja.....	2 806	—	7 (5) 2	14 321	—	—	1 206	5 099	3 967	5 652	6 774	4 195	9 226	11 522	6 048	9 922
Paseroean.....	177 448	—	63 (39) 11	108 533	—	—	32 610	245 610	277 507	99 150	295 444	207 711	360 755	423 363	281 413	399 023
Probolinggo.....	25 714	—	17 (10) 6	14 350	—	—	6 734	33 490	35 074	20 401	43 408	33 119	51 054	63 828	40 307	69 850
Besoeki.....	21 036	—	16 (8) 4	5 530	—	—	3 777	20 066	26 296	13 842	29 772	18 112	35 139	80 026	38 519	78 176
Banjoemas.....	695	—	2	35	—	—	281	11 218	5 427	1 370	22 811	5 026	19 547	5 379	22 640	6 264
Bagelen.....	1 282	—	1	—	—	—	398	7 252	6 972	1 822	18 065	8 147	28 555	15 981	24 739	21 142
Kedoe.....	5 961	—	13 (7) 2	2 339	—	—	1 214	13 269	11 063	5 954	29 266	17 804	51 977	34 446	53 335	33 734
Madioen.....	10 357	—	10 (9)	7 512	—	—	2 884	17 530	28 579	14 361	41 318	25 821	55 313	77 616	59 021	85 430
Kediri.....	4 443	—	116 (72) 31	85 379	—	—	376	7 369	11 442	2 679	12 431	8 057	21 484	35 977	14 003	30 657
Soerakarta.....	13 066	—	52	29 850	—	—	2 460	8 395	14 224	9 904	18 496	21 741	19 245	89 635	37 728	65 797
Djokjakarta.....	—	—	3	61	—	—	—	425	418	176	1 139	555	3 433	1 902	1 989	3 059
Totaal Java.....	381 048	—	376(240) 83 55 4)	262133 29911	40 (36)	11 109	95 686	577 561	564 976	254 534	817 716	500 571	1 012 358	1 081 919	1 025 217	1 007 839
<i>b. Buitenbezitting.</i>																
Sumatra Pad. Bov.	35 723	—	13 (12) 1	8 782	1	115	51 744	36 138	82 233	67 478	37 176	80 806	69 424	124 525	79 976	89 567
Tapanoeli.....	7 419	—	2 (1)	150	—	—	10 439	9 996	12 698	12 785	8 769	17 635	16 958	19 286	14 113	14 746
Pad. Benedenland.	1 900	—	2	44	—	—	2 867	2 202	4 176	3 364	2 266	3 827	3 278	6 316	4 220	5 672
Benkoelen.....	—	3 691	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palembang.....	—	33 000	1	1	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sumatra O.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borneo Z.O.....	—	—	1	6	2 (1)	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celebes Gouvern..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vorstenrijken.....	—	49 000 ¹⁾	1	200	1	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Minahassa.....	4 116	—	7 (5)	1 560	*	58	960	21 498	7 716	4 511	22 484	23 561	17 070	10 284	18 959	9 824
Bali.....	—	37 000 ²⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tot. Ned. Indië.	430 206	122 691	458(317) 86	302785	44 (39)	11 735	161 696	647 395	671 799	342 672	888 411	626 400	1 119 088	1 242 330	1 142 485	1 127 648

 KOFFIECULTUUR. *Culture de café.*

¹⁾ Voor zoover te Makassar ter markt gebracht. De koffie uit de Vorstenrijken gaat voor een groot deel direct naar Singapore. ²⁾ Uitgevoerd van Boelcleng. ³⁾ Totaal der ondern. op huur- of erfp. gronden van Java. Hiervan 14 in handen van Chineezen, en 2 in die van Europeanen en Ghineezen te zamen. ⁴⁾ Totaal der Vorsten. ⁵⁾ Gewestelijke totalen zijn alleen voor de Gouv. prod. gegeven wegens onvolledigheid der cijfers van particuliere productie.

2. Koffie-productie (in picols) in Nederl. Indië sedert 1854. ¹⁾ *Production de café (picols) dans les Indes Néerl. depuis 1854.*
Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Java (inclusief de Vorstenlanden). Gouvernements- koffie. ²⁾ <i>Culture du Gouvernement.</i>	Java. Particuliere koffie. <i>Culture privée.</i>			Sumatra.		Celebes.	
		Grond. d. h. Gouvt. in h. of erfp. afgest. <i>Terres en emphytéose.</i> ³⁾	Eigendomsgron- den. ³⁾ <i>Terres en propriété.</i>	Huurgronden in de Vorstenlanden. ³⁾ <i>Terr. en bail dans les "Vorstenlanden."</i>	Gouvernements- koffie. ²⁾ <i>Culture du Gouvernement.</i>	Koffie van Erf- pachtsgronden. ³⁾ <i>Culture sur terr. emphytéotiques.</i>	Gouvernements- koffie. ²⁾ <i>Culture du Gouvernement.</i>	Koffie van Erf- pachtsgronden. ³⁾ <i>Culture sur terr. emphytéotiques.</i>
1854	1 084 000		119 000		132 000	—	23 000	—
1855	1 165 000		108 000		128 000	—	25 000	—
1856	747 000		61 000		128 000	—	27 000	—
1857	901 000		135 000		191 000	—	15 000	—
1858	908 000		95 000		129 000	—	23 000	—
1859	735 000		83 000		141 000	—	22 000	—
1860	928 000		120 000		158 000	—	15 000	—
1861	896 000		110 000		124 000	—	15 000	—
1862	659 000		89 000		159 000	—	8 000	—
1863	1 113 000		138 000		126 000	—	14 000	—
1864	434 000		101 000		188 000	—	13 000	—
1865	941 000		123 000		124 000	—	37 000	—
1866	1 087 000		93 000		134 000	—	16 000	—
1867	920 000		139 000		158 000	—	13 000	—
1868	558 000		131 000		143 000	—	7 000	—
1869	962 000		144 000		142 000	—	38 000	—
1870	986 000		153 000		164 000	—	13 000	—
1871	446 000		121 000		157 000	—	8 000	—
1872	984 000		185 000		91 000	—	7 000	—
1873	774 000		152 000		109 000	—	11 000	—
1874	1 032 000		180 000		132 000	—	16 000	—
1875	494 000	40 000	13 000	69 000	145 000	—	11 000	—
1876	1 266 000	77 000	34 000	91 000	103 000	—	8 000	—
1877	875 000	61 000	21 000	103 000	175 000	1 000	14 000	—
1878	857 000	51 000	31 000	35 000	104 000	2 000	36 000	—
1879	1 267 000	93 000	27 000	90 000	112 000	3 000	12 000	—
1880	558 000	70 000	9 000	85 000	123 000	5 000	13 000	1 000
1881	1 008 000	154 000	12 000	101 000	110 000	5 000	10 000	1 000
1882	1 025 000	172 000	30 000	71 000	98 000	6 000	19 000	*
1883	1 082 000	203 000	14 000	122 000	150 000	11 000	10 000	2 000
1884	1 012 000	200 000	26 000	36 000	90 000	9 000	17 000	2 000
1885	500 000	167 000	15 000	37 000	102 000	9 000	24 000	2 000
1886	819 000	225 000	27 000	21 000	48 000	7 000	22 000	2 000
1887	255 000	125 000	9 000	23 000	84 000	14 000	5 000	4 000
1888	565 000	298 000	13 000	30 000	99 000	13 000	8 000	6 000
1889	578 000	317 000	20 000	19 000	48 000	14 000	21 000	7 000
1890	96 000	61 000	8 000	8 000	65 000	12 000	1 000	1 000
1891	381 000	262 000	11 000	30 000	45 000	9 000	4 000	2 000

¹⁾ Als bron voor deze tabel werd gebruikt Mr. N. P. van den Berg's „Historisch Statistische aantekeningen over de voortbrenging en het verbruik van koffie” voor zoover betreft de gouvernements-koffieproductie over de jaren tot en met 1878 (voor Celebes tot en met 1877), en de particuliere productie op Java over de jaren tot en met 1874; voor de overige cijfers diende het K. V. als bron. ²⁾ Bij de pakhuizen ingeleverd. ³⁾ Voor zoover bekend.

VII. KINA-PRODUCTIE VAN NEDERL. IND., VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN.
Production de quinquina, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Van Gouvernements-plantsoenen. <i>Plantations du Gouv't.</i>		Van ondernemingen op gronden, door 't Gouv't. in erfpacht afgestaan. <i>Terrains emphytéotiques.</i>		Van plantsoenen op landen in eigendom afgestaan. <i>Cultures sur domaines privés.</i>	
	Produc. plantsoenen. <i>Plantat.</i>	Productie in K.G. <i>Kilogr. produits.</i>	Produc. plantsoenen. <i>Plantat.</i>	Productie in K.G. <i>Kilogr. produits.</i>	Produc. landen. <i>Plantat.</i>	Productie in K.G. <i>Kilogr. produits.</i>
Bantam	—	—	1	53 000	—	—
Batavia	—	—	—	—	5	37 500
Krawang	—	—	—	—	—	—
Preanger	8	286 101	80 (57) 10	2 307 929	—	—
Cheribon	—	—	2 (1)	28 613	—	—
Pekalongan	—	—	8 (4) 1	190 224	—	—
Semarang	—	—	5 (1) 3	50 000	—	—
Soerabaja	—	—	1	*	—	—
Pasoeroean	—	—	12 (1) 9	56 000	—	—
Besoeki	—	—	2	—	—	—
Banjoemas	—	—	1	1	—	—
Bagelen	—	—	1	70 000	—	—
Kedoe	—	—	5 (2) 2	2 496	—	—
Kediri	—	—	8 (1) 5	52 374	—	—
Totaal 1891.	8	286 101	126 (69) 33	2 810 636	5	37 500
" 1890.	8	267 281	118 (54) 31	2 436 375 †	2	26 578
" 1889.	8	351 751	123 (58) 39	1 966 514	(3)	34 692
" 1888.	8	370 899	126 (54) 43	1 362 727	(3)	16 888
" 1887.	8	351 656	128 (46) 54	859 144	(2)	13 562
" 1886.	8	262 849	121 (40) 62	633 882	(5)	138 797
" 1885.	8	216 359	110 (29) 65	269 423	5	60 323

VIII. TABAKS-CULTUUR IN NEDERL. INDIË. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises.*1. Tabaks-productie (in K.G.) van 1891, verdeeld over gew. en aard der ondern.
Kilogrammes de tabac produits, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Van ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. <i>Terres louées des indigènes.</i>		Van ondernemingen op gronden door 't Gouv't. in huur of erfpacht, en door Vorsten afgestaan. <i>Terrains cessionnés.</i>		Van ondernemingen op landen in eigendom afgestaan. <i>Domaines privés.</i>		
	Werkend. ondernemingen. <i>Exploit. en activité.</i>	Productie. Bladtabak. <i>Feuilles.</i>	Product. Krossok.	Werkende ondernemingen. <i>Exploit. en activité.</i>	Productie. Bladtabak en Krossok. <i>Feuilles et Krossok.</i>	Landen. <i>Domaines.</i>	Productie. Bladtabak. <i>Produit. Feuilles.</i>
<i>a. Java.</i>							
Batavia	—	—	—	—	—	2	*
Krawang	—	—	—	1	312	1	3 750
Semarang	—	—	—	2 (1)	3 125	3	1 130
Soerabaja	—	—	—	—	—	—	—
Pasoeroean	—	—	—	—	—	—	—
Probolinggo	15 (13) ¹⁾	712 000	1 124 600	3	75 937	—	—
Besoeki	18 (17)	2 421 600	1 968 460	9 (8)	89 100	—	—
Banjoemas	4	99 300	286 800	—	—	—	—
Kedoe	—	—	—	1	1 125	—	—
Kediri	3 (2)	—	167 400	—	—	—	—
Soerakarta	—	—	—	22	1 184 653	—	—
Djakakarta	—	—	—	1	17 250	—	—
<i>b. Sumatra.</i>							
Palembang	—	—	—	2	*	—	—
Deli incl. Padang en Bedagei	—	—	—	66	10 416 128	—	—
Langkat	—	—	—	41	5 031 071	—	—
Serdang	—	—	—	26	2 903 561	—	—
Batoe Bara	—	—	—	11	697 125	—	—
Assahan	—	—	—	19	1 339 605	—	—
Siak	—	—	—	5	113 934	—	—
Laboean Batoe	—	—	—	2	35 178	—	—
<i>c. Borneo Z.O.</i>							
d. Menado	1	33 500	—	—	—	—	—
Tot. Java beh. Vorstenlanden	40 (36)	3 232 900	3 547 260	16(14) ²⁾	169 599	6 (4)	4 880
Vorstenlanden	—	—	—	23	1 201 903	—	—
Sumatra	1	33 500	—	172	20 536 600 †	—	—

¹⁾ Hiervan 5 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. ²⁾ Totaal van de ondernemingen op huur of erfpachtsgonden. Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. ³⁾ Totaal van de ondernemingen in Soerakarta en Djakakarta.

Bron: K. V. 2. Tabaksproductie van Java in de jaren 1882—1891. *Production de tabac à Java, 1882—1891.*

40

Jaren. <i>Années.</i>	Op van de bevolking gehuurde gronden. <i>Terres louées de l'indigène.</i>			Op gronden, door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan. <i>Terres emphytéotiques.</i>		Op landen, in eigendom afgestaan. <i>Domaines privés.</i>		Op gronden, door Vorsten afgestaan. <i>Terres cédées par princes indigènes</i>	
	Werkende ondernemingen. <i>Exploitations en activité.</i>	Bladtabak. <i>Tabac en feuilles.</i> K. G.	Krossok. K. G.	Werkende ondernemingen. <i>Exploitations en activité.</i>	Productie. KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Landen. <i>Domaines.</i>	Productie. KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondernemingen. <i>Exploitations en activité.</i>	Productie. KG. <i>Kilogr. produits.</i>
1882	52 (48)	2 245 236	1 604 050	12	144 062	(4)	2 984	39 (26)	1 124 821
1883	34 (26)	2 597 848	2 239 858	17 (16)	232 000	5	12 869	28 (20)	508 148
1884	45 (36)	4 466 433	2 890 655	17 (16)	337 608 ¹⁾	3	13 112	17 (11)	398 719
1885	40	4 503 198	2 335 736	16 (15)	298 938	2	13 250	17 (15)	600 147
1886	47 (41)	4 228 886	2 559 704	14	212 217	(3)	16 150	23	674 790
1887	56 (50)	4 749 224	2 971 684	16 (15)	342 467	(2)	17 812	24	820 599
1888	61 (58)	6 558 997	4 474 937	26 (25)	400 622	4	27 450	27	1 094 820
1889	55 (41)	4 413 840	3 864 270	18 (14)	215 100	7 (5)	49 170	25	1 061 363
1890	53 (50)	5 621 400	6 311 040	15 (11)	1 330 625	7 (5)	33 380	27	1 080 924
1891	39 (35)	3 232 900	3 547 260	16 (14)	169 599	6 (4)	4 880	23	1 201 903

¹⁾ Hieronder 57 500 KG. Krossok verkregen van aanplantingen buiten de erfpachtgronden.

Bron: K. V. 3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust in de jaren 1882—1891. *Production de tabac à Sumatra, 1882—91.*

TABAK.
Tabac.

Jaren. <i>Années.</i>	Deli en onderh. (Padang en Bedagei).		Langkat.		Serdang.		Batoe Bara.		Assahan Bila en Siak. ¹⁾ en overige ondernemingen op Sum.-Oostk.		Totaal. <i>Total.</i>	
	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>
1882	45	5 735 867	18	1 951 425	9	600 467	—	—	—	—	72	8 287 755
1883	48 (47)	5 630 031	18	1 653 212	9	484 425	—	—	—	—	75 (74)	7 767 668
1884	47	7 473 311	20	2 495 348	9	1 166 445	—	—	—	—	76	11 135 104
1885	51	7 746 244	24	2 520 947	13	1 144 153	—	—	—	—	88	11 411 344
1886	55	7 574 546	24 (22)	2 533 259	18	1 392 115	6 (5)	149 710	4	95 381	107 (104)	11 745 011
1887	57 (54)	7 488 957	25 (18)	2 047 227	27 (25)	2 171 156	10	460 716	7	260 764	126 (114)	12 428 819
1888	83 (67)	9 008 481	42 (28)	3 909 849	35 (28)	2 801 842	13 (9)	622 553	19 (9)	337 756	201 ²⁾ (141)	16 648 980
1889	87 (63)	8 767 588	47 (33)	4 253 953	43 (28)	2 559 561	14 (10)	482 357	70 (19)	869 580	261 ²⁾ (153)	16 933 038
1890	87 (62)	10 478 456	49 (36)	5 669 744	43 (25)	2 925 440	15 (11)	626 504	82 (21)	1 316 794	276 ²⁾ (165)	21 016 937
1891	66	10 416 128	41	5 031 071	26	2 903 561	11	697 125	26	1 488 717	(170)	20 536 601

¹⁾ Siak sedert 1887, productie in dit jaar 4 375 KG., in 1888 17 042 KG., in 1889 88 920, in 1890 57039, in 1891 113 934. ²⁾ Hieronder ook ondernemingen die niet meer bestaan of nog niet in werking zijn.

IX. THEEPRODUCTIE VAN JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production du thé à Java, par provinces.*
Bron: K. V.

Gewesten.	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. <i>Terres en bail ou emphytéose.</i>		Op landen in eigendom afgestaan. <i>Domaines privés.</i>		Tot. 1891. Pro. K. G.	Tot. 1890 Pr. inKG.	Totaal 1889. Productie K. G.	Totaal 1888. Productie K. G.	Totaal 1887. Productie K. G.	Totaal 1886. Productie K. G.
	Ondernem. <i>Entreprises.</i>	Productie K. G. <i>Kilogr. produits.</i>	Landen. <i>Domaines.</i>	Productie K. G. <i>Kilogr. produits</i>	<i>Kil. pro.</i>	<i>Kil. prod.</i>	<i>Kilogr. produits.</i>	<i>Kilogr. produits.</i>	<i>Kilogr. produits.</i>	<i>Kilogr. produits.</i>
Bantam..	—	—	1	16 661	16 661	*	14 000†	10 000	7 500	6 000
Batavia..	1 ¹⁾	50 740	19 (18) ¹⁾	700 618	751 358	714 969†	885 773†	787 463†	921 487	869 619
Preanger	35 ²⁾ (25) ²⁾	2 198 551	—	—	2 198 551	2 226 318	2 517 364	1 926 746†	2 107 483†	2 186 008†
Cheribon	1	100 000	—	—	100 000	50 000	50 000	40 000	36 214	45 000
Bagelen	1 ¹⁾	265 000	—	—	265 000	250 000	250 000	250 000	225 000	245 000
Totaal	38 ³⁾ (28) ²⁾	2 614 291	20 (19)	717 279	3 331 570	3 241 287†	3 717 137†	3 014 209†	3 297 684†	3 351 627†

¹⁾ Uitsluitend theeonderneming. ²⁾ Hiervan 11 uitsluitend theeondernemingen. ³⁾ Hiervan 3 toebehoorende aan Chineesche ondernemers.

X. PRODUCTIE VAN INDIGO OP JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production d'indigo à Java par provinces.*
Bron: K. V.

Gewesten.	Op van de bevolking gehuurde gronden. <i>Terres louées des indigènes.</i>		Op gronden in erfpacht afgestaan. <i>Terres emphytéotiques.</i>		Op landen in eigendom afgestaan. <i>Domaines privés.</i>		Op gronden door Vorsten afgestaan. <i>Terres cédées par princes indigènes.</i>		Totaal K. G.
	Ondern. <i>Exploitat.</i>	K. G.	Ondern. <i>Exploitat.</i>	K. G.	Landen. <i>Exploitat.</i>	K. G.	Ondern. <i>Exploitat.</i>	K. G.	
Batavia.....	—	—	—	—	16 (12)	7 360	—	—	7 360
Tegal.....	1	3 700	—	—	—	—	—	—	3 700
Pekalongan.....	2	23 400	2 (1)	1 000	—	—	—	—	24 400
Semarang.....	1	10 000	—	—	—	—	—	—	10 000
Rembang.....	1	*	—	—	—	—	—	—	*
Pasoeroean.....	1	4 500	—	—	—	—	—	—	4 500
Probolingó.....	—	—	1	500	—	—	—	—	500
Madioen.....	2	12 750	—	—	—	—	—	—	12 750
Kediri.....	8	46 500	1	3 500	—	—	—	—	50 000
Soerakarta.....	—	—	—	—	—	—	86	320 914	320 914
Djokjakarta.....	—	—	—	—	—	—	39	272 198	272 198
							5 ²⁾	27 530	27 530
Totaal 1891	16(15)*	100 850 †	4 (3)	5 000	16 (12)	7 360	130	620 642	733 852 †
1890	11 ¹⁾	65 435	4	6 160	10	7 380	130	656 886	635 861
1889	11 ¹⁾	70 495	2	3 200	19 (15)	12 540	119	655 626	741 861
1888	11 ¹⁾	53 838	4 (3)	11 750	6	149 110	116 (115)	623 412	805 414†
1887	10(9)	56 224	6 (4)	13 745	*	*	111 (110)	579 878	
1886	11 ¹⁾	46 647	5 (4)	5 710	*	*	130	591 744	
1885	7	31 150	7 (3)	10 050	(8)	54 625	105 (103)	561 619	
1884	6 (4)	26 683	5 (1)	365	(10)	33 125	105 (91)	463 688	

*) Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. ¹⁾ Hiervan 3 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. ²⁾ Toebehoorende aan Vorsten van Djokjakarta en Soerakarta. ³⁾ Daar vele gewestelijke opgaven ontbreken, zijn de totalen voor de laatste jaren niet uitgetrokken.

XI. PRODUCTIE VAN MUSKAATNOTEN EN FOELIE IN 1891/2 VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER
 Bron: K. V. PRODUCTIE. *Production de noix de muscade et de macis.*

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Inlandsche productie. (Uitvoerijfers.) <i>Export. de prod. indig.</i>		Productie van landen, in eigendom en ondernemingen in erfpacht afgestaan. <i>Domaines privés et terres en bail et emphytéose.</i>				
	Picols Noten. <i>Noix.</i>	Picols Foelie. <i>Macis.</i>	Landen.	Onderne- mingen. <i>Exploit.</i>	Picols Noten in den dop. <i>Noix en coquille.</i>	Picols Bereide noten. <i>Noix préparées.</i>	Picols Foeli. <i>Macis.</i>
<i>a. Java.</i>							
Batavia	—	—	13 (7)	—	67	—	27
Krawang	—	—	1	—	21	—	1
Semarang	—	—	11 (3)	—	69	—	1
↳ Sumtra	6 214	973	—	—	—	—	—
<i>c. Amboina.</i>	10 825	3 088	—	4 1)	124	—	23
Lonthoir	—	—	34	—	8 739	4 005	2 625
Ternate c. a. . .	428	85	4	—	94	—	27
Celebes.....	3 696	373	—	—	—	—	—
Menado	1 316	165	17	1	120	—	28
Totaal	22 479	4 684	80 (66)	5	9 234	4 005	2 732

1) Hieronder een onderneming op contract met de bevolking berustende, met een productie van 1 picol noten en 1/5 foelie.

 XII. TIN-PRODUCTIE VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Production d'étain.*

1. Banka. Aan het Gouvernement geleverd van medio April 1891 tot medio
 Maart 1892 en in de zes voorafgaande jaren.

Bron: K. V. *Banca. Quantités livrées au Gouvernement.*

Districten.	Onder contrôle werkende mijnen. <i>Mines contrôlées.</i>			Particuliere ontginningen. <i>Expl. privées.</i>			Verwerking van afval. <i>Déchets.</i>		Totaal der leveringen. <i>Total du produit (picols).</i>
	Aantal mijnen. <i>Mines.</i>	Gem. Aantal werk- lieden. <i>Ouvr.</i>	Productie in picols. <i>Produit (picols)</i>	Aantal ontg. <i>Mines.</i>	Gem. Aantal werk- lieden. <i>Ouvr.</i>	Productie in picols. <i>Produit (picols).</i>	Gem. Aantal inleve- raars. <i>Ouvr.</i>	Productie in picols. <i>Produit (picols).</i>	
Muntok	3	300	2 047	19	260	1 755	14	509	4 311
Djeboes	14	852	8 346	31	255	2 433	21	785	11 564
Blinjoe	11	1 017	11 405	38	450	4 533	25	928	16 867
Soengeiliat	24	1 836	13 806	26	155	1 318	18	1 888	17 012
Merawang	9	994	10 968	1	25	314	5	212	11 494
Pangkalpinang ..	15	1 295	12 785	15	106	1 392	12	563	14 740
Soengeisleian....	8	888	8 797	7	60	779	2	25	9 601
Koba	3	166	2 274	14	117	1 166	—	—	3 440
Tobaali	7	334	2 669	31	135	1 527	28	397	4 593
Tot. over 1891/92	94	7 682	73 097	182	1 563	15 219	125	5 307	93 623
" " 1890/91	92	6 588	70 819	233	2 226	26 948	159	9 423	107 190
" " 1889/90	96	6 801	59 535	263	2 017	22 949	208	7 208	89 691
" " 1888/9	97	6 595	45 521	195	1 744	14 761	144	5 682	65 964
" " 1887/8 ¹⁾	97	5 777	57 675	227	1 818	18 359	175	8 363	84 397
" " 1886/7 ²⁾	98	5 422	54 395	198	1 506	16 220	160	6 475	77 090
" " 1885/6 ³⁾	104	5 497	57 071	166	1 341	13 324	427	6 158	76 552

1) 1 Maart—31 Mei. 2) 1 April—Ult^o. Febr. 3) 1 Maart—31 Maart.

Bron: K. V.

2. Billiton.

Districten.	Aantal mijnen in bewerking geweest. <i>Mines en expl.</i>	Gemiddeld aantal mijnwerkers. <i>Ouvriers, chiffre moyen.</i>	Productie in picols. <i>Produit (picols).</i>	
			Tinerts, gereed voor de smelting. <i>Minéral prêt pour la fonte.</i>	Tin. <i>Etain.</i>
Tandjong Pandan.....	18	910	8 300	5 926
Manggar	22	3 070	62 400	41 582
Linggang	18	2 510	49 900	32 205
Boeding	21	1 600	30 200	20 872
Dindang	13	580	8 200	5 660
Totaal Mei-April 1891/92....	92	8 670	159 000	106 246
1890/91.....	94	8 644	144 500	96 488
1889/90.....	94	7 820	144 000	96 279
1888/89.....	97	7 237	118 700	79 194
1887/88.....	94	7 245	121 800	77 840
1886/87.....	92	6 591	130 800	89 193
1885/86.....	89	5 620	119 100	81 053
1884/85.....	85	5 296	91 000	61 357
1883/84.....	83	4 782	104 100	70 975

XIII. HOUTKAP OP JAVA. (M³. gekapt timmerhout.)
Abattage de bois, Java. (M³. de bois de charpente abattus.)

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Ten behoeve van den lande: <i>Pour le compte du Gouvernement:</i>		Door particulieren op perceelen, uitbested met vrije beschikking over het hout. ³⁾ <i>Par particuliers sur terrains déboisés à forfait avec jouis- sance des bois abattus.</i>
	in eigen beheer. <i>par l'administration.</i>	geleverd uit perceelen, ter leegkapping of zuivering uitbested. <i>en adjudication pour déboisement de terr.</i>	
1882 ¹⁾	16 999	3 122	45 510
1883	22 320	7 529	51 706
1884	27 807	3 386	35 602
1885	37 657	3 787	27 944
1886	5 877	4 179	31 000
1887	1 992 ²⁾	*	34 185
1888	—	7 921	37 695
1889	—	5 478	44 655
1890	—	2 832	69 136
1891	—	4 859 ⁴⁾	69 798

¹⁾ Het op uitdunningsperceelen gekapte hout is in de opgaven niet begrepen.

²⁾ Door de in de plaats van het Gouvernement tredende ondernemers overgenomen.

³⁾ Deze cijfers zijn minder betrouwbaar.

⁴⁾ Of hieronder begrepen is hetgeen aan de ondernemers verbleef en in de volgende kolom behoorde verantwoord te worden, blijkt volgens het Kol. Versl. van 1892 niet.

C. NIJVERHEID. *Industrie.*

I. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE NIJVERHEIDS-INRICHTINGEN IN 1891. *Etabl. d'industrie.*

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Particuliere inrichtingen. <i>Etabl. privés.</i>					
	Druk- kerijen. <i>Im- primeries.</i>	IJs- en mineraal- waterfabr. <i>Fabr. de glace et d'eaux min.</i>	Zeeppabriek. <i>Fabr. de savon.</i>	Arak- stokerijen. <i>Distill. d'arac.</i>	Houtzaag- molens. <i>Sciéries.</i>	Rijstpel- molens. <i>Moulins à riz.</i>
Bantam	—	—	—	—	—	2
Batavia stad	8	6	2	—	—	—
Meester Corn.	1	—	—	—	—	—
Krawang	—	—	—	—	—	97 ²⁾
Cheribon	1	1	—	3	—	2
Preanger	1	—	—	—	—	38
Tegal	1	1	—	2	—	—
Pekalongan	—	1	1	—	—	—
Semarang	5	5	2 ¹⁾	—	1	—
Soerakarta	2	1	—	—	—	—
Djakakarta	1	1	—	—	—	—
Soerabaja	6	7	—	4	—	—
Pasoeroean	1	—	—	1	—	1
Probolinggo	1	2	—	1	—	—
Besoeki	—	1	—	—	—	—
Banjoemas	—	1	—	—	—	—
Bagelen	—	2	—	1	—	—
Kedoe	—	1	—	—	—	—
Kediri	—	1	—	—	—	—
Sumatra W.	2	4	3	—	1	—
Palembang	1	1	—	—	3	—
Sum. Oostk	1	1	—	—	3	—
Atjeh	1	2	—	—	—	—
Borneo W.	—	—	1	—	—	—
Borneo Z. O.	1	1	—	—	1	—
Makassar	3	1	—	—	1	—
Tanawangko (Menado)	1	—	—	—	—	—
Amboina	1	—	—	—	1	—
Totaal	39	41	9	12	10	140

¹⁾ Waarvan 1 tevens mineraalwaterfabriek begrepen in de vorige kolom.

²⁾ Alle in handen van Chineezzen.

II. OVERZICHT VAN HET AANTAL STOOMKETELS TOEBEHOORENDE AAN PARTICULIEREN IN NED.-INDIË.
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.

Bron: K. V. I. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

Aanwezig op 31 Dec. <i>Présents au 31 Dec.</i>	Stoomketels voor machineriën te land. <i>Chaudières employées par l'industrie.</i>						Stoomketels in schepen en vaart. <i>Chaudières dans les vaisseaux.</i>		Totaal generaal. <i>Total général.</i>	
	Java en Madoera.		Buitenbezitting.		Te zamen. <i>Total.</i>		Aantal. <i>Nombre.</i>	Verwarm. op- pervl. in M ² . <i>Surface de chauffe en M².</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Verwarm. op- pervl. in M ² . <i>Surface de chauffe en M².</i>
	Aantal. <i>Nombre.</i>	Verwarm. op- pervl. in M ² . <i>Surface de chauffe en M².</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Verwarm. op- pervl. in M ² . <i>Surface de chauffe en M².</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Verwarm. op- pervl. in M ² . <i>Surface de chauffe en M².</i>				
1875	947	36 827	7	94	954	36 921	86	5 507	1 040	42 428
1880	1 236	55 888	19	227	1 256	56 115	143	7 688	1 399	63 803
1885	1 326	78 429	37	560	1 363	78 989	190	10 913	1 553	89 902
1890	1 426	92 477	66	1 007	1 492	93 484	241	12 584	1 733	106 068
1891	1 450	98 651	73	1 091	1 523	99 742	222	9 932	1 745	109 674

2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik op 1° Dec. 1890. Aantal en verwarmingsoppervlakte in M².

Bron K. V. *Chaudières affectées à l'industrie, et surface de chauffe en M².*

Inrichtingen. <i>Etablissements.</i>	Java en Madura. ¹⁾		Buitenbezittingen. ²⁾	
	Aantal. <i>Nombre.</i>	M ² .	Aantal. <i>Nombre.</i>	M ² .
Suikerfabrieken. <i>Fabr. de sucre</i>	1 004	92 267	—	—
Indigo-ondernemingen. <i>Entrepr. d'indigo</i>	41	474	—	—
Koffie- " <i>Id. de café</i>	92	1 075	3	51
Thee- " <i>Id. de thé</i>	3	55	—	—
Tabaks- " <i>Id. de tabac</i>	1	18	7	60
Sigarenfabrieken. <i>Fabr. de cigares</i>	1	5	—	—
Olie- en boengilmolens. <i>Fabr. d'huile</i>	4	108	1	7
Meelfabrieken. <i>Fabr. de farine</i>	—	—	1	29
Tapiocafabrieken. " <i>de tapioca</i>	2	35	—	—
Rijstpelmolens. <i>Moulins à riz</i>	13	214	—	—
Arakstokerijen. <i>Distilleries d'arac</i>	9	104	—	—
Opiumbereiding. <i>Prépar. de l'opium</i>	4	67	—	—
Mijnbouw-ondernemingen. <i>Entrepr. minières</i> ..	14	96	10	210
Beenderenmeelfabrieken. <i>Fabr. d'os pulvérisés</i> ..	1	4	—	—
Zuivering van kapok. <i>Nettoyage de kapok</i> ...	7	64	1	3
Diamantslijperijen. <i>Taille de diamants</i>	—	—	3	43
Petroleumboringen. <i>Forages à pétrole</i>	7	108	—	—
Gasfabrieken. <i>Usines à gaz</i>	4	15	—	—
Electrische verlichting. <i>Eclairage électr.</i>	4	58	—	—
Drinkwater-voorziening. <i>Eaux potables</i>	4	46	1	13
Mineraalwaterfabrieken. <i>Eaux minérales</i>	3	17	—	—
Bierbrouwerijen. <i>Brasseries</i>	—	—	—	—
IJsfabrieken. <i>Fabr. de glace</i>	34	1 043	15	233
Kalkbranderijen en cementfabr. <i>Fours à chaux</i> ..	3	111	—	—
Steenbakkerijen. <i>Id. à briques</i>	—	—	1	10
Houtkap-ondernemingen. <i>Abattage de bois</i> ...	8	99	16	340
Houtzagerijen. <i>Scieries</i>				
Ambachtswerkplaatsen. <i>Ateliers de métiers</i> ..	41	616	—	—
Mestfabrieken. <i>Fabr. de fumier</i>	4	74	—	—
Boekdrukkerijen. <i>Imprimeries</i>	3	10	—	—
Stoomwässcherijen. <i>Lavoirs à vapeur</i>	1	8	—	—
Stoomkranen. <i>Grues à vapeur</i>	—	—	7	23
Stoombrandspuiten. <i>Pompes à vapeur</i>	3	12	—	—
Baggermolens. <i>Dragueurs</i>	—	—	1	15
Stoomploegen. <i>Charrues à vapeur</i>	16	257	—	—
Pompen en pulsometers. <i>Pompes, pulsomètres</i> ..	55	744	4	37
Tramwegdiensten. <i>Tramways</i>	44	650	—	—
Locomot. v. industr. gebruik. <i>Locom. de l'industr.</i>	9	91	2	21
Droogdokken. <i>Bassins à sec</i>	6	98	—	—
Totaal v. andere stoomketels dan scheeps- ketels. <i>Total chaudières excl. navires</i>	1 450	98 651	73	1 092
Scheepsketels <i>Chaudières de steamers</i>	134	7 715	88	2 218
Totaal. <i>Total</i>	1 584	106 366	161	3 309

¹⁾ Incl. Billiton. ²⁾ Met uitz. van Billiton.

III. WERKLOONEN VOOR AMBACHTSLIEDEN EN KOELIES IN HET ALGEMEEN.

Salaires des ouvriers et coolies.

Gemiddeld loon per dag. *Salair moyen par jour.*

Bron: K. V.

Java.

Jaren. Années.	Batavia.		Semarang.		Soerabaja.	
	Ambachts- lieden. <i>Ouvriers en métiers.</i>	Koelies. <i>Coolies.</i>	Ambachts- lieden. <i>Ouvriers en métiers.</i>	Koelies. <i>Coolies.</i>	Ambachts- lieden. <i>Ouvriers en métiers.</i>	Koelies. <i>Coolies.</i>
1874	f 1,00	f 0,50	f 0,70 à 1,50	f 0,40 à 0,50	f 1,00 à 1,50	f 0,30 à 0,80
1877	0,75 à 2,50	0,25 à 0,80	0,80 " 2,00	0,50 " 1,00	0,80 " 1,50	0,35 " 0,50
1880	0,75 " 2,50	0,50 " 0,60	0,70 " 2,00	0,40 " 0,75	0,80 " 2,00	0,35 " 0,60
1885	1,00 " ?	0,20 " 0,50	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,80 " 2,25	0,20 " 0,50
1886	0,60 " 5,00	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1887	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1888	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1889	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,70 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 1,50	0,25 " 0,40
1890	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1891	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50

	Preanger.		Soerakarta.		Pasoeroen a.	
1874	f 0,30 à 0,50	f 0,20 à 0,25	f 0,75 à 1,50	f 0,30 à 0,60	f 0,60 à 1,00	f 0,30 à 0,50
1877	0,40 " 0,75	0,15 " 0,25	0,50 " 1,50	0,30 " 0,40	0,60 " 1,00	0,25 " 0,50
1880	0,50 " 1,00	0,20 " 0,60	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,60 " 1,00	0,35 " 0,50
1885	0,25 " 0,75	0,20 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,30 " 2,50	0,25 " 0,70
1886	0,30 " 1,00	0,15 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,60 " 1,34	0,25 " 0,40
1887	0,25 " 1,00	0,15 " 0,25	0,50 " 0,70	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1888	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1889	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1890	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1891	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,40 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40

Buitenbezittingen.

Bron K. V.

Autres possessions.

Gewesten. Provinces.	Ambachtslieden. <i>Ouvriers en métiers.</i>		Koelies. <i>Coolies.</i>	
	1880.	1891.	1880.	1891.
Sumatra's Westkust ¹⁾	f 1,00 à 2,00	f 0,65 à 5,00	f 0,25 à 0,30	f 0,30 à 0,75
Benkoelen	1,00 " 1,50	0,75 " 1,25	0,25 " 0,40	0,33 " 0,40
Lamongsche districten.	1,00 " 2,50	1,25 " 2,50	0,50 " 0,60	0,40 " 0,60
Palembang ²⁾	1,00 " 1,25	1,00 " 2,50	0,40 " 0,60	0,50 " 1,50
Sumatra's Oostkust	2,00 " 3,00	\$ 0,75 " 1,50	8,00 " 12,00 (per maand)	\$ 0,40 " 0,50
Atjeh	— —	1,00 " 1,50	f 1,00 à ?	0,75 à 1,00
Riouw	1,00 " 1,50	\$ 0,40 " 1,00	0,60 " 0,75	0,50 " 0,70 ²⁾
Banka	1,50 " 3,00	1,00 " 2,25	1,00 " 2,00	0,60 " 0,75
Billiton	0,80 " 2,50	1,25 " 2,50	0,60	gemidd. 0,60
Westerafdeeling van Borneo	1,00 " 1,50	0,75 " 2,00	0,66½	0,50 " 1,50
Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo	0,60 " 2,50	0,50 " 3,00	0,40 " 0,50	0,30 " 0,50
Menado	0,75 " 1,50	0,70 " 1,80	0,20 " 0,60	0,40 " 0,60
Celebes en Onderhoorigh.	1,00 " 3,00	1,00 " 3,00	0,50 " 1,00	0,60 " 1,00
Amboina	0,75 " 4,00	0,75 " 1,50	0,40 " 1,00	0,40 " 0,50
Banda	1,50 " 5,00	— —	0,80 " 1,00	— —
Ternate	0,50 " 1,00	0,50 " 1,00	0,30	0,25 " 0,50
Timor	1,50 " 3,00	gemidd. 2,00	0,35	gemidd. 0,50

¹⁾ De opgaven over 1891 hebben betrekking tot 1887. Voor het eerstgen. jaar ontbreken de opgaven.

²⁾ " " " 1891 " " " 1889. " " " " " " "

V. Handel en Scheepvaart.

*Commerce et navigation.*A. HANDEL. *Commerce.*I. OVERZICHT DER WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN GOEDEREN- EN SPECIËN- IN- EN UITVOER, ZOOWEL VOOR GOVERNEMENTS ALS VOOR PARTICULIERE REKENING. ¹⁾*Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.*Invoer. *Importation.*

Bron: S. H. S.

Ja- ren.	Voor Gouvernements-rekening. <i>Pour le compte du Gouvernement.</i>			Voor particuliere rekening. <i>Pour le compte des particuliers.</i>			Totaal generaal.
	Goederen. <i>Marchan- dises.</i>	Speciën. <i>Espèces.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Goederen. <i>Marchan- dises.</i>	Speciën. <i>Espèces.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	
1877	f 9,671,954	f 17,966,000	f 27,637,954	f 112,695,304	f 13,351,158	f 126,066,462	f 153,704,416
1878	12,579,565	10,000,000	22,579,565	103,391,069	14,478,725	117,869,794	140,449,359
1879	8,640,039	6,500,000	15,140,039	128,166,654	11,344,920	139,511,574	154,651,413
1880	12,514,860	3,425,000	15,939,860	145,298,319	12,175,741	157,474,060	173,413,920
1881	8,260,764	250,000	8,510,764	139,848,716	10,300,839	150,149,555	158,660,319
1882	8,564,975	1,699,500	10,264,475	141,677,075	11,020,529	152,697,604	162,962,079
1883	8,001,585	420,000	8,421,585	130,492,770	6,908,530	137,401,300	145,822,885
1884	11,315,163	—	11,315,163	137,964,066	12,739,708	150,703,774	162,018,937
1885	4,215,579	920,000	5,135,579	119,153,116	14,579,088	133,732,204	138,867,785
1886	3,804,593	—	3,804,593	112,882,718	10,049,116	122,931,834	126,736,427
1887	3,274,397	—	3,274,397	116,381,561	6,623,442	123,005,003	126,279,400
1888	4,141,871	—	4,141,871	119,336,104	16,152,075	135,488,179	139,630,050
1889	5,009,445	8,000,000	13,009,445	139,914,805	20,460,521	160,375,326	173,884,771
1890	5,602,351	4,000,000	9,602,351	141,322,087	9,249,279	150,571,366	160,173,717
1891	8,147,703	1,000,000	9,147,703	157,438,304	10,844,900	168,283,204	177,430,907

Uitvoer. *Exportation.*

1877	f 57,116,672	—	f 57,116,672	f 161,863,449	f 1,529,215	f 163,392,664	f 220,509,336
1878	38,290,204	—	38,290,204	134,200,112	7,477,305	141,677,417	179,967,621
1879	37,382,782	—	37,382,782	134,491,534	3,869,950	138,361,484	175,744,266
1880	37,177,478	—	37,177,478	133,893,340	3,579,039	137,472,379	174,649,857
1881	32,180,804	—	32,180,804	143,690,545	1,254,411	144,944,956	177,125,760
1882	29,811,785	—	29,811,785	166,974,074	3,074,968	170,049,042	199,860,827
1883	50,721,409	—	50,721,409	148,080,129	759,973	148,840,092	199,561,501
1884	34,383,321	—	34,383,321	154,247,866	1,084,610	155,332,476	189,715,797
1885	16,379,870	—	16,379,870	168,749,349	2,942,469	171,691,818	188,071,688
1886	25,185,390	—	25,185,390	158,070,631	2,964,145	161,034,776	186,220,166
1887	19,802,907	—	19,802,907	166,619,387	736,493	167,355,880	187,158,787
1888	20,358,278	—	20,358,278	163,070,339	668,816	163,739,155	184,097,433
1889	33,072,175	—	33,072,175	164,131,047	459,392	164,590,439	197,662,614
1890	17,148,178	—	17,148,178	158,747,522	653,920	159,401,442	176,549,620
1891	22,160,395	—	22,160,395	188,668,650	13,331,725	202,000,375	224,160,170

¹ De waarde der in- en uitgevoerde goederen als maatstaf van taxatie, wordt vastgesteld naar de prijzen, elke drie maanden door den Directeur van financiën bepaald, na de Kamer van Koophandel te hebben gehoord; doch bij de bepaling der waarde van de magazijn- en andere goederen, die het Gouvernement uit Europa betreft, worden de opgaven van prijzen gevolgd, die bij inkoop aldaar door het Gouvernement zijn besteed.

II. OVERZICHT VAN HET AANDEEL VAN JAVA EN MADOERA EN DE BUITENBEZITTINGEN, AFZONDERLIJK, IN DE WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN IN- EN UITVOER VOOR PARTICULIERE REKENING.

Part de Java et Madouira et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

Invoer. *Importation.*

Bron: S. H. S.

Jaren. <i>Années.</i>	Totaal op Java en Madoera. ¹⁾ <i>Total Java et Madouira.</i>	Waarvan <i>Dont</i>		Totaal op de Buiten- bezittingen. <i>Total autres Possessions.</i>	Waarvan <i>Dont</i>	
		aan goederen. <i>marchandises.</i>	aan specie. <i>espèces.</i>		aan goederen. <i>marchandises.</i>	aan specie. <i>espèces.</i>
1880	f 118,724,493	f 109,404,614	f 9,311,054	f 38,749,567	f 35,893,705	f 2,864,687
1881	111,235,015	105,514,049	5,720,966	38,914,540	34,334,667	4,579,873
1882	115,742,707	109,543,377	6,155,303	36,998,924	32,133,698	4,865,226
1883	109,558,854	102,754,457	6,804,397	27,842,466	27,738,313	104,133
1884	110,831,068	105,180,831	5,650,237	39,872,706	32,783,235	7,089,471
1885	95,864,718	85,344,643	10,520,075	37,967,486	33,808,475	4,059,013
1886	80,548,752	75,897,044	4,651,708	42,383,082	36,985,674	5,397,408
1887	78,887,439	75,277,226	3,610,213	44,117,564	41,104,335	3,013,229
1888	87,847,892	77,426,825	10,421,067	47,640,287	41,909,279	5,731,008
1889	103,143,272	89,728,816	13,414,456	57,232,054	50,185,989	7,046,065
1890	91,504,399	88,959,315	2,545,084	59,066,967	52,362,772	6,704,195
1891	110,860,370	103,932,499	6,927,871	57,422,834	53,505,805	3,917,029

Uitvoer. *Exportation.*

1880	f 98,730,279	f 95,916,074	f 2,814,205	f 43,047,097	f 42,282,263	f 764,834
1881	100,823,715	100,187,913	635,800	44,121,243	43,502,632	618,611
1882	131,178,475	128,862,335	2,316,140	38,870,667	38,111,739	758,828
1883	106,469,517	106,469,267	250	42,370,575	41,610,852	759,723
1884	115,454,635	115,432,930	21,705	39,877,841	38,814,936	1,062,905
1885	128,661,281	126,700,417	1,960,864	43,030,537	42,048,932	981,605
1886	120,956,690	118,749,390	2,207,300	40,078,086	39,321,241	756,845
1887	123,778,844	123,665,824	113,020	43,577,036	42,953,563	623,473
1888	120,260,232	120,206,300	53,932	43,478,923	42,864,039	614,884
1889	112,720,393	112,702,683	17,710	51,870,046	51,428,364	441,682
1890	109,126,913	109,080,509	46,404	50,274,529	49,667,013	607,516
1891	148,704,815	135,899,545	12,805,270	35,295,560	52,769,105	526,455

¹⁾ Een zeer groot gedeelte van de op Java ingevoerde goederen gaat van daar uit naar de Buitenbezittingen. De statistiek van Handel en Scheepvaart geeft niet op, wat door de kustvaart wordt verscheept.

III. ALGEMEENE INVOER VAN GOEDEREN DOOR PARTICULIEREN IN NED. INDIË, NAAR DE LANDEN VAN HERKOMST. (Millioent. guldens).

Marchandises importées aux Indes Néerl. pour le compte des particuliers, par pays de provenance. (Millions de florins.)

Bron: K. V.

Herkomst. <i>Provenance.</i>	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Nederland <i>Pays-Bas</i>	50,6	47,2	55,3	41,5	40,6	40,3	40,2	47,2	47,1	49,7
Engeland <i>Gr. Bretagne</i>	18,5	21,5	22,2	19,6	14,5	15,2	16,5	16,5	15,5	25,8
Frankrijk <i>France</i>	1,3	1,6	2,0	1,6	1,5	1,4	1,1	0,9	1,0	1,0
Amerika	10,8	5,8	7,1	6,5	8,5	7,9	7,5	8,5	6,9	5,3
Poeloe Pinang	7,1	—	8,6	8,4	10,5	13,1	12,0	14,9	16,7	15,7
Singapore	39,2	33,7	32,5	33,1	30,9	32,0	35,6	40,3	42,5	45,1
Siam	3,1	1,7	0,7	0,1	—	0,2	0,1	0,7	1,1	0,4
Saigon	2,7	4,5	2,9	1,6	0,1	0,1	—	—	—	—
China	2,2	1,9	1,7	1,6	1,7	1,5	1,6	2,1	1,5	1,7
Australië	0,9	2,2	1,6	1,6	1,1	1,6	1,3	2,6	1,1	1,1
Totaal inclus andere landen. <i>Total incl. autres pays</i>	141,7	130,4	137,9	119,2	112,9	116,4	119,1	139,9	141,3	157,4

IV. INVOER DOOR PARTICULIEREN VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN

Importations par particuliers, aux Indes Neerl., des principales marchandises.

Bron: S. H. S.

Table with 12 columns (years 1879-1884) and 25 rows of goods. Columns include 'Inv. mill. G.', 'Uit Nederland Proven. des Pays-Bas.', and 'Imp. mill.'. Rows include 'Aardewerk Faïences', 'Bier Bières', 'Eetwaren Deewres alim.', etc.

1) NB. Nederlandsche en vreemde fabriekaten door Nederl. ingevoerd. Eene juiste opgave der naar Indië uitge-
2) Dit buitengewoon hooge percentage vindt geene verklaring.

Bron: S. C.

V. INVOER TOT VERBRUIK VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN IN JAVA

Table with 15 columns (categories like 'Manufact. Tissus', 'Voedingsmiddelen', 'Dranken') and 13 rows (years 1880-1892). Includes sub-columns for specific goods like 'Katoen', 'Wollen', 'Bier', 'Brandew.', etc.

1) Inclus het uit Java naar binnen het tolgebied uitgevoerde. G. = Gulden. K.G. = Kilogr. L. = Liter.

IN NED. INDIË, EN HET AANDEEL VAN NEDERLAND DAARIN. 1)

avec spécification des provenances des Pays-Bas. (millions de florins.)

Table with 12 columns (years 1885-1891) and 25 rows of goods. Columns include 'Inv. mill. G.', 'Uit Nederland Proven. des Pays-Bas.', and 'Imp. mill.'. Rows include 'Aardewerk Faïences', 'Bier Bières', 'Eetwaren Deewres alim.', etc.

voere Nederlandsche fabriekaten kan wegens de onvolledigheid der officieele statistiek niet gegeven worden.

DOOR PARTICULIEREN. 1) Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).

Table with 15 columns (categories like 'Boissons', 'Aardewerk', 'Metalen', 'Oliën, teer, enz.') and 13 rows (years 1880-1892). Includes sub-columns for specific goods like 'Liqueuren', 'Wijn', 'Koper', 'Lood', etc.

Fl. = Flesschen. T. = Tonnen. 2) Niet afzonderlijk genoemd. 3) En andere mousseerende wijnen.

VI. UITVOER DER VOORNAAMSTE HANDELSARTIKELEN.

1. Uitvoer uit geheel Nederl. Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk.

Bronnen: S. H. S. en S. C.

a. Uitgeklearde hoeveelheden volgens de officiele statistiek.

Table with columns for various commodities: Koffie, Café, Suiker, Rijst, Arak, Rotting, Zwarte peper, Huiden, Tabak. Rows show data from 1883 to 1892, including total and sub-totals for Java and Madoera.

Exportations des principales marchandises.

Exportations totales des colonies, et de Java et Madoura séparément.

Exportation d'après la statistique officielle.

Table with columns for various commodities: Indigo, Noten-musk, Damar, Kapok, Thee, Kaneel, Tin, Kinab. Rows show data from 1883 to 1892, including total and sub-totals for Java and Madoera.

b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereniging te Batavia) met aantooning van de bestemming der uitvoeren van 1890.

Bron: M. H. B.

Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché).

Table with columns for destinations: Holland, Gr. Britt. en Eng., Middell. zee, Duitschland, Amerika, Australië, China, Britsch-Indië, Singapore. Rows show data from 1890 to 1892.

Table with columns for destinations: Amsterd., picols., picols., picols en pakken, kilogr., picols., picols., picols*, Amsterd. pond., Amsterd. pond. Rows show data from 1890 to 1892.

1) Daar de laatste offic. statistiek van Handel en Scheepvaart in N. I. over het jaar 1891 loopt, zijn voor het jaar 1892 slechts de cijfers voor Java en Madoera (uit de Staatscourant) opgegeven.

2) De hier genoemde rechten van kracht zijn. 3) In de statistieken van Handel en Scheepvaart wordt slechts de uit Javasche havens uitgevoerde hoeveelheid opgegeven, verstrekt door de Nederl. Handel-Mij., werden achterenvolgens van 1882-90 door het Gouvern. verkochte Gouvernements-koffie.

2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming.

Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.

Bron: M. H. P.

Bestemming.	Koffie. 1) <i>Café.</i> 2) pic.	Rotting. <i>Rotan.</i> pic.	Cassia. pic.	Gom- elast. pic.	Gom- damm. pic.	Gom- Benzoë pic.	Huiden. 1) <i>Peaux.</i> stuks.	Coprah. pic.	Gambier. pic.
New-York	67 654	2 204	2 659	12	—	—	—	—	—
Nederland	2 707	12 696	5 011	240	4 006	308	20 080	3	—
Java	498	1 962	103	—	607	5 972	—	—	5 129
Straits	1 574	2 599	6 681	64	12	18	—	—	906
Marseille	—	1 740	—	—	350	—	—	47 423	—
San Francisco	330	—	—	—	—	—	—	—	—
London	3	—	—	—	—	—	3 552	—	—
Genua	1	—	—	—	5	—	—	—	—
Triëst	983	—	—	—	10	—	—	—	—
Hamburg	—	465	—	—	—	—	—	—	—
Totaal 1892...	73 750	22 776	14 584	316	4 990	6 298	23 632	66 192	6 035
1891...	79 416	45 035	11 495	877	7 188	4 846	33 342	52 595	4 399
1890...	67 241	32 200	10 835	813	5 873	4 513	28 843	55 615	4 743
1889...	115 467	29 734	7 954	455	6 490	5 033	32 018	61 645	5 045
1888...	85 654	20 268	5 880	1 086	4 314	4 640	33 306	71 157	4 583
1887...	90 602	17 485	17 461	4 101	4 591	6 223	39 062	51 152	4 495
1886...	62 759	22 272	13 076	631	2 253	5 616	38 586	48 386	4 785
1885...	137 580	26 250	7 979	922	2 009	4 674	38 692	60 761	4 307
1884...	133 964	23 453	14 489	1 449	1 888	4 441	31 794	49 991	3 343
1883...	135 824	37 899	9 294	1 174	1 842	4 490	34 048	14 251	1 924
1882...	98 534	20 425	12 421	628	1 350	5 683	29 151	—	1 609
1881...	101 805	29 927	10 392	613	1 140	6 165	21 033	—	1 014
1880...	134 633	27 763	7 570	338	1 405	4 911	13 051	—	1 104
1879...	104 504	19 340	11 764	68	1 124	5 380	10 182	—	1 578
1878...	124 175	17 336	4 529	61	717	7 125	10 633	—	1 619
1877...	141 854	24 792	5 233	13	701	4 852	9 257	—	1 082
1876...	141 780	16 981	2 197	46	531	5 818	12 138	—	535
1875...	160 844	24 762	3 314	25	317	6 604	8 579	—	1 682
1874...	128 557	19 376	2 314	155	481	6 148	10 798	—	926
1873...	97 805	17 221	2 770	503	373	4 719	11 018	—	777
1872...	110 839	14 645	4 133	566	206	5 506	8 678	—	678
1871...	202 978	14 913	6 229	298	343	4 405	7 120	—	639
1870...	121 099	13 752	4 942	218	803	3 319	7 624	—	635
1869...	168 320	17 067	6 399	665	1 986	5 071	7 552	—	301
1868...	189 891	10 310	8 656	1 232	588	6 395	52 808	—	100
1867...	112 609	9 522	5 509	676	679	5 140	22 405	—	16
1866...	146 574	24 662	7 597	428	387	3 026	9 825	—	—
1865...	154 170	31 404	6 626	360	453	3 087	10 880	—	—
1864...	161 058	18 897	5 322	598	633	2 423	11 190	—	—
1863...	129 357	20 931	6 022	1413	545	4 828	10 182	—	—
1862...	149 633	8 860	3 912	1066	590	2 919	8 945	—	—
1861...	169 928	13 879	8 551	1866	629	3 040	14 235	—	—
1860...	124 199	12 942	2 816	5031	744	2 102	7 064	—	—

1) In het Gouvernem. Sum. Westk. zijn dezelfde uitvoerrechten verschuldigd als op Java. Zie vorige tabel.

2) Hieronder de Gouvernements-koffie, die geregeld te Padang wordt verkocht.

Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming
Exportations de Macassar, par destinations.

Bron: M. M. R.

Bestemming.	Koffie. ¹⁾ <i>Café.</i> pic.	Rotting. <i>Rotan.</i> pic.	Gutta- percha. pic.	Gom Copal. pic.	Parelmoer. <i>Nacre.</i> pic.	Huiden. <i>Peaux.</i> pic.	Noten- muscaat. <i>Noix de musc.</i> pic.	Copra.
Europa	31 962	682	—	8 887	484	2 165	566	54 939
New-York	7 407	130	—	167	—	—	119	—
Java	5 216 ²⁾	6 092	—	197	—	—	2 359	3 209
Singapore	19 004	6 201	—	33 430	401	3 214	2 134	31 266
Tot. 1892.	63 589	13 105	—	42 681	885	5 379	5 178	89 414
Total. 1891.	44 163	14 324	—	34 895	1 349	4 378	6 476	128 101
1890.	72 277	5 990	—	18 286	1 186	1 376	3 566	5 568
1889.	112 665	18 886	30	29 437	2 125	1 861	4 142	32 763
1888.	50 825	9 885	2	34 996	1 905	2 640	4 214	36 541
1887.	96 084	4 896	117	27 002	1 611	1 995	3 953	4 863
1886.	112 871	9 444	116	16 571	635	1 153	1 939	26 213
1885.	129 801	16 134	1 986	27 460	1 480	2 273	3 409	36 974
1884.	119 403	12 874	1 634	32 982	1 883	2 343	4 462	30 504
1883.	106 737	15 226	1 966	36 738	1 066	3 635	2 426	8 934

1) In het Gouvernement. Celebes en O. worden geene uitvoerrechten geheven.

2) Deze hoeveelheid was voor het grootste gedeelte samengesteld uit slechte en gebroken boonen.

4. INVOER UIT, EN UITVOER NAAR NEDERLAND VAN ZILVEREN MUNT.

Importations et exportations de monnaies argent. (Commerce avec les Pays-Bas.)

Bron: S. H. S.

Jaren. <i>Années.</i>	Voor rekening van het Gouvernement. <i>Par le Gouvernement.</i>		Voor particuliere rekening: <i>Par particuliers.</i>	
	Invoer. <i>Importations.</i>	Uitvoer. <i>Exportations.</i>	Invoer. <i>Importations.</i>	Uitvoer. ¹⁾ <i>Exportations.</i>
1871	f 10 508 000	—	—	—
1872	6 046 000	—	f 3 420 000	—
1873	25 346 000	—	930 000	—
1874	1 000 000	—	120 000	—
1875	4 245 000	—	—	f 2 480 000
1876	500 000	—	3 560 000	5 850 000
1877	17 500 000	—	—	—
1878	10 000 000	—	—	6 720 000
1879	6 500 000	—	—	2 750 000
1880	3 000 000	—	—	2 760 000
1881	—	—	—	600 000
1883	1 300 000	—	—	2 300 000
1883	—	—	—	—
1884	—	—	500 000	—
1885	—	—	500 000	600 000
1886	—	—	—	1 000
1887	—	—	200 000	—
1888	—	—	7 988 000	3 000
1889	8 000 000	—	9 072 900	510
1890	4 000 000	—	9 179 119	653 920
1891	1 000 000	—	9 792 355	13 331 725

¹⁾ Buitendien zijn van Singapore direct, van af 1875 tot 1885 naar Holland verzonden 8 miljoen gulden, hetzij rechtstreeks, hetzij via Londen c. f. Mr. N. P. van den Berg: the financial and economical progress and condition of Netherl. India, blz. 21, en 22.

VII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING DER VAN JAVA UITGEVOERDE SUIKER SEDERT HET OOGSTJAAR 1879—80 (1 JULI—30 JUNI) (per tons van duizend kilogr.)
Suères exportés de Java, par destinations (tonnes de 1000 kgr.)

Bron: W. O. S.

	1879/80	1880/81	1881/82	1882/83	1883/84	1884/85	1885/86	1886/87	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92
Nederland <i>Pays-Bas</i>	20 219	7 935	12 732	8 719	6 506	2 157	2 267	158	2 313	221	712	2 354	2 046
„ voor orders <i>p. ordres</i>	—	—	—	—	—	5 154	199	—	—	2 333	934	2 352	4 270
Belgie <i>Belgique</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 113	—	—	—
Engeland <i>Gr. Bretagne</i>	—	—	—	5 297	—	9 271	1 780	248	2 343	3 120	—	2 196	17 362
Kanaal voor orders <i>Manche, pour ordres</i>	135 060	123 589	138 004	156 768	166 198	189 891	233 084	194 397	177 042	75 922	46 384	73 667	58 719
Duitschland <i>Allemagne</i>	—	—	—	188	2 196	—	—	—	—	—	—	—	—
Frankrijk <i>France</i>	9 295	14 930	6 621	9 422	4 811	1 520	13 823	13 119	9 726	7 998	3 789	3 600	4 783
Italië	—	—	2 282	2 514	—	—	1 186	3 954	—	2 156	1 698	—	—
Zweden <i>Suède</i>	—	1 972	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Denemarken <i>Danemark</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rusland <i>Russie</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Portugal	1 145	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Div. havens v. ord. <i>Ports divers p. ord.</i>	624	10 855	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Middell. zee v. orders. <i>Méditerr. p. ordr.</i>	—	—	78 096	71 190	105 196	108 051	84 000	46 404	75 034	93 875	119 932	109 605	124 186
Amerika	15 782	16 537	6 981	541	1 448	6 320	2 654	5 590	7 425	50 380	46 815	78 991	60 071
Chili	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 578	—	—
Australië	19 738	17 447	22 833	21 150	17 645	21 397	398	13 551	21 171	31 090	34 060	31 801	47 840
Britsch Indië <i>Indes Brit</i>	—	576	—	—	—	990	2 400	991	1 677	494	—	4 208	5 127
China	728	2 010	—	750	—	24 224	14 054	59 699	87 391	84 648	61 949	80 184	97 392
Siam	130	10	25	84	24	—	—	—	—	—	—	22	—
Perzische Golf	2 159	3 628	2 258	1 161	635	615	—	—	—	—	—	—	—
Singapore	3 393	3 087	1 318	2 479	3 194	5 577	7 877	21 238	13 287	11 541	15 343	20 288	12 801
Totaal. <i>Total</i>	208 273	202 576	271 150	280 263	309 843	375 167	363 722	359 349	397 409	364 401	333 194	409 268	434 597

HANDEL. Commerce.

VIII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING VAN DE UIT JAVA IN HET KANAAL EN DE MIDDELLANDSCHE ZEE VOOR ORDERS AANGEKOMEN LADINGEN SUIKER, 1880/92 (per tons van 1000 kilogr.)

Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche” ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs.”

Bron: W. O. S.

Jaren. <i>Années.</i>	Verzeild naar: <i>Destination finale:</i>							
	Groot-Brittanje. <i>Gr. Bretagne.</i>	Frankrijk. <i>France.</i>	Het Noorden. <i>Pays du Nord.</i>	Nederland. <i>Pays-Bas.</i>	Belgie. <i>Belgique.</i>	Italie. <i>Italie.</i>	Portugal.	Amerika. <i>Amérique.</i>
1880.....	95 000	48 358	14 197	2 977	466	1 972	—	—
1881.....	99 607	40 705	18 528	11 921	2 520	3 312	—	—
1882.....	149 266	57 283	19 391	5 490	1 436	3 322	—	964
1883.....	166 702	25 254	19 092	2 072	—	12 217	2 214	4 880
1884.....	182 641	37 944	15 809	—	—	—	—	—
1885.....	181 341	86 184	4 396	5 029	6 199	4 630	615	925
1886.....	194 221	55 964	15 378	9 467	4 720	16 618	—	2 625
1887.....	167 361	32 477	12 107	2 553	2 906	8 678	768	5 001
1888.....	181 102	68 549	11 887	349	4 228	31 247	1 044	1 334
1889.....	119 695	42 393	16 720	1 419	4 592	11 545	—	1 658
1890.....	69 480	34 172	10 760 ¹⁾	786	1 717	16 948	—	309
1891.....	114 907	51 204	17 635 ²⁾	—	7 149	8 698	—	8 011
1892.....	85 028	33 406	13 768	76	2 102	2 910	—	21 149
				—	1 185	2 849	975	19 679

¹⁾ Hieronder 6 826 ton naar Rusland. ²⁾ Hieronder 4 710 ton Rusland, 4 590 ton Denemarken en 8 335 ton Zweden.

IX. OVERZICHT VAN DE VERDEELING DER VAN NEDERLANDSCH INDIE UITGEVOERDE KOFFIE OVER LANDEN VAN BESTEMMING (per tons van 1000 kilogram.)

Bron: S. H. S.

Cafés exportés des Indes, par pays de destination (tonnes de 1000 kgr.).

	1882	1883	1884	1885.	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Nederland Gouv. koffie ¹⁾ ...	51 609	59 129	59 010	25 659	35 095	21 170	22 151	31 565	13 579	17 229
„ Part. „ ..	25 664	33 006	25 658	20 738	26 746	17 630	26 749	24 845	13 345	24 592
Engeland „ „ ..	189	574	198	558	120	35	83	468	173	40
Eng. Kanaal „ „ ..	2	404	1	1	107	—	1	—	—	—
Frankrijk „ „ ..	860	1 282	1 888	1 430	1 605	1 420	1 244	1 147	632	858
Oostenrijk „ „ ..	767	749	56	81	68	227	270	527	154	1 021
Turkië „ „ ..	111	—	661	22	219	2 021	—	—	—	—
Port Saïd „ „ ..	—	—	—	—	—	—	2 423	2 814	819	1 720
Amerika „ „ ..	6 544	9 558	9 015	10 311	7 835	7 542	6 716	6 427	6 515	5 367
Singapore „ „ ..	1 197	958	2 803	1 239	1 673	1 273	2 793	5 243	3 326	4 490
Hongkong „ „ ..	175	208	135	149	250	54	407	162	92	142
Australië „ „ ..	38	19	25	81	3	113	62	143	40	51
Tot. inclusief and. landen	87 275	105 975	100 066	60 280	73 818	51 724	62 921	73 382	38 748	55 987

¹⁾ Uit javasche havens uitgeklaard, uitgez. 88 tons in 1883 en 312 ons in 1890, die worden opgegeven als van Menado uitgevoerd. De Menado-uitvoeren van 1882-91 (in pic.) zie blz. 50, noot 3.

X. VERSCHeping VAN KOFFIE NAAR JAVA, IN TONS VAN DUIZEND KILOGR.

Cafés importés à Java (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: S. H. S. en M. M. R.

van	Padang.	Palembang.	A. havens van Zuid-Sumatra. <i>Autres ports du Sumatra Sud.</i>	Makasser. ¹⁾	Timor Delhi. ²⁾
1882.....	260	2 785	496	*	1 367
1883.....	208	2 237	65	787	1 756
1884.....	135	1 152	80	604	1 190
1885.....	138	921	42	832	1 307
1886.....	95	1 780	140	1 345	2 066
1887.....	53	790	113	893	1 050
1888.....	51	1 346	79	836	1 674
1889.....	4	1 479	79	1 750	1 265
1890.....	52	1 384	5	1 008	1 103
1891.....	4	1 153	49	584	1 142
1892.....	*	*	*	322	*

¹⁾ Deze cijfers zijn genomen uit de berichten van J. F. van Leeuwen en Co., daar de officieele statistieken de uitvoeren van koffie uit de vrijhavens naar plaatsen binnen Ned.-Indië niet vermelden.

²⁾ Deze cijfers hebben betrekking op geheel Nederl. Indië.

XI. OVERZICHT VAN DE OOGSTEN EN VAN DE OPBRENGST VAN JAVA- EN SUMATRA-TABAK, AANGEBRACHT OP DE NEDERLANDSCHE MARKT, GEDURENDE DE JAREN 1865—1891.

Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

Bron: S. S. J.

Gewas. <i>Récolte.</i>	Java.			Sumatra.		
	Pakken. <i>Balles.</i>	Midden-cijfer van opbrengst per $\frac{1}{2}$ kilo. <i>Prix moyen.</i>	Totaal-waarde (m/m. guld.) <i>Valeur approximative millions de florins.</i>	Pakken. <i>Balles.</i>	Midden-cijfer van opbrengst per $\frac{1}{2}$ kilo. <i>Prix moyen.</i>	Totaal-waarde (m/m. guld.) <i>Valeur approximative millions de florins.</i>
1865.....	107 000	*	*	189	149 c.	f 0,04
1870.....	106 940	62 c.	10,5	3 114	122 "	0,5
1875.....	182 177	50 "	14,5	15 147	172 "	3,5
1876.....	192 143	54 "	16,5	28 947	156 "	6,3
1877.....	145 607	32 "	8,0	36 563	128 "	6,5
1878.....	159 295	56 "	14,8	48 155	126 "	9,0
1879.....	50 073	66 "	5,5	57 514	118 "	10,5
1880.....	150 417	41 "	10,0	64 965	113 "	11,3
1881.....	196 462	27 "	9,0	82 356	115 $\frac{1}{2}$ "	14,3
1882.....	73 718	30 "	3,5	102 032	137 "	21,0
1883.....	76 413	50 $\frac{1}{2}$ "	6,5	93 504	133 "	19,0
1884.....	122 928	36 $\frac{1}{2}$ "	8,0	125 476	145 "	28,0
1885.....	109 539	37 "	7,0	124 721	141 "	27,0
1886.....	106 560	37 "	7,0	138 631	154 "	32,3
1887.....	138 919	38 "	9,25	139 513	121 "	26,0
1888.....	169 863	27 "	8,5	167 918	129 "	33,0
1889.....	141 126	30 "	7,5	161 959	147 $\frac{1}{2}$ "	36,3
1890.....	182 508	25 $\frac{1}{2}$ "	8	219 764	73 "	24,5
1891.....	136 359	33 $\frac{1}{2}$ "	7,75	206 316	93 $\frac{1}{2}$ "	29,25

XII. HANDEL VAN NEDERLANDSCH-INDIË MET CHINA, PINANG, SINGAPORE.
Commerce des Indes Néerlandaises avec la Chine, Pinang et Singapour.

1. In- en uitvoerhandel tusschen China en Java en Sumatra. (in Haikwan-taels = f 3,15 Ned.) *Commerce entre la Chine et Java (taels = fl. 3,15).*

Bron: C. V. Peking.

Jaren. <i>Années.</i>	Invoer van Java. <i>Importation de Java.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Invoer naar Java. <i>Importation vers Java.</i>
1885.....	485 196	1889	406 443
1886.....	464 129	1890	230 056
1887.....	505 038	1891	406 954
1888.....	480 877		

2. Handel tusschen Penang en Ned.-Indië, hoofdz. Sumatra's Oostk. en Atjeh.
Commerce des Indes Néerl., principalement de la côte orient. de Sumatra et Atjeh avec Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Jaren. <i>Années.</i>	Uitvoer naar Ned.-Indië. <i>Exportation aux Indes N.</i>	Invoer uit Ned.-Indië. <i>Importation des Indes N.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1885.....	7 652 945	5 816 568	13 469 513
1886.....	8 490 058	7 774 140	16 264 198
1887.....	10 015 413	5 341 722	15 357 135
1888.....	10 413 811	5 153 793	15 567 604
1889.....	10 127 638	3 431 392	13 559 030
1890.....	7 325 958	3 831 696	11 657 654
1891.....	8 982 438	3 031 080	12 013 718

3. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Penang.
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Artikelen. <i>Articles.</i>	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Zwarte peper (pic.) <i>Poivre noir</i> ..	145 519	134 860	31 309	140 439	130 669	159 453
Witte " " <i>id. blanc.</i>	13	208	9	157	173	172
Betelnoten " <i>Noix de betel</i>	79 806	62 282	93 665	65 452	17 452½	35 634
Ruwe huiden " <i>Peaux brutes</i>	145	231	1 593	413	506	890
Bindrotting " <i>Rotan</i>	1 151	108	2 980	6 516	958	2 730
Koprah "	345	—	832	1 443	170	1 240

4. Handel tusschen Ned.-Indië en Singapore. *Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.*

Bron: C. V. Singapore.

Jaren. <i>Années.</i>	Uitvoer naar Ned.-Indië. <i>Exportation aux Indes N.</i>	Invoer uit Ned.-Indië. <i>Importation des Indes N.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1870.....	5 552 693	6 498 931	12 051 624
1875.....	9 527 358	6 759 049	16 286 407
1880.....	13 928 261	9 312 738	23 240 999
1885.....	14 760 847	14 637 322	29 398 169
1886.....	10 914 959	13 941 176	24 856 129
1887.....	12 681 050	16 044 183	28 725 233
1888.....	16 571 864	20 322 442	36 894 306
1889.....	16 413 212	20 456 454	36 869 666
1890.....	14 444 134	19 415 181	33 859 315
1891.....	20 251 921	19 525 229	39 777 150

5. Aandeel van de versch. gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore (in duizendt. dollars).

Part des différentes parties des Indes Néerl. dans l'importation et exportation de Singapour.

Bron: C. V. Singapore.

Landen. <i>Pays.</i>	Invoer. <i>Importation.</i>				Uitvoer. <i>Exportation.</i>			
	1888.	1889.	1890.	1891.	1888.	1889.	1890.	1891.
Natoena eilanden.....	425	408	358	519	307	234	353	942
Sumatra.....	2 241	3 131	3 268	3 113	2 693	3 041	3 144	3 453
Java.....	4 112	4 191	4 428	7 240	5 710	6 226	5 698	9 473
Riouw.....	2 200	2 362	1 369	902	991	1 036	1 310	1 582
Bali.....	839	1 082	690	1 925	1 603	877	740	961
Andere bezittingen.....	10 506	9 283	9 302	5 827	5 269	4 999	3 198	3 840
Totaal.....	20 322	20 456	19 415	19 525	16 572	16 413	14 444	20 252

XIII. PRIJZEN. *Prix.*1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer. *Prix de quelques articles importés.*

Bron: M. H. B.

Jaren. <i>Années.</i>	Katoenen goederen. <i>Tissus de coton.</i>								
	Madapollam 6/4 Holl. gebl. <i>Blanchis.</i>		Madapollam 6/4 Holl. ongebl. <i>Écrus.</i>		Shirting 6/4 gebleekt. <i>Blanchis.</i>		Ruwe drills. <i>Drills écrus.</i>		
1867	Jan..	8,—	à 8,25	9,50	à 10,—	12,50	à 14,—	10,50	à 13,—
	Juli..	6,—	6,50	7,25	7,50	10,—	10,50	9,50	10,—
1868	Jan..	5,—	5,50	5,—	5,50	8,50	9,—	6,50	7,50
	Juli..	6,25	6,75	6,25	6,75	10,—	10,50	8,25	9,25
1869	Jan..	5,50	5,75	5,75	6,—	9,—	9,25	7,—	7,75
	Juli..	6,—	6,25	6,—	6,25	9,—	9,25	8,75	9,—
1870	Jan..	5,80	6,15	6,—	6,—	9,25	9,50	8,75	9,10
	Juli..	6,—	6,30	5,90	6,30	9,75	10,25	8,75	9,—
1871	Jan..	5,90	6,05	5,80	6,10	9,25	9,25	7,50	8,10
	Juli..	6,10	6,30	6,20	6,45	9,—	9,30	6,75	7,40
1872	Jan..	5,75	5,95	5,80	5,95	8,70	9,—	6,90	7,40
	Juli..	5,90	6,05	6,—	6,15	9,25	9,60	8,—	8,50
1873	Jan..	5,50	5,75	5,60	5,75	8,75	9,—	7,25	7,50
	Juli..	5,45	5,75	5,60	5,80	8,40	8,70	7,25	7,50
1874	Jan..	5,05	5,60	5,25	5,60	8,25	8,40	6,70	7,30
	Juli..	5,12½	5,35	5,10	5,50	8,40	8,70	6,50	7,10
1875	Jan..	5,20	5,50	5,20	5,50	8,20	8,60	5,85	6,75
	Juli..	5,10	5,20	5,10	5,25	8,10	8,20	5,75	6,40
1876	Jan..	4,70	4,90	4,75	4,90	7,75	8,15	5,50	6,20
	Juli..	4,55	4,70	4,60	4,70	7,25	7,60	5,40	5,85
1877	Jan..	4,25	4,50	4,30	4,60	7,—	7,25	5,60	5,75
	Juli..	4,—	4,15	4,20	4,40	6,60	6,80	5,50	5,75
1878	Jan..	3,85	4,—	4,—	4,15	6,—	6,30	5,25	5,60
	Juli..	3,70	3,85	4,—	4,15	6,30	6,60	5,25	5,50
1879	Jan..	3,65	3,80	3,85	4,10	5,80	6,10	5,10	5,25
	Juli..	3,70	4,—	3,85	4,15	6,10	6,30	5,—	5,40
1880	Jan..	3,75	4,—	3,75	4,05	6,25	6,50	5,—	5,30
	Juli..	4,20	4,25	4,15	4,40	6,75	6,75	5,25	5,55
1881	Jan..	3,70	4,15	3,90	4,—	5,90	6,25	5,—	5,05
	Juli..	3,70	4,—	3,80	4,10	5,90	6,25	4,85	4,90
1882	Jan..	3,70	3,95	3,80	3,95	5,90	6,30	4,90	5,—
	Juli..	3,70	3,95	3,80	3,95	6,25	6,25	4,80	4,85
1883	Jan..	3,70	3,75	3,85	4,05	6,10	6,20	4,65	4,65
	Juli..	3,60	3,85	3,60	3,90	6,10	6,25	4,60	4,80
1884	Jan..	3,55	3,70	3,55	3,80	5,75	5,95	4,55	4,75
	Juli..	3,50	3,65	3,50	3,62½	5,85	5,85	4,40	4,55
1885	Jan..	3,37½	3,40	3,45	3,50	5,60	5,60	4,25	4,40
	Juli..	3,—	2,95	3,30	3,40	5,50	5,50	4,20	4,20
1886	Jan..	2,60	2,70	2,80	3,35	4,50	4,55	3,95	4,—
	Juli..	2,60	2,85	2,70	3,35	4,50	4,70	3,20	4,—
1887	Jan..	2,60	2,90	2,85	3,20	4,70	5,—	3,—	4,—
	Juli..	2,60	2,90	2,80	3,20	4,70	4,85	3,25	3,85
1888	Jan..	2,60	3,10	2,75	3,20	4,70	4,95	3,25	3,85
	Juli..	2,85	3,15	2,80	3,22½	4,70	5,—	3,20	4,35
1889	Jan..	2,65	3,15	2,65	3,25	5,—	5,10	2,—	4,30
	Juli..	2,90	3,10	2,80	3,25	4,95	5,—	3,55	4,30
1890	Jan..	2,80	2,95	2,90	3,15	4,80	4,85	3,65	4,35
	Juli..	2,60	3,—	2,80	3,10	4,65	4,70	3,50	4,30
1891	Jan..	2,45	2,75	2,60	3,10	4,55	4,65	3,35	4,27½
	Juli..	2,65	2,92½	2,60	3,10	4,40	4,70	3,40	4,25
1892	Jan..	2,55	2,75	2,60	3,—	4,50	4,50	3,20	4,25
	Juli..	2,45	2,70	2,50	3,—	4,40	4,20	3,25	4,25

2. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer. 1) *Prix à Java de quelques articles exportés.*

Jaren. Années.	Suiker No. 14. <i>Sucre.</i> per pikol.				Rijst No 1. <i>Riz.</i> per kojang.				Gewone Java Koffie. <i>Café ordinaire de Java.</i> per pikol.				Indigo. 2)			Zwarte Peper: <i>Poivre.</i> per pikol.				
	Januari. Janvier.	April. Avril.	Juli. Juillet.	October. Octobre.	Januari. Janvier.	April. Avril.	Juli. Juillet.	October. Octobre.	Januari. Janvier.	April. Avril.	Juli. Juillet.	October. Octobre.	Januari. Janvier.	April. Avril.	Juli. Juillet.	October. Octobre.	Januari. Janvier.	April. Avril.	Juli. Juillet.	October. Octobre.
1876	133 ³ / ₄	131 ³ / ₄	133 ³ / ₄	14 ³ / ₅	172 ¹ / ₂	167 ¹ / ₂	177 ¹ / ₂	185	Nom.	Nom.	50 ¹ / ₂	50	3,95	3,95	3,65	3,65	22	21	16 ¹ / ₂	18
1877	191 ¹ / ₂	163 ³ / ₄	181 ¹ / ₂	16 ¹ / ₂	225	205	185	210	60	59	60	Nom.	3,65	3,65	3,62 ⁵	3,75	20	19 ¹ / ₂	18	17 ¹ / ₂
1878	151 ¹ / ₂	Nom.	15	15 ¹ / ₂	215	200	225	230	54	Nom.	56	52	Nom.	3,40	3,50	3,50	18	16	Nom.	15
1879	15	133 ³ / ₄	14	15 ¹ / ₄	220	180	197 ¹ / ₂	205	50	53	52 ¹ / ₂	56	Nom.	4,—	4,50	5,—	13 ³ / ₄	14 ¹ / ₂	14 ¹ / ₂	15
1880	Nom.	Nom.	15	14	215	205	200	195	45 ¹ / ₂	Nom.	44 ¹ / ₂	46	5,45	5,50	5,20	Nom.	23	23	21	Nom.
1881	14 ¹ / ₂	15	15 ¹ / ₄	14	195	187 ¹ / ₂	197 ¹ / ₂	195	39	40 ¹ / ₂	51 ³ / ₄	50 ¹ / ₂	4,90	4,90	5,—	4,25	24	23 ¹ / ₂	23	28 ¹ / ₂
1882	Nom.	15	15	15	190	185	187 ¹ / ₂	180	Nom.	Nom.	30	27 ¹ / ₂	4,75	4,75	4,40	4,30	24	23 ¹ / ₂	25 ¹ / ₂	27
1883	Nom.	15	14 ¹ / ₂	14	160	150	170	165	35	30	32 ¹ / ₂	32 ¹ / ₂	4,50	4,25	4,50	4,50	24 ¹ / ₂	30	32 ¹ / ₂	40
1884	12 ¹ / ₂	12	11 ¹ / ₂	8 ¹ / ₂	167 ¹ / ₂	157 ¹ / ₂	132 ¹ / ₂	132 ¹ / ₂	30 ¹ / ₂	Nom.	29 ¹ / ₄	28	Nom.	5,50	5 25	4,40	33	35	33	36 ¹ / ₂
1885	8 ¹ / ₄	9	12	11 ¹ / ₄	132 ¹ / ₂	137 ¹ / ₂	122 ¹ / ₂	135	31	Nom.	26	27 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂ à 4	3 à 4	2 ³ / ₄ à 3 ³ / ₄	Nom.	37	Nom.	40	38 ¹ / ₂
1886	11 ³ / ₄	9 ¹ / ₂	8 à 7 ¹ / ₂	8 ¹ / ₄ à 7 ¹ / ₂	120	127 ¹ / ₂	115	112 ¹ / ₃	26	28	32 ¹ / ₂	36	3 ¹ / ₂ à 4 ¹ / ₄	2 ¹ / ₂ à 3 ¹ / ₂	2 ¹ / ₄ à 3 ¹ / ₄	Nom.	41	37 ³ / ₄	40	41 ¹ / ₂
1887	8 à 9	9	9 à 8 ³ / ₄	10 ¹ / ₂	117 ¹ / ₂	112 ¹ / ₂	105	105	42 ¹ / ₂	Nom.	52 ¹ / ₂	50	2 ¹ / ₂ à 3	3,10 à 3,30	2,90 à 3,50	Nom.	39 ¹ / ₄	38	40 ¹ / ₂	38 ¹ / ₂
1888	11	9 ¹ / ₄	8 ¹ / ₂	8 ³ / ₄	115	127 ¹ / ₂	102 ¹ / ₂	115	50	40	39 ¹ / ₂	45	*	*	*	*	41	41 ¹ / ₂	39	36
1889	9 ³ / ₄ à 8 ¹ / ₂	9 à 10 ¹ / ₂	11 ¹ / ₄ à 11	—	137 ¹ / ₂	120	130	—	52 ¹ / ₂	Nom.	Nom.	—	3,20 à 3,60	3,10 à 3,50	2,90 à 3,10	Nom.	37 ⁵ / ₈	36 ³ / ₈	35	36 ³ / ₈
1890	8	8,50	8 ¹ / ₈ à 8 ³ / ₈	8 ¹ / ₄ à 8 ³ / ₅	150 à 152 ¹ / ₂	—	142 ¹ / ₂	160 à 200	59,70	—	51 ¹ / ₂	66 à 65 ¹ / ₂	*	*	2,65 à 2,90 ³⁾	*	27	24 ³ / ₄	25 ¹ / ₂	22 ¹ / ₂
									61,51								à 27,50	à 25		à 25
1891	8,15 à 8,50	8,75 à 9,—	8,— à 8,25	8 ¹ / ₈ à 9	157 ¹ / ₂	155 à 160	160	155 à 165	64,25 à 66	—	—	44 ¹ / ₂	2,90 à 3,25	*	2,80 à 3,10 ³⁾	*	19 à 19,50	20,50 à 21,75	17 à 17,50	17 à 17 ¹ / ₄
1892	8,50 à 9,00	8,— à 8,62 ³ / ₂	8,75	8,75	185	175 à 185	185	136 à 150	58 à 58,25	—	—	60,25 à 62,01 ¹ / ₂	*	*	2,60 à 280 ⁴⁾	Nom.	16,25 à 16,50	14,— à 15,—	11,75 à 13,—	13,75 à 15,75

HANDEL. Commerce.

1) Bron: tot en met 1886 zijn deze cijfers ontleend aan het werk van Mr. N. P. van den Berg, Financial and economical progress; na 1886 aan de marktberichten der handelsvereniging te Batavia. 2) Bron: de marktberichten der Handelsvereniging te Semarang. 3) Uit het marktbericht van Augustus.

4) Uit de marktberichten van Juni en Augustus.

3. Middenprijzen (bruto) per pikol, voor Gouv. producten betaald.
Bron: K. V. *Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouv. (p. picol).*

Jaren. Années.	Koffie. <i>Café.</i>				Banka-tin. (in Nederland.) <i>Etain Banca</i> (aux P. Bas).	Kina. (in Nederland.) <i>Quinquina</i> (aux P. Bas).
	In Nederl. <i>Aux Pays-Bas.</i>		In Java. <i>A Java.</i>	In Padang. ¹⁾ <i>A Padang.</i>		
	Voor Java-koffie.	Voor Menado-koffie.				
1880	fl. 52,61	fl. 84,24	fl. 43,54	fl. 52,56	fl. 65,16	fl. 266,06
1881	47,10	77,18	34,85	44,19	69,04	163,17
1882	37,49	72,32	27,50	39,74	78,16	188,90
1883	39,84	68,76	34,75	44,84	70,20	178,19
1884	37,46	69,36	28,53	41,50	61,42	106,88
1885	33,20	69,96	27,33	40,56	65,22	118,68
1886	38,58	61,98	38,44	51,54	72,58	88,33
1887	61,98	72,63	55,57	60,77	84,90	67,64
1888	52,69	66,81	49,17	48,66	85,61	52,78
1889	65,16	80,21	57,30	62,92	69,54	40,77
1890	69,49	79,55	64,78½	67,16	70,06	45,81
1891	71,43	87,15	52,98½	65,07	67,59	43,00

¹⁾ Kleine hoeveelheden 2e soort werden nog te Padang verkocht tegen achtereenvolgens:
f 18,57, *f* 17,05, *f* 13,88, *f* 11,08, *f* 15,72, *f* 21,79, *f* 21,99, *f* 40,09, *f* 26,96, *f* 38,21, *f* 41,99½, *f* 41,67.

Bron: M. H. B. 4. Loop der prijzen op Java van: *Prix à Java de:*

Jaren. <i>Années.</i>	Arak. Per legger. <i>l'Arack.</i>				Tin (Billiton). Per picol. <i>l'Etain.</i>			
	Januari. <i>Janvier.</i>	April. <i>Avril.</i>	Juli. <i>Juillet.</i>	October. <i>Octobre.</i>	Januari. <i>Janvier.</i>	April. <i>Avril.</i>	Juli. <i>Juillet.</i>	October. <i>Octobre.</i>
	1881.....	Nom.	Nom.	Nom.	Nom.	<i>f</i> 61,49	<i>f</i> 59,82	<i>f</i> 61,64
1882.....	Nom.	Nom.	<i>f</i> 110	Nom.	75,43	77,16	65,19	70,83
1883.....	<i>f</i> 105	Nom.	97½	<i>f</i> 108¾	64,59	64,70	64,43	63,74
1884.....	115	<i>f</i> 120	120	115	56,15	55,34	56,22	55,77
1885.....	120	Nom.	115	100	50,13	54,29	60,32	61,67
1886.....	112½	105	85	92½	64,—	64,—	71,75	69,50
1887.....	95	87½	85	87½	68,67	71,35	70,01	77,42
1888.....	Nom.	Nom.	Nom.	62½	95,49	69,03	48,84	—
1889.....	55	Nom.	Nom.	62¼	65,84	65,80	60,81	—
1890.....	—	—	—	—	67,92½	62,53	64,86	67,05
1891.....	—	—	—	—	63,20	62,60	63,65	63,67a63,76
1892.....	—	—	—	—	62,98	62,06 à 64,74	68,32	64,42a65,58

5. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum in de laatste 8 jaren.

Bron: M. H. B.

Prix à Java des métaux et du pétrole.

Jaren Années.	Metalen. <i>Métaux.</i> Per picol.			Am. Petroleum. <i>Pétrole.</i> Per kist. <i>La malle.</i>
	IJzeren stav. (Zweed). <i>Fer en barres (Suédois)</i>	IJzeren staven. (Eng) <i>Fer en barres (Anglais)</i>	Holl. Koper in bladen. <i>Cuivre en feuilles.</i>	
	1885. { Jan... { Juli ..	<i>f</i> 9,— 8,50	<i>f</i> 5,50 5,— 6,—	
1886. { Jan... { Juli ..	9,— 9,—	5,— 4,62½ 6,—	53,— 50,—	3,62½ 4,— 3,40
1887. { Jan... { Juli ..	9,— 9,—	5,— 5,25 5,— 6,50	49,— 48,—	3,05 3,30
1888. { Jan... { Juli ..	8,60 à 9,— 8,75 à 9,—	5,75 5,50 à 6,75	50,— à 55,— 62,50 à 65,—	3,17½ à 3,85 3,45
1889. { Jan... { Juli ..	7,80 à 8,50 7,50 à 8,75	6,50 à 7,— 6,10 à 7,50	70,— à 75,— 54 à 70,—	3,85 2,95 à 3,35
1890. { Jan... { Juli ..	8,50 à 8,75 9,—	7,50 8,— à 8,50	52 à 58 52 à 54	3,42½ 3,42½
1891. { Jan... { Juli ..	9,— 7,90 à 8,75	7,— 6,50	57 à 60 58 à 60	3,05 —
1892. { Jan... { Juli ..	9,— 9,—	6,— à 7,30 5,75 à 6,—	57 à 60 53 à 55	—

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

Bron: K. V. I. OVERZICHT DER NEDERLANDSCH-INDISCHE KOOPVAARDIJVLOOT OP ULT^o. DEC. 1) *Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.*

Jaren. Années.	Stoomschepen.		Zeilschepen op Europeesche wijze getuigd. <i>Voiliers grées à l'Européenne.</i>										Zeilschepen op inland. wijze getuigd. <i>Voiliers indigènes.</i>		Totaal. <i>Total.</i>		Van de bedoelde schepen en vaartuigen behoorden te huis: <i>Dont appartiennent.</i>			
	<i>Vapeurs.</i>		Fregatten.		Barken.		Brikken.		Schoeners.		Kotters.						op Java en Madoera.		in de buitenb. <i>aux autres poss.</i>	
	Aantal. <i>Nom-bre.</i>	M ³ .	Aantal. <i>Nom-bre.</i>	M ³ .	Aantal. <i>Nom-bre.</i>	M ³ .	Aantal. <i>Nom-bre.</i>	M ³ .	Aantal. <i>Nom-bre.</i>	M ³ .	Aantal. <i>Nom-bre.</i>	M ³ .	Aantal. <i>Nom-bre.</i>	M ³ .	Aantal. <i>Nom-bre.</i>	M ³ .	Aantal. <i>Nom-bre.</i>	M ³ .	Aantal. <i>Nom-bre.</i>	M ³ .
1884	58	65 550	3	9 508	67	61 450	37	8 612	154	28 419	4	169	1 562	54 629	1 885	228 337	1 215	155 647	670	72 690
1885	68	75 314	5	13 396	73	69 991	17	7 980	155	30 625	3	175	1 606	59 678	1 927	257 159	1 154	171 235	773	85 924
1886	72	76 441	2	6 022	70	70 050	16	7 746	141	28 007	3	139	1 327	64 285	1 631	252 690	1 006	167 747	625	84 943
1887	68	76 964	2	6 022	60	59 680	17	8 387	152	29 415	4	176	1 389	65 978	1 692	246 622	1 041	157 251	651	89 371
1888	66	70 900	2	6 022	48	48 815	15	7 251	142	27 014	4	180	1 417	67 209	1 694	227 391	1 038	145 207	656	82 184
1889	77	64 221	1	3 394	49	48 219	15	9 055	141	30 150	5	213	1 425	69 623	1 713	224 875	1 065	135 043	648	89 832
1890	78	77 442	1	3 583	42	40 736	16	8 373	136	31 358	2	129	1 524	73 453	1 799	235 074	1 108	149 633	691	85 441
1891	77	69 740	2	5 246	43	44 102	15	8 177	129	30 039	3	163	1 605	75 660	1 874	233 127	1 142	149 387	732	83 740

1) De stoombooten der gesubsidieerde Nederlandsch-Indische Stoomvaart-maatschappij, thans Koninklijke Pakketvaart-maatschappij, zie onder verkeersmiddelen, bl. 78.

II. VERDEELING OVER STOOM- EN ZEILSCHEPEN VAN DE KOFFIEVRACHTEN (IN DUIZENDT. KG.) UITGEVOERD VAN NED. INDIË NAAR LANDEN- DAARBUITEN GELEGEN.

Bron: S. H. S. *Affrètements de café (milliers de kgr.) exportés des colonies aux pays ci-dessous, par catégories de navires.*

Landen.	Vrachten. <i>Affrètements.</i>											
	1886.		1887.		1888.		1889.		1890.		1891.	
	Stoomsch. <i>Vapeurs.</i>	Zeilschep. <i>Voiliers.</i>	Stoomsch. <i>Vapeurs.</i>	Zeilschep. <i>Voiliers.</i>	Stoomsch. <i>Vapeurs.</i>	Zeilschep. <i>Voiliers.</i>	Stoomsch. <i>Vapeurs.</i>	Zeilschep. <i>Voiliers.</i>	Stoomsch. <i>Vapeurs.</i>	Zeilschep. <i>Voiliers.</i>	Stoomsch. <i>Vapeurs.</i>	Zeilschep. <i>Voiliers.</i>
Nederl.) Gouvern.	21 535	13 561	16 667	4 503	17 551	4 600	18 516	13 049	12 341	1 238	17 229	—
) Particul.	16 711	10 035	10 208	7 421	23 648	3 102	21 341	3 504	11 074	2 271	24 364	227
Engeland <i>Gr. Bret.</i>	117	3	7	29	83	—	468	—	173	—	40	—
Frankrijk <i>France</i> . . .	990	615	930	490	1 244	—	1 147	—	632	—	858	—
Oostenrijk <i>Autriche</i> . . .	68	—	227	—	270	—	527	—	154	—	1 021	—
Turkije	219	—	2 021	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Port Saïd	—	—	—	—	2 423	—	2 814	—	819	—	1 720	—
Amerika	59	7 776	37	7 504	288	6 428	373	6 054	846	5 669	942	4 425
Singapore	1 660	13	1 272	—	2 793	—	5 243	—	3 326	—	4 490	—
Hongkong	250	—	54	—	407	—	162	—	92	—	142	—
Australië	35	—	109	4	62	—	142	—	40	—	51	—
Tot. incl. andere l.	41 694	32 124	31 760	19 964	48 788	14 134	50 770	22 612	29 568	9 180	51 334	4 654

III. SCHEEPVAARTVERKEER DER VOORNAAMSTE HAVENS VAN JAVA MET LANDEN BUITEN NED. INDIË. ¹⁾
Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur.

Bron: S. H. S.

Ingeklaarde schepen. ²⁾ *Navires entrés.*

Jaren. Années.	Batavia.				Cheribon.				Semarang.				Soerabaja.			
	Stoomschepen. <i>Vapeurs.</i>		Zeilvaartuigen Eur. getuigd. <i>Voil. grées à l'Eur.</i>		Stoomschepen. <i>Vapeurs.</i>		Zeilvaartuigen Eur. getuigd. <i>Voil. grées à l'Eur.</i>		Stoomschepen. <i>Vapeurs.</i>		Zeilvaartuigen Eur. getuigd. <i>Voil. grées à l'Eur.</i>		Stoomschepen. <i>Vapeurs.</i>		Zeilvaartuigen Eur. getuigd. <i>Voil. grées à l'Eur.</i>	
	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .
1881	291 (8) ³⁾	220	189 (23)	118	60 (2)	26	28 (5)	14	72 (1)	42	67 (4)	44	111 (3)	67	73 (3)	56
1882	203 (1)	153	155 (9)	91	42 (1)	23	33 (5)	18	54 (3)	33	63 (2)	42	106 (9)	62	94 (5)	62
1883	217 (2)	707	148 (9)	269	68 (2)	141	30 (5)	46	35 (4)	59	53 (7)	114	103 (9)	187	74 (7)	157
1884	241 (1)	914	122 (9)	259	122 (1)	342	28 (16)	64	45 (4)	79	56 (20)	127	87 (2)	128	108 (25)	227
1885	195	840	94 (3)	200	108	157	15 (7)	20	39 (1)	76	56 (19)	133	107 (4)	157	95 (26)	244
1886	239	845	76 (4)	176	116 (1)	320	23 (8)	61	33 (5)	76	36 (10)	91	78 (6)	108	92 (27)	233
1887	203	663	92 (7)	216	31 (1)	58	19 (3)	44	15 (6)	53	26 (8)	73	106 (8)	197	67 (10)	168
1888	197 (1)	718	71 (4)	189	33	41	6 (1)	15	27 (8)	73	20 (3)	47	120 (25)	287	38 (4)	102
1889	213 (7)	787	55	147	66 (2)	105	6	18	19 (6)	70	21	60	134 (20)	265	51 (11)	128
1890	217	796	37 (3)	115	38 (5)	68	2	6	18 (3)	70	16 (1)	47	151 (18)	329	26	71
1891	274	1 074	43 (4)	115	47 (5)	90	1	2	39 (6)	134	19 (3)	64	199 (29)	487	17 (2)	47

Uitgekleerde schepen. ²⁾ *Navires sortis.*

1881	131	165	76 (8)	43	41 (1)	24	16 (4)	9	105	62	71 (12)	42	124 (17)	87	58 (3)	37
1882	137 (2)	146	61	26	38	24	42 (16)	24	95	63	60 (7)	41	133 (11)	89	84 (34)	55
1883	153	584	74 (10)	125	14	30	29 (3)	43	87 (4)	158	72 (10)	143	113 (19)	220	56 (10)	111
1884	164 (2)	714	32 (3)	56	18	12	19 (1)	24	98	197	59 (4)	126	109 (24)	199	85 (9)	162
1885	164	711	43 (17)	89	30	28	21	33	57 (1)	118	77 (8)	207	105 (9)	166	80 (8)	172
1886	182 (4)	703	39 (10)	78	16	27	10 (1)	25	104	179	43 (6)	98	97 (2)	140	66 (11)	153
1887	183	717	35 (9)	62	17	46	17 (1)	42	99	215	44 (7)	113	102 (1)	153	65 (15)	165
1888	157	619	17	31	16	30	4	9	93	203	34 (5)	88	110 (1)	220	46 (10)	110
1889	143 (1)	638	29 (9)	71	11	41	5 (1)	14	95 (1)	203	21 (7)	51	148 (3)	223	50 (19)	128
1890	129	548	16 (1)	40	15	59	4 (2)	13	86	182	17 (6)	53	148 (5)	315	27 (11)	71
1891	190	799	12 (3)	24	17	53	2	5	135	324	20	62	168 (4)	359	22 (6)	61

¹⁾ Omtrent het verkeer door middel van inlandsche vaartuigen ontbreken vertrouwbare cijfers.

²⁾ In de statistiek voor Handel en Scheepvaart wordt alléén melding gemaakt van de eerste inklaring bij aankomst van buiten Ned. Indië en van de laatste uitklaring bij vertrek naar buiten Ned. Indië. Verzeilt het schip daarbinnen van de eene haven naar de andere, dan wordt daarvan slechts melding gemaakt wanneer de haven in een ander gewest gelegen is; de opgaven geven daardoor geen beeld van het geheele scheepvaartverkeer der betrokken havens.

³⁾ De tusschen haakjes geplaatste cijfers duiden aan, hoeveel der genoemde schepen met ballast geladen waren.

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. WISSELKOERSEN. Change.

Overzicht van den loop der wisselkoersen te Batavia, van de verkochte Gouvernements-wissels en van het rente-tarief der Javasche Bank.

Bronnen: K. V. en V. J. B.

Taux de change, et taux de l'escompte.

Jaren. Années.	Wisselkoersen te Batavia op Change de Batavia sur:					Verkochte Gouvernements- wissels. 2)	Indisch Cour. Traites du Gov. vendues.	Gem. disconto van de Javasche Bank. 3)	
	Amsterdam. f 100 Ind. Ct. gold in Ned. Ct. fl. 100 aux Indes contre, en fl. aux Pays-Bas.								Londen 1 £ sterling.
	Gouvernement. Traites du Govt.		Particulieren. 6/m. dato Traites partic. à 6 m.		6/m. zicht 1) Indisch Cour.				
1851	10/m. na dato	f 95	f 95	f 95	f 12,25 à 13	f 4 680 000	7,50		
1852	" " "	95	95	95	12,50 " 12,62 ^s	—	7,50		
1853	6/m. " "	95 à 100	95 à 105	95 à 105	11,— " 12,50	2 352 000	7,50		
1854	" " "	100 " 105	103 " 105	103 " 105	11,— " 11,50	4 425 000	7,40		
1855	" " "	100 " 103	100 " 102	100 " 102	11,57 ^s " 11,80	9 787 291	6,30		
1856	" " "	103 " 106	103 ^{1/2} " 105 ^{1/4}	103 ^{1/2} " 105 ^{1/4}	11,72 ^s	7 436 465	7,73		
1857	" " "	103 " 105	104 " 108	104 " 108	10,75 à 11,72 ^s	2 192 316	8,66		
1858	" " "	101 " 102	96 " 108 ^{1/2}	96 " 108 ^{1/2}	10,75 — 11,95	1 983 683	7,88		
1859	" " "	99 " 103	100 " 103 ^{1/2}	100 " 103 ^{1/2}	11,— à 11,75	4 290 798	7,50		
1860	" " "	100 " 103 ^{1/2}	100 " 104	100 " 104	11,— " 11,75	890 431	7,50		
1861	" " "	99 " 102	99 ^{1/4} " 103	99 ^{1/4} " 103	11,37 ^s " 11,95	4 728 498	8,43		
1862	" " "	99	99 " 108	99 " 108	10,25 " 11,90	2 323 302	9		
1863	" " "	99 à 103	100 " 104 ^{1/2}	100 " 104 ^{1/2}	11,15 " 11,75	1 058 678	8,03		
1864	" " "	103	103 " 105	103 " 105	11,12 ^s " 11,35	1 597 194	7,62		
1865	" " "	102 à 103	102 ^{1/2} " 105	102 ^{1/2} " 105	11,20 " 11,55	3 986 432	7,42		
1866	" " "	100 " 103	101 ^{1/2} " 104 ^{3/4}	101 ^{1/2} " 104 ^{3/4}	11,10 " 11,70	7 533 409	9,13		
1867	" " "	101 ^{1/2} " 103	101 ^{3/4} " 103 ^{3/4}	101 ^{3/4} " 103 ^{3/4}	11,65 " 11,85	7 274 859	8,25		
1868	" " "	101 ^{1/2} " 102 ^{1/2}	100 " 104	100 " 104	11,60 " 11,92 ^s	6 584 035	6,24		
1869	3/m. " "	99 ^{1/2} " 102	100 ^{1/4} " 104 ^{1/2}	100 ^{1/4} " 104 ^{1/2}	11,50 " 11,90	6 032 775	5,42		
1870	6/m. " "	99 " 102	98 " 103	98 " 103	11,57 ^s " 12,20	9 007 072	5,95		
1871	3/m. " "	99 " 101 ^{1/4}	100 " 103 ^{1/2}	100 " 103 ^{1/2}	11,30 " 11,90	9 213 032	5,83		
1872	" " "	100 " 101 ^{1/4}	102 " 104 ^{3/4}	102 " 104 ^{3/4}	11,37 ^s " 11,67 ^s	1 734 914	6		
1873	" " "	100 " 102	102 " 104 ^{1/4}	102 " 104 ^{1/4}	11,52 ^s " 11,87 ^s	6 730 234	5,93		
1874	8/dagen na zicht	99 " 101 ^{1/4}	100 ^{1/2} " 102 ^{1/4}	100 ^{1/2} " 102 ^{1/4}	11,60 " 11,85	10 672 537	6,82		
1875	" " "	98 " 99 ^{1/2}	99 ^{1/4} " 103	99 ^{1/4} " 103	11,57 ^s " 12,—	7 558 200	7,08		
1876	" " "	98 " 101 ^{1/4}	99 ^{1/2} " 103 ^{1/2}	99 ^{1/2} " 103 ^{1/2}	11,70 " 12,12 ^s	27 880 697	6,99		
1877	" " "	99 " 101 ^{1/4}	99 ^{3/4} " 102 ^{1/4}	99 ^{3/4} " 102 ^{1/4}	11,72 ^s " 12,10	21 985 808	5		
1878	6/m. na dato	99 ^{3/4} " 101 ^{1/4}	99 ^{7/8} " 102 ^{3/4}	99 ^{7/8} " 102 ^{3/4}	11,90 " 12,17 ^s	25 563 307	5,35		
1879	" " "	99 ^{1/2} " 101 ^{1/4}	99 ^{1/2} " 102	99 ^{1/2} " 102	11,90 " 12,10	30 250 392	5,97		
1880	" " "	100 " 101 ^{1/2}	100 ^{1/8} " 102	100 ^{1/8} " 102	11,90 " 12,17 ^s	22 013 985	6		
1881	" " "	100 " 101	100 ^{1/8} " 102	100 ^{1/8} " 102	11,92 ^s " 12,15	27 933 204	6		
1882	" " "	100 " 101	100 ^{5/8} " 101 ^{1/2}	100 ^{5/8} " 101 ^{1/2}	11,97 ^s " 12,10	27 718 394	6		
1883	" " "	100 ^{3/10} " 101 ^{1/2}	101 ^{1/4} " 102	101 ^{1/4} " 102	11,85 " 12,05	23 338 045	6,52		
1884	" " "	100 " 101 ^{1/2}	101 " 102 ^{1/2}	101 " 102 ^{1/2}	11,85 " 12,—	18 639 312	6,74		
1885	" " "	100 ^{2/5} " 101	101 ^{1/2} " 103 ^{1/4}	101 ^{1/2} " 103 ^{1/4}	11,80 " 12,—	7 822 875	6,37		
1886	" " "	100 " 101	101 " 102 ^{1/2}	101 " 102 ^{1/2}	11,82 ^s " 12,—	5 059 554	4,68		
1887	" " "	100 " 101 ^{1/2}	101 ^{1/4} " 103 ^{1/2}	101 ^{1/4} " 103 ^{1/2}	11,75 " 11,92 ^s	3 113 190	4,50		
1888	" " "	100 " 102 ^{1/2}	102 ^{1/4} " 104	102 ^{1/4} " 104	11,67 ^s " 11,85	1 043 806	5		
1889	" " "	—	101 " 104	101 " 104	11,60 " 11,85	—	5		
1890	8/dagen na zicht	98 ^{1/2} " 99 ^{3/5}	100 ^{1/2} " 103	100 ^{1/2} " 103	11,70 " 11,95 ^s	79 000	4		
1891	6/m. na dato	—	100 ^{1/2} " 101 ^{3/8}	100 ^{1/2} " 101 ^{3/8}	11,85 " 11,97 ^s	—	4		

1) Van af Augustus 1879 tot Juni 1882 4 maanden zicht.

2) Van 1868 bij onderhandschen, van af 1869 bij publieken verkoop.

3) De jaren als boekjaren gerekend: 1851 = April 1851—Maart 1852.

II. JAVASCHE BANK. *Banque de Java.*

1. Opereerend kapitaal der Bank, (middencijfers) in duizendtallen guldens.
Capital en opération. (Moyennes d'exercice). Milliers de florins.

Bron: V. J. B.

Jaren. <i>Années.</i>	Handels- papier. <i>Papier de commerce.</i>	Vendu- papier. <i>Papier de ventes publ.</i>	Beleeningen. <i>Prêts sur nantissement.</i>	Voorschotten in R. C. <i>Avances en compte cour.</i>	Hypoth., Staats- sch. (en Pandbr. ¹⁾) <i>Hypothèq., dette publ. obl. foncier.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1882/83	7 611	1 790	3 613	225	3 461	16 700
1883/84	9 836	1 557	4 897	409	3 464	20 163
1884/85	10 582	1 870	3 791	806	3 448	20 497
1885/86	6 104	1 346	3 237	2 075	3 662	16 424
1886/87	4 419	1 376	2 193	961	3 498	12 447
1887/88	5 703	940	1 166	2 147	3 285	13 241
1888/89	5 902	698	1 358	2 089	3 500	13 547
1889/90	3 635	717	945	1 037	3 437	9 771
1890/91	5 909	861	607	1 679	3 512	12 568
1891/92	8 194	854	844	2 922	5 724	18 538

¹⁾ Met inbegrip van het reservefonds.

2. Disconteeringen bij de verschill. kant. der Jav. Bank. (in duizendt. guldens.)
Escomptes des divers établissements de la Banque (milliers de florins.)

Bron: V. J. B.

	1885/6 6,37%	1886/7 4,68%	1887/8 4,50%	1888/9 5%	1889/90 5%	1890/91 4%	1891/2 4%
Batavia	8 956	11 324	31 730	29 630	11 597	36 781	37 484
Semarang	9 422	7 838	5 524	4 514	4 305	6 069	4 837
Soerabaja	7 388	6 373	6 554	5 983	5 590	10 192	9 770
Padang	390	416	760	435	484	630	861
Makassar	3 402	3 291	2 493	4 611	3 054	2 839	3 707
Cheribon	479	443	442	458	446	898	755
Soerakarta	1 895	1 161	767	281	334	415	462
Pasoeroean	896	769	761	532	615	— ¹⁾	—
Djakakarta	3 133	2 027	1 995	926	1 003	1 325	1 459
Totaal	35 961	33 640	51 027	49 369	27 428	59 149	59 335

¹⁾ Opgeheven.

3. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden. (in duizendt. guldens.)
Prêts nouveaux, par nature des nantissements. (milliers de florins.)

a. Eigenlijke beleeningen. *Prêts proprement dits.*

Bron: V. J. B.

Jaren. <i>Années.</i>	Effecten. <i>Valeurs mobilières.</i>	Invoer- goederen. <i>Marchandises importées.</i>	Uitvoerproducten. <i>March. pour l'exportation.</i>		Goud en zilver. <i>Or et argent.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
			Gouvern.	Partic.		
1884/85	325	2 101	375	11 602	—	14 404
1885/86	144	1 309	2 150	5 512	7	9 123
1886/87	135	233	2 400	3 363	2	6 133
1887/88	150	348	—	4 606	—	5 104
1888/89	99	864	—	4 102	—	5 065
1889/90	85	761	—	3 063	—	3 909
1890/91	71	933	—	1 336	—	2 340
1891/92	2 368	706	—	4 341	26	7 441

b. Credieten- in rekening-courant.

Crédits en compte courant.

1884/85	7 583	503	—	516	1 271	9 873
1885/86	3 586	724	—	250	3 134	7 694
1886/87	4 164	161	—	311	3 114	7 750
1887/88	19 745	215	—	762	1 366	22 088
1888/89	19 360	424	—	461	2 186	22 430
1889/90	6 313	543	—	1 494	2 572	10 923
1890/91	11 526	3 362	—	1 857	3 396	20 141
1891/92	10 608	4 711	—	4 536	292	20 146

4. Metaalvoorraad, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der bank. (duizendtallen guldens.)

Encaisse métallique, billets en circulation et assignations aux divers établissemens de la Banque (milliers de florins).

Bron: V. J. B.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Metaalvoorraad ult. Maart. <i>Encaisse métall. , fin Mars.</i>						
	1885/86	1886/87	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92
Batavia	12 353	12 808	15 262	22 000	31 762	34 552	21 577
Semarang	7 301	7 360	6 101	6 224	6 017	6 204	6 463
Soerabaja	5 072	5 893	5 750	3 645	3 125	2 521	2 495
Padang	787	812	272	862	398	578	872
Makassar	1 500	1 272	2 251	1 496	1 257	2 035	1 632
Cheribon	1 765	993	701	1 058	1 014	1 208	2 105
Soerakarta	548	401	487	517	572	559	705
Pasaroean	104	475	215	153	125	—	—
Djakokarta	424	649	336	273	151	446	961
Amsterdam	—	—	—	—	—	—	936
Totaal. <i>Total.</i>	29 854	30 662	31 375	36 228	44 421	48 102	37 747

Bankbiljetten in omloop. *Billets en circulation.*

Aantal <i>Nombre</i>	751 703	820 982	851 720	912 154	954 465	995 360	1 020 183
Waarde <i>Value</i>	41 092	42 372	45 092	47 398	51 023	54 263	49 785

Afgifte van assignatiën. *Assignations délivrées.*

Batavia	7 994	4 538	13 726	13 485	10 121	11 182	16 431 ¹⁾
Semarang	4 255	3 260	2 852	1 712	2 235	3 456	10 132 ¹⁾
Soerabaja	3 426	1 558	1 848	2 323	1 357	2 030	6 992 ¹⁾
Padang	2 585	2 669	1 044	558	416	382	1 486 ¹⁾
Makassar	2 254	2 269	2 894	2 753	2 846	2 891	2 526 ¹⁾
Cheribon	3 090	2 139	2 084	2 587	2 383	2 847	2 379 ¹⁾
Soerakarta	1 446	1 290	856	830	539	801	1 530 ¹⁾
Pasaroean	359	275	124	164	503	—	—
Djakokarta	1 900	1 932	1 258	1 072	1 202	1 118	1 681 ¹⁾
Amsterdam	—	—	—	—	—	—	442 ²⁾
Totaal. <i>Total.</i>	27 309	19 932	26 686	25 485	21 601	24 708	43 600 ¹⁾

¹⁾ In deze cijfers zijn begrepen de bedragen der assignatiën afgegeven in Indië op Amsterdam tot een bedrag in totaal van f 11 781 105.

²⁾ Bedrag der assignatiën te Amsterdam afgegeven op Indië.

5. Koersen der bankactiën. *Cours des actions de la Banque.*

Bron: V. J. B.

Boekjaren. <i>Exercices.</i>	Laagste koers. <i>Minimum.</i>	Hoogste koers. <i>Maximum.</i>	Boekjaren. <i>Exercices.</i>	Laagste koers. <i>Minimum.</i>	Hoogste koers. <i>Maximum.</i>
1870/71	130	140	1881/82	175	192½
1871/72	128	150	1882/83	182½	190
1872/73	150	155	1883/84	182½	200
1873/74	155	165	1884/85	185	200
1874/75	160	190	1885/86	180	200
1875/76	180	200	1886/87 ¹⁾	155	182½
1876/77	185	205	1887/88 ¹⁾	136	165
1877/78	177½	200	1888/89	145	152½
1878/79	175	185	1889/90	120	140
1879/80	172½	190	1890/91	117½ ²⁾	150 ²⁾
1880/81	175	185	1891/92	150 ²⁾	150 ²⁾

¹⁾ Ter voldoening aan art. 35 der statuten, waardoor de jaarlijksche uitkeering van 6% gewaarborgd wordt, heeft men in 1887 fl. 72 000 en 1888 fl. 144 000 van het reservefonds moeten afzonderen, gelijkstaande aan resp. 1½/10 en 2¼/10 % van het maatschappelijk kapitaal. ²⁾ Noteering te Batavia.

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'épargne.*

1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken.

Nombre des livrets et solde dû aux déposants au 31 Déc.

Bronnen: K. V. en Jonker, over het Spaarbankwezen in Nederl. Indië, in Tijdschrift van Nijverheid en Landbouw in Ned. Ind., deel 33.

Jaren. <i>Années.</i>	Batavia.			Semarang.			Soerabaja.		
	Aantal. in- leggers. <i>Nombre de livrets.</i>	Toename <i>Accrois- sement.</i> %	Saldo per inlegger. <i>Solde moyen du livret.</i>	Aantal in- leggers. <i>Nombre de livrets.</i>	Toename <i>Accrois- sement.</i> %	Saldo per inlegger. <i>Solde moyen du livret.</i>	Aantal. in- leggers. <i>Nombre de livrets.</i>	Toename <i>Accrois- sement.</i> %	Saldo per inlegger. <i>Solde moyen du livret.</i>
1854	—	—	—	3	—	f 1,515	—	—	—
1860	777	24,3	f 626	369	23,8	273	149	166	f 590
1861	777	—	598	418	13,2	285	208	39,5	668
1862	818	5,2	556	473	13,1	287	261	25,4	800
1863	837	2,3	580	541	14,3	326	338	29,5	739
1864	923	10,3	630	650	20,0	471	436	28,9	763
1865	1 047	13,4	622	749	15,2	401	591	35,5	739
1866	1 033	—1,3	629	890	18,8	407	667	12,8	748
1867	1 051	1,7	586	1 012	13,7	484	723	8,3	836
1868	1 142	9,6	604	1 193	17,8	491	790	9,2	816
1869	1 249	9,4	629	1 372	15	494	848	7,3	929
1870	1 418	13,5	667	1 662	21,1	402	942	11	885
1871	1 824	28,6	719	1 888	13,6	463	1 043	10,7	910
1872	2 103	15,3	705	1 879	—0,4	496	1 277	22,4	982
1873	2 181	3,7	830	2 198	17	460	1 479	16	1 022
1874	2 618	20	973	2 032	—7,5	537	1 820	23	982
1875	3 033	16	932	2 240	10,2	603	1 992	9,4	1 038
1876	3 494	15,5	965	2 459	9,7	618	2 162	8,5	1 034
1877	3 582	2,5	924	2 535	3,0	725	2 117	2,0	1 088
1878	2 730	—23,7	642	2 765	9,0	703	1 636	—22,7	973
1879	2 660	—2,5	624	2 897	4,7	680	1 814	10,8	948
1880	2 631	—1,1	622	3 086	6,5	756	1 910	5,3	932
1881	2 513	—4,7	593	3 495	13,3	721	2 081	8,1	933
1882	2 525	0,5	563	3 501	0,2	749	2 433	16,9	1 000
1883	2 653	5,0	529	3 684	5,4	777	2 741	12,7	1 026
1884	2 803	5,6	510	3 945	7,0	787	2 817	2,8	1 000
1885	2 844	1,4	528	4 447	12,8	755	2 794	—0,8	913
1886	3 040	6,9	471	3 999	—10,1	715	2 851	2,0	907
1887	3 094	1,8	449	4 218	5,5	730	2 913	2,2	864
1888	3 111	0,6	436	4 561	8,1	736	3 107	6,7	870
1889	3 069	—1,4	417	4 682	2,6	713	3 313	6,6	920
1890	3 190	3,9	412	4 705	0,5	699	3 804	14,8	987
1891	3 303	3,5	417	4 597	—2,3	690	4 088	7,5	1 055

Jaren. <i>Années.</i>	Makassar. Aantal inleggers. <i>Nombre de livrets.</i>			Padang. Aantal inleggers. <i>Nombre de livrets.</i>		
	Aantal. <i>Nombre.</i>	Toeneming <i>Accroissement.</i> %	Saldo per inlegger. <i>Solde moyen</i> <i>du livret.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Toeneming <i>Accroissement.</i> %	Saldo per inlegger. <i>Solde moyen</i> <i>du livret.</i>
1882.....	142	22,4	f 857	253	24,6	f 630
1883.....	1	18,0	672	285	12,6	698
1884.....	165	1,8	776	362	27,0	765
1885.....	204	2,8	927	438	21,0	824
1886.....	222	8,8	951	450	2,7	853
1887.....	244	10,0	898	544	20,9	829
1888.....	306	25,4	899	670	23,2	877
1889.....	330	7,8	924	692	3,3	1024
1890.....	355	7,6	980	789	14,0	888
1891.....	421	18,6	982	863	9,4	952

2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard, en hun saldo te goed. ¹⁾

Classification des déposants d'après leurs soldes et leurs nationalités.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Plaatsen. <i>Endroits.</i>	Aantal inleggers: <i>Nombre de livrets.</i>			Bedrag der saldo's van: <i>Total des soldes.</i>		
		Europeanen. <i>Européens.</i>	Vreemde Oosterlingen. <i>Orientaux</i> <i>étrangers.</i>	In- landers. <i>Indi-</i> <i>gènes</i>	Europeanen. <i>Européens.</i>	Vreemde Oosterlingen. <i>Orientaux</i> <i>étrangers.</i>	In- landers. <i>Indi-</i> <i>gènes.</i>
					× f 1 000	× f 1 000	× f 1 000
1882	Batavia.....	2 478	25	22	1 411,2	3,6	5,7
	Samarang....	3 359	51	91	2 537,5	45,4	38,3
	Soerabaja....	2 371	24	38	2 396,8	17,8	17,3
	Padang.....	236	5	12	155,4	2,9	1,1
	Makasser....	121	19	2	117,6	2,6	0,6
1883	Batavia.....	2 606	32	15	1 390,3	9,1	4,9
	Samarang....	3 549	62	73	2 787,6	48,0	32,5
	Soerabaja....	2 673	28	40	2 651,6	22,0	20,1
	Padang.....	264	7	14	192,0	4,4	2,4
	Makasser....	146	15	7	105,5	3,6	5,9
1884	Batavia.....	2 748	33	22	1 418,5	6,9	5,3
	Samarang....	3 779	95	71	3 007,9	70,5	30,9
	Soerabaja....	*	*	*	*	*	*
	Padang.....	343	9	10	260,6	6,2	1,3
	Makasser....	147	13	5	127,1	2,4	4,2
1885	Batavia.....	2 768	43	33	1 484,7	9,1	8,8
	Samarang....	4 285	87	75	3 267,6	60,1	29,5
	Soerabaja....	—	—	—	—	—	—
	Padang.....	407	14	17	325,7	14,6	4,8
	Makasser....	181	14	9	177,0	2,7	2,5
1886	Batavia.....	2 958	51	31	1 363,0	15,4	5,9
	Samarang....	3 860	56	83	—	—	—
	Soerabaja....	2 768	39	44	2 446,1	21,0	21,6
	Padang.....	424	8	18	360,9	4,2	4,5
	Makasser....	199	10	13	200,4	0,7	2,5
1891	Batavia.....	3 160	83	60	1 326,6	42,2	8,9
	Samarang....	4 467	54	76	3 110,4	38,5	26,4
	Soerabaja....	3 953	71	64	4 057,4	14,2	36,3
	Padang.....	810	13	40	794,1	12,1	15,7
	Makasser....	347	51	23	366,4	33,4	13,8

¹⁾ In de kol. versl. van 1887 tot 1890 komen geen opgaven hieromtrent voor. Dat voor 1891 vermeldt dat onder de inleggers in de 5 spaarbanken resp. voorkwamen te Batavia 52 Inl., 73 Chin. en 2 Arabieren; te Samarang 84 Inl. en 62 Vr. Oosterl. te Soerabaja 53 Inl., 45 Chin. en 2 Arabieren, te Padang 35 Inl. en 15 vr. Oosterl. te Makassar 13 Inl. en 44 Chineezzen.

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

Voies ferrées, tramways.

I. STAATS- EN PARTICULIERE SPOORWEGEN.

Chemins de fer de l'état et des compagnies.

1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer.

Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des Compagnies.

Bronnen: K. V. en S. V. S. T.

Jaren. <i>Années.</i>	Gemiddeld aantal. Kilometers in exploitatie. <i>Kilomètres en exploitation.</i>	Opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer. <i>Recettes pour transport de voya- geurs et de marchandises.</i>
1878.....	350	f 3 305 929
1879.....	379	4 095 525
1880.....	411	4 234 620
1881.....	527	5 344 126
1882.....	604	6 067 342
1883.....	699	6 795 282
1884.....	924	8 147 945
1885.....	932	7 797 834
1886.....	938	7 731 922
1887.....	1223	7 979 331
1888.....	1232	8 532 963
1889.....	1261	8 921 369
1890.....	1325	10 122 185
1891.....	1393	11 525 074

2. Staats-Spoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat.*

a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Est).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. <i>Années.</i>	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>				Bagage. <i>Bagages.</i>	Bestel- goederen. <i>Colis à remettre.</i>	Vracht- goederen. <i>Marchan- dises.</i>
	1e klasse. <i>1e classe.</i>	2e klasse. <i>2e classe.</i>	3e klasse. <i>3e classe.</i>	Totaal. <i>Total.</i>			
<i>a. Vervoer. Transport.</i>							
	Aantal.		Aantal.		K.G.	K.G.	K.G.
	pCt.	pCt.	pCt.		× 1000	× 1000	× 1000
1878	6 210 2,15	18 028 6,24	264 581 91,61	288 819	84	567	8 293
1879	5 285 0,8	23 767 3,60	631 511 95,6	660 563	78	1 596	52 081
1880	3 394 0,47	31 407 4,43	674 819 95,10	709 620	276	1 404	56 628
1881	3 706 0,37	37 149 3,70	963 677 95,93	1 004 532	743	1 391	96 965
1882	4 805 0,38	44 300 3,52	1 210 778 96,10	1 259 883	1 055	1 387	121 489
1883	5 687 0,37	51 789 3,32	1 467 985 96,31	1 525 461	1 383	1 453	170 323
1884	15 481 0,89	81,459 4,68	1 644 977 94,43	1 741 917	1 850	2 065	230 838
1885	14 062 0,84	82 873 4,96	1 573 529 94,20	1 670 464	1 778	2 103	242 744
1886	13 756 0,89	81 837 5,28	1 453 247 93,83	1 548 840	1 571	1 968	258 437
1887	11 660 0,69	75 974 4,46	1 614 597 94,85	1 702 231	1 528	2 237	283 782
1888	10 794 0,50	68 645 3,15	2 100 497 96,35	2 179 936	1 741	2 036	352 890
1889	12 335 0,46	77 293 2,92	2 563 980 96,62	2 653 608	2 080	2 269	394 937
1890	10 899 0,38	83 391 2,89	2 785 743 96,73	2 880 033	2 009	2 417	445 486
1891	12 217 0,40	84 248 2,73	2 989 528 96,87	3 085 993	2 248	2 613	476 561
<i>b. Opbrengst. Recettes.</i>							
	Aantal.		Aantal.		× f1000	f1000	× f1000
1878	f21 898 10,90	f37 710 18,78	f141 156 70,32	f 200 764	2	14	34
1879	18 617 4,50	56 083 13,56	339 055 81,94	413 754	2	41	291
1880	14 269 2,91	78 435 15,98	398 057 81,11	490 761	6	39	347
1881	15 916 2,17	103 897 14,16	614 025 83,67	733 838	17	47	635
1882	21 973 2,45	126 988 14,13	749 861 83,42	898 822	24	59	792
1883	28 137 2,61	145 748 13,49	906 462 83,90	1 080 347	33	68	1 209
1884	55 158 4,12	164 432 12,28	1 119 955 83,60	1 339 545	46	93	1 841
1885	55 283 4,—	179 673 13,01	1 146 242 82,99	1 381 198	45	101	1 817
1886	52 907 4,13	168 816 13,16	1 060 626 82,71	1 282 348	41	103	1 961
1887	47 358 3,95	166 892 13,93	984 227 82,12	1 198 476	36	112	1 832
1888	44 290 3,76	153 269 13,04	978 821 83,21	1 175 830	36	107	1 997
1889	53 121 4,37	175 497 14,45	1 055 397 81,18	1 214 015	40	114	1 932
1890	51 250 3,80	196 765 14,58	1 101 704 81,62	1 349 718	39	124	1 983
1891	56 728 3,94	202 353 14,07	1 178 895 81,99	1 437 977	43	135	2 414

b. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).

Bron: S. V. N. I.

Jaren. <i>Années.</i>	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>						Bagage. <i>Effets de voyageurs.</i>	Bestel- goederen. <i>Colis à remettre.</i>	Vracht- goederen. <i>Marchan- dises.</i>	
	1e klasse. <i>1e classe.</i>	2e klasse. <i>2e classe.</i>	3e klasse. <i>3e classe.</i>	Totaal. <i>Total.</i>						
<i>a. Vervoer. Transport.</i>										
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.		K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1887 ¹⁾	914	0,36	8 585	3,29	250 851	96,35	260 350	101	62	24 482
1888	1 259	0,21	15 539	2,55	592 210	97,24	609 008	186	117	67 064
1889	1 253	0,20	15 428	2,45	614 119	97,35	630 800	187	138	70 921
1890	1 045	0,13	14 630	1,78	806 388 ¹⁾	98,09	822 063 ²⁾	238	201	93 238
1891	1 284	0,12	17 153	1,62	1 041 185	98,26	1 059 622	356	230	124 516
<i>b. Opbrengst. Recettes.</i>										
	f		f		f		f	× f 1000	× f 1000	× f 1000
1887 ¹⁾	1 887	2,03	9 936	10,69	81 075	87,28	92 898	1,6	2,9	115,6
1888	3 273	1,68	18 516	9,50	173 135	88,82	194 925	2,9	7,2	271,6
1889	3 073	1,57	19 393	9,93	172 885	88,54	195 351	3,0	8,1	261,2
1890	3 347	1,39	19 046	7,92	218 010	90,69	240 404	3,2	11,8	371,7
1891	3 887	1,37	21 870	7,70	258 143	90,93	283 900	4,4	13,7	405,5

¹⁾ Van 20 Juli—31 Dec. ²⁾ Hierin niet begrepen 15 688 reizigers van de stopplaatsen Wonosari en Tambak naar de verschillende stations vervoerd.

c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. <i>Années.</i>	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>						Bagage. <i>Bagages.</i>	Bestel- goederen. <i>Colis à remettre.</i>	Vracht- goederen. <i>Marchan- dises.</i>	
	1e klasse. <i>1e classe.</i>	2e klasse. <i>2e classe.</i>	3e klasse. <i>3e classe.</i>	4e klasse. <i>4e classe.</i>	Totaal. <i>Total.</i>					
<i>a. Vervoer. Transport.</i>										
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.		K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1883	1 129	0,42	7 432	2,81	256 195	96,77	264 756	78	280	30 515
1884	1 543	0,58	9 132	3,43 ¹⁾	255 221	95,98	265 896	129	321	42 836
1885	3 808	0,74	18 750	3,63	351 973	68,08 ⁶⁾	142 442	27,55	516 973	511
1886	14 926	1,38	61 480	5,69	696 634	64,48	307 324	28,45	1 080 364	4 587
1887	18 386	1,48	76 640	6,17	836 732	67,43	309 207	24,92	1 240 965	8 256
1888	18 510	1,24	82 962	5,56	1 059 403	71,20	331 227	22,20	1 492 102	8 673
1889	23 260	1,38	95 528	5,64	1 198 204	70,81	375 357	22,18	1 692 349	8 882
1890	24 336	1,20	112 108	5,54	1 475 696	72,84	413 775	20,42	2 025 915	9 342
1891	29 625	1,30	111 950	4,92	1 650 067	73,81	454 600	19,97	2 276 242	10 629
<i>b. Opbrengst. Recettes.</i>										
	f		f		f		f	× f 1000	× f 1000	× f 1000
1883	5 813	3,28	20 831	11,73	150 887	84,99	—	177 530	2	10
1884	8 718	3,41	28 469	11,14	218 284	85,45	—	255 472	4	13
1885	8 348	3,15	30 852	11,64	218 762	82,52	7 122	2,69	265 085	6
1886	11 581	3,91	36 929	13,50	228 854	77,39	15 366	5,20	295 730	16
1887	12 075	4,07	40 167	13,58	228 922	77,17	15 460	5,16	296 625	22
1888	12 391	3,90	42 196	13,37	246 753	77,62	16 561	5,21	317 882	23
1889	16 060	4,55	49 128	13,68	276 423	76,58	18 768	5,19	360 379	24
1890	172 27	3,97	58 332	13,46	336 982	77,78	20 689	4,79	433 229	25
1891	20 583	4,33	63 903	13,44	368 216	77,46	22 730	4,77	475 432	29

d. Bruto opbrengst der staatsspoorwegen per dag en per kilometer.

Recettes des chemins de fer de l'État par kilomètre et par jour.

Bron: V. S. N. I.

Jaren. <i>Années.</i>	Van het geheel. <i>Total.</i>	Opbrengst <i>Recettes</i>		Jaren. <i>Années.</i>	Van het geheel. <i>Total.</i>	Opbrengst <i>Recettes</i>	
		der reizigers. <i>de voyageurs.</i>	vrachtgoed. <i>de march.</i>			der reizigers. <i>de voyageurs.</i>	vrachtgoed. <i>de march.</i>
Oosterlijnen. <i>Lignes Orientales.</i>				Westerlijnen. <i>Lignes Occidentales.</i>			
1882	f 19,64	f 9,545 ⁵⁾	f 8,41	1882	f 14,13 ⁵⁾	f 6,72 ⁵⁾	f 5,28
1883	22,05	9,494	10,625	1883	13,00 ⁵⁾	5,93 ⁵⁾	5,49 ⁶⁾
1884	21,77 ⁵⁾	8,435	11,59	1884	15,33	4,94 ³⁾	8,85 ⁹⁾
1885	19,92	7,87	10,355	1885	11,42	3,95 ⁵⁾	6,36 ⁹⁾
1886	19,87 ⁵⁾	7,25	11,065	1886	13,13	4,24 ¹²⁾	7,81 ¹²⁾
1887	18,72	6,803	10,338	1887	12,30	4,26 ⁷⁵⁾	6,81 ⁸⁸⁾
1888	19,51	6,715	11,25	1888	12,61	4,56	6,89
1889	20,06	7,37	10,91	1889	13,14 ⁵⁾	4,71	7,28
1890	20,71	7,68	11,20	1890	12,87 ⁵⁾	4,93	6,91
1891	23,79	8,18	13,64	1891	14,95 ⁵⁾	5,41	8,36

Bron: V. N. I. S.

3. Particuliere Spoorwegen. *Chemins de fer des compagnies.*
 a. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I. *Ligne Semarang—Principautés—Willem I.*

Jaren. <i>Années.</i>	Aantal reizigers. <i>Voyageurs.</i>						Totaal. <i>Total.</i>	Bagage. <i>Bagages.</i> × 1000 kilogr.	Bestel- goederen. <i>Colis à remettre.</i> × 1000 kilogr.	Koopmans- goed. <i>Marchandises.</i> × 1000 kilogr.	Rij- tuigen. <i>Voitures.</i>	Paarden. <i>Chevaux.</i>	Vee. <i>Bétail.</i>	Diversen. <i>Divers.</i> K.G.	Totaal. <i>Total.</i>
	1e klasse. <i>1e classe.</i>	2e klasse. <i>2e classe.</i>	3e kl. 3e <i>classe.</i>		Mili- tairen. <i>Milit.</i>	Gevange- nen en geleiders. <i>Prisonn.</i>									
			Gew. tar. <i>Tarif ord.</i>	Verm. tar. <i>Tar. réd.</i>											
<i>a. Vervoer. Transport.</i>															
1875	6 742	31 574	369 240	470 968	16 481	4 139	899 144	159	129	123 240	300	1 230	1 824		
1880	6 344	30 580	399 991	499 240	8 873	4 895	949 923	184	141	334 080	367	1 961	2 521		
1881	5 542	28 031	378 756	462 608	11 719	4 744	891 400	163	147	295 604	382	1 669	2 272		
1882	5 997	30 276	384 131	474 001	11 026	3 890	909 321	138	160	295 341	337	1 926	2 608		
1883	6 494	31 637	393 948	509 218	10 633	3 511	955 441	241	190	274 119	383	1 906	2 215		
1884	6 339	35 390	415 709	571 475	12 581	4 378	1 045 872	487	251	291 713	335	1 717	2 606		
1885	6 052	33 769	401 891	574 817	12 932	3 921	1 033 382	470	271	404 716	250	1 357	2 562		
1886	5 167	30 722	356 456	546 461	12 950	4 070	955 826	464	257	304 511	249	1 175	2 380		
1887	4 540	32 592	293 976	595 560	14 461	4 723	945 852	533	265	241 463	210	1 385	1 995		
1888	4 636	34 774	198 695	749 540	17 542	6 383	1 011 570	566	250	254 376	183	1 187	1 912		
1889	4 939	36 224	187 445	717 486	15 873	6 292	968 259	583	260	264 390	184	1 339	2 825	2 358	
1890	5 175	36 748	186 332	764 451	18 709	6 467	1 017 882	591	279	270 159	185	1 383	2 276	2 927	
1891	5 245	37 405	189 154	800 665	16 520	6 642	1 055 631	807	362	300 324	172	1 277	3 120	3 659	
1892	6 640	39 520	172 284	794 586	19 145	8 237	1 040 412	1 176	424	327 349	211			4 788	
												3 711			
<i>b. Opbrengst. Recettes.</i>															
1875	f 36 816	f 90 715	f 304 708	f 47 227	f 18 728	f 4 410	f 503 204	f 4 196	f 14 398	f 1 481 593	f 4 822	f 4 854	f 2 042	f 69 03 9	f 2 084 143
1880	34 953	89 046	314 541	51 758	8 671	5 223	504 192	3 072	23 816	2 061 286	5 360	7 241	2 991	81 505	2 689 465
1881	30 766	79 577	296 052	47 981	12 981	5 310	472 668	1 783	22 793	2 488 653	5 773	6 501	2 366	96 798	3 097 33
1882	33 376	82 788	302 370	48 826	12 379	4 730	484 469	1 553	22 690	2 498 236	4 610	7 206	3 281	120 150	3 142 195
1883	35 865	88 045	317 799	52 327	12 921	4 122	511 079	3 203	26 042	2 457 037	5 411	6 795	2 372	106 010	3 117 949
1884	35 699	02 702	345 359	58 875	13 468	5 305	561 408	5 675	31 862	2 427 596	4 910	6 585	2 785	104 162	3 144 982
1885	34 646	198 843	341 835	57 876	14 751	4 500	552 452	5 969	34 203	2 161 389	3 300	5 546	2 011	95 718	2 860 586
1886	32 502	89 315	306 662	55 121	14 284	4 787	502 671	5 458	33 402	1 977 616	3 551	4 508	2 026	89 182	2 618 414
1887	36 928	90 710	284 357	70 531	16 813	6 011	495 351	7 022	35 046	1 743 970	2 747	4 933	1 892	118 579	2 409 539
1888	26 003	90 813	253 583	103 750	21 408	8 568	504 126	6 647	34 071	1 550 457	2 491	4 244	1 718	85 996	2 189 749
1889	27 168	93 871	238 456	101 652	20 610	8 939	490 695	7 090	32 465	1 430 244	2 398	5 115	2 987	1) 95 939	2 066 932
1890	29 127	91 781	237 448	109 506	24 577	8 672	501 110	7 036	32 399	1 720 704	2 357	5 910	2 747	117 958	2 390 221
1891	29 653	96 620	238 751	113 618	21 622	9 001	509 265	8 943	33 536	1 971 988	2 580	7 776	3 566	103 888	2 641 542
1892	28 241	77 938	221 820	124 174	25 291	12 341	489 805	12 104	37 512	1 917 872	3 179			116 790	2 586 903
												9 639			

1) Sedert 1889 is hierin begrepen de opbrengst van het vervoer der postpakketten.

Jaren. <i>Années.</i>	Aantal reizigers. <i>Voyageurs.</i>					Totaal. <i>Total.</i>	Bestel- goederen. <i>Colis à remettre.</i> 1000 Kgr.	Koopmans- goederen. <i>Marchandises.</i> 1000 Kgr.	Bagage. <i>Bagages.</i> 1000 Kgr.	Rij- tuigen. <i>Voitures.</i>	Paarden. <i>Chevaux.</i>	Vee. <i>Bétail.</i>	Diversen. <i>Divers.</i> K.G.	Totaal. <i>Total.</i>
	1e klasse. <i>1e classe.</i>	2e klasse. <i>2e classe.</i>	3e klasse. <i>3e classe.</i>	Mili- tairen. <i>Mili- taires.</i>	Gevange- nen en geleiders. <i>Prisonn.</i>									
<i>a. Vervoer. Transport.</i>														
1875	10 083	101 972	473 134	27 580	1 331	614 100	97	28 365	119	465	1 303	259		
1880	17 867	151 018	670 024	15 424	1 129	855 462	179	49 369	144	408	1 632	1 986		
1881	18 810	156 327	666 208	17 729	1 952	861 026	153	66 826	132	418	1 665	2 988		
1882	18 475	171 848	844 428	19 086	2 083	1 055 920	297	69 307	126	368	1 563	4 562		
1883	20 900	150 748	820 458	18 728	2 828	1 013 662	326	84 069	115	382	1 388	4 231		
1884	18 313	96 481	632 828	17 600	2 752	767 974	364	86 876	123	369	1 427	2 017		
1885	18 085	86 082	544 403	16 492	2 625	667 687	367	61 538	137	354	1 192	1 767		
1886	17 813	83 464	487 518											
				21 290	3 054	613 139	330	65 908	201	322	1 070	1 240		
1887	15 069	79 791	448 008	23 636	3 027	569 531	357	68 357	219	273	1 279	2 065		
1888	16 035	80 844	522 939 ¹⁾	16 509	2 666	638 993	360	67 264	242	261	1 065	2 989		
1889	19 512	94 075	660 451	8 377	2 445	784 860	367	80 125	198	287	987	2 463	795	
1890	19 608	94 315	673 450	9 039	2 980	799 392	374	100 915	198	218	1 185	1 954	1 157	
1891	20 781	95 178	687 131	6 709	2 744	812 543	394	112 430	184	222	1 124	2 022	875	
1892	18 938	91 025	681 560	7 252	2 792	801 567	404	119 908	200	218			875	
											2 611			
<i>b. Opbrengst. Recettes.</i>														
1875	f 19 452	f 72 528	f 209 484	f 4 249	f 979	f 306 693	f 5 748	f 150 164	f 5 351	f 4 329	f 3 825	f 519	f 19 989	f 496 619
1880	16 107	81 889	271 017	3 584	778	373 373	9 066	269 458	5 429	3 842	4 746	1 795	25 517	693 227
1881	17 195	86 079	267 389	3 818	1 310	375 791	8 568	275 029	5 404	3 817	4 668	2 589	27 344	703 211
1882	18 100	92 085	290 872	3 875	1 159	406 091	12 365	304 667	5 235	3 291	4 517	5 671	28 465	770 302
1883	21 309	85 064	275 503	3 508	1 610	386 993	13 419	285 768	4 929	3 240	3 907	5 822	34 029	738 107
1884	21 571	72 412	248 226	3 574	1 573	347 355	14 877	337 610	4 739	3 212	3 749	2 576	37 444	751 562
1885	20 199	69 837	225 615	3 572	1 572	320 794	16 188	290 185	6 352	2 902	3 041	2 033	35 075	676 570
1886	17 725	68 534	211 816	3 507	1 986	303 567	16 571	314 580	8 406	2 515	2 671	1 406	25 794	675 511
1887	15 447	66 352	207 109	4 039	1 892	294 839	17 589	273 497	10 307	2 228	2 930	2 147	23 708	627 243
1888	15 340	64 906	210 196	3 306	1 293	295 040	18 532	280 708	10 097	2 137	2 665	3 084	24 022	636 286
1889	18 067	66 283	217 737	2 694	1 090	305 880	17 329	349 264	8 944	2 352	3 001	2 735 ²⁾	27 439	716 944
1890	19 383	66 470	221 566	3 509	1 457	312 385	17 194	401 188	8 910	1 890	3 880	2 195	27 980	775 622
1891	23 205	68 020	224 223	2 947	1 405	319 800	18 637	422 082	8 585	1 945	3 721	1 949	29 955	806 674
1892	20 648	60 895	227 860	3 008	1 382	313 792	19 466	459 855	8 350	1 804			27 828	836 305
											5 210			

¹⁾ Sedert 1888 achtereenvolgens incl. 64 066, 134 396, 143 098, 164 153 en 152 140 reizigers op verminderd tarief en 9 341, 10 845, 12 256, 13 235 en 14 369 kinderen. ²⁾ Zie noot ¹⁾ op vorige blz.

Bron: K. V.

c. Lijn Tegal—Balapoclang.

Dienst- jaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>				Bagage opbrengst. <i>Recettes</i> p. <i>bagages.</i>	Bestelgoederen. <i>Colis à remettre.</i>		Vrachtgoederen. <i>Marchandises.</i>		Totaal opbrengst. <i>Total recette.</i>	Opbrengst per dag- en kilometer. <i>Recettes p. jour et p. kilomètre.</i>	Exploitatie- coëfficiënt. <i>Coefficient d'exploit- ation.</i>
		Aantal. <i>Nombre.</i>		Opbrengst. <i>Recettes.</i>			Kilogr.	Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Ton. 1000K.G.	Opbrengst. <i>Recettes.</i>			
		1e klasse.	2e klasse.	1e klasse.	2e klasse.								
1887 ¹⁾	± 25	%	%	%	%	f 105	3 203	f 255	9 040	f 7 030	f 29 882	f 3,27 ⁵	201 : 100
1888	± 25	1 349 1	129 450 99	f 1 071 5	f 20 352 95	138	4 400	380	13 692	18 316	39 791	4,36	127 : 100
1889	± 25	1 129 1,2	98 268 98,8	*	*	116	5 400	474	16 983	22 157	42 789	4,85	115,7 : 100
1890	+ 25	661 0,9	71 769 99,1	15 636		198	9 600	697	20 112	23 276	45 049	4,94	120,9 : 100
1891	± 25	684 0,9	76 649 99,1	16 378		234	9 000	658	22 250	27 320	55 413	6,07	93,4 : 100
		826 0,8	102 541 99,2	20 485									

¹⁾ Begin der Exploitatie 17 November 1886.

Bron: V. B. O. S.

d. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng-Gede.

Dienst- jaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>					Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Bagage. Opbrengst. <i>Recettes</i> p. <i>bagages.</i>	LJI- en vrachtgoed. <i>Marchandises.</i>		Totaal opbrengst. <i>Total recette.</i>	Opbrengst per dag en per kilom. <i>Recettes p. jour et p. kilomètre.</i>	Exploitatie- coëfficiënt. <i>Coefficient d'exploit- ation.</i>				
		1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	Totaal.	Opbrengst. <i>Recettes.</i>			Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>							
1887	26,808 ¹⁾	382	0,21	11 067	6,15	168 567	93,64	180 016	f 43 551	79,57	481	0,87	9650	17,63	f 54 728	f 7,39 ⁶	100,56 : 100
1888	26,808	594	0,18	16 299	5,08	303 897	94,74	320 790	60 979	69,71	2004	2,29	22694	25,94	87 639	8,93	96,81 : 100
1889	26,808	868	0,22	19 605	4,99	372 150	94,79	392 623	66 422	69,84	2931	3,08	23931	25,16	95 100	9,72	91,73 : 100
1890	33,14 ²⁾	964	0,17	28 173	5,10	523 593	94,73	552 730	88 109	63,65	5495	3,25	38904	28,10	138 433	11,44	80,81 : 100
1891	50,77	1 598	0,20	33 098	4,20	754 179	95,60	788 875	132 446	58,37	7608	3,35	78385	34,55	226 915	12,24	62,63 : 100
1892	56,90	1 450	0,17	37 474	4,27	838 794	95,56	877 718	152 004	64,06	8426	3,55	67539	28,46	237 279	11,43	65,20 : 100

¹⁾ Daar het dienstjaar slechts van 31 Maart tot December loopt, bedroeg de gemiddelde exploitatie-lengte slechts 20,271 Kilom.

Bron: V. D. S.

e. Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli (Sumatra).*

Tijdvak.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>					Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Bagage. Opbrengst. <i>Recettes</i> p. <i>bagages.</i>	Goederen. <i>Marchandises.</i>	Totaal opbrengst <i>Total recettes.</i>	Opbr. p. dag en kil. <i>Rec. p. jour et p. kil.</i>	Exploit- coëfficiënt. <i>Coefficient d'exploit- ation.</i>					
		1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	Totaal.	Opbrengst. <i>Recettes.</i>							Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>			
1 Aug. '86/30 Apr. '87	16,743	7 991	= 4,3	18 513	= 10	158 989	= 85,7	185 493	f 100 063	= 48,5	5 985	= 2,9	88 329	= 42,8	f 206 454	f 45,17	46,85 : 100
Mei 1887/Apr. 1888	55,07 ²⁾	17 285½	= 4,21	32 891½	= 8,02	359 843½	= 87,76	410 020	273 092	= 46,06	19 317	= 3,3	282 739	= 47,7	592 918	34,98	42,68 : 100
1 Mei 1888—Ult ^o 1888	55,07 ²⁾	12 475½	= 3,29	32 166	= 8,31	334 220	= 88,40	378 861½	225 803	= 47,09	15 526	= 3,24	222 894	= 47,3	479 477	35,54	47,06 : 100
1889	64,861 ²⁾	21 375½	= 2,87	65 431½	= 8,80	656 812	= 88,33	743 619	440 844	= 47,08	30 043	= 3,21	427 841	= 45,7	936 441	39,55	44,17 : 100
1890	90,740	25 796½	= 2,59	89 945½	= 9,05	878 702	= 88,36	994 444	604 659	= 45,98	45 157	= 3,43	606 297	= 46,1	1 314 953	39,70	42,59 : 100
1891	102,710	26 299½	= 2,69	89 573½	= 9,16	862 157	= 88,15	978 030	601 698	= 45,90	47 094	= 3,59	613 272	= 46,8	1 310 761	34,96	47,08 : 100
1892	102,710	19 945½	= 3,28	52 382½	= 8,62	535 060½	= 88,10	607 388½	392 522	= 41,13	36 476	= 3,82	491 516	= 51,5	954 382	25,39	50,51 : 100

¹⁾ Nieuw: 20,960 Kilom. sedert 1 Mei, 11,207 Kilom. sedert 4 September en 6,162 Kilom. sedert 16 Februari.²⁾ Gemiddelde exploitatielengte. Nieuw: 20 Kilom. Medan—Perbaengan.

II. TRAMWEGEN. *Tramways.*1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'État à Atjeh.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Kilom. in exploit.	Personenvervoer. <i>Transport de voyageurs.</i>				Goederenvervoer. <i>Transport de marchandises.</i>		Bruto- opbrengst. <i>Recettes brutes.</i>	Exploitatie- kosten. <i>Frais d'exploitation.</i>
		1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	Totaal.	Bagage. <i>Effets de voyag.</i> (colli)	Vracht- goederen. <i>Marchan- dises.</i> (tonnen)		
		<i>1e classe.</i>	<i>2e classe.</i>	<i>3e classe.</i>	<i>Total.</i>				
1882	5	14 376	73 432	147 650	235 458	24 711	*	f 47 332	f 46 754
1883	5	14 594	59 523	132 250	206 367	22 516	*	41 177	52 964
1884	16	*	*	*	*	*	*	56 022	65 469
1885	32	21 513	30 053	664 764	716 330	58 996	25 115	152 469	81 378
1886	39 ¹⁾	19 819	24 350	364 596	408 765	47 313	36 205	91 428	91 560
1887	39	17 294	19 356	293 755	330 405	55 694	27 091	76 937	96 786
1888	39	*	*	*	*	*	*	86 329	95 705
1889	39	14 830	18 182	316 597	349 609	*	31 059	84 645	120 736
1890	39	*	*	*	391 654	*	36 808	96 331	115 158
1891	39	15 111	25 371	353 178	393 660	*	24 867	88 377	106 457

¹⁾ Sedert Juli 1886.2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies.*

a. Stoomtramweg Semarang—Joana.

Tramway à vapeur Semarang—Joana.

Bron: V. S. S. J.

Jaren. <i>Années.</i>	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>			Opbrengst incl. bagage. <i>Recettes.</i>	Opbrengst goederen en diversen. <i>Marchandises.</i>	Exploitatie- coëfficiënt. <i>Coëfficient d'exploitation.</i>
		1e klasse. <i>1e classe.</i>	2e klasse. <i>2e classe.</i>	Totaal. <i>Total.</i>			
1884	83,4	21 865	574 041	595 906	f 169 269	f 104 591	54,6 : 100
1885	99,4	23 056	701 876	724 932	193 475	175 419	48,9 : 100
1886	99,4	24 522	704 701	729 223	178 101	197 212	44,8 : 100
1887	111 ¹⁾	23 925	702 118	726 043	167 015	219 279	42,8 : 100
1888	132 ²⁾	28 141	833 668	861 809	167 770	247 358	40,0 : 100
1889	171,1 ³⁾	29,058	879 533	908 591	191 820	286 446	38,2 : 100
1890	171,1	30 540	1 054 822	1 085 362	207 046	311 374	39,3 : 100
1891	171,1	30 132	1 057 314	1 087 446	204 949	304 535	40,0 : 100
1892	188,2 ⁴⁾	29 455	1 122 829	1 152 284	217 542	376 687	35,6 : 100

¹⁾ Sedert 6 Sept. 1887. ²⁾ Sedert 15 Nov. 1888. ³⁾ Sedert 1 November 1889. ⁴⁾ Sedert 1 Jan. 1892.

b. Stoomtramweg Batavia—Meester Cornelis.

Tramway à vapeur Batavia—Meester Cornelis.

Bron: V. N. I. T.

Juli—Juni.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>			Waarv. In- land. 2 ^e kl. <i>Doit Indigènes.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Exploitatie- coëfficiënt. <i>Coëfficient d'exploitation.</i>
		Passagiers 1e klasse.	Passagiers 2e klasse.	Totaal. 1) <i>Total.</i>			
1883/84	7,7	% 14,3	% 85,7	1 085 617	*	f 178 538	90,60 : 100
1884/85	12,240	8,4	91,6	1 651 112	*	252 497	62,30 : 100
1885/86	12,240	8,7	91,3	1 530 054	*	247 919	63,20 : 100
1886/87	12,240	14,9	85,1	1 814 269	*	232 012	55,41 : 100
1887/88	12,240	13,5	86,5	2 187 720	749 617	231 408	53,97 : 100
1888/89	12,240	8,4	91,6	3 305 810	1 894 935	237 736	59,00 : 100
1889/90	12,240	7,9	92,1	3 722 525	2 231 084	258 253	56,24 : 100
1890/91	14	8,5	91,5	3 776 614	2 233 808	264 199	56,97 : 100
1891/92	14	8,3	91,7	4 066 264	2 458 208	278 386	56,48 : 100

¹⁾ Inclusief de abonné's à 2 ritten daags sedert 1885/86.

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. Postes et Télégraphes.

I. OVERZICHT VAN DE OVERGEBRACHTE BRIEVEN, ENZ. *Lettres etc. transmises.*
Bron: K. V. 1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure.*

Ja- ren. <i>Années.</i>	Aantal brieven. <i>Nombre des lettres.</i>		Dienst- brieven. <i>Lettres de ser- vice.</i>	Aantal druk- werken. <i>Nombre des imprimés.</i>		Aantal monsters. <i>Echan- tillons.</i>	Aantal documen- ten. <i>Papiers d'affaires.</i>	Aantal aangetee- kende stukken onder de vorenstaande begrepen. <i>Lett. recommandées.</i>	
	Port betalende brieven. <i>Lettres payantes.</i>	Gefran- keerd. <i>Affran- chies.</i>		Ongefran- keerd. <i>Non af- franchies.</i>	Nieuws- bladen. <i>Jour- naux.</i>			Andere druk- werken. <i>Autres imprimés.</i>	Gewone stukken. <i>Lettres.</i>
1882	2 603 001	299 125	976 030	1 806 878	198 775	25 254	395	166 529	49 465
	2 902 126			2 005 653				215 994	
1883	2 762 603	290 618	976 708	1 964 555	274 387	23 439	1 562	173 950	55 081
	3 053 221			2 238 942				229 031	
1884	2 799 113	279 667	972 198	2 100 760	362 745	21 408	4 244	187 074	62 379
	3 078 780			2 463 505				249 453	
1885	3 004 248	253 789	1 004 975	2 259 036	387 671	25 629	3 487	210 428	72 684
	3 258 037			2 646 707				283 112	
1886	3 052 674	253 492	955 635	2 531 643	454 863	35 131	7 470	208 686	78 711
	3 306 166			2 986 506				287 397	
1887	3 114 213	264 610	998 191	2 361 589	577 485	33 218	9 451	217 002	93 732
	3 378 823			2 939 074				310 734	
1888	3 302 841	231 432	1 048 990	2 510 163	702 366	28 094	8 175	234 388	95 649
	3 534 273			3 212 529				330 037	
1889	3 637 119	236 030	1 211 049	2 846 433	813 236	40 978	9 159	258 650	101 393
	3 873 149			3 659 669				360 043	
1890	3 664 677	241 134	1 228 716	3 055 750	919 999	39 368	10 823	268 369	108 917
	3 905 811			3 975 749				377 286	
1891	3 712 738	229 016	1 233 039	3 352 869	1 000 180	46 682	15 525	288 958	120 820
1)	3 941 754			4 353 049				409 778	

Bron: K. V. 2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère.*

Ja- ren. <i>Années.</i>	Aantal brieven. <i>Nombre des lettres.</i>		Totaal. <i>Total.</i>	Ontvangen en verzonden <i>Reçues et expédiées</i>				
	Ont- vangen. <i>Reçues.</i>	Ver- zonden. <i>Expé- diées.</i>		Druk- werken (in KG.) <i>Imprimés. (kilogr.)</i>	Monsters. <i>Echantil- lons.</i>	Docu- menten. <i>Papiers d'affaires.</i>	Aangetee- kende stukken. <i>Lettres re- commandées.</i>	Ontvangst- berichten voor aangeteekende stukken. <i>Acc. de réception.</i>
1882	444 220	407 279	851 499	91 046	22 021	135	46 395	100
1883	426 231	411 793	838 024	98 101	27 071	192	52 259	267
1884	419 483	458 634	878 117	105 037	16 739	871	56 409	447
1885	431 203	472 819	904 022	108 887	19 383	720	64 562	615
1886	447 540	452 060	899 600	111 265	26 027	1 100	67 903	579
1887	518 436	464 692	983 128	112 756	24 880	1 769	76 145	372
1888	550 761	514 639	1 065 400	127 018	22 716	2 874	86 675	385
1889	579 808	540 114	1 119 922	143 207	26 204	4 952	96 117	435
1890	684 938	557 410	1 242 348	150 774	25 025	4 717	104 774	337
1891 1)	789 402	571 271	1 360 673	166 828	32 919	5 425	114 366	370

Bron: K. V. II. BRIEFKAARTEN, VERKOCHT VAN 1883—1890. *Cartes postales transmises.*

	Bedrag.	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891 ¹⁾
Binnenl. . .	5 c. (enk.)	707 930	780 031	812 209	898 159	991 993	1 073 209	1 157 944	1 269 285
	10 c. (dub.)	8 093	8 475	8 564	7 787	9 253	5 996	6 958	7 796
Buitenl. . .	7½ cent	42 470	43 537	46 486	48 256	50 847	50 575	53 258	54 359
Totaal. . .		758 493	832 043	867 259	954 202	1 052 093	1 129 780	1 221 160	1 331 440

1) De cijfers van 1891 zijn van voorloopigen aard.

III. POSTWISSELS. *Mandats-poste.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Binnenl. verkeer. <i>Intérieur</i>		Buitenlandsch verkeer. <i>Correspondance Étrangère.</i>								Tot. generaal. <i>Total.</i>	
	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Uit Indië verzonden naar: <i>Expédiés</i>				Naar Indië overgemaakt <i>Reçus</i>					
			Nederland. <i>aux Pays-Bas.</i>		elders <i>ailleurs.</i>		uit Nederland. <i>des Pays-Bas.</i>		uit and. landen. <i>d'autres pays.</i>			
	Aant. <i>Nombr.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Aantal. <i>Nombr.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Aantal. <i>Nombr.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Aantal. <i>Nombr.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Aantal. <i>Nombr.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>		
		×1000	×1000	×1000	×1000	×1000	×1000	×1000	×1000	×1000		
1882	102 089	f 6 297	17 638	f 1 134	2 646	f 151	1 307	f 63	464	f 17	22 055	f 1 363
1883	105 616	6 380	18 618	1 164	2 819	152	1 484	74	436	16	23 357	1 406
1884	109 996	6 001	19 272	1 130	2 733	149	1 470	73	473	20	23 948	1 372
1885	115 827	5 950	19 296	1 114	3 292	160	1 626	74	469	21	24 683	1 370
1886	118 094	5 880	19 956	1 149	3 377	171	1 688	74	497	22	25 518	1 415
1887	120 951	5 872	20 404	1 116	3 468	165	1 664	73	599	33	26 235	1 387
1888	127 797	5 452	20 793	1 051	3 757	175	1 923	86	664	34	27 137	1 345
1889	135 003	5 917	20 603	1 008	3 567	153	2 083	105	557	31	26 810	1 296
1890	142 259	6 308	21 472	1 041	3 788	153	2 127	98	496	29	27 883	1 321
1891 ¹⁾	150 683	5 969	23 371	1 106	4 131	163	2 142	98	452	22	30 096	1 389

IV. QUITANTIËN. *Quittances par la poste.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Ter invordering aangeboden quittanties. <i>Quittances présentées au recouvrement.</i>		Betaalde quittanties. <i>Quittances payées</i>		Onbetaald gebleven quittanties. <i>Quittances non payées.</i>	
	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant total.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant total.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant total.</i>
1882	367	f 10 891	183	f 4 113	193	f 6 778
1883	1 294	31 026	665	12 340	629	18 686
1884	3 173	61 071	1 838	26 808	1 335	34 263
1885	5 944	139 046	2 968	61 478	2 976	77 568
1886	11 401	214 764	5 754	97 216	5 647	117 548
1887	21 358	345 881	11 434	177 669	9 924	168 212
1888	27 629	437 261	15 199	238 007	12 430	199 254
1889	34 004	502 833	19 262	285 822	14 742	217 011
1890	36 828	484 757	23 674	307 297	13 154	177 460
1891 ¹⁾	39 669	532 702	25 624	326 999	14 045	205 703

V. PAARDENPOSTERIJEN. *Poste à cheval.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Gouvernementsposterij. ²⁾			Binnenlandsche posterij.		
	Aantal verstrekkingen <i>Attelages fournis.</i>			Aantal verstrekkingen <i>Attelages fournis.</i>		
	aan dienst- reizigers. <i>à des fonction- naires.</i>	aan andere reizigers. <i>à d'autres voyageurs.</i>	Te zamen. <i>Total.</i>	aan dienst- reizigers. <i>à des fonction- naires.</i>	Aan andere reizigers. <i>à d'autres voyageurs.</i>	Te zamen. <i>Total.</i>
1878	3 348	423	3 771	9 358	845	10 203
1879	4 030	399	4 429	11 873	544	12 417
1880	3 209	549	3 758	13 994	946	14 940
1881	1 188	94	1 282	11 567	634	12 201
1882	563	44	607	11 482	689	12 171
1883	490	36 ¹ / ₂	526 ¹ / ₂	10 412	544	10 956
1884	279	13	292	9 316	309	9 625
1885	226	3 ¹ / ₂	229 ¹ / ₂	9 219	176	9 395
1886	233 ¹ / ₂	3	236 ¹ / ₂	8 927	160	9 087
1887	—	—	—	9 063	108	9 171
1888	—	—	—	8 298	107	8 405
1889	—	—	—	7 903	111	8 014
1890	—	—	—	8 950	69	9 019
1891 ¹⁾	—	—	—	9 390	129	9 519

1) De cijfers over 1891 zijn van voorloopigen aard.

2) Hield met 1 Jan. 1887 geheel op te bestaan.

VI. TELEGRAFEN. *Télégraphes.*

1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden.

Nombre de bureaux, lignes et fils.

Bron: K. V.

Jaren.	Kilometers lijn. <i>Lignes (kilom.)</i>	Kilometers draad. <i>Fils (kilom.)</i>	Kilom. kabel tusschen <i>Cable (kilom.)</i>				Aantal. <i>Nombre.</i>		
			Java en Sumatra.	Java en Madoera.	Java en Bali	Bali en Celebes	Kantoren. <i>Bureaux.</i>	Spoorwegkantoren. <i>Bureaux aux chemins de fer.</i>	Telefoonkantoren. <i>Bureaux de téléphones.</i>
1886	Java . . . . . 3 645,01 Sumatra 2 042,77	5 645,33 2 108,47	57,98	—	—	—	68 21	80 —	10 —
1887	Java . . . . . 3 868,96 Sumatra 2 629,16	5 940,74 2 705,86	57,98	—	—	—	69 24	103 —	19
1888	Java . . . . . 3 868,96 Sumatra 2 678,46	5 940,74 2 755,16	57,98	—	151,13	696,12	69 24	111 7	21
1889	Jav.-Mad. Sumatra 4 054,64 2 764,55	6 211,35 2 841,25	57,98	4,67	151,13	696,12	72 25	111 11	28
1890	Jav.-Mad. Sumatra 4 073,64 2 789,67	6 230,35 2 866,37	57,98	4,67	151,13	696,12	73 25	121 12	23 6
1891	Jav.-Mad. Sumatra 4 061,81 2 789,67	6 228,52 2 866,37	57,98	4,33	151,13	696,12	75 25	121 12	21 6

2. Exploitatie der gouvernementen-telegrafien. *Service des télégraphes.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Binnel. betalende telegrammen. <i>Dépêches de l'intérieur payantes.</i>			Buitenl. teogr. <i>Dep. en corr. étrangère.</i>			Binnen- en buiten- landsch verkeer te zamen. <i>Total.</i>	Binnen- landsche regeerings- telegrammen. ¹⁾ <i>Dépêches du Gouvernem.</i>
	Handels- en scheepv.- telegrammen. <i>Dépêches du commerce.</i>	Dagblad- telegrammen. <i>Dépêches de la presse.</i>	Telegrammen van gemengden aard. <i>Autres dépêches.</i>	Verzonden <i>Expédiées</i>	Ontvangen <i>Reçues.</i>	Doorge- zonden van Singapore naar Au- stralië en van Australië naar Singapore. <i>Transmises.</i>		
1882	106 096	1 975	187 311	18 835	16 838	38 110	369 165	28 975 (14 220)
		295 382				73 783		
1883	93 155	1 711	176 424	21 783	19 220	42 547	354 840	28 661 (13 801)
		271 290				83 550		
1884	98 503	2 318	176 955	21 783	19 708	47 812	366 436	28 997 (11 178)
		277 776				88 660		
1885	104 795	2 824	171 947	21 697	20 798	48 695	370 666	28 553 (11 027)
		279 566				91 100		
1886	104 756	1 853	158 165	20 629	19 598	45 649	350 650	27 807 (10 097)
		264 774				85 876		
1887	112 211	1 874	150 095	20 886	21 318	52 654	359 038	26 898 (10 410)
		264 180				94 858		
1888	121 344	2 214	161 324	24 822	24 918	58 789	393 411	24 444 (12 231)
		284 882				108 529		
1889	136 561	2 076	177 684	28 638	28 203	61 351	434 513	28 860 (12 579)
		316 321				118 192		
1890	139 115	1 341	178 493	31 110	32 195	65 541	447 795	30 150 (14 379)
		318 949				128 846		
1891	159 427	2 140	189 135	34 016	35 454	77 872	498 044	31 633 (16 015)
		350 702				147 342		

¹⁾ Het cijfer der dienst-telegrammen, niet begrepen onder het getal regeerings-telegrammen, is tusschen ( ) daaronder geplaatst.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.

Services de transport par eau subventionnés.

I. OVERZICHT VAN HET GETAL PASSAGIERS DOOR DE NED.-IND. STOOMVAARTMAATSCHAPPIJ BINNEN NEDERLANDSCH-INDIË VERVOERD, ZOOWEL MET DE UITSLUITEND BINNEN NED.-INDIË ALS MET DE OP AUSTRALIË EN CHINA VARENDE MAILBOOTEN.

Nombre de passagers transportés par les différents services de bateaux à vapeur de la Compagnie de navigation Indo-Néerlandaise.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Getal passagiers op de stoomschepen <i>Nombre des passagers</i>								Algemeen totaal. <i>Total général.</i>
	in de Ned-Ind. lijnen. <i>dans les lignes Indo-Néerl.</i>		In de Australië-lijn. <i>dans la ligne sur l'Australie.</i>		in de China-lijn. <i>dans la ligne sur la Chine.</i>		Totaal. <i>Total.</i>		
	Gouvernements-passagiers. <i>Passagers du gouvernement.</i>	Particuliere passagiers. <i>Passagers part.</i>	Gouvernements-passagiers. <i>Passagers du gouvernement.</i>	Particuliere passagiers. <i>Passagers part.</i>	Gouvernements-passagiers. <i>Passagers du gouvernement.</i>	Particuliere passagiers. <i>Passagers part.</i>	Gouvernements-passagiers. <i>Passagers du gouvernement.</i>	Particuliere passagiers. <i>Passagers part.</i>	
1878	75 082	31 374	335	572	—	—	75 417	—	107 363
1879	83 161	36 644	2	970	—	—	83 163	31 946	120 777
1880	65 382	41 372	41	651	332	269	65 755	37 614	108 047
1881	66 188	39 558	114	497	60	237	66 362	42 292	106 654
1882	55 734	32 478	—	—	3 781	—	—	40 292	91 993
1883	58 385	36 958	—	—	201	5121	—	—	100 665
1884	54 556	60 206	—	—	—	1)	—	—	114 762
1885	70 439	31 165	—	—	—	1)	—	—	101 604
1886	57 439	45 845	—	—	—	1)	—	—	103 284
1887	53 583	44 652	—	—	—	1)	—	—	98 235
1888	54 730	41 869	—	—	—	1)	—	—	96 599
1889	52 433	30 352	—	—	—	1)	—	—	82 785
1890	61 425	33 118	—	—	—	1)	—	—	94 543
1891 ²⁾	60 619	61 428	—	—	—	1)	—	—	122 047

1) De passagiers zijn onder die der eerste en tweede kolom begrepen.

2) Opgaven omtrent de Kon. Paketvaart-maatschappij met 1 Jan. 1891 begonnen.

II. OVERZICHT VAN DE FLOOT DER NED.-INDISCHE STOOMVAARTMAATSCHAPPIJ, VAN DE AFGELEGDE AFSTANDEN ONDER EN BUITEN CONTRACT EN HET TOTAAL HARER ONTVANGSTEN.

Aperçu de la flotte de la Compagnie de navigation Indo-Néerl., distances parcourues et recettes totales.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Grootte der vloot. <i>Effectif de la flotte.</i>		Afgelegde afstanden in geografische mijlen. ¹⁾ <i>Distances parcourues.</i>			Totale ontvangsten, met inbegrip der gouvernementen subsidie. <i>Recette totale subsid. compris.</i>
	Stoomschepen. <i>Paquebots.</i>	Stoomjachten. <i>Yachts.</i>	Onder contract. <i>Sous contrat</i>	Buiten contract. <i>Hors contrat</i>	Totaal. <i>Total.</i>	
1878	25	2	75 155 †	41 022	116 177 †	f 5 689 269
1879	24	2	87 359 ¹ / ₂	43 316	130 675 ¹ / ₂	5 803 522
1880	25	1	87 549 ¹ / ₄	34 517	122 066 ¹ / ₄	5 104 176
1881	25	1	89 280	40 770 ³ / ₄	130 050 ³ / ₄	4 811 241
1882	27	1	85 211 ¹ / ₂	41 824	127 035 ¹ / ₂	4 554 594
1883	29	1	86 927	40 241	127 168	4 459 662
1884	30	*	90 663	81 584	172 247	5 266 940
1885	32	*	87 368	100 968	188 336	4 581 684
1886	32	*	88 539	104 529	193 068	4 325 104
1887	30	*	84 390	94 154	178 544	3 377 888
1888	23	*	82 140	75 672 ¹ / ₂	157 812 ¹ / ₂	3 669 635
1889	24	*	78 113	39 702	117 815	3 155 724
1890	25	*	83 154	51 317	134 471	4 272 121
1891 ²⁾	27	*	90 296	97816	188 112	*

1) Deze cijfers hebben alléén betrekking op de Ned.-Ind. lijnen.

2) Zie noot 2) vorige tabel.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. AANTAL EUROPEESCHE AMBTENAREN EN INLANDSCHE HOOFDEN IN 1892.

Employés civils, europ. et indigènes.

Bronnen: R. A. en B. N. I.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Europeesche ambtenaren van het gewestelijk bestuur. <i>Employés civils européens.</i>				Inland. hoofd. in dienst v. en bezold. d. h. Gouvern. <i>Employés civils indigènes.</i>	
	Hoofden. ¹⁾ <i>Chefs de l'admini- stration des prov.</i>	Andere ambtenaren. <i>Autres.</i>			Van hoo- geren rang. <i>Supérieurs.</i>	Van min- deren rang. <i>Inférieurs.</i>
		Ass.-Res. ²⁾	Controleurs. ³⁾			
Java en Madoera	22 R.	78	162	155 ⁵⁾	1 468 ⁸⁾	
<i>Buitenbezittingen.</i>		Res.	Ass.-Res.	Control.	A. E. A. ⁴⁾	
Sumatra's Westkust	G.	2	10	37	1 C. G. ⁴⁾	3 ⁶⁾ 731 ⁹⁾
Benkoelen	R.	—	—	11	—	2
Lampongs	R.	—	—	7	—	6
Palembang	R.	—	4	20	—	6
Oostkust	R.	—	2	14	—	7
Atjeh en Onderhoorigh.	G.	1	3	2	2 C. G.	14
Riouw en "	R.	—	1	5	—	2
Banka en "	R.	—	—	—	8 A. 1 P.	222
Billiton	A. R.	—	—	—	—	13
Borneo. W. Afd.	R.	—	4	12	—	—
" Z. en O. Afd.	R.	—	5	12	—	1 ⁷⁾ 34
Celebes en Onderhoorigh.	G.	—	5	15	3 P.	— 30 ¹⁰⁾
Menado	R.	—	1	12	1 P.	— 60
Amboina	R.	—	1	3	14 P. C. G.	—
Ternate en Onderhoorigh.	R.	—	—	1	4 P.	—
Timor en "	R.	—	—	—	4 C. G. 10 P.	—
Bali en Lombok	R.	—	—	3	—	— 18

¹⁾ R. = Resident, G. = Gouverneur, A. R. = Assistent-Resident.²⁾ Inclus A. R. voor de Policie. ³⁾ Inclus de Aspirant-Controleurs.⁴⁾ Andere Europ. ambtenaren. C. G. = Civ. Gezaghebber, A. = Administrateur, P. = Posthouder.⁵⁾ Regenten en Patih's in de gouvernementlanden. ⁶⁾ 2 Regenten en 1 Radja. ⁷⁾ 1 Ronggo. ⁸⁾ Distrikts- en onderdistriktschouffden. ⁹⁾ Distrikts- en negorijchouffden. ¹⁰⁾ Hieronder 18 regenten en 5 Soeloe-watangs.B. RECHTERLIJKE MACHT. *Pouvoir judiciaire.*

I. RECHTSCOLLEGES, RECHTSGELEERDEN EN GEVANGENISSEN IN 1892.

Tribunaux, Jurisconsultes, Prisons en 1892.

Bronnen: K. V. en R. A.

Ressort van den Raad van Justitie te: <i>Ressort de la Cour de:</i>	Rechtbanken voor inlanders. <i>Tribunaux pour indigènes.</i>					Raden van Justitie. R. G. <i>Juriscon- sultes siégeant dans la Cour.</i>	Landsge- vange- nissen. ⁴⁾ <i>Prisons.</i>
	Georgan. inl. rechth. <i>Sans européens.</i>			Rechth. met eur. voorzitters. <i>Avec président européen.</i>			
	Dis- triktsge- rechten.	Regent- schaps- ge- rechten.	Priester- raden.	Landraden.			
			Aantal. <i>Nombre.</i>	R. G. ³⁾ <i>Jurisc.</i>	Rechth. van omgang. <i>Trib. amb.</i>		
Batavia, Java en Mad.	152	15	25	25	11 (6)	1 (1)	10 (5) 36
Buitenbez.	17	—	—	21	3 (3)	—	— 68
Semarang	172	42 ¹⁾	37	37	23 (3)	—	9 (2) 49
Soerabaja, Java en Mad.	135	23	28	28	20 (1)	—	8 (4) 32
Buitenbez.	28	—	—	8	1	—	— 18
Padang	242	2	—	40	1 (1)	—	6 (3) 59
Makasser	30	18 ²⁾	—	22	5 (1)	—	6 (2) 41
Totaal . . . Total . . . 1891	776	100	90	181	64 (15)	1 (1)	39 (16) 303

¹⁾ Inclus de zeven pradotos te Soerakarta.²⁾ Ongerekend de regentschapsrechten in Amboina. De bevoegdheid is nagenoeg dezelfde als die der distriktsrechten in de andere Buitenbezittingen.³⁾ R. G. = Rechtsgeleerde voorzitters, het aantal griffiers tusschen haakjes.⁴⁾ Speciale gevangenis voor Europeanen: 1 te Batavia en 1 te Semarang.

" " kettingangars: 1 te Batavia, 1 te Semarang, 1 te Soerabaja en 1 te Amboina.

II. RECHTERS BIJ DE VERSCHILLENDE RECHTSCOLLEGES VOOR ZOOVER RECHTSGELEERDEN ¹⁾ IN:
Magistrats jurisconsultes près les différents collèges.

Bron: R. A.

	1869.	1875.	1880.	1883.	1890.	1891.	1892.
Hooggerichtshof. <i>Haute cour</i>	18 (4)	18 (4)	16 (3)	19 (4)	19 (4)	19 (4)	19 (4)
Raden van Justitie ²⁾ . <i>Cours</i>	30 (11)	34 (13)	35 (11)	36 (14)	38 (11)	38 (12)	39 (16)
Rechtb. van omgang. <i>Trib. ambul.</i>	6 (5)	7 (6)	3 (2)	2 (2)	1 (1)	1 (1)	1 (1)
Landraden Java en Madoera....	—	21 (2)	37 (11)	39 (10)	49 (11)	51 (3)	54 (10)
„ Buitenbezittingen.....	— (1)	2 (1)	11 (1)	9 (7)	9 (6)	8 (5)	10 (5)

¹⁾ Het aantal griffiers tusschen haakjes. *Le nombre des greffiers entre ( )*.²⁾ In 1869, 75 en 80: 3 op Java en Madoera en 5 op de Buitenbezittingen, later slechts 2 op de Buitenbezittingen.
 III. INLANDSCHE BEKLAAGDEN OP JAVA EN MADOERA ¹⁾ WEGENS DIE
 MISDRIJVEN, VOOR WELKE DE OFFICIEELE BRONNEN EENE VERGELIJKING TOELATEN. ²⁾
Prévenus indigènes à Java et Madoura, (principaux délits.)

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Ambts misdrijven. <i>Délits de fonc- tionnaires.</i>	Weder- spannigheid tegen de openb. macht. <i>Rébellion.</i>	Moord. <i>Assassinat.</i>	Zware moedwill. verwond. of mishandeling. <i>Coups et blessures graves.</i>	Lichte moedwill. verwond. of mishandeling. <i>Coups et blessures légers.</i>	Diefstal. <i>Vol.</i>
1871	52	28	272	63	116	7 248
1872	75	21	333	68	120	8 454
1873	99	73	298	43	200	8 785
1874	102	93	282	84	191	7 631
1875	138	116	314	52	211	8 942
1876	172	133	354	43	201	8 791
1877	158	118	325	66	199	8 227
1878	143	133	269	66	202	9 272
1879	196	168	251	58	173	9 138
1880	233	197	256	68	200	11 604
1881	333	224	247	107	250	11 738
1882	233	240	188	113	229	11 038
1883	268	202	187	136	251	10 672
1885 ³⁾	204	212	227	205	173	8 432

¹⁾ Alléén de beklagden voor de Rechtbanken van omgang en de Landraden.²⁾ De omschrijving van eenige andere voornaame misdrijven verschilt sedert 1883 van de vroeger gebruikelijke termen.³⁾ Over 1884 vindt men bij uitzondering niet het aantal beklagden, maar het aantal misdrijven opgenomen.
 IV. VEROORDEELDE EUROPEANEN SEDERT 1882, AANWEZIG BIJ HET EINDE DES JAARS
 IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN. ¹⁾
Condamnés Européens présents en prison civile en la fin de l'année.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Op Java en Madoera.				Op de Buitenbezittingen. <i>Autres possess.</i>	
	Burgers. <i>Civils.</i>		Militairen. <i>Militaires.</i>		Burgers ver- oordeeld tot gevangenis- straf. <i>Civils.</i>	Militairen tot het leger behoorende. <i>Militaires.</i>
	Veroordeeld tot tuchthuis en krui- wagenstraf. <i>Travaux forcés.</i>	Veroordeeld tot gevange- nisstraf. <i>Réclusion.</i>	Leger. <i>Armée.</i>	Marine. <i>Marine.</i>		
1882	133 (3)	97	—	1	1	—
1883	97 (3)	80 (1)	—	2	2	—
1884	46	71 (1)	14	2	4	—
1885	37	64	22	3	4 (1)	5
1886	39	69	24	3	1	7
1887	22	57	12	1	1	2
1888	22 (2)	56	19	5	—	4
1889	22 (2)	55	28	4	1	5
1890	26 (2)	32	17	6	1	5

¹⁾ Het getal der vrouwelijke gevangenen, onder het totaal begrepen, wordt tusschen haakjes vermeld.
Les femmes entre ( ).

V. VEROORDEELDEN IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN, VOOR ZOOVEEL ZIJ
 ZICH REEDS OP DE HUN AANGEWEEZEN STRAFPLAATS BEVONDEN. ¹⁾
Condamnés présents dans les prisons et lieux de détention civils.

Bron K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>							Vreemde oosterl. <i>Orientaux étrang.</i>				
	Veroordeelden tot dwangarbeid <i>Travaux forcés</i>			Ver-oor- deel- den tot bal- ling- schap. <i>Ban- nis (in- ter- nés.)</i>	Politioneel veroord. <i>Peines de simple police</i>		Veroordeelden tot dwangarbeid <i>Travaux forcés</i>	Polit. veroord. <i>Peines de simple police</i>		tot ten arbeid- stelling aan publieke werken. <i>Travaux publics.</i>	tot ge- van- ge- nis- str. <i>Ré- clu- sion</i>	
	in den ket- ting. <i>en chaî- ne.</i>	buiten den ketting <i>hors chaîne</i>			tot ten arbeid- stelling aan publ. werken. <i>Travaux publics.</i>	tot ge- van- ge- nis- straf. <i>Ré- clu- sion.</i>		in den ket- ting. <i>en chaî- ne.</i>	buiten den ketting <i>hors chaîne</i>			
		voor langer dan één jaar. <i>plus d'un an.</i>	voor niet langer dan één jaar. <i>un an ou moins.</i>	voor langer dan één jaar. <i>plus d'un an.</i>			voor niet langer dan één j. <i>un an ou moins.</i>					
Java en Madoera												
Ult ^o . 1890.....	389	4 547 (244)	3 819 (189)	12	6 453 (707)	634 (5)	9	128 (8)	101 (1)	308 (19)	17	
" 1889.....	752	4 392 (304)	3 582 (188)	10	5 778 (658)	611 (4)	26	197 (12)	121 (5)	200 (5)	5 (1)	
" 1888.....	905	3 895 (354)	2 545 (164)	16	5 435 (646)	333 (4)	34	140 (4)	77 (2)	215 (12)	3	
" 1887.....	1602	3 895 (345)	2 375 (171)	17	4 829 (512)	584 (7)	39	142 (6)	99 (5)	289 (13)	5	
" 1886.....	1815	3 921 (350)	2 085 (135)	15	4 055 (472)	663 (2)	49	150 (8)	104 (5)	218 (5)	4	
" 1885.....	1500	2 911 (338)	1 923 (169)	13	4 730 (488)	657 (5)	34	98 (7)	85 (3)	287 (5)	9	
" 1884.....	1550	3 022 (359)	2 095 (135)	16 (3)	4 646 (570)	391 (6)	45	101 (7)	142 (3)	225 (10)	16	
" 1883.....	1199	2 827 (312)	2 072 (167)	16 (5)	5 084 (496)	313 (5)	30	86 (5)	131 (6)	315 (24)	9	
" 1882.....	1107	3 299 (308)	2 210 (146)	16 (6)	5 264 (510)	403 (8)	27	95 (7)	131 (8)	319 (16)	26	
" 1881.....	1154	3 362 (349)	2 475 (205)	17 (7)	5 774 (641)	461 (51)	21	87 (9)	141 (7)	230 (15)	10	
Sum. Westk ..	3066	525 (1)	53 (1)	6	213 (3)	—	69	8	3	5	—	
Benkoelen	34	256 (2)	96 (2)	—	135 (1)	—	—	1	—	—	—	
Lamp. Distr.	3	204	11 (1)	—	129	—	—	6	—	—	—	
Palembang	42	317	110 (5)	—	88	—	—	3	2	6	—	
Sum. Oostk.	248	423	19 (2)	—	343 (14)	—	2	5	10	843	—	
Atjeh en Onderh.	319	14	—	—	8 (2)	—	15	—	2	18 (1)	—	
Riouw	1	72	—	—	—	—	—	1	5	14	—	
Banka	11	232	3 (1)	1	26 (5)	—	—	5	—	49	—	
Billiton	46	3	4	—	2	—	4	1	3	2	1	
W. Borneo	104	88	2	—	12	—	—	4	2	18 (1)	24	
Z. en O. Borneo	162	12	13 (2)	1	97 (8)	4 (1)	5	1	1	3	—	
Menado	69	166	25 (2)	—	25 (2)	2	1	4	—	—	1	
Celebes en O.	69	455	31 (2)	—	75 (5)	5	3	10	1	4	—	
Amboina	29	63	10 (2)	2 (1)	25 (8)	—	—	2	—	—	—	
Ternate en O.	12	15	1	1	13 (5)	—	1	—	—	—	—	
Timor	31	22	1	—	6	—	1	—	—	—	—	
Bali en Lombok	8	35 (3)	41 (4)	—	15 (3)	—	—	—	1	1	—	
Totaal N.-I.												
Totaal des Colon.												
Ult ^o . 1890.....	4643	7 449 (250)	4 239 (213)	23 (1)	7 665 (763)	645 (6)	114	177 (8)	147 (2)	1277 (20)	19	
" 1889.....	4880	7 274 (305)	4 077 (203)	18 (1)	7 121 (712)	616 (4)	139	254 (12)	175 (5)	950 (6)	6 (1)	
" 1888.....	4891	6 523 (355)	3 013 (183)	24 (1)	6 522 (692)	334 (4)	127	201 (6)	111 (2)	879 (13)	3	
" 1887.....	4969	5 925 (347)	2 814 (185)	22 (1)	5 994 (550)	596 (8)	120	178 (6)	120 (5)	872 (18)	5	
" 1886.....	4596	5 366 (356)	2 548 (150)	22 (1)	4 949 (503)	668 (3)	122	175 (8)	127 (5)	822 (8)	5	
" 1885.....	4182	4 530 (346)	2 632 (180)	20 (1)	5 596 (532)	668 (6)	106	131 (7)	109 (3)	731 (7)	9	
" 1884.....	5201	5 058 (369)	2 748 (162)	30 (4)	5 542 (609)	392 (7)	141	125 (7)	176 (4)	595 (12)	16	
" 1883.....	5280	4 207 (324)	2 570 (185)	24 (6)	6 033 (533)	316 (6)	157	105 (5)	163 (6)	758 (24)	9	
" 1882.....	4713	4 265 (320)	2 696 (173)	27 (7)	6 234 (543)	433 (10)	104	103 (7)	181 (8)	749 (16)	27 (1)	
" 1881.....	4723	4 390 (363)	2 938 (218)	28 (8)	6 580 (672)	540 (53)	97	102 (9)	530 (7)	585 (16)	11 (1)	

¹⁾ De cijfers tusschen ( ) geplaatst duiden het getal vrouwelijke gevangenen aan. Haar getal is in de daarnevens geplaatste getallen begrepen. *Les chiffres entre ( ) indiquent le nombre de femmes, comprises dans le nombre précédent.*

VI. BURGERLIJKE ZAKEN. *Causas civiles.*

Aantal zaken, gedurende het opgegeven jaar te behandelen en aan het einde van het jaar aanhangig gebleven.

Causas introduites pendant chaque année (y compris les pendantes au 1er janv.) et pendantes à la fin de l'année.

Bron: K. V.

Rechtscolleges. <i>Collèges de Justice.</i>	Eerste aanleg. <i>Première instance.</i>					Hooger beroep. <i>Appel.</i>															
	1881.		1882.		1883.		1884.		1885.		1881.		1882.		1883.		1884.		1885.		
	Te behandelen. <i>Introduites.</i>	Aanhangig gebleven. <i>Pendantes.</i>	Te behandelen. <i>Introduites.</i>	Aanhangig gebleven. <i>Pendantes.</i>	Te behandelen. <i>Introduites.</i>	Aanhangig gebleven. <i>Pendantes.</i>	Te behandelen. <i>Introduites.</i>	Aanhangig gebleven. <i>Pendantes.</i>	Te behandelen. <i>Introduites.</i>	Aanhangig gebleven. <i>Pendantes.</i>	Te behandelen. <i>Introduites.</i>	Aanhangig gebleven. <i>Pendantes.</i>	Te behandelen. <i>Introduites.</i>	Aanhangig gebleven. <i>Pendantes.</i>	Te behandelen. <i>Introduites.</i>	Aanhangig gebleven. <i>Pendantes.</i>	Te behandelen. <i>Introduites.</i>	Aanhangig gebleven. <i>Pendantes.</i>	Te behandelen. <i>Introduites.</i>	Aanhangig gebleven. <i>Pendantes.</i>	
Java en Madoera.																					
Hoogerechtshof.....	3	—	7	5	9	2	4	3	12	7	125	33	115	19	77	34	78	30	79	35	
Raden van Justitie.....	1 469	139	1 575	*	1 547	227	1 542	136	1 559	87	1) 89	—	1) 68	—	1) 66	—	1) 90	—	1) 22	—	
Landraden.....	5 906	1 483	5 360	1 269	4 716	1 070	4 987	1 093	6 012	*	27	4	38	15	29	5	53	17	26	4	
Resid. raden van Solo en Djokja	54	2	34	—	12	1	17	3	26	5											
Residentiegerechten.....	147	36	169	35	151	31	280	85	271	61											
Regentschapsgerechten 1).....	2 460	*	2 670	*	2 729	*	3 569	*	2 803	*	42	*	6	*	24	*	30	*	27	*	
Distriktsgerechten.....	2 875	126	2 983	217	3 723	226	4 251	526	4 591	325											
Totaal.....	12 914		12 798		12 887		14 650		15 274		283		227		196		251		254		
Buitenbezittingen																					
Raden van Justitie.....	223	24	144	*	92	5	95	21	111	18	25	—	1) 17	—	1) 19	—	1) 37	—	35	—	
Rechtbanken met Eur. voorzitters in naam des Konings.....	2 338	696	2 220	674	2 351	672	2 365	576	2 735	*	20	6	46	8	42	12	19	3	21	3	
Rechtspresidenten niet in naam des Konings.....	395†	1	512†	10	845	—	897	9	1 206	*											
Residentiegerechten.....	2 892	19	1 297	26	1 275	26	278	32	416	50											
Magistraatsgerechten.....	*	*	*	*	35	—	1 443	10	2 420	31	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
Regentschapsgerechten (Celebes) ..							18	—	48	—											
Distriktsgerechten (Sum. West- kust, Banka en Menado).....	181	4	256	4	297	25	266	37	188	11											
Totaal.....	6 029		4 429		4 895		5 362		7 124		45		63		61		56		56		
Totaal generaal....	18 943		17 227		17 782		20 012		22 398		328		290		257		307		310		
Pradoto's in Soerakarta.....	3 696	1 436	3 620	1 493	3 359	1 737	3 566	1 623	3 519	1 101											
Hoogerechtshof.....											61	15	81	10	71	19	101	25	110	31	

1) Deze cijfers hebben betrekking niet op de te behandelen, maar op de afgedane zaken.

C. LEGER. *Armée.*I. OVERZICHT VAN DE AANWEZIGE STERKTE. *Effectif de l'armée.*

Bron: K. V.

Ult ^o .	Officieren en adj. onderofficier. dienst. als officier.		Onderofficieren en manschappen.					Paarden.
	<i>Officiers.</i>		<i>Sous-officiers et soldats.</i>					
	Europ.	Inland.	Europea-	Afrika-	Amboi-	Overige	Totaal.	
Dec.	<i>Européens.</i>	<i>Indig.</i>	<i>Européens.</i>	<i>Africains.</i>	<i>Amboin.</i>	<i>Autres indigènes.</i>	<i>Total.</i>	<i>Chevaux.</i>
1882	1 352	—	13 578	111	1 411	13 930	29 030	1 199
1883	1 362	—	13 093	100	1 518	14 565	29 276	1 247
1884	1 391	—	13 492	96	1 666	14 982	30 236	1 237
1885	1 371	—	13 680	90	1 661	13 618	29 049	1 204
1886	1 409	—	13 837	86	1 599	14 257	29 779	1 235
1887	1 402	—	14 607	88	1 876	15 719	32 290	1 159
1888	1 406	—	14 984	77	1 976	16 132	33 169	1 267
1889	1 347	—	14 159	67	1 976	16 585	32 787	1 296
1890	1 384	—	13 663	57	2 090	16 537	32 547	1 243
1891	1 385	—	13 593	57	2 336	17 417	33 403	1 232

II. DE AANWEZIGE STERKTE. OP ULT^o. DECEMBER 1891, GESPLITST NAAR WAPENS EN DIENSTEN. *Effectif de l'armée divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1891.*1. Officieren. *Officiers.*

Bron: K. V.

	Staven en diensten.	Wapens. Corps.				Totaal.
		Infanterie.	Cavalerie.	Artillerie.	Mineurs en sappeurs.	
	<i>État-major et services.</i>	<i>Infanterie.</i>	<i>Cavalerie.</i>	<i>Artillerie.</i>	<i>Géme.</i>	<i>Total.</i>
Luitenant-Generaals	1	—	—	—	—	1
Generaal-Majors	2	1	—	—	1	4
Kolonels	5	2	—	1	1	9
Luitenant-Kolonels	17	14	1	3	1	36
Majors	22	25	1	9	5	62
Kapiteins	121	153	8	32	18	332
1 ^e Luitenants	224	299	13	51	24	611
2 ^e " "	30	222	9	30	21	312
Adj.-Onderofficieren dd. Officieren.	—	—	1	17	—	18
Totaal. Total	422	716	33	143	71	1385

2. Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*

Bron: K. V.

Omschrijving.	<i>Designation.</i>	Tegenwoord. formatie.	Aanwezige sterkte.
		<i>Formation actuelle.</i>	<i>Effectif.</i>
Topographische dienst.	<i>Service topographique</i>	88	79
Infanterie.	<i>Infanterie</i>	26 482	26 721
Cavalerie.	<i>Cavalerie</i>	874	853
Artillerie	Staf. <i>État-major</i>	12	15
	Artillerietroepen. <i>Troupes</i>	2 676	2 707
Genie	Dienst der magaz. en werkplaatsen. <i>Magasins et ateliers de l'artillerie</i>	449	388
	Staf. <i>État-major</i>	51	45
	Genietroepen en werklieden. <i>Troupes</i>	599	584
Militaire administratie.	Dienst der magazijnen. <i>Magasins</i>	18	17
	<i>Intendance</i>	90	90
Hospitaaldienst.	<i>Service de santé</i>	1 624	1 079
Korps militaire schrijvers.	<i>Ecrivains militaires</i>	589	324
Korps stafmuzikanten.	<i>Corps de musique</i>	41	40
Militaire school.	<i>École militaire</i>	153	96
Kader van het korps pupillen.	<i>Corps des pupilles</i>	110	109
Kader bij de militaire huisarrest- en provoosthuizen.			
<i>Prisons militaires</i>		38	38
Korps marechaussé te voet.	<i>Corps maréchaussé</i>	242	218
Totaal. Total		34 136	33 403

III. SPECIFICATIE DER VERLIESCIJFERS VAN ONDEROFFICIEREN EN MINDEREN GEDURENDE 1882—1891.

Chiffres des pertes de sous-officiers et de soldats pendant les années 1882—1891.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Overleden waaronder ook de gesneuvelden. <i>Morts au feu et autrement.</i>		Gepasportéerd. <i>Licenciés avec passe-port.</i>		Gegageerd. <i>Licenciés avec gages.</i>		Uit de sterkte afgevoerd om andere redenen. <i>Déduits de l'eff. p. autr. causes.</i>		Totaal verlies. <i>Total de la perte.</i>	
	Europeanen en Afrikanen. <i>Européens et Africains.</i>	Amboineezen en andere inlanders. <i>Amboinai et autres indigènes.</i>	Europeanen en Afrikanen. <i>Européens et Africains.</i>	Amboineezen en andere inlanders. <i>Amboinai et autres indigènes.</i>	Europeanen en Afrikanen. <i>Européens et Africains.</i>	Amboineezen en andere inlanders. <i>Amboinai et autres indigènes.</i>	Europeanen en Afrikanen. <i>Européens et Africains.</i>	Amboineezen en andere inlanders. <i>Amboinai et autres indigènes.</i>	Europeanen en Afrikanen. <i>Européens et Africains.</i>	Amboineezen en andere inlanders. <i>Amboinai et autres indigènes.</i>
1882.....	538	466	743	1 276	869	497	412	425	2 562	2 664
1883.....	596	625	794	780	555	497	225	531	2 170	2 433
1884.....	378	562	651	1 137	548	543	212	410	1 789	2 652
1885.....	449	954	579	1 305	730	910	205	465	1 963	3 634
1886.....	439	665	534	645	735	559	195	664	1 903	2 533
1887.....	240	432	550	803	542	460	157	571	1 489	2 266
1888.....	376	615	561	961	751	545	161	434	1 849	2 555
1889.....	389	514	661	922	991	459	253	294	2 294	2 189
1890.....	322	519	694	1 057	976	494	222	327	2 214	2 397
1891.....	331	492	552	797	807	439	203	373	1 893	2 101

IV. OVERZICHT VAN DE ZIEKEN EN OVERLEDENEN BIJ HET LEGER IN DE JAREN 1882—1891. *Aperçu des malades et des décédés pendant les années 1882—1891.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Behandeld. <i>Cas de maladie.</i>	Overleden. <i>Décédés.</i>			Behandeld. <i>Cas de maladie.</i>	Overleden. <i>Décédés.</i>			Behandeld. <i>Cas de maladie.</i>	Overleden. <i>Décédés.</i>		
		Aantal. <i>Nombre.</i>	% der behandelden. <i>% des cas de maladie.</i>	% der gemidd. legerst. <i>% de l'effectif.</i>		Aantal. <i>Nombre.</i>	% der behandelden. <i>% des cas de maladie.</i>	% der gemidd. legerst. <i>% de l'effectif.</i>		Aantal. <i>Nombre.</i>	% der behandelden. <i>% des cas de maladie.</i>	% der gemidd. legerst. <i>% de l'effectif.</i>
		Java en Madoera.			Atjeh en onderhoorigheden. <i>Atjeh et dépendances.</i>			Overige Buitenbezittingen. <i>Autres poss.</i>				
1882	38 038	528	1,39	3,34	20 519	220	1,07	3,78	19 894	188	0,94	2,22
1883	34 194	670	1,96	4,85	17 754	299	1,68	4,99	20 980	217	1,03	2,38
1884	34 508	371	1,07	2,48	12 766	357	2,79	5,67	23 595	168	0,71	1,75
1885	34 507	359	1,04	2,37	12 264	816	6,65	19,47	22 767	199	0,87	1,99
1886	37 859	292	0,77	2,01	12 582	618	4,91	18,86	24 464	169	0,69	1,64
1887	40 813	275	0,67	1,69	12 035	293	2,43	6,79	26 001	155	0,59	1,44
1888	33 300	428	1,29	2,37	9 931	299	3,01	5,83	17 722	195	1,10	1,82
1889	33 320	390	1,17	2,24	9 036	283	3,02	5,46	16 513	141	0,85	1,27
1890	32 591	359	1,10	2,29	9 043	224	2,47	4,33	16 303	167	1,02	1,53
1891	29 399	314	1,07	1,89	8 863	255	2,88	4,77	14 573	186	1,28	1,68

V. OVERZICHT VAN HET AANTAL LIJDERS NAAR DE VOORNAAMSTE ZIERTEVORMEN OVER DE JAREN 1886—1891 EN VERHOUDING TOT HET TOTAAL AANTAL BEHANDELDEN.

Bron: K. V.

Nombre des malades par maladies.

Jaren. Années.	Ziektevormen. <i>Maladies.</i>						
	Malaria- ziekten. <i>Fèvres.</i>	Cholera.	Berri-berri.	Syphilis.	Venerische ziekten. <i>Malad. vénér.</i>	Overige ziekten. <i>Autres.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	Behandelde. <i>Traites.</i>						
1886	20 535 of 27,41	102 of 0,14	8 926 of 11,92	1 065 of 1,42	8 816 of 11,77	35 461 of 47,34	74 905
1887	22 200 „ 28,16	12 „ 0,02	6 529 „ 8,29	1 215 „ 1,54	10 413 „ 13,20	38 480 „ 48,80	78 849
1888	11 903 „ 19,53	295 „ 0,48	7 194 „ 11,8	1 115 „ 1,83	9 876 „ 16,21	30 570 „ 50,15	60 953
1889	12 605 „ 21,30	205 „ 0,35	4 867 „ 8,22	1 000 „ 1,69	10 717 „ 18,10	29 799 „ 50,34	59 193
1890	12 433 „ 21,46	215 „ 0,37	5 614 „ 9,69	975 „ 1,68	10 315 „ 17,81	28 385 „ 48,99	57 937
1891	9 650 „ 18,27	290 „ 0,55	4 768 „ 9,02	839 „ 1,59	10 078 „ 19,07	27 210 „ 51,50	52 835
	Afgekeurden. <i>Invalides.</i>						
1886	62 of 3,94	—	770 of 48,89	26 of 1,65	22 of 1,39	695 of 44,13	1 575
1887	89 „ 5,67	—	527 „ 33,56	31 „ 1,98	39 „ 2,48	884 „ 56,31	1 570
1888	127 „ 6,39	—	707 „ 35,54	26 „ 1,31	51 „ 2,56	1 078 „ 54,20	1 989
1889	110 „ 4,79	—	510 „ 23,01	22 „ 0,99	42 „ 1,90	1 532 „ 69,13	2 216
1890	116 „ 5,51	—	638 „ 30,29	26 „ 1,24	38 „ 1,80	1 288 „ 61,16	2 106
1891	148 „ 8,07	—	432 „ 23,57	18 „ 0,98	48 „ 2,62	1 187 „ 64,76	1 833
	Overledenen. <i>Décédés.</i>						
1886	118 of 10,94	66 of 6,12	520 of 48,19	4 of 0,38	13 of 1,19	358 of 33,18	1 079
1887	106 „ 14,66	5 „ 0,69	261 „ 36,10	4 „ 0,55	21 „ 2,91	326 „ 45,09	723
1888	123 „ 13,34	169 „ 18,33	334 „ 36,22	7 „ 0,76	19 „ 2,06	270 „ 29,29	922
1889	136 „ 16,71	149 „ 18,30	241 „ 29,61	1 „ 0,12	34 „ 4,18	253 „ 31,08	814
1890	121 „ 16,13	148 „ 19,73	204 „ 27,20	2 „ 0,27	24 „ 3,20	251 „ 33,47	750
1891	110 „ 14,57	185 „ 24,50	206 „ 27,29	4 „ 0,53	20 „ 2,65	230 „ 30,46	755

VI. VERDELING DER ZIEKEN NAAR DEN LANDAARD MET AANTOONING VAN HET PERCENTAGE VAN ZIEKEN ONDER ELKEN LANDAARD OP 100 MILITAIERN ¹⁾ (GEMIDDELDE LEGERSTERKTE.)

Bron: K. V.

Nombre des malades par nationalités.

Jaren. Années.	Landaard. <i>Nationalité.</i>					
	Europeanen. <i>Européens.</i>		Afrikanen. <i>Africains.</i>		Indigènes. Inlanders.	
	Aantal. <i>Nombre.</i>	Op 100 eur. militairen. <i>Sur 100 soldats Eur.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Op 100 afr. militairen. <i>Sur 100 soldats Afr.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Op 100 ind. militairen. <i>Sur 100 sold. ind.</i>
	Ziektegevallen behandeld. <i>Cas de maladie traités.</i>					
1886	40 253	282	101	103	34 551	252
1887	39 848	257	158	172	38 843	249
1888	31 742	191	138	127	29 073	169
1889	31 437	195	115	98	27 641	159
1890	29 079	199	124	203	28 734	169
1891	25 828	178	637	269	26 370	144
	Afgekeurden. <i>Invalides.</i>					
1886	618	4,33	4	4,08	953	6,96
1887	523	3,36	3	3,26	1 044	6,66
1888	646	3,89	7	6,42	1 336	7,78
1889	954	5,91	8	6,84	1 254	7,21
1890	796	5,44	4	6,56	1 306	7,67
1891	688	4,74	3	1,27	1 142	6,25
	Overledenen. <i>Décédés.</i>					
1886	440	3,08	—	—	639	4,66
1887	242	1,56	1	1,09	480	2,99
1888	335	2,02	1	0,92	586	3,41
1889	337	2,09	1	0,85	476	2,74
1890	276	1,88	1	1,64	473	2,78
1891	290	2,00	10	4,13	455	2,49

¹⁾ Voor zoover ze onder toezicht stonden van officieren van gezondheid.

VII. OVERZICHT VAN DE IN DE JAREN 1860 TOT EN MET 1891 VAN NEDERL. NAAR NED. INDIE
UITGEZONDEN SUPPLETIEROEPEN.

Recrues expédiées des Pays-Bas aux Indes pendant les années 1860—1891.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Aantal Nederlanders <i>Néerlandais</i>			Aantal vreemdelingen. ¹⁾ <i>Étrangers.</i>	Algemeen totaal. <i>Total général.</i>
	overgegaan van het Nederl. leger. <i>de l'armée Néerl.</i>	nieuw aange- worven. <i>nouv. engagés.</i>	Totaal. <i>Total.</i>		
1860	635	224	859	621	1 480
1861	1 081	380	1 461	336	1 797
1862	627	271	898	129	1 027
1863	287	282	569	32	601
1864	1 150	350	1 500	—	1 500
1865	1 188	359	1 547	—	1 547
1866	1 036	519	1 555	—	1 555
1867	955	405	1 360	367	1 727
1868	1 047	526	1 573	435	2 008
1869	815	490	1 305	702	2 007
1870	402	254	656	344	1 000
1871	525	452	977	23	1 000
1872	480	405	885	29	914
1873	1 622	1 446	3 068	913	3 981
1874	499	660	1 159	660	1 819
1875	513	725	1 238	3 150	4 388
1876	399	595	994	2 849	3 843
1877	414	470	884	2 165	3 049
1878	248	416	664	1 253	1 917
1879	209	655	864	890	1 754
1880	242	617	859	620	1 479
1881	165	761	926	577	1 503
1882	239	997	1 236	484	1 720
1883	286	935	1 221	526	1 747
1884	304	804	1 108	536	1 644
1885	438	972	1 410	320	1 730
1886	643	858	1 501	459	1 960
1887	671	764	1 435	404	1 839
1888	604	593	1 197	659	1 856
1889	451	464	915	401	1 316
1890	621	594	1 215	337	1 552
1891	686	768	1 454	418	1 872

¹⁾ Van af 1877 de aangenomen vreemdelingen.

Bron: K. V.

VIII. AANVULLING IN INDIË VAN HET GETAL ONDEROFFICIEREN EN MANSCHAPPEN. *Recrutement aux Indes.*

	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Europeanen.....	131	141	135	170	145	203	225	196	169	171	208
Afrikanen.....	3	8	7	5	3	3	6	9	1	3	9
Amboineezen, Menadoneezen en Alfoeren.....	147	136	205	292	177	162	398	237	161	442	206
Javanen, Soendaneezen en Maleiers.....	2 267	1 589	2 762	2 684	1 886	2 685	3 388	2 636	2 192	1 934	2 587
Madooreezen.....	9	5	43	98	59	56	43	94	129	147	120
Boegineezen.....	47	19	34	54	56	72	66	26	81	50	38
Totaal.....	2 604	1 898	3 186	3 294	2 326	3 181	4 126	3 198	2 733	2 747	3 168

Bron: K. V.

IX. REËNGAGEMENTEN VAN 1—6 JAREN IN INDIË. *Réengagements de un à six ans aux Indes.*

Jaren. <i>Années.</i>	Europeanen. <i>Européens.</i>					Afrikanen. <i>Africains.</i>					Amboineezen en andere inlanders. <i>Amboinaïses et autres indigènes.</i>					Alle landaarden te zamen. <i>Total.</i>				
	voor 1 jaar. <i>1 an.</i>	voor 2jaren. <i>2 ans.</i>	voor 4jaren. <i>4 ans.</i>	voor 6jaren. <i>6 ans.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	voor 1 jaar. <i>1 an.</i>	voor 2jaren. <i>2 ans.</i>	voor 4jaren. <i>4 ans.</i>	voor 6jaren. <i>6 ans.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	voor 1 jaar. <i>1 an.</i>	voor 2jaren. <i>2 ans.</i>	voor 4jaren. <i>4 ans.</i>	voor 6jaren. <i>6 ans.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	voor 1 jaar. <i>1 an.</i>	voor 2jaren. <i>2 ans.</i>	voor 4jaren. <i>4 ans.</i>	voor 6jaren. <i>6 ans.</i>	Totaal generaal. <i>Total général.</i>
1881	51	512	86	1 062	1 711	—	7	1	1	9	115	531	145	1 933	2 724	166	1 050	232	2 996	4 444
1882	60	515	70	1 021	1 666	1	22	—	11	34	86	524	151	2 009	2 770	147	1 061	221	3 041	4 470
1883	35	603	64	862	1 564	3	3	2	4	12	119	474	115	1 348	2 056	157	1 080	181	2 214	3 632
1884	40	629	36	632	1 337	1	15	2	6	24	136	335	80	574	1 125	177	979	118	1 212	2 486
1885	64	602	60	546	1 272	—	3	—	4	7	79	382	81	578	1 120	143	987	141	1 128	2 399
1886	71	625	51	542	1 289	2	10	3	3	18	71	337	76	519	1 003	144	972	130	1 064	2 310
1887	97	790	35	557	1 479	4	2	—	2	8	94	799	82	1 072	2 047	195	1 591	117	1 631	3 534
1888	68	922	47	605	1 642	2	9	—	3	14	96	783	95	972	1 946	166	1 714	142	1 580	3 602
1889	106	766	100	596	1 568	2	4	1	4	11	138	999	170	1 067	2 374	246	1 769	271	1 667	3 953
1890	104	777	163	468	1 512	3	1	1	8	13	128	1 041	171	985	2 325	235	1 819	335	1 461	3 850
1891	122	856	166	465	1 609	—	4	—	4	8	144	1 071	155	565	1 935	266	1 931	321	1 034	3 552

D. ZEEMACHT. *Marine.*I. FORMATIE EN STERKTE VAN DE OORLOGSMARINE.
Formation et effectif de la marine.

Bron: K. V.

Jaren. ult ^o . Dec. <i>Années.</i>	Indisch eskader. <i>Escadre coloniale.</i>			Auxiliair eskader. <i>Escadre auxiliaire.</i>			Totaal aantal schepen. <i>Total des navires.</i>	Totale beman- ning. ¹⁾ <i>Total des équipages.</i>
	Aantal schepen. <i>Nombre de navires.</i>	Bemanning. <i>Équipages.</i>		Aantal schepen. <i>Nombre de navires.</i>	Bemanning. <i>Équipages.</i>			
		Euro- peanen. <i>Européens.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>		Euro- peanen. <i>Européens.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>		
Formatie. <i>Formation.</i>								
1882		1 596	730		1 001	236		3 563
1883		1 665	822		989	236		3 734
1884		1 681	828		946	220		3 695
1885		1 660	636		1 021	256		3 591
1886		1 511	647		1 021	256		3 452
1887		1 553	687		1 021	260		3 539
1888		1 555	689		1 021	260		3 514
1889		1 595	696		1 021	260		3 586
1890		1 495	653		1 021	256		3 439
1891		1 643	700		1 022	256		3 635
Sterkte. <i>Effectif.</i>								
1882	21	1 596	953	4	734	221	25	3 504
1883	24	1 647	859	4	860	255	28	3 642
1884	24	1 744	839	4	998	182	28	3 783
1885	22	1 879	736	4	833	172	26	3 637
1886	21	1 747	722	4	893	154	25	3 532
1887	22	1 618	758	4	960	244	26	3 597
1888	22	1 527	732	4	911	238	26	3 423
1889	23	1 539	705	4	841	208	27	3 307
1890	24	1 694	942	4	790	198	28	3 638
1891	25	1 825	956	4	849	243	29	3 887

¹⁾ Onder deze totalen zijn, behalve het afzonderlijk opgegeven „Personeel aan wal”, ook nog begrepen die tijdelijk aan wal gedetacheerd of met speciale commissiën zijn belast, die verantwoord zijn onder de bemanningssterkte.

II. OVERZICHT VAN DE STERKTE DER GOUVERNEMENTS-MARINE OP 1 JANUARI 1892.

Bron: K. V.

Effectif de la marine coloniale au 1 Janvier 1892.

Soort en aantal van vaartuigen. <i>Nombre et espèce des bâtiments.</i>	Vuurmonden. <i>Bouches à feu.</i>	Bemanning. <i>Équipages.</i>			
		Bepaalde sterkte. <i>Formation.</i>		Aanwezige sterkte. <i>Effectif actuel.</i>	
		Euro- peanen. <i>Européens.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Euro- peanen. <i>Européens.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>
Zeestoomers, <i>Bâtiments de mer: (vap.)</i>					
12 schroefstoomschepen (<i>hél.</i>).	72	96	444	87	417
1 raderstoomschepen (<i>roues</i>).	6	8	37	7	28
Rivierstoomers, <i>Bâtiments de rivière: (vap.)</i>					
5 raderstoomschepen (<i>roues</i>).	21	22	122	22	120
Vaartuigen voor speciale diensten, <i>Bâtiments desti- nés à des services spéciaux.</i>					
1 raderstoomschip (<i>vap. à r.</i>).	—	2	11	2	11
Kleine zeilvaartuigen, <i>Petits voiliers:</i>					
10 adviesbooten (<i>avisos</i>)	2 per boot.	—	121 ¹⁾	—	117
Vast korps schepelingen . . . . . <i>Équipage.</i>		128	603	118	565

¹⁾ Berekend voor eene complete sterkte van 11 vaartuigen.

VIII. Begrooting. Budget.

I. ONTVANGSTEN EN UITGAVEN DER INDISCHE ADMINISTRATIE, ZOO IN INDIË ALS IN NEDERLAND
(IN MILLIOENEN GULDENS).

Recettes et dépenses de l'administration coloniale, tant aux Indes qu'en Europe (Millions de florins).

Bron: S. C.

Dienstjaren. <i>Exercices.</i>	Ontvangsten. <i>Recettes.</i>				Uitgaven. <i>Dépenses.</i>			Percentsgewijze toeneming der: <i>Augmentation, en %:</i>			
	Middelen in Indië. <i>Recettes aux Indes.</i>	Middelen in Nederland. <i>Recettes en Europe.</i>	Uitkeering uit de saldo's van vroegere diensten. <i>Soldes de serv. antérieurs.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Uitgaven in Indië. <i>Dépenses aux Indes.</i>	Uitgaven in Nederland. ¹⁾ <i>Dépenses en Europe. 1)</i>	Totaal. <i>Total.</i>	ontvangsten. <i>des recettes.</i>		uitgaven. <i>des dépenses.</i>	
								Middelen in Indië. <i>Recettes aux Indes.</i>	Middelen in Nederland. <i>Recettes en Europe.</i>	Uitgaven in Indië. <i>Dépenses aux Indes.</i>	Uitgaven in Nederland. <i>Dépenses en Europe.</i>
Gem ^d .											
1867/71	63,5	58,8	—	122,4	82,2	18,8	101,1	*	*	*	*
1872/76	82,9	57,0	9,7	149,6	106,2	25,0	131,2	30,42	-3,13	29,20	32,44
1877	91,5	63,4	7,8	162,6	127,6	29,2	156,8	6,76	18,08	-1,47	11,78
1878	89,2	55,2	5	149,5	123,8	24,9	148,7	-2,95	-12,85	-3,06	-14,57
1879	94,9	49,6	—	144,5	131,7	24,3	156,0	6,07	-10,09	6,64	-2,43
1880	94,8	52	—	146,8	123,1	24,8	146,9	0,63	4,75	-7,29	2,00
1881	92,6	45,2	—	137,8	127,7	23,6	151,2	-2,74	-13,15	3,93	-5,01
1882	92,8	37,5	—	130,3	124,7	24,9	149,6	0,21	-16,08	-2,35	32,88
1883	98,4	43,2	—	141,6	125,4	24,6	150,0	6,03	15,06	0,56	-1,37
1884	101,6	40,7	—	142,3	119,3	24,2	143,6	3,25	-5,38	-4,88	-1,29
1885	100,4	33,6	—	134,0	107,1	23,8	130,9	-1,18	-17,47	-10,22	-1,62
1886	96,9	34,4	—	131,3	106,3	22,6	128,9	-3,49	2,38	-0,75	-5,42
1887	99,5	43,9	—	143,4	96,6	21,3	117,9	2,68	27,03	-9,13	-5,75
1888	95,8	23,9	2	121,7	105,9	22,4	128,3	-3,71	-45,56	9,63	-5,16
1889	95,2	35,7	2	132,3	105,5	23,7	129,1	-0,73	49,37	-0,43	5,80
1890	97,2	38,4	2	137,0	102,1	26,1	128,3	2,11	7,56	-3,17	10,49
1891	98,4	16,9	1	116,1	106,5	25,1	131,5	1,29	-55,86	4,25	-4,10

¹⁾ Ongerekend de bijdragen aan 's Rijks middelen.

¹⁾ *Non compris les contributions au trésor de la métropole.*

II. VERZAMELING VAN DE UITKOMSTEN DER DIENSTEN 1867—91 (IN DUIZENDTALLEN GULDENS).

Récapitulation des services 1867—91 (Milliers de florins).

Bron: S. C.

Jaren. <i>Années.</i>	Ontv. <i>Recettes.</i>	Uitg. <i>Dépenses.</i>	Bijdragen aan 's Rijks middelen. <i>Contrib. au trésor de la métropole.</i>	Totaal der uitgaven. <i>Total dépenses.</i>	Saldo.		Percentsgewijze toeneming der: <i>Augmentation en %:</i>	
					Voordeelig. <i>Bon solde.</i>	Nadeelig. <i>Déficit.</i>	ontvang. <i>des rec.</i>	uitgaaf. <i>des dép.</i>
Gem ^d .								
1867/71	122 361	101 063	11 207	112 270	10 091	—	*	*
1872/76	149 585	131 185	12 945	144 130	7 027	1 572	22,25	20,84
1877	162 649	156 781	2 300	159 081	3 568	—	7,96	0,35
1878	149 473	148 729	—	148 729	744	—	-8,10	-6,51
1879	144 516	156 043	—	156 043	—	11 527	-3,29	4,93
1880	146 838	146 936	—	146 936	—	98	1,61	-5,84
1881	137 802	151 233	—	151 233	—	13 430	-6,15	2,92
1882	130 315	149 583	—	149 583	—	19 268	-5,43	-1,09
1883	141 627	149 964	—	149 964	—	8 337	8,68	0,25
1884	142 266	143 574	—	143 574	—	1 307	0,45	-4,26
1885	133 981	130 873	—	130 873	3 108	—	-5,82	-8,85
1886	131 259	128 885	—	128 885	2 374	—	-2,02	-1,52
1887	143 351	117 896	—	117 896	25 455	—	9,21	-8,53
1888	121 690	128 349	—	128 349	—	6 659	-15,11	8,80
1889	132 332	129 133	—	129 133	3 199	—	8,74	0,61
1890	137 030	128 272	—	128 272	8 758	—	3,55	-0,67
1891	116 083	131 542	—	131 542	—	15 459	-15,29	2,55
					132 797 ¹⁾	83 945 ¹⁾		

¹⁾ Totaal van 1867—1891.

III. STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DUIZENDTALLEN GULDENS.
Aperçu des dépenses du gouvernement des Indes Néerl. en milliers de florins.

Bron: B. N. I.

Hoofdstukken en afdelingen der begrooting. <i>Chapitres et sous-divisions de budget.</i>	1871		1876		1881		1886		1887		1888		1889		1890		1891 (voorl. cijfer.)	
	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>
I. Regeering en hooge colleges. <i>Gouvernem., collèges.</i>																		
1 Regeering. <i>Gouvernement</i>	775	103	631	29	841	118	761	45	753	42	786	118	677	32	676	30	703	25
2 Algemeene Rekenkamer. <i>Cour des Comptes</i>	399	—	417	—	410	—	409	—	407	—	404	—	408	—	410	—	408	—
II. Departement van Justicie. <i>Justice.</i>																		
3 Kosten van het Departement. <i>Département</i>	41	—	110	—	116	—	117	—	116	—	116	—	115	—	114	—	114	—
4 Rechtswezen. <i>Justice</i>	1 579	—	2 087	8	2 262	—	2 386	—	2 417	4	2 393	5	2 404	6	2 511	7	2 513	6
5 Gevangenen en veroordeelden. <i>Prisons</i>	1 913	6	2 140	9	2 647	—	2 375	63	2 202	47	2 430	44	2 560	68	2 464	92	2 443	65
6 Verschillende uitgaven. <i>Divers</i>	253	—	355	—	381	3	407	3	409	3	381	3	384	3	390	3	462	3
III. Departement van Financiën. <i>Admin. des finances.</i>																		
7 Kosten van het Departement. ¹⁾ <i>Département</i>	244	—	287	—	438	—	414	—	409	—	829	—	822	—	803	—	818	—
8 Algemeene kassen ²⁾ . <i>Caisnes générales</i>	454	77	328	7	661	—	2 803	2 330	2 227	1 773	2 265	1 854	2 360	1 903	2 346	1 899	2 372	1 938
9 Inning der belastingen. <i>Recouvr. des impôts</i>	6 835	1 613	4 806	1 698	4 587	1 465	2 842	406	3 398	468	3 033	766	3 121	543	3 120	737	3 117	698
10 Verlofs- en non-activiteits-tractem., wachtg., onder- standen, pensioenen, enz. <i>Traitements, pensions etc.</i>	4 138	2 463	5 001	3 019	7 040	4 086	8 129	4 827	8 374	5 000	8 614	5 203	9 000	5 504	9 410	5 844	9 657	5 969
11 Verschillende uitgaven. <i>Divers</i>	280	170	974	265	902	267	726	161	795	162	784	187	950	204	885	209	900	210
IV. Departement van Binnenlandsch Bestuur. <i>Administration civile intérieure.</i>																		
12 Kosten van het Departement. <i>Département</i>	184	—	194	—	193	—	193	—	194	—	193	—	193	—	192	—	193	—
13 Europeesch gewestelijk bestuur. <i>Adm. européenne</i>	4 113	3	4 683	—	4 978	—	5 041	—	5 058	—	5 118	7	5 111	10	5 226	13	5 249	11
14 Inlandsch bestuur. <i>Id. indigène</i>	3 713	—	4 231	—	4 273	—	6 416	—	6 390	—	7 284	—	7 580	—	7 532	—	7 005	—
15 Vorsten, grooten, gezanten, staatsgevangenen en dergelijken. <i>Princes et personages indigènes</i>	2 072	1	2 033	2	2 296	—	2 783	—	2 803	—	2 787	—	2 802	—	2 775	—	2 816	—
16 Openbare orde en veiligheid. <i>Sûreté publique</i>	530	—	497	—	627	—	1 031	3	1 108	38	1 183	5	1 190	22	1 151	5	1 276	21
17 Landbouw en veeteelt. <i>Agriculture</i>	317	—	258	—	457	—	255	—	260	—	258	—	261	—	288	—	355	—
18 Landelijke inkomsten en andere grondlasten. <i>Imp. foncier</i>	1 346	—	1 600	—	1 728	—	1 925	—	1 903	—	1 711	—	1 603	—	1 543	—	1 559	—
19 Topographisch-statist. opname. <i>Topographie statist.</i>	398	9	504	24	516	23	602	17	609	20	621	19	611	20	624	20	614	17
20 Koffie. <i>Café</i>	15 010	4 724	27 735	4 882	23 896	5 146	18 208	3 320	9 173	3 116	12 832	1 689	13 957	2 659	5 924	2 664	8 516	813
21 Suiker. <i>Sucre</i>	15 116	2 822	6 336	—	5 530	—	2 918	—	2 348	—	1 772	—	1 244	—	—	—	—	—
22 Specerijen. <i>Epices</i>	89	89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23 Kina. <i>Quinquina</i>	46	—	59	12	96	15	165	41	171	40	194	59	164	47	165	45	144	34
24 Vogelnesten. <i>Nids d'oiseaux</i>	24	—	6	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25 Boschwezen. <i>Forêts</i>	330	—	653	5	609	3	576	2	745	1	705	2	568	2	569	11	593	6
26 Beheer van 's lands civiele pakhuizen. <i>Magasins</i> ..	335	—	303	—	280	—	296	—	274	—	293	—	293	—	287	—	286	—
27 Pakketvaart. <i>Serv. de paquebots</i>	334	—	424	—	393	—	377	—	384	—	371	—	372	—	372	—	698	—
28 Transportkosten naar en uit Indië, reis- en ver- kosten in Indië. <i>Indemn. de voyage</i>	868	252	1 024	283	1 229	344	774	160	849	223	922	216	986	235	1 057	229	1 052	290
29 Verschillende uitgaven. <i>Divers</i>	498	251	303	72	250	74	208	2	106	2	121	6	185	6	140	—	168	3
V. Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid. <i>Enseignement, cultes, industrie.</i>																		
30 Kosten van het Departement. <i>Département</i>	112	—	117	—	119	—	127	—	127	—	126	—	123	—	125	—	125	—
31 Onderwijs voor Europeanen. <i>Enseign. p. Européens</i>	640	13	1 015	13	1 455	3	1 805	2	1 825	1	1 862	1	1 933	2	1 989	12	2 009	1
32 " " Inlanders. <i>Id. p. indigènes</i>	231	—	624	3	1 078	4	982	—	1 006	—	1 014	—	1 038	—	1 063	—	1 094	—

¹⁾ Hieronder van af 1888 begrepen de collectelonen en andere met den aanslag en de invordering in ver-
²⁾ band staande uitgaven welke tot dusver onder de kosten van inningen der belastingen voorkomen
achtereenvolgens (duizendt. fl.) 753, 1400, 2088, 2333, 2330, 1773, 1854, 1854, 1854, 1854.
³⁾ In de begrooting voor 1892 en 1893 wordt in de 5jarige overzichten de suiker niet opgenomen zoodat het cijfer voor
1889 nog uit de begrooting voor 1891 is geput.

STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN
Aperçu des dépenses du gouvernement

Bron: B. N. I.

Hoofdstukken en afdelingen der begrooting. <i>Chapitres et sous-divisions du budget.</i>	1871		1876		1881	
	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>
33 Kunsten en wetenschappen. <i>Beaux-arts, sciences...</i>	125	7	122	5	121	8
34 Eeredienst. <i>Cultes...</i>	411	1	461	1	113	1
35 Geneeskundige dienst. <i>Serv. médical...</i>	499	30	891	96	2 587	472
36 Veeartsenijdienst. ¹⁾ <i>Id. vétérinaire...</i>	20	—	17	—	4 524	—
37 Mijnwezen. <i>Mines...</i>	203	3	317	14	385	72
38 Tin. <i>Etain...</i>	2 474	424	2 703	296	2 393	144
39 Steenkolen. <i>Houille...</i>	137	—	120	—	—	—
40 Zout. <i>Sel...</i>	178	—	2 302	—	3 237	—
41 Verschillende uitgaven. <i>Divers...</i>	292	66	434	148	409	121
VI. Departement der Burgerlijke openbare werken. <i>Travaux publics.</i>						
42 Kosten van het Departement. <i>Département...</i>	106	—	118	—	118	—
43 Personeel van den waterstaat en der burgerlijke openbare werken. <i>Pers. des travaux publics...</i>	630	—	1 120	—	1 179	—
44 Openbare werken. <i>Travaux publics...</i>	191	191	510	510	407	407
45 Onderh. en herst. van gebouwen. <i>Entret. de bâlisses.</i>	855	—	1 314	—	1 252	—
46 Onderh. en herst. van bevoeiingsw., bruggen, wegen en and. waterstaatswerken. <i>Id. de ponts et chauss.</i>	1 145	—	1 647	—	1 970	—
47 Vern. van- en nieuwe w. aan geb. <i>Renouv. de bâlisses.</i>	1 107	—	1 695	—	1 370	—
48 Vernieuwing van- en nieuwe werken aan bruggen, wegen, enz. <i>Idem de ponts et chauss...</i>	2 048	—	2 652	—	4 636	435
49 Post- en telegraafdienst. <i>Postes, télégraphes...</i>	1 824	284	2 130	2 248	2 048	221
50 Spoorwegen. <i>Chemins de fer...</i>	769	767	4 357	2 136	9 385	2 212
51 Verschillende uitgaven. <i>Divers...</i>	659	3	859	3	1 201	3
VII. Departement van Oorlog. <i>Guerre et armée.</i>						
52 Kosten van het Departement. <i>Département...</i>	286	—	378	—	409	—
53 Kosten van de administratie. <i>Administration...</i>	395	—	501	—	686	—
54 Traktementen, soldijen enz. <i>Traitemens, soldes...</i>	6 984	235	10 187	360	8 488	336
55 Materieel. <i>Matériel...</i>	1 618	1 381	4 343	4 071	1 646	1 433
56 Geniewerken. <i>Génie...</i>	1 456	—	1 391	—	1 566	—
57 Geneeskundige dienst. <i>Serv. médical...</i>	915	—	1 386	—	1 317	—
58 Militaire inrichtingen. <i>Etablissements militaires...</i>	516	100	444	198	569	346
59 Levensmiddelen, brand- en lichtstoffen, fourages, kleeding, enz. <i>Fournitures...</i>	5 558	—	6 392	—	5 109	—
60 Vervoer te water en te land van personen, goederen, paarden en vee. <i>Transports...</i>	2 048	856	4 994	2 629	3 399	1 461
61 Expeditiën en troepen te velde. <i>Campagne...</i>	53	—	16 130	—	23	—
62 Verschillende uitgaven. <i>Divers...</i>	590	5	728	2	1 830	4
VIII. Departement van Marine. <i>Marine.</i>						
63 Kosten van het Departement. <i>Département...</i>	206	—	225	—	219	—
64 Maritieme etabliss. en magazijnen. <i>Etabl. magasins...</i>	911	—	1 446	2	1 086	1
65 Geograph. en hydrogr. dienst. <i>Serv. géogr. et hydrogr.</i>	141	—	128	—	85	—
66 Haveninrichtingen. <i>Ports...</i>	148	—	154	—	152	—
67 Bebakening, kustverlicht. en loodsw. <i>Balisage etc.</i>	412	—	944	—	701	—
68 Personeel der zeemacht. <i>Personnel de la marine...</i>	3 017	1 328	3 827	1 850	3 814	1 919
69 Materieel der zeemacht. <i>Matériel de la marine...</i>	2 144	1 104	5 113	3 217	3 874	2 306
70 Reis-, verblijf- en transportkosten. <i>Transports...</i>	120	—	332	—	210	—
71 Verschillende uitgaven. <i>Divers...</i>	31	—	97	9	147	2

Totaal. ²⁾ *Total.* 115 836 29 943 158 519 28 805 151 233 23 565

NEDERLANDSCH-INDIË IN DUIZENDTALLEN GULDENS. (VERVOLG.)
Indes Néerland. en milliers de florins. (Suite.)

	1886		1887		1888		1889		1890		1891 (voorloopig cijfer).	
	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>
	141	7	129	6	138	5	160	16	206	26	190	7
	554	3	582	9	597	5	589	7	600	1	590	1
	1 895	139	1 698	125	1 707	135	1 703	148	2 019	142	2 118	187
	70	1	73	—	62	—	75	—	79	—	82	—
	366	26	359	47	300	38	307	29	307	30	306	30
	2 433	275	2 689	276	2 580	282	2 637	277	3 379	319	3 776	351
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 895	—	2 431	—	2 509	—	2 179	—	2 151	—	2 663	—
	333	76	340	73	315	57	298	72	322	63	314	54
	118	—	118	—	138	—	144	—	147	—	150	—
	969	—	980	—	977	—	979	—	1 152	—	1 193	—
	208	208	206	206	540	540	858	858	1 519	1 519	777	777
	782	—	874	—	918	—	836	—	902	—	933	—
	1 519	—	1 682	—	1 701	—	1 661	—	1 654	—	2 003	—
	793	—	810	—	1 302	—	977	—	1 121	—	914	—
	2 067	15	2 209	—	1 896	—	2 248	—	2 551	—	3 217	—
	2 034	185	2 109	218	3 091	1 321	2 027	197	2 014	222	2 038	274
	9 029	2 712	6 810	1 914	8 667	2 365	8 925	2 447	11 189	3 169	13 281	4 605
	1 070	2	1 272	5	1 310	—	1 290	—	1 295	1	1 347	1
	431	—	430	—	432	—	438	—	459	—	527	—
	741	—	732	—	730	—	720	—	739	—	734	—
	8 607	310	8 968	298	9 149	340	9 385	339	9 257	344	9 518	347
	1 737	1 527	1 767	1 473	2 296	2 066	2 415	2 048	2 674	2 159	2 301	1 937
	1 456	—	1 212	—	1 735	—	1 658	—	1 794	—	1 620	—
	1 365	—	1 462	—	1 477	—	1 466	—	1 483	—	1 515	—
	623	362	643	379	648	368	632	344	639	357	629	329
	5 620	—	5 527	—	5 571	—	5 313	—	5 117	—	5 164	—
	4 145	1 654	4 063	1 531	4 350	1 695	3 607	1 368	4 097	1 701	3 994	1 853
	727	—	441	—	408	—	456	—	982	—	476	—
	1 576	7	1 820	3	1 924	5	1 686	5	1 724	3	1 606	9
	214	—	218	—	210	—	211	—	206	—	203	—
	1 002	1	938	1	889	2	858	2	899	2	726	2
	125	—	124	—	127	—	123	—	139	—	123	—
	150	—	147	—	158	—	163	—	164	—	164	—
	467	—	423	—	490	—	473	—	434	—	3 468	—
	3 591	1 899	3 261	1 756	3 438	1 919	3 425	1 919	3 552	1 886	3 401	1 749
	2 876	1 763	3 345	2 048	3 822	2 300	3 639	2 310	4 091	2 274	566	2 240
	189	—	144	—	160	—	172	—	228	—	219	—
	121	4	129	5	112	4	141	4	31	1	236	—

Totaal. ²⁾ 128 884 22 552 117 896 21 298 128 349 22 419 129 133 23 655 128 271 26 135 131 542 25 068

¹⁾ In het Budget sedert 1884 onder het Departement van Binnenlandsch Bestuur.

²⁾ Als totalen zijn ingevuld de door de Algem. Rekenkamer gerectificeerde cijfers.

IV. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE MIDDELEN SEDERT 1867. ¹⁾ (IN DUIZENDTALLEN GULDENS.

Bron: B. N. I.

Rendement des principales sources de revenu. (*Milliers de flor.*)

Jaren. <i>Années.</i>	Belastingen. <i>Impôts.</i>								Monopolies. <i>Monopoles.</i>					Inkomsten uit den verkoop van koffie. <i>Produit du café.</i>		
	Directe belastingen. <i>Imp. directs.</i>								Zegel, successie- en overschrijv. recht. <i>Timbre, succ. transferts.</i>	In en- uitvoerrechten. <i>Douanes.</i>	Verschillende andere belastingen. <i>Autres imp.</i>	Opium.	Andere verpachte mid- delen, daarbij eenige ver- huurde midd. <i>Autres monop. affermés.</i>	Zout incl. pacht in Oost-Sum. en belasting Grobogan. <i>Sel.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>
	Landrente. <i>Imp. foncier. (indigènes.)</i>	Verponding. <i>Imp. fonc. (non-indig.)</i>	Bedrijfsbelasting. <i>Imp. sur les affaires.</i>		Personeele belasting. <i>Imp. personnell.</i>	Belasting op paarden en rijtuigen. <i>Chevaux et voitures.</i>	Vend- recht. <i>Ventes publ.</i>	Hoofdgeld Inl. <i>Capitation (indigènes.)</i>								
			Inl. en Vr. O. <i>Orientaux.</i>	Europ. <i>Europ.</i>												
Gemm. 1867/71	12 574	1 036	949	—	—	284	490	—	979	6 330	1 362	12 062	2 186	6 157	44 187	36 104
1872/76	15 084	1 302	1 315	—	—	367	739	—	1 352	8 440 ²⁾	2 253	14 051	2 326	6 358	59 513	47 592
1877	15 850	1 563	1 739	—	—	470	680	—	1 431	8 622	2 259	16 390	2 692	6 714	73 194	58 249
1878	16 634	1 589	2 061	—	—	482	876	—	1 532	8 084	2 370	17 262	2 573	6 741	60 347	50 397
1879	17 187	1 525	2 400	702	683	221	738	—	1 433	8 630	2 349	17 266	2 826	7 527	55 973	44 398
1880	17 751	1 616	2 591	592	760	217	706	—	1 407	8 741	2 538	17 477	2 984	7 326	57 829	46 197
1881	17 960	1 779	2 652	639	715	213	740	—	1 318	8 975	2 707	18 293	3 223	6 928	47 050	38 703
1882	18 038	1 589	2 649	682	742	204	702	1 125	1 255	9 307	2 701	18 132	3 504	7 124	36 596	29 818
1883	17 186	1 711	2 645	754	747	212	639	2 305	1 392	10 007	2 621	18 356	4 339	6 987	46 033	36 151
1884	19 574	1 919	2 841	859	765	217	644	2 465	1 359	10 012	2 668	20 599	4 186	7 351	40 389	33 781
1885	19 311	1 806	3 012	753	836	115	623	2 525	1 296	9 421	2 771	19 810	4 543	7 468	33 568	26 455
1886	19 595	1 873	3 075	784	862	125	603	2 695	1 627	8 532	2 801	18 961	4 925	7 453	33 438	26 952
1887	19 356	1 705	3 094	719	858	158	773	2 686	1 394	8 046	4 173	18 722	4 566	7 805	46 387	35 976
1888	17 047	1 642	2 921	805	831	175	644	2 713	1 396	8 192	4 098	17 898	4 640	7 658	26 143	15 967
1889	15 832	1 669	2 918	824	867	195	576	2 690	1 475	8 826	4 617	18 387	5 017	7 880	37 457	28 649
1890	14 951	1 912	2 774	918	873	205	640	2 701	1 597	8 754	4 712	18 538	4 958	8 294	40 552	30 577
1891	15 059	1 880	2 786	940	878	219	810	2 756	1 643	9 670	4 794	19 262	5 159	8 121	18 342	9 069

Als boven vervolg. *Suite.*

Jaren. <i>Années.</i>	Inkomsten uit den verkoop van <i>Vente des produits du Gouvernement</i>								Inkomsten uit bosschen. <i>Revenus des forêts de l'Etat.</i>	Haven- loods- en anker- gelden. <i>Droits de port, de rade, pilotage.</i>	Post- en telegraaf- dienst. <i>Postes et télégraphes.</i>	Spoorwegen. <i>Voies ferrées.</i>		School- gelden. <i>Rémunér. scolaires.</i>	Afstand van grond. <i>Cessions de terrains.</i>	Ontvangsten van verschillenden aard. <i>Recettes diverses.</i>		
	Suiker. <i>Sucre.</i>		Kina. <i>Quinquina.</i>		Tin. <i>Etain.</i>		Andere producten. <i>Autres produits.</i>	Totaal. <i>Total.</i>				Daarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>			Daarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	In Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>
	Totaal.	In Neder- land.	Totaal.	In Neder- land.	Totaal.	In Neder- land.												
	<i>Total.</i>	<i>Dont aux Pays-Bas.</i>	<i>Total.</i>	<i>Dont aux Pays-Bas.</i>	<i>Total.</i>	<i>Dont aux Pays-Bas.</i>												
Gemm. 1867/71	20 736	14 751	0, ⁴	0, ⁴	6 378	5 864	709	426	170	707	94	94	149	271	2 575	312		
1872/76	13 176	2 554	47	47	5 887	5 305	205	459	219	1 081	617	617	213	484	12 183	8 999		
1877	11 260	—	187	187	4 271	3 650	33	831	249	1 260	852	801	289	539	11 417	8 286		
1878	10 711	16	96	96	3 817	3 190	54	1 116	248	1 213	1 077	766	315	574	8 959	5 801		
1879	10 789	—	197	197	4 284	3 773	69	798	248	1 556	1 594	762	357	540	3 808	510		
1880	10 016	—	202	202	4 529	4 042	75	620	328	1 231	1 793	836	343	479	3 630	309		
1881	9 219	—	132	132	5 386	4 940	—	769	313	1 274	2 393	851	311	423	3 455	536		
1882	8 660	—	243	243	6 108	5 601	—	958	411	1 281	3 281	1 126	300	604	3 860	707		
1883	7 870	—	336	336	5 351	4 786	—	986	450	1 312	4 127	1 188	326	555	3 933	560		
1884	6 784	—	361	347	4 781	4 262	—	1 337	455	1 346	5 547	1 232	350	627	4 239	662		
1885	6 331	—	389	372	4 923	4 640	—	1 230	480	1 352	5 645	1 221	344	703	4 160	909		
1886	5 286	—	308	306	5 215	5 165	—	744	400	1 323	5 568	1 027	337	689	3 416	694		
1887	3 331	—	286	285	6 434	6 057	—	798	390	1 348	5 382	893	340	778	3 511	686		
1888	2 665	—	301	298	6 706	6 244	—	710	387	1 392	5 638	838	337	770	5 778	2 528		
1889	589	—	246	243	5 804	5 321	—	663	435	1 482	5 920	838	351	922	5 046	2 108		
1890	295	—	263	261	6 531	6 053	—	899	398	1 517	6 366	786	366	1082	5 725	2 174		
1891	201	—	190	188	6 245	5 905	—	789	553	1 648	7 531	925	383	1 067	4 561	1 545		

¹⁾ NB. Deze cijfers zijn verkregen door in de bijlagen der Kol. Begrootingen telkens al de posten van werke ontbreken in de bijlagen enkele kleine posten. ²⁾ De accijnsen in 1874 ad ruim f 300 000 inbegrepen. ³⁾ Hier lijke ontvangst, die te zamen de door ons gekozen hoofden van inkomst vormen, bijeen te tellen. Hier en daar onder de uitkeeringen uit de saldo's, c. f. tabel I. blz. 89.

V. OPBRENGST DER MIDDELEN NAAR DE VERSCHILLENDE RUBRIEKEN (VOLGENS DE GROEPEERING DER VORIGE TABEL).¹⁾

Bron: B. N. I.

Recettes, par groupes principaux de ressources.

96

INKOMSTEN. Recettes publiques.

	1867		1872		1877		1882		1883		1884	
	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.
	× f 1000		× f 1000		× f 1000		× f 1000		× f 1000		× f 1000	
Belastingen. <i>Impôts</i>	23 153	19,9	28 469	21,7	32 614	20,0	38 994	30,0	40 219	28,5	43 322	30,6
Monopoliën. <i>Monopoles</i>	18 532	15,9	22 646	17,3	25 997	15,9	28 760	22,1	29 681	21,0	32 135	22,7
Producten. <i>Vente de produits</i> ..	71 558	61,4	74 180	56,6	88 946	54,6	51 607	39,7	59 590	42,2	52 314	36,9
Andere middelen. <i>Autres ressourc.</i>	3 224	2,8	5 746	4,4	15 436	9,5	10 695	8,2	11 689	8,3	13 902	9,8
Totaal. <i>Total</i>	116 468	100,0	131 041	100,0	162 992	100,0	130 055	100,0	141 180	100,0	141 672	100,0

	1885		1886		1887		1888		1889		1890		1891 voorl. cijfer.	
	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.	Bedrag. Montant.	In pCt. van het totaal. % du total.
	× f 1000		× f 1000		× f 1000		× f 1000		× f 1000		× f 1000		× f 1000	
Belastingen. <i>Impôts</i>	42 469	31,8	42 571	32,6	42 960	30,0	40 465	33,9	40 489	31,0	40 037	29,5	41 437	35,9
Monopoliën. <i>Monopoles</i>	31 820	23,9	31 339	24,0	31 093	21,7	30 197	25,2	31 284	23,9	31 790	23,4	32 542	28,2
Producten. <i>Vente de produits</i> ..	45 211	33,9	44 246	33,9	56 437	39,5	33 738	28,3	44 113	33,7	47 641	35,0	24 979	21,6
Andere middelen. <i>Autres ressourc.</i>	13 914	10,4	12 478	9,5	12 548	8,8	15 012	12,6	14 820	11,4	16 352	12,1	16 533	14,3
Totaal. <i>Total</i>	133 414	100,0	130 634	100,0	143 038	100,0	119 411	100,0	130 706	100,0	135 820	100,0	115 491	100,0

¹⁾ Daar de getallen verkregen zijn uit de opsomming der nog niet door de algemeene Rekenkamer gerectificeerde en niet geheel volledige posten van werkelijke ontvangst, verschillen deze totalen met de zuivere totalen van ontvangst op blz. 89.

VI. BUITENBEZITTINGEN. *Possess. hors Java et Madoura.*

Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1887 tot en met 1891.

Produit moyen des princ. ressources, ann. 1887—91.

Bronnen: K. V. en B. N. I.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Directe belastingen. <i>Impôts dir.</i>	In- en uitvoer- rechten. ¹⁾ <i>Douanes.</i>	Inkomsten uit producten. <i>Vente de prod.</i>	Inkomsten uit ver- pachtingen. <i>Fermes.</i>	Inkomsten uit verkoop van zout. <i>Vente du sel.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000
Sumatra's Westkust	f 91	f 577	f 4 011	f 564	f 345	f 5 588
Benkoelen	146	0,8	—	36	63	246
Lampongsche Distrikten	147	4,9	—	*	38	190†
Palembang	961	208	—	157	245	1 571
Oostkust van Sumatra	590	685	—	3 034	—	4 309
Atjeh en Onderhoorigheden ..	105	—	—	224	—	329
Riouw " "	62	—	—	948	—	1 010
Banka " "	15	45	5 453	253	40	5 806
Billiton	33	56	191	256	—	536
West. Afd. van Borneo	51	116	—	239	170	576
Zuid. en Oost. Afd. v. Borneo ..	381	71	—	61	299	812
Celebes en Onderhoorigheden ..	390	—	—	292	—	682
Menado	241	—	695	28	—	964
Amboina	166	—	—	138	—	304
Ternate	9,7	—	—	7,0	—	17
Timor en Onderhoorigheden ..	6,0	—	—	8,4	—	14
Bali en Lombok	79	—	—	118	—	197
Totaal.... <i>Total</i>	f 3 470	f 1 762	f 10 350	f 6 364 †	f 1 200	f 23 146 †

<i>Autres revenus (part des possessions extérieures à leur rendement.)</i>	Zegelbelasting, aandeel Buitenbezittingen	184
	Recht op de openbare verkooping, idem. in 1887	105
	Recht op de overschrijving van vaste goederen, idem. (Gemidd. in 1887, 1888, 1890 en 1891)	72
	Recht van successie en overgang, idem. (Gemidd. 1887/8)	14
	Haven- en anker gelden, idem	49
	Registratie van werk-contracten op Sumatra's Oostk. en Banda eil.	59

Totaal generaal.... *Total général*..... f 23 629 †

¹⁾ Hieronder begrepen de opbrengst van den accijns op de tabak die gemd. 10 254 per jaar opbracht, en op de beide res. van Borneo geheven wordt. De acc. op de petroleum, in verschillende gewesten geheven sedert 1 Mrt. 1887, en in de onderstaande cijfers *niet* begrepen, bracht in 1887 (van af 1 Maart) en volgende jaren op resp. 86 320, 114 614, 103 424, 156 944 en 115 455 gulden.

VII. PRODUCTEN.¹⁾ *Produits.*

1. Cijns over den Gouvernements-suikerrietaanplant.²⁾

Redevance pour plantations de canne à sucre.

Bron: B. N. I.

Jaren. <i>Années.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Jaren. <i>Années.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>
1873	f 4 418 588	1883	f 2 743 460
1874	4 265 627	1884	2 317 111
1875	3 945 663	1885	2 036 536
1876	3 918 880	1886	1 636 509
1877	4 015 269	1887	797 732
1878	4 019 750	1888	589 468
1879	4 011 456	1889	506 211
1880	3 707 420	1890	295 062
1881	3 401 847	1891	201 096
1882	3 073 124		

¹⁾ Een overzicht der sedert 1851 in Nederland verkochte Gouvernements-producten vindt men in de Jaarcijfers over 1891 n° I, bladz. 192—193.

²⁾ Met inbegrip van den cijns van den vrijen aanplant.

2. Koffie. *Café.*

Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padang-koffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie. ¹⁾

Ventes de café, recette totale et par picol.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Java-Koffie. <i>Café de Java.</i>			Menado-Koffie. <i>Café de Menado.</i>		Padang-Koffie. <i>Café de Padang.</i>	
	Opbrengst in Nederl. ²⁾ <i>Recette aux Pays-Bas.</i>		Opbrengst in Indië. ⁴⁾ <i>Recette aux Indes.</i>	Opbrengst in Nederl. <i>Recette aux Pays-Bas.</i>		Opbrengst. <i>Recette.</i>	
	Totaal. <i>Total.</i>	Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelh.) ³⁾		Totaal. <i>Total.</i>	Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelheid.)	1e soort. <i>1e qual.</i>	2e soort. <i>2e qual.</i>
	× f 1000	f	× f 1000	× f 1000	f	× f 1000	× f 1000
1882	28 582	31,22	2 750	744	60,14	3 966	28
1883	34 774	33,32	3 475	1 338	57,86	6 333	40
1884	32 886	31,29	2 853	660	58,40	3 690	25
1885	25 642	27,69	2 733	712	59,14	4 106	35
1886	25 376	32,75	3 844	1 569	52,94	2 594	18
1887	34 395	54,57	5 557	968	62,37	4 589	47
1888	15 177	45,72	4 917	576	58,40	5 123	57
1889	27 805	57,81	5 730	840	71,19	2 967	20
1890	28 555	61,85	6 479	1 001	69,39	3 367	27
1891	8 652	63,45	5 299	416	74,55	3 838	23

¹⁾ De bruto-opbrengst per picol van alle koffie-soorten zie onder Handel en Scheepvaart blz. 60.

²⁾ Veilingsprijs met bijberekening der door de koopers te vergoeden 1 % veilingskosten (zie tabel 4) doch na aftrekking van het rabat voor contante betaling à 1½ %.

³⁾ Na aftrekking van de bruto-opbrengst alléén van de kosten van afschepping, vervoer en verkoop.

⁴⁾ Hier worden telken jare 100 000 picols verkocht.

3. Tin (Banka). *Etain de Banca.*

Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening.

Quantités livrées et vendues, frais, et gains.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Bij 's lands pakhuizen ingeleverd. Picols. <i>Livré en magasin au Gouvt.</i>	Uitgaven in Indië tot den afscheep. <i>Frais jusqu' à l'embarquement.</i>	Gezam. kosten per picol. <i>Total frais par picol.</i>	In Ned. verkocht. <i>Vendu aux P.-Bas.</i>	
				Aantal picols bij afscheep. <i>Picols poids brut.</i>	Br.-opb. p. pic. ber. over de afg. hoev. <i>Rendement brut p. picol.</i>
1882	73 996	f 1 988 521	f 30,33	70 013	f 77,24
1883	65 019	1 869 040	32,01	67 011	69,27
1884	74 510	1 917 200	28,74	67 008	61,64
1885	76 552	1 831 270	27,04	70 020	64,41
1886	77 090	1 736 683	26,00	70 005	71,83
1887	84 397	1 898 150	26,14	70 014	83,83
1888	65 964	1 708 338	29,52	70 185	84,64
1889	89 691	2 179 469	27,62	75 129	68,96
1890	107 190	2 472 479	23,06 ⁵⁾	85 057	69,26
1891	93 623	2 438 614	26,05	85 265	67,01

4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten.

Aperçu du transport, des recettes, des frais de vente des produits du Gouvernement.

Bronnen: V. N. H. en K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Voor vervoer der producten ingehuurd: <i>Affrété pour transp. de prod.:</i>		Totale opbrengst der veilingen. (zie noot ²⁾) van tabel 2 <i>Produit total des ventes.</i>	Veilingskosten door koopers vergoed. <i>Frais de vente remboursés par les acheteurs.</i>	Onkosten van afscheppen, vracht-, zee- en brand-assurantie, enz. <i>Frais non remboursés.</i>	Verkoop-commissie. <i>Courtages.</i>
	lasten in zeilschepen. <i>Voiliers (lasts).</i>	lasten in stoomschepen. <i>Vapeurs (lasts).</i>				
1882	15 369	10 066	f 35 163 542	f 353 025	f 3 615 929	f 675 204
1883	18 755	14 184	41 226 195	414 299	3 992 221	800 636
1884	17 148	14 586	38 155 294	383 037	3 947 299	741 773
1885	4 236	13 739	31 366 469	315 198	3 321 994	470 497
1886	8 764	13 004	32 409 164	325 667	2 959 064	486 137
1887	2 401	14 542	41 700 217	419 062	2 639 148	625 503
1888	435	10 825	22 295 511	224 044	1 564 431	334 433
1889	4 643	14 526	34 208 915	343 723	2 269 617	513 134
1890	4 275	7 696	35 870 909	360 479	2 254 748	350 648
1891	485	10 180	15 160 329	152 343	855 862	227 405
1892	124	9 236				

VIII. BELASTINGEN. *Impôts et corvées.*

1. Heerendiensten. *Corvées.*

a. Heerendienstplichtigen ter beschikking van het Gouvernement, aantal betalers van het Hoofdgeld en aantal werkelijk gevorderde dagdiensten ter zake van bijzondere diensten. ¹⁾

Corvéables du Gov., exemptés moyennant la capitation de fl. 1, et nombre de journées de corvée spéciale fournies.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Inl. bevolk. mann. gesl. primo Jan. 1891. <i>Pop. indig. masc. 1° Janv. 1891.</i>	Dienstplichtigen van hoogstens <i>Corvéables à</i>			Totaal Heerendienstplichtigen. ³⁾ <i>Total corvéables.</i>	Betalers van het Hoofdgeld à f 1. ⁴⁾ <i>Payants la capitation de rachat.</i>	Totaal geprest. bijz. dagdiensten. <i>Total journées de corvée.</i>
		42 dagen. <i>42 journées.</i>	21 dagen. <i>21 journées.</i>	10 dagen. <i>10 journées.</i>			
Bantam	288 835	106 182	—	—	106 182	94 117	284 765
Batavia	483 203	226 535	—	—	226 535	—	1 089 834
Krawang	184 477	13 642	9 381	6 300	19 908	29 596	147 095
Preanger	952 105	130 540	34 872	40 280	158 046	203 716	230 103
Cheribon	642 717*	129 387	61 812	42 483	170 914	201 066	284 426
Tegal	524 136	80 286	18 789	18 847	94 393	119 953	170 883
Pekalongan	267 529	51 894	18 088	—	60 938	69 688	173 757
Semarang	665 760	190 084	18 148	1 631	199 566	204 873	464 484
Japara	444 932	92 528	10 123	6 759	99 277	110 325	379 340
Rembang	617 421	137 173	6 283	521	140 445	149 073	249 782
Soerabaja	990 442	184 776	56 045	70 523	230 430	339 581	626 108
Pasoeroean	452 812	71 593	59 220	9 402	103 554	148 256	275 513
Probolinggo	260 877	44 102	24 914	23 068	62 326	95 360	317 599
Besoeki	329 834	86 235	8 517	7 703	92 420	102 357	184 180
Banjoemas	590 379	—	—	—	157 936	122 372	223 092
Bagelen	657 594	—	—	—	86 582	163 953	191 211
Kedoe	368 057	—	—	—	52 428	98 495	299 300
Madioen	532 911	77 851	17 032	7 072	88 135	101 955	393 415
Kediri	555 488	88 933	33 508	10 210	108 240	133 847	209 772
Madoera	724 387	221 963	23 526	16 432	237 834	268 924	359 518
Totaal 1891..	10 533 896*	1 933 704 ⁵⁾	400 258 ⁵⁾	261 231 ⁵⁾	2 892 139	2 757 507	6 544 177
" 1890..	10 256 375	1 915 352 ⁵⁾	433 882 ⁵⁾	299 528 ⁵⁾	2 489 781	2 701 285	6 974 444
" 1889..	10 026 147	2 128 395	455 157	319 222	2 428 362	2 686 813	7 382 403
" 1888..	9 950 864	2 145 478	452 849	336 401	2 451 998	2 717 328	7 658 951
" 1887..	9 778 406	2 123 635	449 746	336 962	2 428 736	2 686 010	7 878 454
" 1886..	9 594 104	2 080 659	445 555	339 993	2 384 389	2 694 283	8 271 124
" 1885..	9 354 182	1 934 208	409 760	341 566	2 220 412	2 521 998	8 462 758
" 1884..	9 217 957	1 905 070	402 989	338 694	2 187 206	2 436 781	8 617 655
" 1883..	9 052 427	1 791 722	399 486	332 250	2 070 572	2 309 757	8 476 148
" 1882 ²⁾	8 981 691	1 786 632	394 533	329 784	2 066 337	2 325 552	8 804 751

¹⁾ Met name: bezetten van wachthuizen en bewaken van waterwerken. ²⁾ Kolom 2 tot 7 alléén tweede helft van 1882. ³⁾ Het aantal heerendienstplichtigen herleid in *volle* heerendienstplichtigen à 42 dagen. ⁴⁾ Deze kolom werd op een ander tijdstip afgesloten dan de kolommen der dienstplichtigen; het getal betalers van het hoofdgeld zou anders (met uitzondering van Batavia, waar geen hoofdgeld geheven wordt) gelijk moeten zijn aan het totaal der heerendienstplichtigen. ⁵⁾ Daar in Kedoe sedert 1 Jan., in Bagelen sedert 1 Sept. 1890 en in Banjoemas sedert 1 Maart 1891 een nieuwe gewestelijke heerdienstregeling is ingevoerd, waardoor van de heerdienstplichtigen in die gewesten slechts maxima van 24 en 12 dagen konden worden gevorderd, kunnen voor die residentie de koll. 2—4 niet worden ingevuld. Voor Kedoe wordt opgegeven in 1891 85 835 heerdienstpl. voor 24 dagen en 11 829 voor 12 dagen; in Bagelen 135 878 (voor 24 d.) en 31 281 (voor 12 dagen), terwijl voor Banjoemas, dat tot 1 Maart 1891 de oude regeling behield, met 85 339 (voor 42 d.), 15 076 (voor 21 d.) en 15 414 (voor 10) dagen, voor de rest van het jaar wordt opgegeven 92 207 (voor 24 d.) en 30 448 (voor 12 d.)

* Ongerekend de mannelijke bevolking van de particuliere landerijen van Cheribon.

b. Hoofdgeld der heerdienstplichtigen en de daaruit bestreden uitgaven tengevolge der afschaffing van diensten.

Produit de la capitation pour le rachat des corvéables, et dépenses occasionnées par l'abolition de certaines corvées.

Bron: K. V.

	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Tot. bedr. v.d. aansl. <i>Tot. d. rôles de la cap.</i>	× f 1000 2 437	× f 1000 2 522	× f 1000 2 481	× f 1000 2 480	× f 1000 2 500	× f 1000 2 472	× f 1000 2 485	× f 1000 2 537
Bedrag der uitgaven <i>Montant des dépens.</i>	1 655	1 711	1 630	1 653	1 708	1 730	1 777	1 904
Voordeelig verschil <i>Bon salde.</i>	782	811	852	818	792	742	708	633

2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente.

Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente”) à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000
Bantam	656	716	592	625	620	667	687	555	445	433	456
Batavia (domein Bloeboer)....	12	12	12	13	9	8	8	7	7	7	7
Krawang	77	92	91	134	135	120	136	146	111	93	116
Preanger Regentschappen.....	1 147	1 120	1 103	1 252	1 296	1 242	1 264	1 154	1 086	1 090	1 092
Cheribon	1 272	1 259	1 242	1 342	1 356	1 232	1 190	1 153	1 117	1 137	1 109
Tegal.....	974	967	919	1 089	1 092	1 042	1 067	781	721	678	739
Pekalongan.....	520	529	508	547	560	556	538	423	382	351	339
Semarang.....	1 454	1 463	1 446	1 553	1 504	1 410	1 374	1 160	1 009	1 021	994
Japara.....	653	650	565	700	666	702	698	557	573	542	550
Rembang.....	838	817	746	902	869	842	883	802	744	565	662
Soerabaja.....	1 945	1 933	1 702	2 005	1 999	2 087	2 107	1 812	1 837	1 669	1 717
Pasoeroean.....	1 096	1 097	1 108	1 178	1 210	1 216	1 208	1 147	1 135	1 139	1 141
Probolinggo.....	819	806	768	836	819	829	828	738	680	682	690
Besoeki.....	1 068	1 067	1 086	1 153	1 163	1 168	1 175	1 069	1 054	1 057	1 055
Banjoemas.....	888	899	917	928	921	925	931	856	802	832	825
Bagelen.....	1 649	1 635	1 618	1 621	1 595	1 582	1 469	1 188	901	907	899
Kedoe.....	866	873	873	872	867	866	858	610	585	627	583
Madioen.....	751	783	802	867	890	904	905	788	650	329	375
Kediri.....	1 154	1 181	1 073	1 238	1 257	1 261	1 232	1 137	1 119	1 001	923
Madoera ¹⁾	127	119	103	449	436	889	868	827	757	703	756
Totaal ²⁾ ..... <i>Total</i>	17 966	18 019	17 272	19 305	19 264	19 549	19 425	16 908	15 714	14 863	15 025
Aanslag. <i>Montant des rôles</i> ..	19 422	19 488	19 376	20 282	20 288	20 554	20 158	17 813	16 483	16 483	16 756

¹⁾ Tot en met 1883 alléén de afdeling Pamekasan, in 1884 en 1885 Pamekasan en Soemenep, sedert 1886 het geheele eiland.

²⁾ Werkelijk te heffen bedrag na aftrek van de vrijstellingen en afschrijvingen wegens suikercultuur, misgewas, onbeplant blijven e a

Jaren. <i>Années.</i>	Getal aangeslagenen. <i>Nombre de cotes.</i>				Bedrag van den aanslag voor: <i>Montant des cotes pour:</i>								Achter- stallig ult ^e . Dec. <i>Arrérage fin décembre</i>	
	Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Chi- neezen. <i>Chinois.</i>	Andere vreemde Oosterl. <i>Autres Orien- taux.</i>	Te zamen. <i>Total.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Gemidd. per hoofd. <i>Moy. par tête.</i>	Chineezen. <i>Chinois.</i>	Gemidd. per hoofd. <i>Moy. par tête.</i>	Andere vreemde Oosterl. <i>Autres Orien- taux.</i>	Gemidd. per hoofd. <i>Moy. par tête.</i>	Te zamen. <i>Total.</i>	Gemidd. per hoofd. <i>Moy. par tête.</i>		
1880	{ a b	696 746 —	52 253 —	4 965 —	753 964 22 663†	f 1 861 566 —	f 2,67 ² —	f 518 987 —	f 9,93 ² —	f 37 544 —	f 7,56 ⁵ —	f 2 387 924 330 497	f 3,16 ⁷ 5,64†	f 131 900 53 519†
1881	{ a b	697 384 —	53 921 48 519†	3 454 1 375†	754 759 62 312†	1 864 498 —	2,67 ³ —	524 022 223 429†	9,71 ⁸ 4,74	33 799 9 400†	9,78 ⁵ 7,52	2 422 319 352 709	3,20 ⁹ 4,93	301 664 74 884
1882	{ a b	677 638 9 488	53 574 61 716	3 429 1 919	734 641 73 123	1 796 178 37 428	2,65 ⁵ 3,94	519 697 318 313†	9,68 ⁵ 5,33	39 208 15 333†	11,43 8,21	2 355 083 379 375	3,20 ⁵ 5,19	214 937 111 103†
1883	{ a b	679 667 9 678	55 606 63 791	3 587 1 926	738 860 75 395	1 791 476 37 810	2,63 ⁵ 3,90 ⁶	519 972 341 615	9,35 5,35	30 696 17 071	8,56 8,86	2 342 143 396 496	3,17 5,25 ⁹	235 670 161 231
1884	{ a b	732 161 9 729	57 243 66 575	3 849 1 970	793 253 78 274	1 856 971 36 688	2,53 ⁵ 3,77	526 305 365 335	9,19 ⁵ 5,49	33 266 15 964	8,64 8,10	2 416 541 417 988	3,04 ⁵ 5,34	132 901 177 436
1885	{ a b	752 671 9 640	55 899 71 881	3 885 1 987	812 455 83 508	1 909 801 36 285	2,54 3,76	782 507 389 036	14,00 5,41	53 330 16 368	13,73 8,24	2 745 641 441 689	3,38 5,29	187,036 257 746
1886	{ a b	808 075 9 782	56 111 78 210	3 923 2 135	868 109 90 127	1 921 241 36 491	2,37 ⁵ 3,73	739 384 414 468	13,18 5,30	48 358 17 120	12,33 8,02	2 708 983 468 079	3,12 5,19	214 438 230 492
1887	{ a b	834 616 9 965	55 984 84 500	4 150 2 284	894 750 96 749	1 906 836 36 428	2,28 3,66	661 156 458 352	11,81 5,42	43 881 16 943	10,56 7,42	2 611 874 511 723	2,92 5,30	168 816 90 935
1888	{ a b	825 342 9 214	56 705 94 112	4 163 2 283	886 210 105 609	1 808 747 31 889	2,19 3,46	634 668 508 670	11,19 5,40	41,181 16,513	9,89 7,23	2 484 596 557 071	2,80 5,27 ⁵	158 943 177 539
1889 ¹⁾	{ a b	802 193 9 159	56 383 100 147	4 235 2 243	862 811 111 549	1 631 171 29 043	2,03 3,17	621 205 529 081	11,02 5,28	38,026 16,706	8,98 7,45	2 290 402 576 040	2,65 5,17	100 350 145 460
1890	{ a b	773 127 8 936	55 525 108 792	4 258 2 399	832 910 120 127	1 531 108 26 793	1,98 3,01	606 520 625 503	10,92 5,75	39 080 16 616	9,18 6,93	2 176 707 669 012	2,61 5,57	82 971 162 900
1891 (Voorloopig.)	{ a b	775 385 9 691	55 872 106 134	4 392 2 401	835 649 118 226	1 539 135 27 119	1,98 2,80	616 586 601 367	11,03 5,67	38 843 17 143	8,84 7,14	2 194 563 645 629	2,63 5,46	63 285 113 371

1) In de kolommen 2, 3, 4 en 7 tot 12 zijn niet begrepen de cijfers voor de afdeling Gorontalo, waarvan geen opgaven werden ontvangen.

5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden.

Impôt des patentes des Européens et assimilés.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i> Gewesten. <i>Provinces.</i> a. Java en Madoera. b. Buitenbezittingen.	Aanslag. <i>Total des rôles.</i>	Vermindering in den aanslag ontstaan. <i>Réduction.</i>	Werkelijk te heffen bedrag. <i>Montant dû.</i>	Geïnd bedrag. <i>Montant perçu.</i>
1881	f 576 780	f 22 684	f 554 096	f 565 811
	84 603	2 070	82 533	73 681
1882	647 347	41 464	605 883	605 111
	84 694	2 256	82 438	76 877
1883	695 151	23 870	671 281	658 143
	97 074	3 839	93 235	96 158
1884	762 114	19 717	742 397	743 825
	120 222	2 582	117 640	115 046
1885	651 842	22 595	629 247	629 217
	148 098	3 612	144 486	116 777
1886	646 037	26 451	619 586	616 639
	177 335	10 801	166 534	167 671
1887	573 576	19 605	553 971	575 004
	177 067	2 317	174 750	146 555
1888	622 192	19 583	602 609	627 583
	201 828	2 724	199 104	209 204
1889	667 528	20 827	646 701	640 226
	189 760	3 787	185 973	183 933
1890	796 020	87 703	708 317	704 603
	217 887	5 378	212 510	213 535
1891	730 007	28 904	701 103	697 372
	238 397	6 475	231 923	243 275

(Voorloopig.)

6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen.

Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers.)

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i> Gewesten. <i>Provinces.</i> a. Java en Madoera. b. Buitenbezittingen.	Aanslag. <i>Total des rôles.</i>	Vermindering in den aanslag ontstaan. <i>Réduction.</i>	Werkelijk te heffen bedrag. <i>Montant dû.</i>	Geïnd bedrag. ¹⁾ <i>Montant perçu.</i>	Kosten van schatting. ²⁾ <i>Frais de taxation.</i>
1881	f 675 858	f 43 213	f 632 645	f 611 607	f 12 976
	108 872	6 848	102 024	103 697	1 200
1882	665 539	42 247	623 292	630 659	15 577
	119 044	7 413	111 631	111 488	504
1883	670 604	40 705	629 899	630 871	4 860
	124 037	9 721	114 315	115 670	362
1884	675 522	38 194	637 328	648 379	12 751
	129 732	8 594	121 138	116 321	588
1885	769 582	36 418	733 164	718 801	6 969
	141 115	8 800	132 315	117 810	390
1886	750 749	38 384	712 365	727 690	3 875
	141 544	9 530	132 014	134 195	456
1887	733 774	40 884	692 890	720 734	4 832
	148 165	9 224	138 941	138 480	931
1888	718 101	39 608	678 492	682 634	5 323
	163 569	8 376	155 193	147 987	445
1889	710 460	43 550	666 910	687 503	5 453
	169 952	10 537	159 316	179 631	495
1890	699 098	39 202	659 897	702 880	4 862
	174 883	9 758	165 125	170 103	517
1891	705 871	36 071	669 801	695 494	5 518
	174 129	5 265	168 864	182 211	523

(Voorloopig.)

¹⁾ Onder het geïnde bedrag is ook opgenomen wat van den achterstand van vorige jaren is aangezuiverd.

²⁾ Voor zoover aan de belastingschuldigen in rekening gebracht.

7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.*

Belaste artikelen. <i>Marchandises.</i>	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Invoerrecht. <i>Droit d'entrée.</i>					
Manufacturen. <i>Tissus</i>	f 1 987 159	f 2 069 026	f 2 267 470	f 2 180 031	f 2 589 083
Gambier	821 182	800 573	784 372	795 054	740 134
Gedistilleerd. <i>Boiss. distill.</i> ..	692 434	715 948	784 729	808 716	741 902
Tabak en sigaren	337 052	366 538	340 678	338 281	382 502
Petroleum	244 875	197 755	267 863	276 611	267 534
Eetwaren (voor zooveel in de handelsverslagen onder dit hoofd genoemd, doch visch en boter uitgezonderd)	463 377	468 579	508 210	539 043	610 343
<i>Aliments (exc. poisson et beurre).</i>					
Kramerij. <i>Mercurie</i>	223 463	254 261	292 713	297 542	314 954
Visch. <i>Poisson</i>	322 243	472 787	437 649	443 615	532 310
Wijn. <i>Vin</i>	158 653	189 570	174 693	194 143	182 556
Garens. <i>Fils</i>	162 984	183 733	167 775	157 242	241 836
Kleederen enz. <i>Vêtements</i> ..	154 754	168 547	180 906	164 119	186 122
Thee	201 609	244 751	200 336	199 910	251 264
Boter <i>Beurre</i>	107 751	123 857	112 343	97 288	114 146
Aardew. (geb.) en porc. <i>Poteries.</i>	73 917	72 888	98 402	102 636	101 269
Meel. <i>Farine</i>	101 941	88 070	99 592	113 628	114 853
Was. <i>Cire</i>	79 867	62 378	66 096	75 109	90 169
Papier, schrijf- en teekenbehoefden. <i>Papier, papeterie.</i>	105 962	129 005	126 284	123 871	143 866
IJzer en staal en dito werk. <i>Fer brut et ouvré.</i>	50 853	54 943	74 004	75 598	75 777
Meubelen. <i>Meubles</i>	47 414	49 404	51 686	67 803	66 930
Drog. en medic. <i>Drogues, médic.</i>	51 023	48 804	55 812	87 681	68 704
Bier. <i>Bière</i>	61 755	73 054	83 550	79 839	80 000
Leder en lederwerk. <i>Cuir</i> ..	52 735	53 950	58 603	51 992	60 998
Glas en glasw. <i>Verre et verrev.</i>	43 929	43 216	58 703	59 426	69 710
Mineraalwater. <i>Eaux minerales</i>	34 265	43 671	65 673	56 643	66 242
Zout	* 1)	* 1)	67 671	83 123	90 750
Andere artikelen (die elk minder dan f 50 000 aan invoerrecht opbrachten, voor zoover niet reeds afzonderlijk genoemd). <i>Autres march.</i> ..	420 266	265 824	362 219	372 436	419 584
Nagev. invoerr. <i>Arrérages</i> ..	2 367	1 276	210	—	—
	f 7 003 830	f 7 242 408	f 7 788 242	f 7 841 380	f 8 603 538
Af: terugbetalingen	10 444	8 596	8 535	9 884	8 070
Zuiver ontvangen	f 6 993 386	f 7 233 812	f 7 779 707	f 7 831 496	f 8 595 468
Uitvoerrecht. <i>Droit de sortie.</i>					
Suiker. <i>Sucre</i>	f 164 270 ²⁾	—	—	—	—
Koffie. <i>Café</i>	233 019	f 353 601	f 337 072	f 207 719	f 336 115
Tabak. <i>Tabac</i>	229 411	240 055	298 412	312 955	329 132
Tin. <i>Etain</i>	179 703	174 782	182 048	176 569	186 920
Indigo	66 025	68 869	72 720	61 124	72 013
Andere artikelen (die elk minder dan f 50 000 aan uitvoerrecht opbrachten, voor zoover niet reeds afzonderlijk genoemd). <i>Autres march.</i> ..	148 360	121 443	155 657	166 432	158 090
Nagev. uitvoerr. <i>Arrérages</i> ..	42 514 ³⁾	8	—	134	—
	f 1 063 302	f 958 758	f 1 045 909	f 924 933	f 1 082 270
Af: terugbetalingen	10 618	253	107	1 439	6 002
Zuiver ontvangen	f 1 052 684	f 958 505	f 1 045 802	f 923 494	f 1 076 268

¹⁾ Begrepen onder „Andere artikelen”.

²⁾ Sedert 1 Junij 1887 is de heffing van uitvoerrechten op suiker voor de tijd van 5 jaar geschorst.

³⁾ Hieronder begrepen f 42 082 over de jaren 1877—1881.

8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten.
Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.*

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Bantam	—	f 34	f 60	f 182	f 38	f 1 922
Batavia	f 1 906 200	1 910 705	1 984 488	2 072 111	2 050 501	2 385 820
Krawang	22	28	3 379	—	6	23
Cheribon	333 754	277 825	283 610	300 762	316 202	369 035
Tegal	120 388	64 176	60 011	56 061	55 445	48 040
Pekalongan	45 010	29 279	13 986	9 295	10 483	15 304
Semarang	2 023 405	1 839 456	1 845 388	1 935 172	1 849 122	2 041 840
Japara	27 610	6 684	907	4 093	1 373	1 874
Rembang	16 639	4 236	6 477	14 133	3 545	4 733
Soerabaja	2 371 642	2 218 248	2 198 625	2 392 782	2 400 964	2 603 511
Pasoeroean	150 457	91 283	96 930	95 447	43 832	92 979
Probolinggo	83 009	49 389	33 358	46 935	44 046	42 166
Besoekei	95 194	64 552	65 231	74 327	76 638	87 126
Banjoemas	46 112	27 725	28 091	34 249	22 400	29 818
Madoera	14 506	8 861	12 293	5 615	11 039	9 597
Totaal Java en Madoera	7 233 948	6 592 481	6 632 784	7 041 164	6 885 634	7 733 788
Sumatra's Wk.	453 246	499 798	566 018	617 490	554 607	647 053
Benkoelen	835	319	505	1 786	841	357
Lampongs	3 320	2 957	1 032	6 810	4 827	8 887
Palembang	162 142	183 365	179 771	222 408	234 054	218 175
Sum. Oostk.	453 600	526 964	592 514	684 556	818 614	799 869
Banka	40 331	40 846	40 353	47 580	51 107	43 053
Billiton	40 824	58 776	57 368	50 529	52 582	60 245
Borneo W. A.	102 899	102 689	83 918	99 869	112 427	130 354
Borneo Z. en O.	74 180	68 896	62 269	78 923	65 984	74 385
Tot. Ned.-Ind.	8 565 325	8 077 091	8 216 532	8 851 115	8 780 677	9 716 184

9. Opbrengst van eenige voornamelijk onverpachte middelen.
Bron: K. V. *Principaux autres droits.*

Jaren. <i>Années.</i>	Zegelrecht. <i>Timbre.</i>		Zuivere winst aan vendu- procenten. <i>Ventes publ.</i>	Recht van overschrijving van vaste goederen. <i>Droits de transf. d'immeubl.</i>		Recht van successie en overgang. <i>Droits de succession.</i>	
	Java.	Buiten- bezittingen. <i>Autres poss.</i>		Java.	Buiten- bezittingen. <i>Autres poss.</i>	Java.	Buiten- bezittingen. <i>Autres poss.</i>
1880	f 714 293	f 124 372	f 537 058	f 404 619	f 46 425	f 113 618	f 3 227
1881	635 830	121 675	470 503	483 572	38 850	73 471	3 213
1882	606 258	143 762	482 580	376 306	55 870	67 085	31 598
1883	703 365	157 254	441 090	358 136	66 779	153 826	19 286
1884	672 072	121 714	476 043				
1885	724 372		384 944	446 552		102 357	
1886	825 694	206 446	382 294	496 696		83 816 ¹⁾	
1887	737 778	152 376	387 896	462 248		85 821	
1888	679 688	188 231	428 982	461 574		36 249	
1889	717 056	179 513	458 711	457 944		68 883	
1890	767 478	188 942	478 450	531 799		45 526	
1891	759 594	210 640	479 467	547 335	62 104	31 454	
(voor- loopig.)				544 192	82 770	45 989	

¹⁾ Sedert 1885 wordt van Eur. en daarmede gelijk gestelden successierecht geheven; vóór dat jaar ook van vreemde Oosterlingen. Het overgangsrecht van vreemde Oosterlingen is sedert dat jaar begrepen onder het Recht van overschrijving van vaste goederen.

IX. MONOPOLIEN. *Monopoles.*

1. Opiumverkoop in het klein op Java en Madoera.

Aantal toegestane verkoopplaatsen, pachtsom en winst, en verhouding der gedebiteerde hoeveelheden wettig opium tot de door het Gouvernement ter beschikking gestelde maxima.
Monopole (affermé) de l'opium.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Aantal toegestane katten. <i>Débts licites.</i>		Pachts. en winst van het opium in 1891 en 1892. <i>Fermage et bénéfices probables.</i>				Gemidd. hoeveelheid gedebit. wettig opium in % van de maxima, die ter beschikking stonden. <i>Quant. débit. en % du maximum.</i>		
	1891	1892	Verschuldigde pachtsom. <i>Fermage.</i>		Winst op de verstrekte hoeveelh. <i>Bénéfice.</i>		1887—89	1890	1891
			1891	1892	1891	1892 ¹⁾			
			× f 1000						
Bantam	—	—			f 141 413	f 140 098	86,94	81,16	87,58
Batavia	22	22	871	901					
Krawang	6	6							
Lampongs	4	5							
Cheribon	11	11	122	122	45 705	45 024	72,27	99,91	100,00
Tegal	22	22	276	288	70 549	69 514	41,06	46,61	56,60
Pekalongan	33	33	240	228	60 734	59 964	35,36	51,73	57,29
Semarang	69	69	1 404	1 476	256 532	253 499	58,18	61,33	57,07
Japara	47	47	465	531	127 898	126 549	59,82	76,39	72,46
Rembang	50	50	542	648	140 509	139 040	33,26	55,26	37,44
Soerabaja	48	48	1 200	1 308	286 951	283 190	64,73	56,26	70,56
Pasoeroean	22	22	432	432	83 747	82 836	55,30	76,66	75,28
Probolinggo	14	14	233	216	49 542	48 800	71,86	72,16	70,38
Besoeki	20	20	148	134	39 227	38 597	64,50	70,39	71,40
Banjoemas	10	10	139	141	67 296	66 480	77,11	82,08	89,00
Bagelen	17	17	132	173	44 458	43 852	68,76	63,58	97,99
Kedoe	31	31	275	312	52 607	51 933	53,53	41,65	49,66
Djokjokarta	93	93	360	420	72 640	72 080	72,20	44,83	64,58
Soerakarta	146	146	744	901	229 250	228 279	45,53	50,05	71,17
Madioen	64	64	588	565	89 954	89 266	60,90	33,56	37,35
Kediri	109	109	1 897	1 957	272 760	270 600	86,88	91,65	89,22
Madoera	32	32	118	144	46 423	45 654	50,16	58,19	50,35
	870	871	10 186	10 896	2 178 195	2 155 255	58,96	61,17	64,66

¹⁾ Hier is gerekend dat de hoeveelheid verstrekte opium gelijk aan die van 1891 was.

2. Uitkomsten van de opiumpacht.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	a. Java en Madoera.						b. Buitenbe- zittingen. Opbrengst. <i>Autres possessions produit.</i>
	Getal verkoop- plaatsen of katten. <i>Nombre de débts.</i>	Verstrekte opium (katt's) <i>Opium fourni.</i>	Pachtsom. <i>Fermage.</i>	Vermoed. winst van het opium. ¹⁾ <i>Bénéfices probables.</i>	Pachtsom en verm. winst. <i>Fermages et bénéfices probables.</i>	Pachtsom en behaalde winst. <i>Fermages et bénéfices.</i>	
			× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000
1880	764	142 934	10 243	2 700	12 943	12 602	2 439
1881	825	166 739	10 666	1 959	12 626	12 510	2 781
1882	825	151 286	10 465	2 354	12 819	12 495	2 675
1883	823	139 019	10 477	2 844	13 321	12 705	3 461
1884	851	164 052	12 107	2 918	15 025	14 836	3 766
1885	851	129 878	12 139	3 003	15 142	14 344	3 652
1886	851	104 420	12 139	3 169	15 308	14 015	3 960
1887	855	108 095	13 031	3 216	16 248	15 023	3 795
1888	854	108 375	13 031	*	*	15 215	3 846
1889	855	104 002	13 031	3 203	16 234	*	4 865
1890	835	112 720	9 041	3 187	12 228	11 293	5 076
1891	870	117 759	10 186	2 178	12 237	12 364	5 332
1892	871	*	10 896	2 155 ²⁾	13 051	*	*

¹⁾ De winst berekend over hetgeen aan de pachters had kunnen zijn verstrekt, doch dat door dezen slechts gedeeltelijk is genomen.

²⁾ De vermoedelijke winst berekend over hetgeen in 1891 werd verstrekt.

3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen gedurende het jaar 1892 en de vorige jaren.

Bron: K. V. *Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.*

Benaming der middelen.	Opbr. op Java en Madoera.	Opbr. op de Buitenbezittingen.	Totaal.
Rund-, buffel- en paardenslacht. <i>Abattage.</i>	f 1 286 940	f 10 527 ³⁾	f 1 297 467
Dobbelspelen ¹⁾ <i>Jeux</i>	193 704	676 980	870 684
Varkenslacht. <i>Abatt. (porcs)</i>	62 484	102 276	164 760
Tolbruggen en overvaarten. <i>Passages.</i>	101 220	24 675 ⁴⁾	125 895
Vogelnestklippen. ²⁾ <i>Nids d'oiseaux</i> ...	171 576	—	171 576
Pandhuizen. <i>Monts de piété</i>	627 114	95 550	722 664
Arak en and. sterke dranken. <i>Boissons.</i>	—	467 418 ⁵⁾	467 418
Totaal incl. andere kl. middelen 1892. <i>Total incl. autres.</i>	2 737 710	1 586 520	4 324 230
Totaal 1891	3 084 805	2 031 351	5 116 156
1890	3 031 898	1 936 056	4 967 952
1889	3 134 489	1 897 483	5 031 974
1888	3 083 413	1 593 760	4 677 173
1887	3 060 076	1 548 740	4 608 816
1886	3 201 623	1 634 602	4 836 225
1885	3 070 050	1 505 127	4 575 177
1884	2 574 357	1 575 643	4 150 000
1883	2 864 113	1 414 050	4 278 163
1882	1 763 340	1 033 344	2 796 684

¹⁾ Op Java alléén in de Res. Batavia, Semarang en Soerabaja, in de Buitenbezitt. overal, uitgez. Lampongs, Amboina, Ternate, Bali en Lombok.

²⁾ Alléén in de Resid. Bantam, Rembang, Soerabaja, Probolinggo, Besoeki, Madoera.

³⁾ Alléén rundslacht (in Bali en Lombok ook buffel- en paardensl.) incl. voor Ternate en Timor varkenslacht.

⁴⁾ Alléén overvaarten, en wel in Palembang, Borneo Z. en O., Celebes en Onderh. en Bali en Lombok.

⁵⁾ Incl. pacht van saguweer in Menado.

4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopprijzen, en geldelijke opbrengst.

Bron: K. V. *Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.*

	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891. voorl. cijfer <i>chiffre prov.</i>
Java en Madoera.							
à f 6,72 per p. (normaalpr.)	865 345	875 942	909 545	890 989	916 896	962 660	894 995
à f 5,92 (Zuidkust)	30 772	31 792	33 174	35 807	40 171	46 507	51 929
à f 6 (Soerakarta)	41 023	44 249	42 820	37 042	38 728	41 294	33 900
à f 2 (industriële doeleind.)	1 210	1 778	2 049	2 683	2 867	4 651	813
à f 0,12 per K. G. ¹⁾	—	—	—	—	—	—	33 984
à f 0,03 ⁵ p. K.G. (v. ind. doel.)	—	—	—	—	—	—	1 550
Te zam. pic. <i>Tot., picols.</i>	938 350	953 760	987 588	966 521	998 662	1 055 112	1 017 171
Gedel. opbr. <i>Prov. tot.</i>	f 6 245 844	f 6 343 585	f 6 569 552	f 6 427 043	f 6 637 458	f 7 001 460	f 6 766 487
Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>							
à f 6,72 (Banka excl. mijnw.)	3 413	3 936	3 530	3 306	3 560	3 885	4 584
à f 4 (Banka mijnwerkers).	3 391	2 873	3 519	3 672	3 978	3 643	3 198
à f 5,83 ⁵ (Palemb. en W. Born.)	69 540	64 653	71 201	70 417	68 774	70 985	74 323
à f 6,66 ⁵ (Benk., Z. en O. Born.)	50 204	48 588	51 776	52 963	53 291	55 912	58 377
à f 5 (Sum. W. en Lampongs).	75 095	72 513	75 218	76 559	77 316	77 395	75 871
à f 2 (industriële doeleind.)	—	—	—	—	45	60	25
Te zam. pic. <i>Tot., picols.</i>	201 644	192 563	205 244	206 916	206 963	211 881	216 378
Gedel. opbr., <i>Prov. tot.</i>	f 1 152 355	f 1 101 594	f 1 174 428	f 1 183 576	f 1 182 980	f 1 214 632	f 1 245 762
Geld. opbr. Nedl. Ind. <i>Provenu, tot. des colon.</i>	f 7 398 200	f 7 445 179	f 7 743 980	f 7 610 619	f 7 820 438	f 8 216 092	f 8 012 249

¹⁾ In de vier verkooppplaatsen in de res. Batavia, te Samarang en te Soerabaja.

X. SPOORWEGEN. *Voies ferrées.*

1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opname der Staatsspoorwegen op Java.

Dépenses de construction des chemins de fer de l'État.

Bron: V. S. N. I.

Omschrijving der lijnen. <i>Lignes.</i>	Werkelijke kosten der lijnen tot ult. 1887. <i>Dépenses avant fin 1887.</i>	Uitgaven in: <i>Dépenses en:</i>				
		1888.	1889.	1890.	1891.	Totaal.
a. Oosterlijnen.	f 33 824 672	f 344 097	f 145 458	f 121 585	f 366 185	f 34 801 996
b. Westerlijnen.	20 150 045	1 929 143	496 504	38 929	8 475	22 623 096
c. Lijn Djokjakarta-Tjilatjap.	14 432 211	326 097	—47 871	—37 874	62 929	14 735 492
d. Lijn Waroeng-Bandreg-Tjilatjap.....	184 325	—	240 564	2 032 017	3 329 905	5 786 811
e. Opneming van de lijnen:						
Dj. Poerw. Magelang-Willem I.	110 743	—	—	—	—	110 743
Malang-Blitar.....	—	—	—	—	467	467
Kalimas-Tarik.....	—	—	—	—	3 208	3 208
Probolinggo Panaroeakan.....	—	—	—	—	18 526	18 526
Totaal....	68 701 996	2 599 337	834 655	2 154 657	3 789 695	78 080 342

2. Rendement van Spoorwegen, Post en Telegrafie.

Voies ferrées, postes et télégraphes. Rendement du Trésor.

Bronnen: V. S. N. I. en K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Staatsspoorwegen. <i>Voies ferrées de l'Etat.</i>				Partic. Spoorw. Uitkeering aan den Staat. <i>Récongnitions des lignes privées.</i>	Post en Telegrafie incl. Paardenposterijen. <i>Postes et télégr.</i>	
	Oosterlijnen. <i>Réseau Est.</i>		Westerlijnen. <i>Réseau Ouest.</i>			Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Nadeelige saldo's. <i>Soldes défavorables.</i>
	Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Saldo's.	Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Saldo's.			
1882	f 870 525	f 978 354	f 175 635	f 82 999	f 1 176 652	f 2 167 586	f 411 906
1883	1 069 478	1 439 564	261 480	127 530	1 231 271	2 403 340 ¹	638 681
1884	1 484 456	1 974 603	425 698	366 644	1 218 579	2 318 241 ¹	552 309
1885	1 813 687	1 681 628	542 436	222 926	1 022 756	2 065 286 ¹	334 825
1886	1 616 673	1 924 935	584 034	331 603	897 270	2 070 603 ¹	362 599
1887	1 597 839	1 719 008	565 163	292 263	839 500	2 137 947 ¹	393 035
1888	1 558 254	1 908 552	547 925	333 910	839 500	3 127 567 ¹	1 401 004
1889	1 639 740	1 911 750	659 441	350 582	795 090	2 048 472 ¹	234 693
1890	1 823 978	1 843 206	799 734	337 175	932 834	2 037 109 ¹	147 424
1891	2 069 053	2 143 064	859 010	461 473	1 049 991	*	*

¹ Hieronder ook eenige in Nederland gedane uitgaven.

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. Population.

I. STERKTE DER BEVOLKING OP HET GRONDGEBIED DER KOLONIE BIJ HET EINDE VAN 1891.
EN VORIGE JAREN. ¹⁾

Chiffre de la population de toute la colonie.

A. Suriname.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. <i>Lieux.</i>	Gevestigde bevolking. <i>Population fixe.</i>			Immigranten. <i>Immigrants.</i>			Totaal generaal
	Mannen. <i>Hommes.</i>	Vrouwen. <i>Femmes.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Mannen. <i>Hommes.</i>	Vrouwen. <i>Femmes.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	<i>Total- général.</i>
Stad Paramaribo en buitenwijken.	12 675	16 443	29 118	58	55	113	29 231
Overig gedeelte der kolonie	12 633	9 816	22 449	4 104	1 604	5 708	28 157
Totaal . . . <i>Total</i> 1891	25 308	26 259	51 567	4 162	1 659	5 821	57 388
" " 1890	25 500	26 064	51 564	3 852	1 457	5 309	56 873
" " 1889	25 657	26 118	51 775	2 989	1 204	4 193	55 968
" " 1888	24 851	24 872	49 723	2 969	1 345	4 314	54 037
" " 1887	24 272	24 125	48 397	3 927	1 779	5 706	53 945
" " 1886	23 480	23 443	46 923	3 997	1 844	5 841	52 764
" " 1885	23 663	23 659	47 322	4 270	1 922	6 192	53 514
" " 1884	23 556	23 273	46 829	4 278	1 871	6 149	52 978
" " 1883	23 594	23 647	47 241	3 048	1 322	4 370	51 611
" " 1876	22 026	22 807	44 833	2 561	1 047	3 608	48 441

¹⁾ Opgave van wijkmeesters en districtcommissarissen, niet volledig.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. ¹⁾

Curaçao et dépendances.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. <i>Lieux.</i>	Bevolking in 1880. <i>Population en 1880.</i>			Bevolking in 1891. <i>Population en 1891.</i>			Toe- of afnemng. sedert 1880. <i>Augmen- tation ou diminu- tion.</i>
	Mannen. <i>Hommes.</i>	Vrouwen. <i>Femmes.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Mannen. <i>Hommes.</i>	Vrouwen. <i>Femmes.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	
Curaçao	10 629	13 517	24 146	11 307	15 277	26 584	+ 2 438
Bonaire	2 407	2 579	4 986	1 780	2 199	3 979	— 1 007
Aruba	2 947	3 257	6 204	3 790	4 096	7 886	+ 1 682
St. Martin	1 374	1 768	3 142	1 636	2 245	3 881	+ 739
St. Eustatius	955	1 142	2 097	720	893	1 613	— 484 ²⁾
Saba	906	1 049	1 955	847	1 063	1 910	— 45
Totaal gen. <i>Total</i> 1880.	19 218	23 312	42 530	20 080	25 773	45 853	Tot. gen. 1891
" " " 1881.	19 571	23 694	43 265	19 734	25 228	44 962	" " 1890
" " " 1882.	20 004	23 847	43 851	20 234	25 358	45 592	" " 1889
" " " 1883.	20 063	23 775	43 838	20 648	25 599	46 247	" " 1888
" " " 1884.	19 350	23 873	43 223	20 378	25 336	45 714	" " 1887
" " " 1885.	20 090	24 320	44 410	20 015	24 863	44 878	" " 1886

¹⁾ Niet inbegrepen het garnizoen op Curaçao. *La garnison de Curaçao non comprise.*

²⁾ Eene vergelijking is hier niet mogelijk, daar volgens het Kol. Versl. over 1889 de vroegere opgaven betr. St. Eustatius foutief zijn.

II. VERGELIJKEND OVERZICHT VAN DE GETALSTERKTE DER DISTRIKTS-BEVOLKING VAN SURINAME IN DE JAREN 1863 ¹⁾, 1872 ²⁾, 1873 ³⁾, en 1885—1891.

Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1872, 1873 et 1885—1891.

Bron: K. V.

Jaren.	Veld- en fabrieksarbeiders. <i>Ouvriers.</i>		Ouden, gebrekkigen en kinderen tot geen arbeid geschikt. <i>Vieillards, invalides, enfants.</i>		Overige bevolking. <i>Autres parties de la population.</i>	Totaal generaal. ⁴⁾ <i>Total général.</i>
	Niet-immigranten. <i>Non-immigrés.</i>	Immigranten. <i>Immigrés.</i>	Niet-immigranten. <i>Non-immigrés.</i>	Immigranten. <i>Immigrés.</i>		
1863	16 824	284	9 001	13	1 214	27 336
1872	14 186	1 976	9 625	251	2 498	28 536
1873	10 764	3 829	6 887	470	5 024	26 974
1885	5 282	4 898	2 569	1 150	12 799	26 698
1886	4 409	4 723	2 422	975	12 426	24 957
1887	4 108	4 385	2 241	1 196	12 967	24 897
1888	4 775	3 253	2 700	926	12 909	24 563
1889	5 040	3 325	2 687	747	13 963	25 762
1890	4 838	4 315	2 489	871	13 580	26 093
1891	4 559	4 718	2 402	990	14 612	27 281

¹⁾ Het jaar van de emancipatie. *L'année de l'émancipation des esclaves.*

²⁾ Het laatste jaar vóór de opheffing van het staatstoezicht. *L'année dernière avant l'abolition de la tutelle de l'État.*

³⁾ Het jaar van de opheffing van het staatstoezicht. *L'année de l'abolition de la tutelle de l'État.*

⁴⁾ Hieronder niet begrepen de gevangenen, militairen en de overige bewoners der mil. posten. *Prisonniers et militaires non compris.*

 III. INDEELING DER BEVOLKING VAN CURAÇAO EN O. NAAR DE GEBORTEPLAATS.
Population de Curaçao et dép. par lieux de naissance.

Bron: K. V.

Woonplaats. <i>Lieux.</i>	Getalsterkte der bevolking. ¹⁾ <i>Effectif.</i>	Waarvan geboren, <i>dont nés</i>			
		op het eiland. <i>dans l'île.</i>	elders in West-Indië. <i>ailleurs dans les Indes Occidentales.</i>	in Nederland. <i>aux Pays-Bas.</i>	elders <i>ailleurs</i>
Curaçao	26 782	25 419	299	285	779
Bonaire.....	3 979	3 942	9	15	13
Aruba	7 886	7 681	102	9	94
St. Martin (Ned. Ged.)	3 881	3 749	116	11	5
St. Eustatius...	1 613	1 468	137	5	3
Saba.....	1 910	1 877	18	2	13
Totaal in 1891..	46 051	44 136	681	327	907
<i>Total</i> 1890..	45 162	43 368	661	297	836
1889..	45 799	43 891	747	290	861
1888..	46 461	44 616	713	338	794
1887..	45 954	44 249	655	338	712
1886..	45 121	43 416	665	329	711
1885..	44 734	43 017	636	309	772
1884..	43 444	41 783	630	300	731
1883..	44 153	42 395	662	278	818
1882..	44 066	42 306	692	269	799

¹⁾ Hieronder begrepen het garnizoen van Curaçao. *Y compris la garnison de Curaçao.*

IV. IMMIGRATIE IN SURINAME.

Aantal aangekomen immigranten van 1° Januari 1853 tot ult^o. December 1891.*Nombre des immigrants pendant la période 1853—1891.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Land van herkomst. <i>Pays de provenance.</i>						Totaal. <i>Total.</i>
	Nederl.- Indië. <i>Indes Neerl.</i>	Madeira. <i>Madère.</i>	China. <i>La Chine.</i>	West-Indië. <i>Indes Occident.</i>	Nederland. <i>Pays-Bas.</i>	Britsch- Indië. <i>Indes Brit.</i>	
1853 t/m 1862	8	275	487	—	—	—	770
1863 t/m 1872	21	205	2 015	2 382	2	—	4 625
1873 t/m 1882	94	—	—	214	87	6 569	6 964
1883	—	—	—	—	—	855	855
1884	—	—	—	—	—	2 061	2 061
1885	—	—	—	—	—	533	533
1886	—	—	—	—	—	—	—
1887	—	—	—	—	—	356	356
1888	—	—	—	—	—	—	—
1889	—	—	—	—	—	1 728	1 728
1890	94	—	—	22	—	1 264	1 380
1891	—	—	—	—	—	608	608
Totaal.....	217	480	2 502	2 618	89	13 974	19 880

V. GETAL HUWELIJKEN, GEBOORTEN EN STERFGEVALLEN.

Mariages, naissances et décès.

A. Suriname.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Getal huwelijken. <i>Mariages.</i>	Gewett. kinderen door opvolgend huwelijk. <i>Enfants légitimés.</i>	Geboorten. <i>Naissances.</i>			Waarvan buiten echt. <i>Dont hors mariage.</i>	Sterfgevallen. <i>Décès.</i>			Levenloos aangegeven. <i>Morts-nés.</i>
			M. H.	V. F.	Totaal. <i>Total.</i>		M. H.	V. F.	Totaal. <i>Total.</i>	
1882	89	50	902	908	1 810	1 449	866	755	1 621	126
1883	111	64	880	837	1 717	1 411	970	799	1 769	141
1884	120	77	857	896	1 753	1 431	1 095	1 018	2 113	133
1885	98	78	989	973	1 962	1 608	792	730	1 522	170
1886	94	58	991	903	1 894	1 571	788	661	1 449	144
1887	129	119	983	926	1 909	1 580	815	688	1 503	133
1888	117	80	926	900	1 826	1 526	873	723	1 596	133
1889	145	133	966	969	1 935	1 598	781	653	1 434	123
1890	116	127	890	828	1 718	1 390	849	641	1 490	130
1891	115	94	880	921	1 801	1 443	1 146	959	2 105	144

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Getal huwelijken. <i>Mariages.</i>	Geboorten. <i>Naissances.</i>				Overleden. <i>Décès.</i>		
		Mannen. <i>Hommes.</i>	Vrouwen. <i>Femmes.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Daarv. buiten echt. <i>Dont hors mariage.</i>	Mannen. <i>Hommes.</i>	Vrouwen. <i>Femmes.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1882	163	740	775	1 515	975	379	421	800
1883	123	738	763	1 501	1 005	375	349	724
1884	205	753	756	1 590	947	341	445	786
1885	142	829	811	1 640	1 106	433	581	1 014
1886	168	658	691	1 349	832	382	413	795
1887	251	928	894	1 822	1 169	401	403	804
1888	239	821	869	1 690	1 076	268	510	778
1889	222	714	695	1 409	869	501	547	1 048
1890	278	807	868	1 675	960	309	374	683
1891	199	855	818	1 673	958	459	544	1 013

II. *Onderwijs. Enseignement.*I. GETAL SCHOLEN EN LEERLINGEN. *Nombre des Écoles et des élèves.*

Bron: K. V.

A. Suriname.

Jaren. <i>Années</i>	Paramaribo.				Districten.			
	Gouvernements- scholen. <i>Ecoles publiques.</i>		Particuliere scholen. <i>Ecoles privées.</i>		Gouvernements- scholen. <i>Ecoles publiques.</i>		Particuliere scholen. <i>Ecoles privées.</i>	
	Uit°. Getal scholen. <i>Ecoles.</i>	Getal leerlingen. <i>Elèves.</i>	Getal scholen. <i>Ecoles.</i>	Getal leerlingen. <i>Elèves.</i>	Getal scholen. <i>Ecoles.</i>	Getal leerlingen. <i>Elèves.</i>	Getal scholen. <i>Ecoles.</i>	Getal leerlingen. <i>Elèves.</i>
1882	3	600	28	3095	16	639	14	790
1883	4	723	26	3032	17	660	15	823
1884	4	734	26	3202	16	599	13	748
1885	4	729	26	3246	13	519	11	587
1886	4	779	24	3281	14	553	10	634
1887	5	1172	22	3065	14	639	7	510
1888	5	1230	20	3107	14	642	8	569
1889	5	1243	19	3043	13	675	10	723
1890	5	1285	19	3288	13	712	8	666
1891	6	1476	17	3188	13	713	9	715

B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Aard der scholen.	Curaçao.		Andere eilanden. <i>Dépendances.</i>		Totaal. <i>Total.</i>	
		Getal scholen. <i>Ecoles.</i>	Getal leerlingen. <i>Elèves.</i>	Getal scholen. <i>Ecoles.</i>	Getal leerlingen. <i>Elèves.</i>	Getal scholen. <i>Ecoles.</i>	Getal leerlingen. <i>Elèves.</i>
1886.	Openbare scholen . . .	1	193	—	—	1	193
	Landscholen	3	401	8	694	11	1095
	Zustersscholen	* 1)	1861 2)	*	567 3)	*	2428
	Bijzondere scholen . . .	6	246	1	20	7	266
	Totaal	*	2701		1281		3942
1887.	Openbare scholen . . .	1	199	—	—	1	199
	Landscholen	3	366	8	654	11	1020
	Zustersscholen	* 1)	2277 2)	*	605 3)	*	2882
	Bijzondere scholen . . .	6	160	1	22	7	182
	Totaal	*	3002		1281		4283
1888.	Openbare scholen . . .	1	173	—	—	1	173
	Landscholen	3	240	8	560	11	800
	Zustersscholen	* 1)	1886 2)	*	574	*	2460
	Bijzondere scholen . . .	7	542	1	20	8	562
	Totaal	*	2841		1154		3995
1889.	Openbare scholen . . .	1	199	—	—	1	199
	Landscholen	3	328	8	514	11	842
	Zustersscholen	* 1)	1813 2)	*	467	*	2280
	Bijzondere scholen . . .	6	505	—	—	6	505
	Totaal	*	2845		981		3826
1890.	Openbare scholen . . .	1	208	—	—	1	208
	Landscholen	3	257	8	479	11	736
	Zustersscholen	* 1)	1923 2)	6	786	*	2709
	Bijzondere scholen . . .	6	569	—	—	6	569
	Totaal	*	2957	14	1265	*	4222
1891.	Openbare scholen . . .	2	203	—	—	2	203
	Landscholen	2	209	10	501	12	710
	Zustersscholen	* 1)	2202 2)	5	929	*	3131
	Bijzondere scholen . . .	7	570	1	22	8	592
	Totaal	*	3184	16	1452	*	4636

1) In het stadsdistrict vindt men twee, van 1886—1890 drie zustersscholen. 2) Voor het grootste gedeelte meisjes.

III. Landbouw en Nijverheid.

Agriculture et Industrie.

I. LANDBOUW IN SURINAME.

Agriculture, Surinam.

A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders.

Bron: K. V. *Etendue des exploitations et nature des laboureurs.*

Hoofdproducten naar welke de plantages genoemd worden. <i>Produits principaux de chaque exploitation.</i>	Uitgestrektheid in bebouwing ult ^o . 1891. <i>Etendue cultivée en 1891.</i>	Arbeiders. <i>Laboureurs.</i>					Totaal. <i>Total.</i>
		Kleine landbouw. <i>Petite culture.</i>		Immigranten. <i>Immigrants.</i>	Niet-Immigranten. <i>Non-Immigrants.</i>		
		Eigenaars. <i>Propriétaires.</i>	Pachters. <i>Fermiers.</i>				
	Hectaren.						
Suiker <i>Sucre</i>	2 089 1 ¹⁾	—	—	2 611	1 580	4 191	
Cacao.....	11 942	623	953	3 009	3 042	7 627	
Andere producten <i>Autres</i>	1 133	241	476	—	42	759	
Totaal ult ^o . 1891....	15 164.1	864	1 429	5 620	4 664	12 577	
" " 1890....	14 338.4	1 816	1 960	4 315	4 697	13 788	
" " 1889....	16 614.4	1 503	2 560	3 282	4 749	12 094	
" " 1888....	12 623.5	1 407	2 623	3 329	4 599	11 958	
" " 1887....	11 970.6	1 316	2 607	4 385	3 887	12 195	
" " 1886....	12 877.07	1 506	2 610	4 694	4 302	13 112	
" " 1885....	12 611.5	1 386	2 658	4 898	5 065	14 007	
" " 1884....	12 855.3	1 145	2 596	5 055	5 114	13 910	
" " 1883....	12 266.6	1 133	2 953	3 174	6 242	13 502	
" " 1882....	12 019.2	871	1 761	3 537	6 246	12 415	

¹⁾ Waaronder 91 H.A. met cacao, bananen en koffie beplant.

B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1880, 1885 en de laatste 4 jaren.

Bron: K. V. *Quantités produites.*

Producten. <i>Produits.</i>	1880	1885	1888	1889	1890	1891
Suiker } <i>Sucre</i> (Muscovado) KG.	7 941 305	2 177 375	1 217 739	1 428 581	1 963 700	1 000 250
" } (Vacuumpan) "	2 505 427	3 252 958	4 988 814	6 079 066	6 149 100	6 866 794
Melasse ..... Liters.....	1 913 980	941 187	1 104 389	704 060	1 168 962	1 366 821
Rum ..... ".....	1 045 651	455 918	315 308	469 070	534 239	394 401
Cacao..... KG.....	939 900	1 337 459	1 543 019	2 166 930	2 169 402	2 247 098

Bron: K. V. C. De Suiker- en Cacao-cultuur. *Cultures du Sucre et du Cacao.*

Jaren. <i>Années.</i>	Suiker. <i>Sucre.</i>		Cacao.	
	Getal plantages. <i>Exploitations.</i>	Uitgestrektheid, waarvan geoogst werd. <i>Etendue en récolte.</i>	Getal plantages en gronden. <i>Exploitations.</i>	Uitgestrektheid in bebouwing ult ^o . Dec. <i>Etendue en exploitations fin Décembre.</i>
1882	36	H.A. 3 105.3	129 plantages en gronden.	H.A. 6 110.1
1883	33	2 974.3	72 " " 226 "	6 699.7
1884	32	2 885.8	76 " " 249 "	7 321
1885	28	"	71 " " 298 "	7 533.93
1886	22	2 000.2	75 " " 305 "	8 008.76
1887	20	1 750	83 " " 313 "	8 387.36
1888	17	1 668.2	83 " " 370 "	8 787
1889	14	1 737.2	88 " " 363 "	13 103
1890	14	1 602.1	98 " " 487 "	10 901
1891	14	1 630.3	382 " " 246 "	11 942

II. VEESTAPEL. *Bétail.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. <i>Années.</i>	Rundvee. <i>Bêtes à cornes.</i>	Paarden. <i>Chevaux.</i>	Muilezels. <i>Mulets.</i>	Ezels. <i>Anes.</i>	Schapen. <i>Moutons.</i>	Geiten. <i>Chèvres.</i>	Varkens. <i>Cochons.</i>
1882	3 124	209	60	237	526	802	1 807
1883	3 346	211	66	325	440	763	1 959
1884	3 319	216	81	297	435	822	1 828
1885	3 677	230	74	306	447	1 054	1 774
1886	4 129	244	77	325	555	1 179	2 009
1887	3 581	267	90	320	522	847	2 036
1888	3 853	228	78	312	560	825	1 975
1889	4 026	244	79	301	462	662	2 165
1890	3 856	237	68	307	369	596	2 411
1891	3 745	206	71	246	309	590	2 135

B. Curaçao en Onderhoorigheden met uitzondering van Saba. *Curaçao et dépendances exc. Saba.*

1882	3 821	722	250	4 485	30 328	66 551	2 210
1883	3 837	715	264	4 434	29 855	67 094	2 529
1884	3 983	739	279	5 900	33 858	97 028	2 965
1885	4 035	746	298	7 328	28 216	83 469	2 683
1886	4 016	923	294	6 933	33 489	91 625	3 573
1887	4 493	942	487	6 806	35 745	91 194	4 173
1888	4 651	969	249	5 665	64 260	94 009	4 287
1889	3 388	837	190	5 167	37 972	83 688	3 739
1890	3 703	744	193	5 284	51 096	74 771	3 902
1891	3 393	816	196	5 589	75 723	67 273	4 142

C. Saba.

1888	214	20	—	16	338	1 750	615
1889	248	18	—	11	312	1 725	694
1890	—	—	—	—	—	—	—
1891	195	15	—	1	190	1 004	322

III. ONTGINNING VAN DELFSTOFFEN.

Exploitation de minéraux.

A. Suriname.

1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden.
Bron: K.V. *Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.*

Jaren. <i>Années.</i>	Aantal verleende concessiën. <i>Concessions.</i>			Grootte (in hectaren) van de gezamenlijke concessiën. <i>Superficie totale de toutes les concessions.</i>		
	Voor per- ceelen reeds vroeger uitgegeven. <i>Pour ter- rains déjà concedés.</i>	Voor nieuwe perceelen. <i>Pour nou- veaux terrains.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Voor per- ceelen reeds vroeger uitgegeven. <i>Pour ter- rains déjà concedés.</i>	Voor nieuwe perceelen. <i>Pour nou- veaux terrains.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1875	*	*	*	*	*	52 460
1876	*	*	57	*	*	207 554
1877	*	*	*	*	*	166 761
1878	*	*	108	*	*	197 603
1879	*	*	*	80 294	266 487	346 781
1880	*	*	*	143 251	165 972	309 223
1881	*	*	*	161 658	364 710	526 368
1882	*	*	*	368 885	219 715	588 600
1883	101	194	295	269 482	181 910	451 392
1884	99	207	306	247 954	188 873	436 792
1885	113	283	396	217 348	184 635	401 983
1886	124	331	455	189 221	223 659	412 880
1887	145	250	395	177 856	154 263	332 120
1888	168	273	441	198 282	136 827	335 109
1889	221	404	625	221 443	311 206	532 649
1890	140	189	329	135 367	110 257	245 624
1891	101	192	293	103 822	88 395	192 217

2. Uitkomsten der goud-industrie.
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Gevonden. ¹⁾ <i>Production.</i>		Uitgev. in gramm. ²⁾ <i>Export.</i>		Waarde. <i>Valeur.</i>
	Hoeveelheid in Grammen. <i>Grammes.</i>	Waarde naar het gemiddelde van de tarieven van uitvoer. <i>Valeur.</i>	Totaal. ³⁾	Naar Nederland. <i>Aux Pays-Bas.</i>	
1882	467 198	f 616 701	589 970	334 237	f 784 726
1883	743 370	988 682	679 641	410 795	903 943
1884	756 186	1 020 851	967 271	379 833	1 305 698
1885	745 897	1 016 285	983 039	665 502	1 331 774
1886	711 515	974 775	753 845	585 296	1 032 767
1887	858 859	1 176 636	1 006 904	725 065	1 379 458
1888	588 624	806 415	1 029 777	872 621	1 410 794
1889	645 019	883 676	894 333	798 522	1 125 236
1890	814 352	1 115 662	952 023	852 643	1 304 271
1891	1 236 919	1 704 579	820 983	709 014	1 124 746

 Totaal. *Total* 1876/91.... f 14 901 825

¹⁾ Volgens de opgaven van belanghebbenden. ²⁾ Gedeclareerd. ³⁾ Sedert 1880 wordt een uitvoerrecht van 5% geheven

 B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*
 Ontginning der phosphorzure kalklagen.
Exploitation du phosphate.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Klein-Curaçao. <i>Ile Petit-Curaçao.</i>		St. Barbara op Curaçao.	
	Hoeveelheid uitgevoerde fosphaat M ³ . <i>Phosphate exporté (M³.)</i>	Rechten. ¹⁾ <i>Droits perçus.</i>	Hoeveelheid uitgevoerde fosphaat M ³ . <i>Phosphate exporté (M³.)</i>	Rechten. ¹⁾ <i>Droits perçus.</i>
1882	7 440	f 8 705	6 570	f 7 687
1883	2 899	3 468	52 757	62 934
1884	3 233	3 880	54 859	65 883
1885	2 266	2 707	45 373	54 347
1886	4 623	5 526	18 726	22 441
1887	6 839	8 169	9 741	11 673
1888	1 321	1 904	2 490	3 616
1889	— ²⁾	— ²⁾	4 717	6 823
1890	—	—	3 375	4 219
1891	—	—	4 654	6 726

Aruba.				
Jaren. <i>Années.</i>	Getal schepen voor den fosphaat-uitvoer. <i>Nombre de vaisseaux exportant le phosphate.</i>		Rechten. ¹⁾ <i>Droits perçus.</i>	Concessie-rechten. <i>Droits de concession.</i>
	Getal. <i>Nombre.</i>	M ³ .		
1882	47	27 307	f 14 360	f 218 459
1883	63	39 050	20 511	312 401
1884	35	21 494	11 279	171 953
1885	30	20 251	10 620	162 005
1886	32	19 448	10 211	155 587
1887	27	16 515	8 673	132 119
1888	40	26 015	13 668	208 118
1889	61	40 756	21 389	326 046
1890	71	49 230	25 862	393 839
1891	34	22 397	11 746	179 175

¹⁾ Uitvoerrechten en scheepsongelden. *Droits d'exportation et de navigation.*
²⁾ De concessie op dit eiland is met 1888 afgevoerd. *La concession s'est terminée en 1888.*

IV. Handel en scheepvaart. *Commerce et navigation.*I. ALGEMEEN OVERZICHT. *Aperçu général.*

A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer.

Bron: K. V. *Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.*

Jaren. <i>Années.</i>	Suriname. <i>Surinam.</i>		Haven van Curaçao. <i>Port de Curaçao.</i>
	Invoer. <i>Importation.</i>	Uitvoer. <i>Exportation.</i>	Invoer. <i>Importation. 1)</i>
1850	f 2 087 562	f 3 877 102	f *
1855	2 401 284	3 398 525	*
1860	3 056 946	4 524 001	*
1865	4 504 520	2 235 399	*
1870	4 042 111	2 657 871	*
1875	3 125 415	2 409 335	*
1880	3 914 458	3 600 535	5 559 412
1885	4 893 355	3 113 270	3 153 221
1890	5 366 258	4 272 692	3 733 917
1891	5 873 335	3 994 616	4 059 400

1) De waarde van den uitvoer van Curaçao kan niet worden opgegeven, daar deze vrij is, (uitgez. de uitvoer van phosphorzure kalk).

Van den invoer der andere eilanden wordt alleen vermeld de invoer voor verbruik op St. Martin.

Bron: K. V. B. Scheepvaartbeweging. *Navigation.*

Jaren. <i>Années.</i>	Suriname. <i>Surinam.</i>				Curaçao Binneng. vaart. <i>Navires entrés. 2)</i>			
	Ingeklaard. <i>Entrées.</i>	Inhoud. 1) <i>Tonnage.</i> × 1000	Uitge- klaard. <i>Sorties.</i>	Inhoud 1) <i>Tonnage.</i> × 1000	Haven van Curaçao. <i>Port de Curaçao.</i>		Elders. <i>Ailleurs.</i>	
					Aantal. <i>Nombre.</i>	Inhoud 3) <i>Tonnage.</i> × 1000	Aantal. <i>Nombre.</i>	M ³ × 1000
1850	246	13	245	13	605	31	*	*
1855	219	16	208	15	765	44	*	*
1860	210	14	217	15	800	38	*	*
1865	184	13	173	13	1 006	73	*	*
1870	205	12	192	11	1 266	58	*	*
1875	192	21	197	22	1 021	110	*	*
1880	265	25	256	23	1 152	650	1 424	84
1885	199	72	203	73	1 270	846	1 893	130
1890	229	82	226	81	1 158	1 169	1 643	158
1891	207	83	207	83	1 205	1 106	1 385	147

1) Tot 1875 in lasten van 2,214 m³, later in Reg. tonnen van 2,83 m³. 2) Omtrent de vertrokken vaartuigen worden geen opgaven verstrekt. 3) Tot 1875 in tonnen van 2,214 m³, later in m³.

II. UITVOEREN VAN CURAÇAO EN ONDERHOORIGHEDEN. *Exportations de Curaçao et des dépendances.*

Bron: K. V. A. Curaçao. 1)

Producten. <i>Produits.</i>		1885	1886	1887	1888	1889	1890
Aloëhars. <i>Résine d'aloès.</i>	KGr.	2 080	500	—	—	—	—
Dividivi.....	"	258 254	283 900	220 673	374 020	140 862	258 415
Ezels. <i>Anes.</i>	Stuks	179	158	194	182	159	168
Oranjeschillen. <i>Pelures d'orange.</i>	KGr.	1 802	3 981	2 112	2 300	2 041	3 859
Phosphorzurekalk. <i>Phosphate.</i> ..	M ³	47 639	18 726	9 741	2 490	4 717	3 375
Rood verfhout. <i>Bois de teint.</i> ..	KGr.	—	—	5 000	—	172 700	3 700
Vruchten. <i>Fruits.</i>	Manden.	60	1 898	4 206	5 746	—	—
Wol. <i>Laine.</i>	KGr.	4 950	5 031	6 504	8 787	3 500	5 720
Zout. <i>Sel.</i>	Liters.	3 405 060	987 536	2 094 600	235 750	1 637 960	3 017 290

1) Zie de noot bij tabel A. Voor het jaar 1891 komen geen opgaven voor.

B. Van andere eilanden.

Waarde van den uitvoer in Guldens.

Bron: K. V.

Dépendances. Valeur des exp. en florins.

	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Bonaire.....	44 856	48 307	51 515	55 216	57 780	53 830
Aruba.....	305 486	301 870	385 553	561 052	673 213	314 706
St. Martin (Ned. ged.)	120 157	112 695	98 212	25 372	31 771	87 166
St. Eustatius.....	23 850	36 499	22 553	17 678	18 385	8 763
Saba.....	8 000	10 833	11 481	10 255	—	10 881

III. UITVOER DER VOORTBRENGSELEN VAN DEN LANDBOUW VAN SURINAME OVER 1862—1891.

Exportation des produits agricoles de Surinam.

Bron: K. V.

Jaren <i>Années.</i>	Suiker. <i>Sucre.</i> Kilogr.				Melasse.		Rum en dram.		Cacao.		Koffie. <i>Café.</i>		Katoen. <i>Coton.</i>	
	Muscovado.		Vacuumpan.		Liter.		Liter.		Kilogr.		Kilogr.		Kilogr.	
	Hoeveel- heid. <i>Quantité.</i>	Gemid. prijs per 100 KG. <i>Prix moyen.</i>	Hoeveel- heid. <i>Quantité.</i>	Gemid. prijs per 100 KG. <i>Prix moyen.</i>	Hoeveel- heid. <i>Quantité.</i>	Gemid. prijs per 100 L. <i>Prix moyen.</i>	Hoeveel- heid. <i>Quantité.</i>	Gemid. prijs per 100 L. <i>Prix moyen.</i>	Hoeveel- heid. <i>Quantité.</i>	Gemid. prijs per 100 KG. <i>Prix moyen.</i>	Hoeveel- heid. <i>Quantité.</i>	Gemid. prijs per 100 KG. <i>Prix moyen.</i>	Hoeveel- heid. <i>Quantité.</i>	Gemid. prijs per 100 KG. <i>Prix moyen.</i>
1862 ¹⁾		16,193,518		f 6,85	2 790 839	f 6,62	604 677	f 19,00	324 692	f 53,64	62,266	f 84,30	223 271	f 93,17
1865		7,713,837		18,72	1 396 577	8,90	128 398	26,40	326 996	54,90	117,232	66,52	172 111	145,43
1873 ²⁾		12,447,362		19,06	1 837 793	5,56	739 443	22,20	827 795	46,19	35,456	93,11	71 065	89,80
1877	7 839 675	f 21,03 ³⁾	3 131 700	25,91	1 640 364	8,00	1 254 820	15,0	1 398 926	63,64	160	90,27	95 073	69,53
1878	5 833 059	„ 16,05 ³⁾	1 990 283	19,34	1 311 472	7,00	718 748	16,0	556 187	70,74	54	140,00	84 600	69,80
1879	8 836 145	„ 14,78 ³⁾	2 797 747	17,70	1 936 802	5,00	920 119	16,0	1 113 345	86,60	689	140,00	102 919	59,90
1880	7 497 742	17,25	2 394 090	20,25	1 617 414	5,00	708 186	16,0	857 562	67,12	296	140,00	17 596	59,40
1881	6 146 318	18,00	2 391 958	20,00	1 608 489	7,25	533 059	16,5	1 882 644	62,75	521	140,00	—	—
1882	6 875 726	20,00	2 545 889	22,75	1 347 498	9,00	708 228	18,0	1 155 837	68,00	178	130,00	2 094	36,00
1883	5 034 003	15,95	3 644 615	21,00	1 032 481	7,00	604 139	20,00	1 876 178	71,00	532	113,16	—	36,00
1884	3 313 020	13,00	3 937 264	17,34	526 980	6,00	469 020	19,00	1 450 046	71,00	2 546	100,00	676	30,00
1885	1 826 385	8,50	3 588 195	13,83 ³⁾	552 970	6,25	441 653	15 00	1 344 413	73,50	1 425	152,50	479	45,00
1886	2 018 358	8,00	3 878 406	14,00	901 919	4,00	304 974	15,00	1 575 218	73,00	560	63,00	354	60,00
1887	1 488 076	8,00	6 375 699	9,50	363 485	6,00	278 155	10,00	1 719 642	70,00	582	80,00	—	—
1888	852 934	9,00	4 492 600 ⁴⁾	13,00	514 821 ⁵⁾	6,00	222 415	12,00	1 541 612	70,00	565	80,00	6 395	30,08
1889	1 085 894	12,00	3 985 165 ⁶⁾	13,00	395 352 ⁷⁾	6,00	247 600	14,00	2 042 868	65,00	286	80,00	—	—
1890	1 412 166	13,00	4 994 047 ⁸⁾	18,00	527 677 ⁹⁾	6,00	488 846	14,00	2 181 347	60,00	216	100,00	—	—
1891	952 002	14,00	5 392 094 ¹⁰⁾	18,00	215 520 ¹¹⁾	10,00	353 891	15,00	2 210 695	60,00	477	150,00	—	—

¹⁾ Het jaar vóór de emancipatie. *Année précédente l'émancipation.* ²⁾ Het jaar van de opheffing van het Staatstoezicht. *Abolition de la tutelle du gouvernement.*

³⁾ Berekend uit de opgegeven uitvoerwaarde. ⁴⁾ 1e product, bovendien nog 600 995 KG. à f 6,00 naproduct.

⁵⁾ Bovendien nog 181 723 L. à f 3,00 vacuumpan.

⁶⁾ Bovendien nog 494 811 K.G. naproduct à f 6.— ⁷⁾ Bovendien nog 353 665 L. vacuumpan à f 3.— ⁸⁾ Bovendien nog 586 474 KG. naproduct à f 10.—

⁹⁾ Bovendien nog 583 589 L. vacuumpan à f 3.

¹⁰⁾ Bovendien nog 370 972 K. G. naproduct à f 10. ¹¹⁾ Bovendien nog 970 293 L. vacuumpan à f 5.

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE LANDEN IN DE HANDELS- EN SCHEEPVAARTBEWEGING VAN SURINAME.

Part des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.

Bron: K. V.

A. Invoer.
Importation.

Jaren. <i>Années.</i>	Schepen. <i>Vaisseaux.</i>			Lasten of tonnen. <i>Tonnage. 1)</i>			Waarde in duizendt. guld. <i>Valeur (en mill. flor.)</i>		
	Neder- land. <i>Pays- Bas.</i>	Noord- Amerika. <i>Etats- Unis.</i>	Andere staten. <i>Autres pays.</i>	Neder- land. 2) <i>Pays- Bas.</i>	Noord- Amerika. <i>Etats- Unis.</i>	Andere staten. <i>Autres pays.</i>	Neder- land. <i>Pays- Bas.</i>	Noord- Amerika. <i>Etats- Unis.</i>	Andere staten. <i>Autres pays.</i>
1850	91	28	127	*	*	*	1 236	649	202
1855	56	40	123	6 618	4 228	4 840	1 192	714	495
1860	50	31	138	5 527	3 422	5 503	1 587	922	547
1865	26	43	115	3 232	3 915	6 065	2 235	1 007	1 263
1870	24	38	143	2 952	3 199	5 641	1 783	901	1 358
1875	17	27	148	4 050	5 228	11 827	1 192	691	1 243
1880	23	19	223	5 076	4 729	14 860	1 391	786	1 737
1881	22	21	182	4 910	5 851	14 947	1 361	875	2 589
1882	26	21	129	6 098	5 422	11 936	1 707	897	1 695
1883	30	21	198	5 944	5 800	39 410	2 073	1 017	2 079
1884	26	21	132	15 420	6 622	49 193	2 387	1 187	1 712
1885	21	18	160	17 335	5 131	49 075	2 292	1 068	1 449
1886	21	16	182	17 258	5 065	52 606	2 139	1 109	1 345
1887	25	12	193	16 834	4 326	53 258	2 529	968	1 555
1888	48	11	157	36 430	4 329	32 148	2 258	963	1 126
1889	39	9	164	44 642	3 199	13 053	2 590	1 008	1 295
1890	49	14	166	37 469	4 454	40 146	2 814	1 046	1 507
1891	41	12	154	38 778	4 059	39 965	2 691	1 880	1 303

B. Uitvoer.
Exportation.

1850 3)	95	26	124	—	—	—	2 264	294	319
1855	55	35	118	6 099	3 745	4 695	2 039	593	762
1860	43	39	135	5 889	4 315	5 104	2 180	1 088	1 255
1865	12	39	122	1 510	3 641	7 699	684	681	871
1870	20	31	141	2 441	2 660	5 813	848	583	1 226
1875	19	27	151	4 252	5 311	12 424	439	682	1 288
1880	17	21	218	3 607	4 879	14 471	946	779	1 876
1881	14	23	195	3 443	6 340	16 315	841	1 167	1 878
1882	9	18	144	2 392	4 900	15 317	632	908	2 146
1883	15	21	214	3 180	5 462	42 328	827	1 247	1 980
1884	17	15	138	11 880	4 791	52 649	858	1 151	1 655
1885	17	10	176	16 110	3 247	54 115	1 198	1 036	879
1886	16	14	180	15 984	4 927	53 005	1 057	922	1 058
1887	16	12	195	15 750	3 959	54 455	1 229	1 170	1 140
1888	48	12	158	35 533	4 624	32 477	1 475	1 083	758
1889	40	9	160	25 562	3 168	32 506	1 343	1 289	890
1890	46	12	168	36 805	3 920	39 974	1 532	1 482	1 259
1891	24	12	171	19 902	4 236	59 082	1 372	1 764	859

1) Zie noot 1) van tabel I B op pag. 116.

2) De sterke toeneming voor Nederland sedert 1884 en voor andere Staten sedert 1883 is daaraan toe te schrijven, dat telkens de geheele inhoudsgrootte der schepen van den Kon. W. I. Maildienst en van de Comp. Génér.-Transatlantique wordt genoteerd, terwijl door deze schepen gemiddeld slechts een vijfde der inhoudsgrootte voor den in- en uitvoer van Suriname wordt besteed.

3) Voor dit jaar wordt niet de plaats van bestemming der uitgeklaarde schepen opgegeven, maar alléén hun nationaliteit.

V. AANGEKOMEN SCHEPEN OP CURAÇAO, NAAR LANDEN VAN HERKOMST.

Bron: K. V. *Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.*

Landen. <i>Pays.</i>	1886		1887		1888		1889		1890		1891	
	Get. schep.	1000 M ³ .	Get. schep.	1000 M ³ .	Get. schep.	1000 M ³ .	Get. schep.	1000 M ³ .	Get. schep.	1000 M ³ .	Get. schep.	1000 M ³ .
Europa.....	32	72	73	215	84	281	70	243	83	314	63	212
Afrika.....	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Noord-Amerika. <i>Et. Unis.</i>	46	125	53	136	58	147	63	144	72	235	73	242
Z.-Amer. Venezuela.....	428	459	446	361	445	317	455	407	407	471	456	542
" and. Staten....	94	96	70	66	84	87	111	123	85	123	77	86
West-Ind. <i>Col. néerl.</i>	589	19	658	19	570	18	485	18	471	19	415	17
Ind. occ. <i>vreemde Kol... Autres colonies.</i>	46	43	19	13	15	3	16	7	19	7	4	3
Totaal incl. uit Zee.....	1264	815	1332	811	1263	859	1208	943	1158	1169	1205	1106

Aangekomen vaartuigen op de kleine eilanden. *Navires entrés aux dépendances.*

Bonaire.....	551	21	644	20	570	21	558	27	468	26	436	24
Aruba.....	292	31	289	26	281	34	399	50	335	57	269	31
St. Martin.....	260	68	294	57	308	59	206	34	229	53	267	71
St. Eustatius.....	273	11	281	11	286	11	324	12	402	12	237	11
Saba.....	156	10	153	6	139	7	170	8	209	10	176	10
Totaal.....	1893	130	1532	141	1661	120	1657	131	1643	158	1385	147

V. Verkeersmiddelen.

Moyens d'échange et de transport.

I. SURINAAMSCH BANK. *Banque de Surinam.*

Bron: V. S. B.

A. Operatiën der Bank. *Opérations.*

Jaren. Ult ^o Dec.	Discontos. <i>Escomptes.</i>	Wissels. <i>Traites.</i>		Goud.		Discontorente. <i>Taux de l'escompte.</i>
		Verkocht. <i>Vendues.</i>	Gekocht. <i>Achetées.</i>	Verkochte hoeveelheid KG. ¹⁾ <i>Kilogr. vendus.</i>	Netto opbrengst. <i>Provenu net.</i>	
1868	*	f 999 156	f 1 042 382	—	—	9—11 %
1869	*	671 166	752 065	—	—	9.10.11.12 %
1870	f 3 261 615	562 157	588 145	—	—	9—11 %
1871	3 542 588	523 352	511 101	—	—	9 %
1872	1 880 593	643 812	742 659	—	—	7—9 %
1873	1 926 353	1 148 362	1 346 689	—	—	9 %
1874	1 766 121	992 652	939 307	—	—	9 %
1875	1 868 283	713 923	699 735	*	f 6 000	9 %
1876	1 978 808	784 878	865 333	*	11 à 12 000	9 %
1877	2 316 496	1 022 400	883 019	118	162 000	9 %
1878	2 420 537	1 086 943	800 035	237	326 000	9 %
1879	2 341 330	1 096 177	894 616	313	449 325	9 %
1880	2 143 223	1 174 593	780 054	350	485 344	9 %
1881	2 262 696	1 298 687	1 261 557	221	304 678	9 %
1882	2 414 550	1 149 531	996 575	137	185 545	9 %
1883	2 718 027	1 578 943	1 326 421	144	193 663	9 %
1884	2 995 267	1 969 035	1 756 286	186	259 144	9 %
1885	3 319 196	2 357 698	1 420 087	578	820 551	9 %
1886	2 892 717	2 081 554	1 641 363	524	752 410	9 %
1887	2 550 439	2 278 912	1 685 866	603	879 642	9 %
1888	2 860 856	2 371 237	1 377 700	762	1 097 237	9 %
1889	2 674 669	2 451 757	1 441 803	575	833 451	8 %
1890	2 500 921	2 363 979	1 424 905	744	1 072 844	7—8 %
1891	2 378 739	2 347 284	1 351 460	526	808 884	7 %
1892	2 685 312	2 269 042	1 744 485	522	745 097	7 %

¹⁾ In consignatie. Sedert 1885 ook eenig bijgekocht goud. De markt voor het goud is Nederland. Sedert 1886 voor een klein gedeelte ook New-York.

Bron: V. S. B. B. Voornaamste posten der balans. *Princ. éléments du bilan.*

Jaren. <i>Années.</i>	Disconto- portefeuille. <i>Portefeuille d'escompte.</i> Ult ^o Dec.	Specievoorraad. <i>Espèces.</i> Ult ^o Dec.	Bankbiljetten in omloop. <i>Circulation.</i> Ult ^o Dec.	Reservekas. <i>Réserve.</i> Ult ^o Dec.	In- en uitvoeren van specie. ¹⁾ <i>Imp. et exp. d'espèces.</i>	Uit- keeringen. <i>Dividendes</i>
Kapitaal f 1 000 000.						
1869	f 667 246	f 240 223	f 334 805	—	+ f 50 000	4 %
1870	745 540	288 437	351 010	—	+ 100 000	—
1871	642 911	386 663	411 035	—	— 20 000	—
1872	744 325	348 165	373 510	f 95 555	— 70 000	—
1873	424 727	344 388	473 760	—	—	2½ %
1874	403 569	440 172	467 700	—	— 10 000	2½ %
1875	444 951	*	488 945	—	— 83 720	—
1876	431 530	368 000	550 630	—	+ 80 000	—
1877	432 899	339 332	590 975	—	—	3½ %

Kapitaal f 700 000.						
1878	437 604	372 843	656 495	f 162 670	+ 30 000	5 %
1879	443 953	390 864	774 065	162 670	+ 120 310	5 %
1880	458 281	510 332	830 295	163 743	+ 221 000	6 %
1881	439 578	482 449	923 010	165 889	+ 50 000	7 %
1882	496 446	494 750	939 230	168 034	+ 80 000	7 %
1883	543 010	633 539	952 450	170 180	+ 171 000	7 %
1884	557 345	665 617	936 505	170 180	+ 1 000	5 %
1885	583 281	637 362	954 490	170 716	— 44 000	5½ %
1886	410 208	591 760	1 009 105	171 253	+ 2 000	5½ %
1887	469 737	775 206	1 008 205	173 398	+ 193 500	7 %
1888	497 594	694 327	1 112 875	175 000	+ 189 800	8 %
1889	540 272	685 495	1 083 120	175 000	+ 87 600	8 %
1890	502 951	723 447	1 121 670	175 000	— 86 000	8 %
1891	474 449	752 272	1 155 385	175 000	— 30 006	8 %
1891	481 868	650 117	1 104 920	175 000	— 67 650	8 %

¹⁾ Hierin alleen begrepen wat door de Bank ter aanvulling van den metaalvoorraad van Nederland of elders werd ontboden, of wat als overtollig naar Nederland werd teruggezonden.

Bron: K. V.

II. BANK TE CURAÇAO. *Banque à Curaçao.*

Einde der Jaren. <i>Fin de l'Année.</i>	Kapitaal. ¹⁾ <i>Capital.</i>	Bankbiljet- ten (aange- maakte). ²⁾ <i>Billets.</i>	Gedepo- neerde gel- den. <i>Dépôts.</i>	Winst, ter beschikking van de kolon- iale kas. ³⁾ <i>Bons soldes pour le Tré- sor colonial.</i>	Uitstaande bedragen. <i>Prêts</i>		Beschik- bare kas. <i>Encaisse.</i>
					Totaal.	Waarvan op wisselbrev. <i>Dont sur traites</i>	
1850	f 9 810	f 264 355	*	—	f 109 600	f 96 800	f 160 565
1859	92 893	210 885	f 235	—	277 452	243 400	26 561
1869	214 148	206 635	279	f 8 067	339 600	321 500	89 530
1880	289 265	148 700	6 839	8 094	389 075	375 850	63 823
1881	289 265	148 700	3 317	17 721	427 850	423 450	31 154
1882	289 265	148 700	3 355	19 183	437 650	437 650	22 853
1883	289 265	148 700	3 374	19 083	432 550	432 550	27 872
1884	289 265	148 700	3 473	17 690	416 645	363 650	42 484
1885	289 265	148 700	3 806	17 979	389 600	370 800	70 150
1886	289 265	148 700	4 471	18 315	439 700	433 900	21 051
1887	289 265	148 700	3 859	19 731	451 150	439 150	10 405
1888	289 265	148 700	3 892	13 808	434 240	426 680	21 425
1889	289 265	148 700	3 535	15 942	356 480	354 480	100 963
1890	289 265	148 700	3 619	15 496	363 018	362 630	94 063
1891	289 265	148 700	3 738	15 270	352 930	352 930	104 044

¹⁾ Gekweekt uit interesten, disconto's en premiën.

²⁾ De bankbiljetten hebben sedert 1831 gedwongen koers. *Cours forcé depuis 1831.*

³⁾ De winst werd tot 1868 geheel gekapitaliseerd, van 1869—1880 werd 50 % sedert 1881 de geheele winst in de koloniale kas gestort. *Le solde a été capitalisé jusque' en 1868. Il a été en-
visité versé dans le Trésor, à moitié jusqu' en 1880, en total depuis lors.*

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'épargne*

A. Koloniale spaarbank van Suriname. *Caisse d'épargne coloniale de Surinam.*
Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Inleg. <i>Versements.</i>	Rente als kapitaal bijge- schreven. <i>Rentes capitalisées.</i>	Terug- genomen. <i>Remboursements.</i>	Saldo te goed ult ^o Dec.	
				Totaal.	Waarvan toekomt aan Immigranten. <i>Dont dû à des immigrés.</i>
1882	f 104 366	f 4 537	f 39 160	f 245 674	f 129 925
1883	145 135	6 328	65 382	331 755	200 046
1884	135 399	6 359	101 004	372 509	143 811
1885	98 538	5 656	95 536	265 779	158 777
1886	161 559	5 646	100 599	338 201	143 716
1887	180 181	6 175	225 106	299 451	155 683
1888	178 101	7 743	125 444	359 911	214 164
1889	209 648	7 375	149 559	427 375	186 075
1890	241 373	7 850	147 960	433 512	196 775
1891	195 608	6 523	149 543	414 425 ¹⁾	140 380

¹⁾ Hierin begrepen een som van f 85768 toekomende aan Britsch-Indische teruggekeerde immi-
granten, die in 1891 nog niet als uitbetaald kon worden afgeschreven, omdat de wisseltransactiën
nog niet waren afgehoopen.

Bron: K. V. B. Spaar- en beleenbank op Curaçao. *Caisse d'épargne de Curaçao.*

Jaren. 1 Julij—30 Juni. <i>Années.</i>	Getal aandeel- houders. <i>Nombre de déposants.</i>	Aantal beleg- gingen. <i>Versements.</i>	Bedrag van gestorte gelden. <i>Montant des versements.</i>	Saldo te goed. <i>Solde dû aux déposants.</i>	Kosten van administratie, enz. <i>Frais d'admi- nistration, etc.</i>
1881/2	130	2 543	f 161 123	f 433 478	f 5 300
1882/3	*	3 316	129 296	435 745	6 240
1883/4	*	2 851	66 199	431 023	6 751
1884/5	*	3 818	76 098	464 902	6 712
1885/6	*	3 573	109 334	496 035	6 807
1886/7	*	2 677	104 763	508 655	6 990
1887/8	*	2 911	123 699	525 642	8 111
1888/9	*	2 455	48 465	507 013	7 639
1889/90	*	*	*	508 480	7 593
1890/1	*	*	*	519 428	7 834

Bron: K. V. IV. HYPOTHEKEN IN CURAÇAO EN O. *Hypothèques.*

Jaren. <i>Années.</i>	Inschrijvingen op 1 ^o Januari. <i>Inscriptions au 1 Janvier.</i>		Bijgekomen. <i>Nouvelles inscriptions.</i>		Doorgehaald. <i>Royements.</i>	
	Getal. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Getal. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Getal. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>
1882	598	f 2 793 063	83	f 345 569	46	f 216 668
1883	635	2 938 010	70	234 483	49	163 958
1884	656	2 992 489	65	370 605	73	337 363
1885	648	3 025 731	77	305 598	75	326 820
1886	650	3 004 509	91	404 171	61	225 203
1887	680	3 183 477	89	585 656	60	470 760
1888	709	3 298 373	79	488 820	86	433 475
1889	702	3 353 718	99	428 310	79	317 199
1890	722	3 464 829	89	314 892	97	279 186
1891	714	3 500 535	68	447 093	74	434 966
1892	708	3 512 662				

V. KONINKLIJKE WEST-INDISCHE MAILDIENST.
Bron: V. K. W. I. M. *Service des paquebots sur les Indes Occidentales.*

Jaren. <i>Années.</i>	Schepen eind van het jaar. <i>Bâtiments (fin de l'année).</i>	Reizen. <i>Trajets.</i>	Voordeelig saldo der reisreke- ning. <i>Bon solde des comptes de voyage.</i>	Saldo der exploitatie- rekening. <i>Solde du compte d'exploit- ation.</i>	
				Voordeelig. <i>Bon.</i>	Nadeelig. <i>Déficit.</i>
1884	3	9	f 458,95	—	f 7 218
1885	3	12	45 974,25	f 33 312	—
1886	3	12	100 773	100 820	—
1887	3	12	162 823,36	36 579	—
1888	4	*	156 310,11	52 195	—
1889	3	12	231 419	98 254	—
1890	5	15	155 128	29 734	—
1891	5	18	197 202	37 230	—

VI. Bestuursmiddelen.

*Administration.*I. LANDMACHT. *Armée.*

A. Suriname.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Schutterij te Paramaribo. <i>Garde nationale. à Paramaribo.</i>		Gewapende burgerwacht in de districten. <i>Garde civique armée. dans les districts.</i>		Garnizoen. <i>Garnison.</i>	
	(Ult ^o . van elk jaar.) Officiers.	Onderofficier. en manschappen. <i>Sous-officiers et soldats.</i>	Officiers.	Onderofficier. en manschappen. <i>Sous-officiers et soldats.</i>	Officiers.	Onderofficier. en manschappen. <i>Sous-officiers et soldats.</i>
1882	27	391	69	1 536	19	337
1883	27	403	68	1 505	19	330
1884	26	467	66	1 510	20	397
1885	26	500	69	1 579	22	403
1886	27	495	63	1 326	21	380
1887	27	486	64	771	20	366
1888	27	487	64	1 315	22	367
1889	30	495	55	1 622	21	365
1890	28	439	56	1 577	20	351
1891	28	450	54	1 317	19	360

Bron: K. V.

B. Curaçao.

Jaren. (Ult ^o . van elk jaar.)	Schutterij. <i>Garde nationale.</i>		Garnizoen. <i>Garnison.</i>	
	Officiers.	Onderofficiëren en manschappen. <i>Sous-officiers et soldats.</i>	Officiëren, <i>Officiers.</i>	Onderofficiëren en manschappen. <i>Sous-officiers et soldats.</i>
1880 ¹⁾	35	498	10	225
1881 ²⁾	35	498	9	183
1882	33	370	9	209
1883	28	365	7	217
1884	26	360	9	212
1885	26	368	7	232
1886	27	363	9	233
1887	26	383	9	231
1888	26	391	9	214
1889	26	335	8	199
1890	25	326	8	200
1891	27	369	9	198

¹⁾ Op de andere eilanden bestond de schutterij ult^o 1880 uit 7 officieren en 975 manschappen.

²⁾ Met het oog op een aanhangige reorganisatie der schutterijen op de andere eilanden worden voor dit en de volgende jaren geene opgaven verstrekt. Bedoelde reorganisatie 29 Maart '82 tot stand gekomen is bij gebrek aan personeel voor kader tot dusverre niet kunnen worden uitgevoerd. De schutterijen op deze eilanden zijn dus verdwenen. Het Kol. Versl. van 1892 vermeldt nog alleen dat op St. Eustatius en schutterijkorps is opgericht.

II. RECHTSWEZEN. *Justice.*

Bron: K. V.

A. Suriname.

Jaren. <i>Années.</i>	Getal zaken bij het Hof van Justitie behandeld. <i>Causes devant la Cour de Justice.</i>			Getal zaken, bij de Kantongerechten ¹⁾ en Omme-gaande gerechten ²⁾ behandeld. <i>Causes devant les justices de paix et trib. ambians.</i>			
	Burgerlijke zaken. <i>Causes civiles.</i>		Strafzaken. <i>Causes criminelles.</i>	Burgerlijke zaken. <i>Causes civiles.</i>		Strafzaken. <i>Causes criminelles.</i>	
	Aange-brachte za-ken. <i>Causes introduites.</i>	Afgedane zaken. <i>Causes terminées.</i>	Afgedane zaken. <i>Causes terminées.</i>	Aange-brachte za-ken. <i>Causes introduites.</i>	Afgedane zaken. <i>Causes terminées.</i>	Bij de kan-tongerechten afgedaan. <i>Just. de paix.</i>	Bij de omme-gaande ge-rechten afgedaan. <i>Trib. amb.</i>
1882	74	43	124	132	131	898	705
1883	58	49	107	100	106	650	637
1884	46	55	115	121	118	810	701
1885	148	150	110	157	158	³⁾ 3 044	1 040
1886	62	44	93	132	134	³⁾ 2 689	697
1887	42	27	179	113	112	566	630
1888	33	30	151	109	109	612	588
1889	38	36	170	110	110	541	553
1890	66	41	166	83	79	671	642
1891	33	40	183	108	115	560	839

¹⁾ Te Paramaribo, te Nickerie en Coronie. ²⁾ Alléén voor strafzaken; te Paramaribo en op de plantage Mariënburg. ³⁾ Hieronder resp. 2356 en 2109 bij verstek behandelde zaken.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*Getal behandelde zaken en gedetineerden. *Causes jugées et détenus.*

Bron: K. V.

		Curaçao.		Onderh. 2 raden van justitie 5 kantong. <i>Dépendan- ces, 2 cours et 5 just. de paix.</i>	Gedetineerden opgenomen in de gevangnissen gedurende het jaar <i>Détenus écroués pendant l'année.</i>		
		Hof van Justitie. <i>Cour.</i>	Kanton- gerecht. <i>Just. de paix.</i>		Op Curaçao.		Elders. <i>Ailleurs.</i>
				Raadhuis.	Huis van arrest. ¹⁾		
1885	Burgerlijke zaken..	29	36	48	53	188	61
	Strafzaken	34	37	99			
	Beschikkingen.....	69	11	16			
1886	Burgerlijke zaken..	34	29	23	52	229	79
	Strafzaken	45	30	91			
	Beschikkingen.....	78	15	15			
1887	Burgerlijke zaken..	23	22	30	52	187	47
	Strafzaken	25	43	71			
	Beschikkingen.....	42	13	8			
1888	Burgerlijke zaken..	24	34	50	47	168	67
	Strafzaken	32	15	93			
	Beschikkingen.....	56	9	7			
1889	Burgerlijke zaken..	18	56	38	85	271	83
	Strafzaken	55	83	101			
	Beschikkingen.....	62	17	22			
1890	Burgerlijke zaken..	17	66	44	69	416	52
	Strafzaken	50	86	79			
	Beschikkingen.....	70	7	15			
1891	Burgerlijke zaken..	24	45	45	79	348	67
	Strafzaken	39	167	72			
	Beschikkingen.....	74	9	20			

¹⁾ Het zoogen. fiscalaat te Willemstad: Opname wegens desertie uit den scheepsdienst, verstoring der orde op openbare plaatsen, niet betalen van boeten, e. a.

VII. Koloniaal budget.

Budget colonial.

I. TOTAAL DER UITGAVEN EN ONTVANGSTEN *)

Dépenses et recettes.

Bronnen: K. V. en B. H. 2° K.

Jaren. <i>Années.</i>	Suriname.			Curaçao.		
	Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Ontvangsten. <i>Recettes.</i>		Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Ontvangsten. <i>Recettes.</i>	
		Belasting. enz. <i>Impôts etc.</i>	Bijdrage uit s Rijks schatkist. <i>Subvention de la métropole.</i>		Belasting. enz. <i>Impôts, etc.</i>	Bijdragen uit Rijks schatkist. <i>Subvention de la métropole.</i>
f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.
1867.	f 1177	f 738	f 439	f 530	f 370	f 160
1872.	1157	921	236	422	365	58
1877.	1483	1054	428	514	314	200
1882.	1461	1212	248	552	587	—
1887.	1524	1402	123	620	606	—
1888.	1611 ¹⁾	1325 ¹⁾	286	639	607	—
1889.	1574 ¹⁾	1449 ¹⁾	125	699	778	—
1890.	1541 ¹⁾	1532 ¹⁾	9	672 ²⁾	597 ²⁾	—
1891.	1679 ¹⁾	1497 ¹⁾	174	681 ²⁾	661 ²⁾	—
1892.	1647 ²⁾	1491 ²⁾	156	752 ²⁾	752 ²⁾	—
1893.	1828 ²⁾	1478 ²⁾	351	695 ²⁾	695 ²⁾	—

*) Deze tabel werd welwillend aan het Departement van Koloniën gereviseerd.

¹⁾ Voorloopige opgaaf. *Chiffre non définitif.* ²⁾ Begrootingscijfers. *Evaluations budgétaires.*

II. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE BELASTINGEN IN SURINAME.

Rendement des principaux impôts. (Surinam).

Bron: K. V.

Dienstjaar. <i>Exercices.</i>	Invoer- rechten. <i>Droits d'entrée.</i>	Uitvoer- rechten. <i>Droits de sortie.</i>	Accijns op het binnenl. gedis- tilleerd. <i>Accise des spiritu- eux.</i>	Per- soneel. <i>Impôt dit personnel.</i>	Patent- recht. <i>Paten- tes.</i>	Belasting op de huur- waarde der huizen. <i>Impôt s. l. valeur locative.</i>	Erf- en grond- pacht en concessie- recht. <i>Emphyté- ose, rentes foncières etc.</i>	Tonne- geld der schepen. <i>Droits de tonnage.</i>	Zegel- recht. <i>Timbre.</i>	Successie en over- gangs- recht. <i>Succes- sion.</i>
f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000
1882	f 438	f 177	f 85	f 79	f 69	f 22	f 64	f 31	f 40	f 2
1883	439	206	92	76	72	19	75	34	42	4
1884	466	189	96	81	83	27	58	31	44	8
1885	429	154	93	86	80	30	82	23	45	2
1886	409	123	95	117	77	31	86	23	42	5
1887	542	134	103	107	77	29	111	22	33	11
1888	522	118	121	99	48	28	105	9	36	10
1889	652	114	113	91	49	30	101	8	27	12
1890	720	110	123	89	53	32	86	9	43	11
1891	715	91	102	83	51	33	97	8	32	15

